

TSF

**TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU**

**SERAMİK SEKTÖRÜ
YERLİ KATMA DEĞER
RAPORU**

&

**8. DÖNEM
(HAZİRAN 2017-HAZİRAN 2019)
FAALİYET RAPORU**

ERDEM ÇENESİZ
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Seramik Sektörünün Kıymetli Temsilcileri,

06 Haziran 2017 tarihli Genel Kurulumuz ve aynı gün yapılan yönetim kurulu kararları ile verilen yetki ve görevi yönetim kurulu ve genel sekreterlik ekibimizle en iyi şekilde yerine getirmeye çalıştık. Vizyonumuz Federasyonumuzun tüm faaliyet alanlarında aktif olmasıdır. Bu hedefle 06 Haziran 2017 tarihiyle bugün 14 Haziran 2019 arasında Yönetim Kurulumuz ve Genel Sekreterlik ekibimizle birlikte neler yaptığımızı sizlere ifade etmek amacıyla hazırladığımız Faaliyet Raporunu bilgilerinize, takdirlerinize ve onaylarınıza sunarım.

Yerli kaynaklarla üretim yaparak ürünlerini yüksek oranda ihraç eden sektörümüz, yarattığı yüksek istihdam ve katma değer ile ülkemizin ihtiyacı olan sanayi kollarının başında gelmektedir. Sektörümüzün cari açığın kapanmasına olan katkısını ortaya koymak için iki yıldır devam ettirdiğimiz **"İHRACAT KATKI ENDEKSİ"** çalışmasına ilave olarak sektörümüzün yarattığı katma değeri hesaplayıp yayınlamak üzere önemimizi ortaya koymaya çalıştık. Faaliyet Raporumuz içerisinde bulabileceğiniz **"YERLİ KATMA DEĞER RAPORU"** seramik sanayinin ne kadar yüksek katma değerle çalıştığını ve ülke ekonomisine ne kadar fayda sağladığını ortaya koymaktadır.

Federasyonumuz olarak üretim ve istihdamla ilgili sorunlarımızı çözümlenmek maksadıyla kamu yönetimi ile yakın ilişkiler kurmaya gayret gösterdik. Bu gayretler bir çok çalışmanın başlamasına sebep oldu. Özellikle üretim dışındaki departmanlarımızın fazla mesai engeliyle ilgili kamu yönetiminden alınan yazılar faaliyet raporunda yer almaktadır. Bu çalışmaların sektörümüz adına güzel sonuçlar doğuracağına inanıyoruz.

Gerek Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarımızın ve gerekse Genel Sekreterlik kadrosunun üstün gayretleri ve hizmetleriyle sektörümüz adına faydalı işler yapıldığını ve başarılı olduğunu düşünüyorum. Faaliyet Raporu'nun incelenmesi ile sizlerin de bu kanaatimi paylaşacağınızı ümit ediyorum.

Yapılan bütün işler sektörümüze fayda sağlamak amacıyla sizlerin yardımlarıyla gerçekleştirilmiştir.

8. dönemde birlikte çalıştığımız Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları Sayın Aydın EŞER, Sayın Hakan ÇANAKCI, Sayın İlter YURTBAY, Sayın Nihat ÖZYURT Yönetim Kurulu Üyeleri Sayın Abdülhekim YAKUT, Sayın Bekir ZABCI, Sayın Ercüment ARICI, Sayın Gökse YEDİGÜLLER, Sayın Hasan PEHLİVAN, Sayın Hüseyin TANIŞ, Sayın Kemal YILDIRIM, Sayın Kürşad ÖZKAYA, Sayın Mehmet MERCAN, Sayın Nuri GÖNENÇ, Sayın Salih EREZ, Sayın Okan GEDİK, Sayın Tolun VURAL, Genel Sekreterimiz Germiyan SAATÇİOĞLU ve çalışma arkadaşlarına huzurlarınızda teşekkür ederim.

Yukarıda ifade edilen 2017- 2019 çalışma dönemi Faaliyet Raporu'muzu Türkiye Seramik Federasyonu Genel Kurulu'nun bilgilerine ve onayına sunarım.

Saygılarımla,

BİRİNCİ BÖLÜM

SERAMİK SEKTÖRÜ YERLİ KATMA DEĞER RAPORU

1. Çalışmanın Amacı ve Metodolojisi	12
2. Katma Değer Hesaplamaları Teorik Çerçevesi	13
3. Seramik Sektörü Tanımı ve Kapsamı	13
4. Seramik Sektörü Yerli Katma Değeri	14
4.1 İnşaat Seramikleri İhracat Yerli Katma Değeri	14
4.2 İnşaat Seramikleri Üretimden Katma Değer	20

İKİNCİ BÖLÜM

8. DÖNEM FAALİYET RAPORU

2017 YILI KAMU TEMASLARI

09 Haziran 2017	Dönemin T.C. Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet ŞİMŞEK'e yapılan ziyaret.....	28
09 Haziran 2017	Dönemin T.C. Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı Sayın Ahmet ERDEM'e yapılan ziyaret ..	28
09 Haziran 2017	Dönemin T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TÜFENKÇİ'ye yapılan ziyaret.....	29
01 Ağustos 2017	T.C. Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı Genel Müdürü Nurcan ÖNDER'e yapılan ziyaret.....	29
02 Ağustos 2017	Dönemin T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Jülide SARIEROĞLU'na yapılan ziyaret.....	34
07 Ağustos 2017	Dönemin T.C. Kalkınma Bakanı Sayın Lütfi ELVAN'a yapılan ziyaret	34
20 Eylül 2017	SGK Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürü Sayın İsmail YILMAZ'a yapılan ziyaret.....	35
20 Eylül 2017	Dönemin T.C.Sağlık Bakanı Müsteşarı Prof. Dr. Eyüp GÜMÜŞ'e yapılan ziyaret	35
20 Eylül 2017	Dönemin T.C. Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı Sayın Ahmet ERDEM'e yapılan ziyaret.	35
24 Ekim 2017	ÇSGB İş Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Semih ÖZÇAKIR'a yapılan ziyaret	35
31 Ekim 2017	Dönemin T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Jülide SARIEROĞLU'na yapılan ziyaret...	35
20 Aralık 2017	Toprak Ürünleri Sanayi Teknik Komite 12. Toplantısına katılım.....	39

2018 YILI KAMU TEMASLARI

08 Ocak 2018	T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak. Maluliyet ve Sağlık Kurulları Daire Başkanı Sayın Dr. Mehmet Ali ALPARSLAN'a yapılan ziyaret	42
09 Ocak 2018	İş yerlerinin Tehlikeli Sınıflarını Gözden Geçirme Komisyonu Karar Oturumu	42
11 Ocak 2018	Dönemin T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Mehmet ÖZHASEKİ'ye yapılan ziyaret.....	42

18 Nisan 2018	ÇSGB İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdür Yard. Sayın Sedat YENİDÜNYA'ya yapılan ziyaret.....	42
25 Nisan 2018	Dönemin T.C Sağlık Bakanı Sayın Dr. Ahmet DEMİRCAN'a yapılan ziyaret.....	43
11 Eylül 2018	T.C. Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Muhammet GÜVEN'e yapılan ziyaret.....	43
11 Eylül 2018	T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın Ahmet ERDEM'e yapılan ziyaret.....	43
28 Kasım 2018	T.C.Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Muhammet GÜVEN'e yapılan ziyaret.....	43
05 Aralık 2018	T.C.Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın. Abudllah TANCAN'a yapılan ziyaret....	43
05 Aralık 2018	Enerji İşleri Genel Müdürü Sayın Murat Zekeriya AYDIN'a yapılan ziyaret.....	43
05 Aralık 2018	T.C.Hazine ve Maliye Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Nureddin NEBATİ'ye yapılan ziyaret	43
24 Aralık 2018	T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Abudllah TANCAN'a yapılan ziyaret....	44
24 Aralık 2018	ÇSGB İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü Sayın Sedat YENİDÜNYA'ya yapılan ziyaret.....	44

2019 YILI KAMU TEMASLARI

08 Ocak 2019	T.C.Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Alparslan BAYRAKTAR'a yapılan ziyaret	48
13 Şubat 2019	T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü İhracat Değerlendirme Toplantısı	48
06 Mart 2019	T.C. Ticaret Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Tuna TURAGAY'a yapılan ziyaret	48
19 Mart 2019	T.C. Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Muhammet GÜVEN'e yapılan ziyaret.....	49
19 Mart 2019	T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Ahmet ERDEM'e yapılan ziyaret ...	49
19 Mart 2019	SGK Maluliyet ve Sağlık Kurulu Daire Başkanı Sayın Mehmet Ali Alpaslan ŞENAY'a yapılan ziyaret.....	49
22 Mayıs 2019	ÇSGB İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü Çalışma Grubu Toplantısı	49

KATILINAN TV PROGRAMLARI

22 Aralık 2017	Bloomberg HT'de Hande Demirel'in sunduğu Piyasa Hattı Programı (Canlı Yayın).....	51
08 Haziran 2018	Bloomberg TV; Hande Berktaş'ın sunduğu İş Dünyası Programı (Canlı Yayın).....	51
22 Haziran 2018	Bloomberg TV; Hande Demirel'in sunduğu Piyasa Hattı Programı (Canlı Yayın).....	51
21 Aralık 2018	Bloomberg HT'de Güzem Yılmaz'ın sunduğu Piyasa Hattı Programı (Canlı Yayın).....	51
25 Ocak 2019	Apara TV İhracatın Yıldızları Programı (Canlı Yayın).....	51
05 Şubat 2019	Bloomberg TV Canlı Yayın Röportajı-UNICERA Özel Programı.....	51
25 Nisan 2019	Bloomberg İş Dünyası Programı (Canlı Yayın).....	51
17 Mayıs 2019	Apara TV İhracatın Yıldızları Programı (Canlı Yayın).....	51

ÜYE ZİYARETLERİ

Yönetim Kurulu Başkanı Sayın İbrahim POLAT'a yapılan ziyaret.....	54
Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Bülent ECZACIBAŞI'na yapılan ziyaret.....	54
Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Zeynep BODUR OKYAY'a yapılan ziyaret.....	55
Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Gaye AKÇEN'e yapılan ziyaret.....	55

UNICERA FUARI

Unicera Fuarı (27 Şubat – 03 Mart 2018 / Yeşilköy/İstanbul)	58
Unicera Fuarı (05 – 09 Şubat 2019 / Yeşilköy/İstanbul)	59
Unicera Fuar Komitesi Çalışmalarına Katılım ve Fuarın Tertiplenmesi Çalışmaları.....	59
Unicera Fuar Gelir ve Üye Maliyeti Grafiği	60

YURT DIŞI FUAR KATILIMLARI

Coverings Fuarı (08 – 11 Mayıs 2018 / Atlanta)	64
Cersaie Fuarı (25 – 29 Eylül 2017 / Bologna)	64
Cersaie Fuarı (24 – 28 Eylül 2018 / Bologna)	64
Cevisama Fuarı (28 Ocak – 1 Şubat 2019 / Valencia)	65
ISH Fuarı (11 – 15 Mart 2019 Frankfurt)	65

ULUSLARARASI KONFERANS VE ORGANİZASYONLARA KATILIM

CTDA Konferansı (27 – 30 Ekim 2018 / Teksas/USA)	68
PRE Kongresi (07 – 09 Haziran 2017 / Chester/İngiltere)	68
CET Kongresi (15 – 17 Haziran 2017 / Cordoba/İspanya)	68
24. Dünya Seramik Döşeme Forumu 29 Kasım – 01 Aralık 2017 (Çin)	68
Ceramic Days 2017 Toplantısı (21-22 Kasım 2017 / Brüksel/Belçika)	69
27. ISO/TC 189 ISO Teknik Komite Toplantısı 3-6 Aralık 2017 / Guangzhou/Çin).....	69
Cerame-Unie Toplantısı (20-21 Mart 2018 / Brüksel/Belçika)	69
2018 CET Executive Committee Toplantısı ve CET Genel Kurul Toplantısı (14-16 Haziran 2018 / Krakow/Polonya)	70

CET Executive Committee, CU Committee Of Directors, CU Climate And Environment Committee, CET Trade WG Toplantıları	70
European Parliament Ceramics Forum (EPCF) (04 Aralık 2018 Brüksel/Belçika)	71
ECERS Kongresi (09 -13 Temmuz 2017 / Budapeşte/Macaristan)	71

MALULİYET SİSTEMİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR

Türk Toraks Derneği Çalışmaları	74
Seramik Araştırma Merkezi	75
Kaynak Kitaplar	76
Kamuya Sunulan Raporlar	76
Toraks İşbirliği ve Raporları	77
Çalışma Bakanlığı Maluliyet Dairesi Ortak Çalışması	83
Sağlık Bakanlığı Sağlık İşleri Genel Müdürlüğü Ortak Çalışması	87
Sağlık ve Çalışma Bakanlıkları Toraks İşbirliğiyle Kurulan Çalışma Grubu	90

KARBON PİYASALARINA HAZIRLIK ORTAKLIĞI PROJESİ

PMR Partnership for Market Readiness projesi altında yapılan "Türkiye'de Karbon Fiyatlandırma Politikaları Işığında Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi" toplantısı 24-25 Ocak 2018.....	121
PMR Partnership for Market Readiness projesi altında yapılan "Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı" Toplantısı 29 Mayıs 2018	122

SERAMİK İHRACAT KATKI ENDEKSİ AÇIKLAMALARI

Türkiye Seramik İhracat Katkı Endeksi Basın Toplantısı (15 Kasım 2017 / İstanbul)	124
Türkiye Seramik İhracat Katkı Endeksi'nin 2017 yılı son çeyrek sonuçları Basın Toplantısı / UNICERA	124
Türkiye İhracat Katkı Endeksi'nin 2018 yılı ikinci çeyrek verileri	124
Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı Üçüncü Çeyrek verileri	124
Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı Dördüncü çeyrek sonuçları	125

İHRACAT KATKI ENDEKSİ ANALİZ RAPORU 128**ÇALIŞTAY VE SEKTÖREL TOPLANTILAR**

Seramik Sektör Çalıştayı (23 – 25 Mart 2018 / Antalya)	136
Seramik Sektör Toplantısı (18 Temmuz 2018 / İstanbul)	137
Seramik Sektör Toplantısı (11 Aralık 2018 / İstanbul)	137

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ DELEGELER ÇALIŞTAYI

Türkiye İhracatçılar Meclisi Delegeler Çalıştayı (06 Şubat 2019 / İstanbul).....	140
Seramik Sektör Toplantısı (16 Nisan 2019 / Ankara)	141

ULUSAL TOPLANTILARA İŞTİRAK

İstanbul Sanayi ve Enerji Sektörü Danışma Toplantısı (10.04.2018 / İstanbul).....	144
Türkiye İçin Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi Toplantısı (29–30.5.2018 / İstanbul).....	144
UMREK Toplantısı (06.06.2018 /İstanbul)	145
Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası	145

LONDRA SERAMİK TÜRK TİCARET MERKEZİ 147**SERES'18 IV. ULUSLARARASI SERAMİK CAM EMAYE SIR VE BOYA KONGRESİ** 147**ÇİN TETKİK GEZİSİ** 149**SEKTÖREL TİCARET HEYETLERİ**

Gana Sektörel Heyeti	152
Nijerya Sektörel Heyeti	153

BİLGİ TOPLAMA VE PAYLAŞMA	155
SERSA TEKNİK KOMİTESİ ÇALIŞMALARI	157
EWL (EUROPEN WATER LABEL) SU ETİKETİ	159
SERKAP TEKNİK KOMİTESİ ÇALIŞMALARI	162
AB ÇEVRE MEVZUATINI ve STANDARTLARINI TAKİP ETME ve BİLGİLENDİRME	165
YAYINLAR	165
Seramik Sektörü Özelinde Ülkemizde Pnomokonyoz Tanı Sürecindeki Sorunlar Kitapçığı.....	165
Seramik Sağlık Gereçleri Seramik Teknolojisi Kitabı	165
Seramik Sağlık Gereçlerinde Döküm Kitabı	165
Seramik Sağlık Gereçlerinde Kurutma	165
Seramik Sağlık Gereçlerinde Sır Problemleri	165
Basın Bülteni	165
Seramik Türkiye Dergisi	165
DERNEKLERİN GENEL KURUL TOPLANTILARI	
SERKAP Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği	168
SERSA Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği	168
SERHAM Seramik, Cam ve Çimento Hammaddeleri Üreticileri Derneği	169
Türk Seramik Derneği	169
SEREF Teknik Seramik ve Refrakter Üreticileri Derneği	169

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI

171

7,5 SAATTEN FAZLA ÇALIŞMA İLE İLGİLİ YÜRÜTÜLEN KONULAR

Çalışma Genel Müdürlüğü	171
İş Sağlığı ve İş Güvenliği Genel Müdürlüğü	171
Teftiş Kurulu Başkanlığı	171
İş Sağlığı ve İş Güvenliği Genel Müdürlüğü	171
Çalışma Grubu	171

ENERJİ MALİYETLERİ İLE İLGİLİ YÜRÜTÜLEN KONULAR

Enerji İşleri Genel Müdürlüğü	173
Hazine ve Maliye Bakanlığı Çalışmaları	173
Enerji Bakanlığı Görüşmeleri	173
Ticaret Bakanlığı Görüşmeleri.....	173
Ticaret, Enerji ve Maliye Bakanlıkları Koordinasyonunda Çalışma Grubu	173

ÇOK TEHLİKELİ İŞ KOLU İLE İLGİLİ YÜRÜTÜLEN KONULAR

İş Sağlığı İş Güvenliği Genel Müdürlüğü Görüşmeleri	173
İşyerlerinin Tehlike Sınıflarını Gözden Geçirme Komisyonu Karar Oturumu.....	173
Komisyon Sunumları.....	173
Raporlar.....	173

2017-2019 BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ	176
2017- 2019 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ	186

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

BÖLÜM 1

SERAMİK SEKTÖRÜ YERLİ KATMA DEĞER RAPORU

EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

İÇİNDEKİLER

1. ÇALIŞMANIN AMACI VE METODOLOJİSİ
2. KATMA DEĞER HESAPLAMALARI TEORİK ÇERÇEVESİ
3. SERAMİK SEKTÖRÜ TANIMI VE KAPSAMI
4. SERAMİK SEKTÖRÜ YERLİ KATMA DEĞERİ
  - 4.1 İNŞAAT SERAMİKLERİ İHRACAT YERLİ KATMA DEĞERİ
  - 4.2 İNŞAAT SERAMİKLERİ ÜRETİMDEN KATMA DEĞER

1. ÇALIŞMANIN AMACI VE METODOLOJİSİ

1.1 ÇALIŞMANIN AMACI

“Seramik Sektörü Yerli Katma Değeri” çalışmasının temel amacı sektörün iktisadi faaliyetleri sonucu yarattığı katma değer hesaplanmasıdır. Katma değer hesaplaması iki ayrı yöntem ile yapılmaktadır. İlki ihracatta yaratılan yerli katma değerdir. İkincisi tüm üretim faaliyetlerinden elde edilen katma değerdir.

Sektörler iktisadi faaliyetleri sonucu ekonomi için katma değer yaratmaktadırlar. Bu katma değeri yaratırken de yurtiçi ve yurtdışından girdiler kullanmaktadırlar. Ülke ekonomisi için daha yararlı olanı azami ölçüde yurtiçi girdiler kullanılarak katma değer yaratılmasıdır. Sektörlerin yurtiçi ve yurtdışı girdi kullanımları kendi içlerinde ve aralarında farklılıklar göstermektedir.

Seramik sektörü yurtiçi girdi kullanımı yüksek olan ve bu itibarla iktisadi faaliyetleri sonucu yine yüksek yerli katma değer yaratan bir sektördür. Sektör bu özelliği ile özellikle ihracatta yüksek bir yerli katma değer yaratmaktadır. Seramik sektörü bu özelliğinin ortaya konulması ve bu özelliğinin bilinirliğinin artırılmasını arzu etmektedir.

“Seramik Sektörü Yerli Katma Değeri” çalışması da bu amaçla hazırlanmış olup, seramik sektörünün ve özelde de inşaat seramiklerinin ihracatta ve tüm üretimi ile yarattığı katma değeri hesaplamakta ve ortaya koymaktadır.

1.2 ÇALIŞMANIN METODOLOJİSİ

“Seramik Sektörü Yerli Katma Değeri” çalışmasında özelde inşaat seramikleri grubu için hesaplama yapılmaktadır. İnşaat seramiklerinin ihracatta ve tüm üretimi ile yarattığı katma değer hesaplanırken aşağıdaki metodoloji izlenmektedir.

İhracatta yerli katma değer hesaplamasında inşaat seramikleri sektörü ihracat verileri için Türkiye İstatistik Kurumu dış ticaret verileri kullanılmaktadır. Katma değer hesaplaması için ise sektör temsilcilerinin kendi faaliyetleri sonucu fiili olarak oluşan gelir-gider ve girdi-çıkıtı tablolarından yararlanılmaktadır.

İnşaat seramikleri sektörünün tüm üretimi ile elde edilen katma değer için ise Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistiklerinde yer alan inşaat seramikleri sektörü verileri kullanılmaktadır. TÜİK yenilediği katma değer verilerini 2009 yılını baz olarak açıklamaktadır.

2. KATMA DEĞER HESAPLAMASI TEORİK ÇERÇEVESİ

İHRACATTA YERLİ KATMA DEĞER

Tanımı;

Firmaların ve firmaların oluşturdukları sektörlerin kendi üretimlerinden gerçekleştirdikleri ihracatta kullandıkları yabancı hammadde, aramalı, ara girdi ve benzeri girdiler ile üretim sürecinde alınan yabancı hizmetlerin büyüklüğünün toplam ihracat tutarından (carî fiyatlarla ihracat bedeli) çıkarılması ile bulunan değerdir.

Hesaplama Yöntemi;

Firmaların (ve firmaların oluşturduğu sektörlerin) kendi üretimlerinden gerçekleştirdikleri ihracat tutarından (carî satış fiyatları ile hesaplanan) bu ihracatı gerçekleştirmek için yaptıkları üretimde kullandıkları ithal hammadde, aramalı, ara girdi ve benzeri girdiler ile üretim sürecinde alınan yabancı hizmetlerin (carî alım fiyatları ile hesaplanan) tutarının düşülmesi ile hesaplanmaktadır.

ÜRETİMDEN KATMA DEĞER; (MİLLİ GELİR ANLAMINDA KATMA DEĞER)

Tanımı;

Firmaların ve firmaların oluşturduğu sektörlerin üretim faktörlerine (işgücü, finansman, sermaye) yaptıkları ödemelerin (ücret+maaş, faiz+kar) toplamı ile oluşan ve milli gelirin hesaplanmasında kullanılan, firmaların ve sektörlerin yarattıkları toplam katma değerdir.

Hesaplama Yöntemi; Milli Gelir Anlamında Katma Değer üç ayrı büyüklük olarak hesaplanmaktadır;

Firmaların üretim faktörlerine olan ücret/maaş+faiz+kar ödemelerinin toplamından faktör fiyatlarıyla "Net Katma Değer" büyüklüğü oluşmaktadır.

Net Katma Değer'e Amortismanlar ve diğer dolaylı vergilerin eklenmesi ile temel fiyatlarla "Brüt Katma Değer" büyüklüğü oluşmaktadır.

Brüt Katma Değer'e firmaların ödediği ÖTV ve KDV'lerin eklenmesi ile bu kez üretici fiyatlarıyla "Brüt Katma Değer" büyüklüğü oluşmaktadır.

Milli gelirin hesaplanmasında sektörlerin yarattıkları üretici fiyatlarıyla brüt katma değer büyüklükleri kullanılmakta ve toplanmaktadır.

3. SERAMİK SEKTÖRÜ TANIMI VE KAPSAMI

Seramik sektörü NACE.2 Sanayi Kolları sınıflamasına göre 23 numaralı "diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı" başlığı altında yer almaktadır.

23 numaralı "diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı" mineral kaynaklı tek bir madde ile ilgili olan imalat faaliyetlerini kapsamaktadır. Cam ve cam ürünleri (örneğin düz cam, çukur camlar, elyaf, teknik cam eşya vb.), seramik ürünleri, tuğla, kiremit ve fırınlanmış kil ürünleri gibi nihai ürünler imalatını kapsamaktadır. Şekillendirilmiş ve kullanıma hazır hale getirilmiş taş ve diğer mineral ürünlerin imalatı da bu bölüme dahildir. Seramik ürünleri yedi başlıkta toplanmaktadır;

Ateşe dayanıklı seramik ürünleri;

Silisli süzme topraktan ısı-yalıtımlı seramik ürünler, P656+ ateşe dayanıklı seramik imbicler, potalar (döküm potaları), püskürtme tüpleri, tüpler, borular ve benzerleri.

Seramikten karo ve fayanslar;

Ateşe dayanıklı olmayan seramik yer karoların ya da duvar fayanslarının ve karolarının, mozaik küplerin ve benzerlerinin imalatı, ateşe dayanıklı olmayan seramik döşemelerin ve seramik kaldırım taşları.

Seramikten yapılan sıhhi ürünler;

Lavabo, banyo küveti, klozet ve benzeri diğer seramik ürünler.

Seramik ev ve süs eşyaları;

Seramik sofa takımları ve diğer ev veya tuvalet eşyaları, heykelciklerin, bibloların ve diğer dekoratif amaçlı seramik eşyaları.

Seramik yalıtım malzemeleri ve bağlantı parçaları;

Seramikten elektrik yalıtım malzemelerinin ve bağlantı parçaları.

Diğer teknik seramik ürünler;

Seramik ve demirli miktatsızlar, seramikten laboratuvar ürünleri, kimyasal ve endüstriyel ürünler.

Başka yerde sınıflandırılmamış diğer seramik ürünler;

Malların taşınması ya da ambalajlanması için kullanılan seramik çömlüklerin, kavanozların ve çeşitli benzer ürünler, başka yerde sınıflandırılmamış seramik ürünler.

İnşaat Seramikleri

Çalışmadaki hesaplamalara konu olan inşaat seramiklerini seramikten karo ve fayanslar ile seramikten yapılan sıhhi ürünler oluşturmaktadır. Çalışmada seramik kaplama malzemeleri ve seramik sağlık gereçleri olarak isimlendirilmektedir.

4. SERAMİK SEKTÖRÜ YERLİ KATMA DEĞERİ

Çalışmanın bu bölümünde yukarıda açıklanan metodolojiler çerçevesinde inşaat seramikleri ihracat yerli katma değeri ile inşaat seramikleri üretimden katma değeri hesaplanmaktadır. İnşaat seramikleri seramik kaplama malzemeleri ile seramik sağlık gereçleri olarak iki ana gruba ayrılmaktadır. Hesaplamalar iki grup için ayrı ayrı ve inşaat seramikleri olarak topluca yapılmaktadır.

4.1 İNŞAAT SERAMİKLERİ İHRACAT YERLİ KATMA DEĞERİ

Hesaplama Metodolojisi ve Varsayımlar

İnşaat seramikleri ihracat yerli katma değeri ihracat için yapılan üretimde kullanılan yerli ve yabancı girdilerin ayrımının yapılması ile hesaplanmaktadır. İhracatta yerli katma değer hesaplaması için aşağıdaki metodoloji ve varsayımlar kullanılmıştır.

1. Seramik Kaplama ve Seramik Sağlık Gereçleri için ayrı ayrı hesaplamalar yapılmaktadır,
2. İhracat odaklı hesaplama yapılmaktadır, bu nedenle üretimden yapılan ihracatta yaratılan yerli katma değer hesaplanacaktır,
3. Katma değer hesaplamasında ihracat için yapılan üretimde ne kadar iç girdi kullanıldığı ne kadar ithal girdi kullanıldığı ortaya konularak 100 birimlik ihracatta yurtiçinde kalan değer yaratılan katma değer olarak kullanılacaktır,
4. Bu amaçla aşağıdaki üretim girdileri tablosu kullanılmıştır,
5. Bu tabloda 100 birimlik ihracat için belirtilen kalemlerin ne kadar yurtiçi ne kadar yurtdışı girdi olduğunun belirlenmesi hedeflenmektedir, oranlar parasal değer üzerinden doldurulmuştur,
6. İadeler, İskontolar ve reklamasyon giderleri sonrası net ihracat satışları kullanılmıştır,
7. Üretimden satışlarda, ticaretine aracılık edilen ürün satışları dikkate alınmamıştır,

8. Maliyetler ihraç edilen malların üretim maliyetidir, ticari aracılık edilen ürünlerin maliyeti hariç tutulmuştur,

Bu metodoloji ve varsayımlar çerçevesinde aşağıdaki tablolar hazırlanmıştır. Bu tablolar sektör firmaları tarafından doldurulmuş, ardından firmaların ağırlıklı ortalamaları dikkate alınarak sektör ortalamaları bulunmuştur.

Tablolarda ana kalemler olarak net ihracat satışları, üretimden ihraç edilen malın maliyeti ve bu ikisinin farkından oluşan brüt satış karı yer almaktadır.

Üretimden ihraç edilen malın maliyeti yerli ve yabancı girdi ayrımının hesaplandığı kalemdir. Bu kalem işgücü, enerji, hammadde, ara mallar ve yardımcı malzemeler, taşımacılık ve depolama ile diğer üretim maliyetlerinden oluşmaktadır.

Seramik Kaplama Malzemeleri İhracatta Yerli Katma Değer Oranları

Seramik kaplama malzemeleri sektöründe ihracat yerli katma değer oranı ortalama yüzde 81 olarak hesaplanmıştır.

- a. İşgücü maliyetleri payı yüzde 17,0'dir ve tamamı yerli kalemden oluşmaktadır,
- b. Enerji maliyetlerinin payı yüzde 16,0'dır. Elektrik enerjisinin payı yüzde 5,0'dir ve bunun içinde 0,50 puan yenilenebilir enerji ve 1,5 puan termik kaynaklı enerji maliyeti yerli kalemdir. Doğalgaz 10,0 puan ile yabancı kaynaktır. Kömür/Fueloil enerji kaynağı da yabancıdır
- c. Hammaddeler yüzde 15,0 paya sahiptir. 14,0 puanı yerli kalem hammaddelerdir.
- d. Ara malları ve katkı malzemeleri payı yüzde 12,0'dir ve 8,00 puanı yerli kalemdir.
- e. Taşımacılık, nakliye ve depolama maliyetleri payı yüzde 1,0'dir ve tamamı yerlidir.
- f. Diğer üretim maliyetleri payı yüzde 3,0'dür ve tamamı yerli kalemdir.

Tablo.1 Seramik Kaplama Malzemeleri İhracatta Yerli Katma Değer Oranı Yüzde

KALEMLER	KALEMLERİN DAĞILIMI	YERLİ KALEMLER
1. NET İHRACAT SATIŞLARI	100,00	
2. İHRAÇ EDİLEN MALIN MALİYETİ	64,00	
2.1 İŞGÜCÜ MALİYETLERİ	17,00	17,00
2.2 ENERJİ MALİYETLERİ	16,00	
2.2.1 ELEKTRİK	5,00	
2.2.2.1 YENİLENEBİLİR KAYNAKLI	0,50	
2.2.2.2 DOĞALGAZ KAYNAKLI	3,00	0,50
2.2.2.3 TERMİK KAYNAKLI	1,50	
2.2.2 DOĞALGAZ	10,00	1,50
2.2.3 KÖMÜR/FUEL OIL	1,00	
2.3 HAMMADDELER	15,00	
2.3.1 YERLİ	14,00	
2.3.2 YABANCI	1,00	14,00
2.4 ARA MALLAR KATKI MALZEMELERİ	12,00	
2.4.1 YERLİ	8,00	
2.4.2 YABANCI	4,00	8,00
2.5 TAŞIMACILIK NAKLİYE DEPOLAMA	1,00	
2.5.1 YERLİ	1,00	
2.5.2 YABANCI	---	1,00
2.6 DİĞER ÜRETİM MALİYETLERİ	3,00	
2.6.1 YERLİ	3,00	
2.6.2 YABANCI	---	3,00
3=1-2 BRÜT SATIŞ KARI	36,00	36,00
YERLİ KALEMLERİN TOPLAMI		81,00

Seramik Sağlık Gereçleri İhracatta Yerli Katma Değer Oranları

Seramik sağlık gereçleri sektöründe ihracat yerli katma değer oranı ortalama yüzde 82 olarak hesaplanmıştır.

- g. İşgücü maliyetleri payı yüzde 22,5'tir ve tamamı yerli kalemden oluşmaktadır,
- h. Enerji maliyetlerinin payı yüzde 7,50'dir. Elektrik enerjisinin payı yüzde 2,5'tir ve bunun tamamı doğalgaz ve yabancı kaynaktır. Doğalgaz 4,00 puan ile yabancı kaynaktır. Kömür/Fueloil enerji kaynağı da yabancıdır
- i. Hammaddeler yüzde 8,0 paya sahiptir. 4,0 puanı yerli kalem hammaddelerdir.
- j. Ara malları ve katkı malzemeleri payı yüzde 13,0'dür ve 7,00 puanı yerli kalemdir.
- k. Taşımacılık, nakliye ve depolama maliyetleri payı yüzde 1,5'tir ve 1 puanı yerlidir.
- l. -Diğer üretim maliyetleri payı yüzde 7,5'tir ve tamamı yerli kalemdir.

Tablo.2 Seramik Sağlık Gereçleri İhracatta Yerli Katma Değer Oranı Yüzde

KALEMLER	KALEMLERİN DAĞILIMI	YERLİ KALEMLER
3. NET İHRACAT SATIŞLARI	100,00	
4. İHRAÇ EDİLEN MALIN MALİYETİ	60,00	
2.1 İŞGÜCÜ MALİYETLERİ	22,50	22,50
4.1 ENERJİ MALİYETLERİ	7,50	
4.1.1 ELEKTRİK	2,50	
2.2.2.1 YENİLENEBİLİR KAYNAKLI	---	
2.2.2.2 DOĞALGAZ KAYNAKLI	2,50	
2.2.2.3 TERMİK KAYNAKLI	---	
2.2.2 DOĞALGAZ	4,00	
2.2.3 KÖMÜR/FUEL OIL	1,00	
4.2 HAMMADDELER	8,00	
4.2.1 YERLİ	4,00	4,00
4.2.2 YABANCI	4,00	
4.3 ARA MALLAR KATKI MALZEMELERİ	13,00	
4.3.1 YERLİ	7,00	7,00
4.3.2 YABANCI	6,00	
4.4 TAŞIMACILIK NAKLİYE DEPOLAMA	1,50	
4.4.1 YERLİ	1,00	1,00
4.4.2 YABANCI	0,50	
4.5 DİĞER ÜRETİM MALİYETLERİ	7,50	
4.5.1 YERLİ	7,50	7,50
4.5.2 YABANCI	---	
3=1-2 BRÜT SATIŞ KARI	40,00	40,00
YERLİ KALEMLERİN TOPLAMI		82,00

İnşaat Seramikleri İhracatı

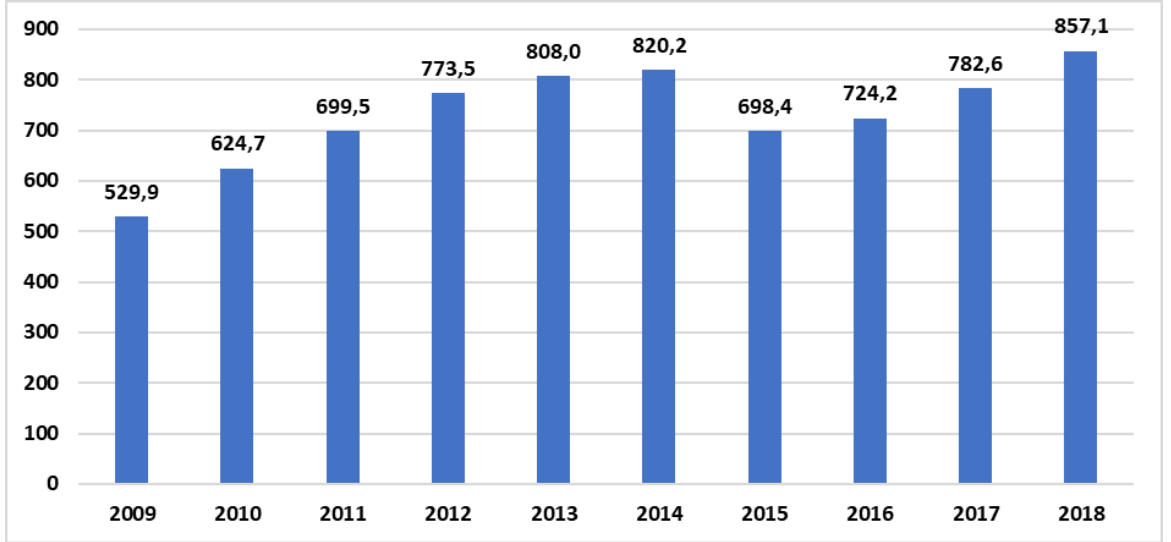
İnşaat seramikleri 2009-2018 dönemindeki son 10 yılda toplam 7,32 milyar dolar ihracat yapmıştır. Seramik kaplama malzemeleri ihracatı aynı dönemde 5,33 milyar dolar ve seramik sağlık gereçleri ihracatı da 1,97 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İnşaat seramikleri ihracatının yıllar itibarıyla kademeli olarak arttığı görülmektedir.

Tablo.3 İnşaat Seramikleri İhracatı Milyon Dolar

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	390,8	139,1	529,9
2010	467,8	156,9	624,7
2011	521,0	178,5	699,5
2012	586,6	186,9	773,5
2013	604,8	203,2	808
2014	598,4	221,8	820,2
2015	500,3	198,1	698,4
2016	512,4	211,8	724,2
2017	551,4	231,2	782,6
2018	597,7	259,4	857,1
2009-2018 TOPLAM	5.331,2	1.986,9	7.318,1

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Dış Ticaret İstatistikleri

Şekil.1 İnşaat Seramikleri İhracatı Milyon Dolar

İNŞAAT SERAMİKLERİ İHRACATTA YERLİ KATMA DEĞER

İNşaat seramikleri sektörünün ihracatta yarattığı yerli katma değer için yıllar itibariyle yapılan ihracat ile sektörlerin ihracatta yerli katma değer oranları çarpılmaktadır. Buna göre yukarıda hesaplandığı gibi seramik kaplama malzemeleri yıllık ihracatları 0,82 ile ve seramik sağlık gereçleri yıllık ihracatları da 0,81 ile çarpılmaktadır. Bu işlemler sonrası inşaat seramikleri sektörünün ihracatta yarattığı yerli katma değer 2009-2018 dönemi için yıllar itibariyle aşağıda tabloda sunulmaktadır.

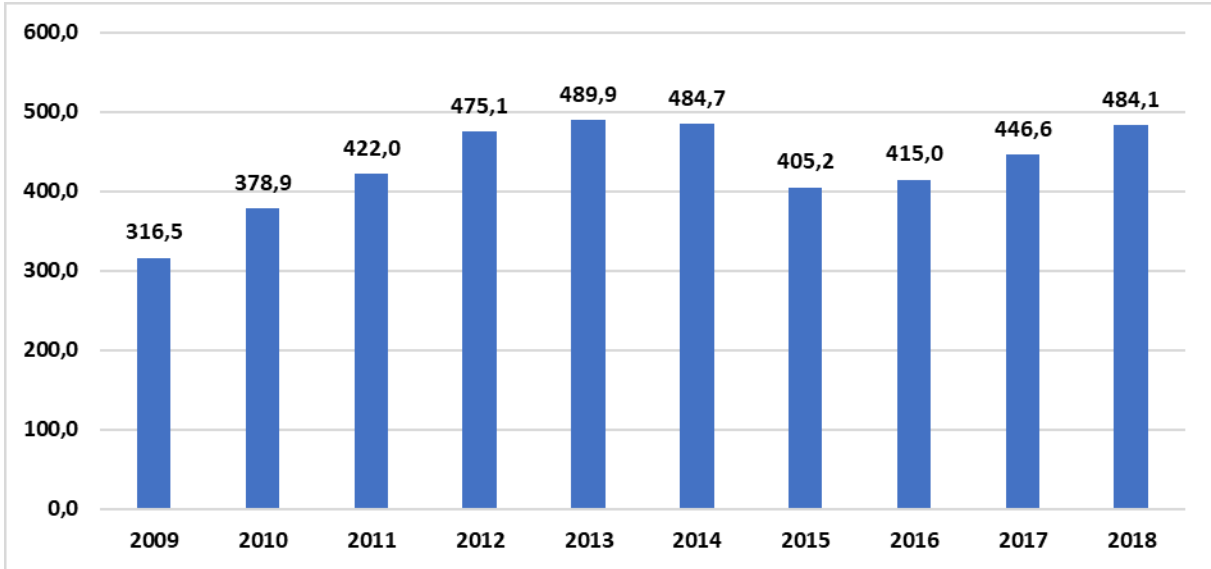
İNşaat seramikleri sektörü 2009-2018 dönemindeki son 10 yılda gerçekleştirdiği toplam 7,32 milyar dolar ihracat ile 5,93 milyar dolar yerli katma değer yaratmıştır. Seramik kaplama malzemeleri aynı dönemde ihracattan 4,32 milyar dolar yerli katma değer ve seramik sağlık gereçleri ihracatı da 1,97 milyar dolar yerli katma değer elde etmiştir. İnşaat seramiklerinin ihracattan elde ettikleri yerli katma değer yıllar itibariyle kademeli olarak artmaktadır.

Tablo.4 İnşaat Seramikleri İhracatta Yerli Katma Değer Milyon Dolar

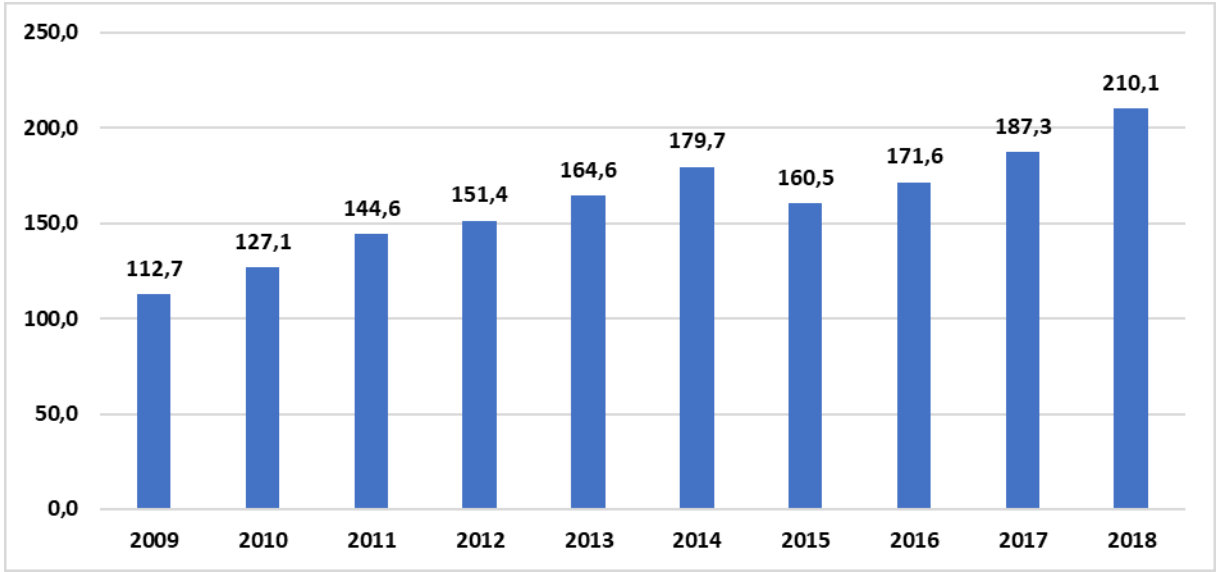
YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	316,5	112,7	429,2
2010	378,9	127,1	506,0
2011	422,0	144,6	566,6
2012	475,1	151,4	626,5
2013	489,9	164,6	654,5
2014	484,7	179,7	664,4
2015	405,2	160,5	565,7
2016	415,0	171,6	586,6
2017	446,6	187,3	633,9
2018	484,1	210,1	694,3
2009-2018 TOPLAM	4.318,3	1.609,4	5.927,7

Kaynak: Çalışma Ekibi

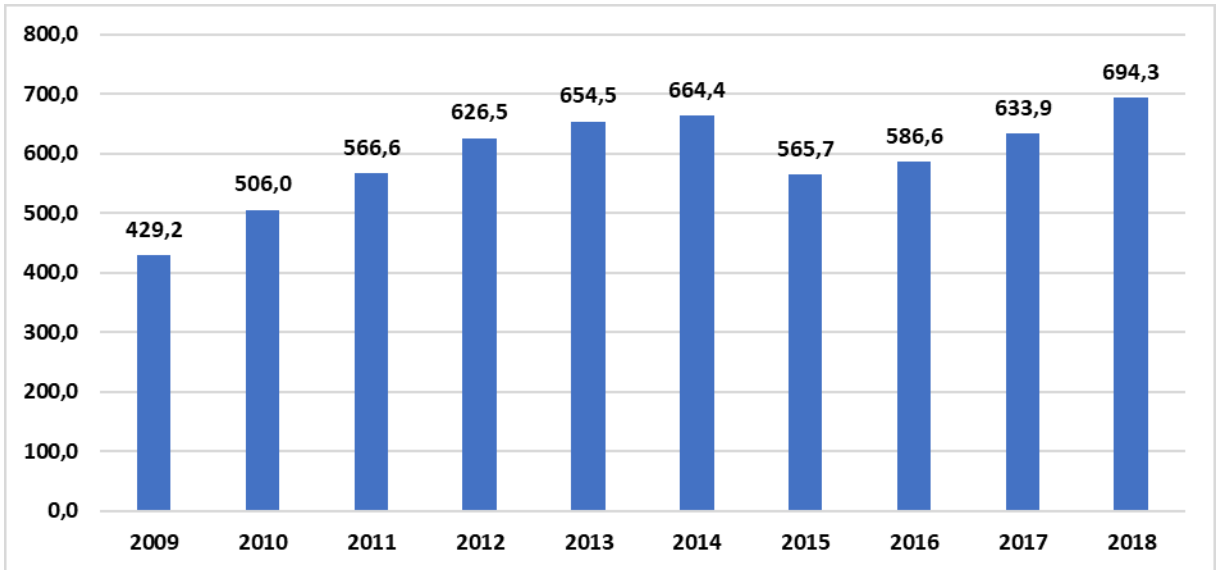
Şekil.2 Seramik Kaplama Malzemeleri İhracatta Yerli Katma Değeri Milyon Dolar

Şekil.3 Seramik Sağlık Gereçleri İhracatta Yerli Katma Değeri Milyon Dolar

Şekil.4 İnşaat Seramikleri İhracatta Yerli Katma Değeri Milyon Dolar

4.2 İNŞAAT SERAMİKLERİ ÜRETİMDEN KATMA DEĞERİ

Üretimden katma değer iktisadi faaliyetler sırasında üretim faktörlerine yapılan toplam ödemeler ile hesaplanmaktadır. Katma değer hesaplamasına giren üretim faktörlerine yapılan ödemeler maaş ve ücretler, kar ve faizlerdir. Üretimden hem yurtiçi satışlar hem de yurtdışı satışlar yapılabilmektedir.

İnşaat seramikleri üretim katma değeri hesaplamaları için Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı veriler kullanılmaktadır. Ayrıca bir hesaplama yapılmamaktadır. TÜİK inşaat seramiklerini oluşturan seramik kaplama malzemeleri ile seramik sağlık gereçleri için ayrı ayrı katma değer verilerini açıklamaktadır.

2009-2018 yılları arasında inşaat seramikleri sektörünün üretimden yarattığı katma değer genel bir artış eğilimi içinde bulunmaktadır. Gerek seramik kaplama malzemeleri gerekse seramik sağlık gereçleri üretimden katma değerleri istikrarlı bir artış göstermektedir.

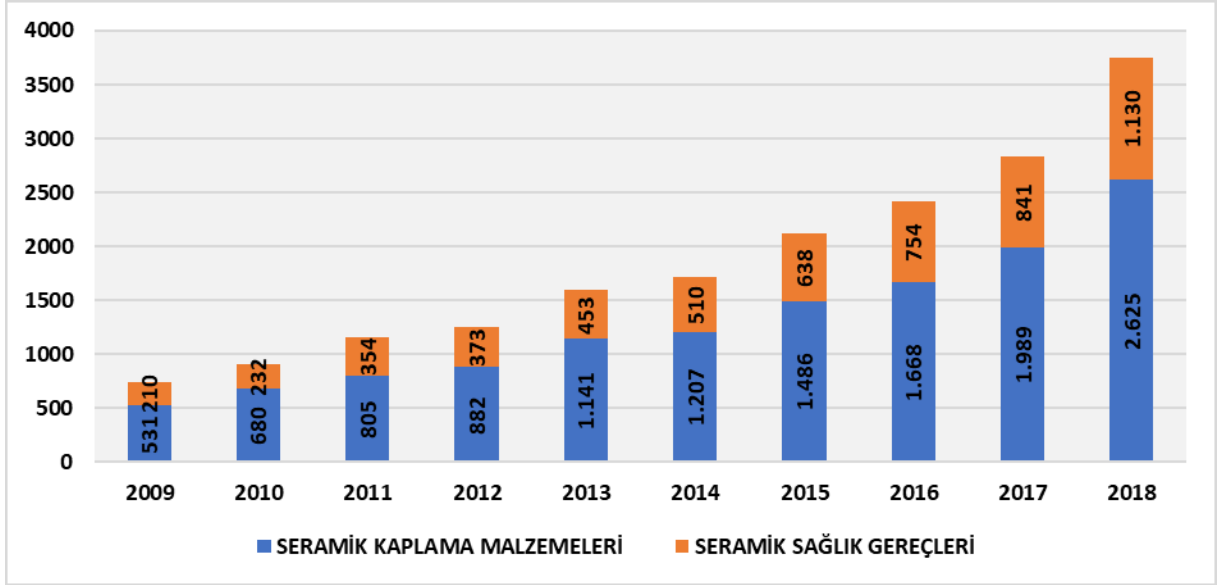
2009-2018 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde seramik kaplama malzemeleri toplam 13,0 milyar TL ve seramik sağlık gereçleri ise 5,5 milyar TL üretimden katma değer yaratmıştır. Böylece inşaat seramikleri sektörü son 10 yılda cari fiyatlarla 18,5 milyar TL üretimden katma değer yaratmıştır.

Tablo.5A İnşaat Seramikleri Üretimden Katma Değeri MİLYON Türk Lirası

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	531	210	741
2010	680	232	912
2011	805	354	1.159
2012	882	373	1.255
2013	1.141	453	1.594
2014	1.207	510	1.717
2015	1.486	638	2.124
2016	1.668	754	2.422
2017	1.989	841	2.830
2018	2.625	1.130	3.755
2009-2018 TOPLAM	13.014	5.495	18.509

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu; Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

Şekil.5 İnşaat Seramikleri Üretimden Katma Değer Milyon TL

İnşaat seramikleri sektörünün üretimden katma değeri aşağıda ise dolar cinsinden verilmektedir. Burada temel amaç ihracattan yerli katma değer verileri ile karşılaştırma yapılabilmesidir.

Buna göre yine 2009-2018 döneminde seramik kaplama malzemeleri 5,10 milyar dolar ve seramik sağlık gereçleri ise 2,13 milyar dolar katma değer yaratmışlardır. İnşaat seramikleri sektörü üretimden katma değeri ise 2009-2018 döneminde 10 yıl için toplam 7,23 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo.5B İnşaat Seramikleri Üretimden Katma Değeri MİLYON Dolar

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	343	135	478
2010	453	155	608
2011	479	211	690
2012	490	207	697
2013	597	237	835
2014	554	234	788
2015	546	235	781
2016	552	250	802
2017	545	230	775
2018	545	234	779
2009-2018 TOPLAM	5.104	2.128	7.233

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu; Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri verilerinden Hesaplanmıştır

Üretimden katma değer mutlak veri olarak önemli olmakla birlikte sektörlerin katma değer yaratma gücündeki gelişmeler de önemlidir. Sektörlerin üretimden katma değer yaratma gücü 1 birim üretim ile ne kadar katma değer yaratıldığı ile ölçülmektedir. Bir başla deyişle yıl içinde yarattıkları katma değerın yıl içindeki üretim değerine oranı ile hesaplanmaktadır.

Aşağıda inşaat seramiklerinin katma değer yaratma gücü yüzde oranlar itibarıyla sunulmaktadır. 2009 yılından itibaren seramik kaplama malzemeleri, seramik sağlık gereçleri ve inşaat seramikleri sektörlerinin 1 birim üretimden her yıl daha fazla katma değer yarattıkları görülmektedir. İnşaat seramikleri sektöründe bu oran 2009 yılında yüzde 29,4 iken 2018 yılında yüzde 36,0'ya yükselmiştir.

İnşaat seramikleri sektöründe katma değer yaratma gücünün artması aynı zamanda sektörün giderek daha yüksek katma değerli üretim de yaptığını da göstermektedir.

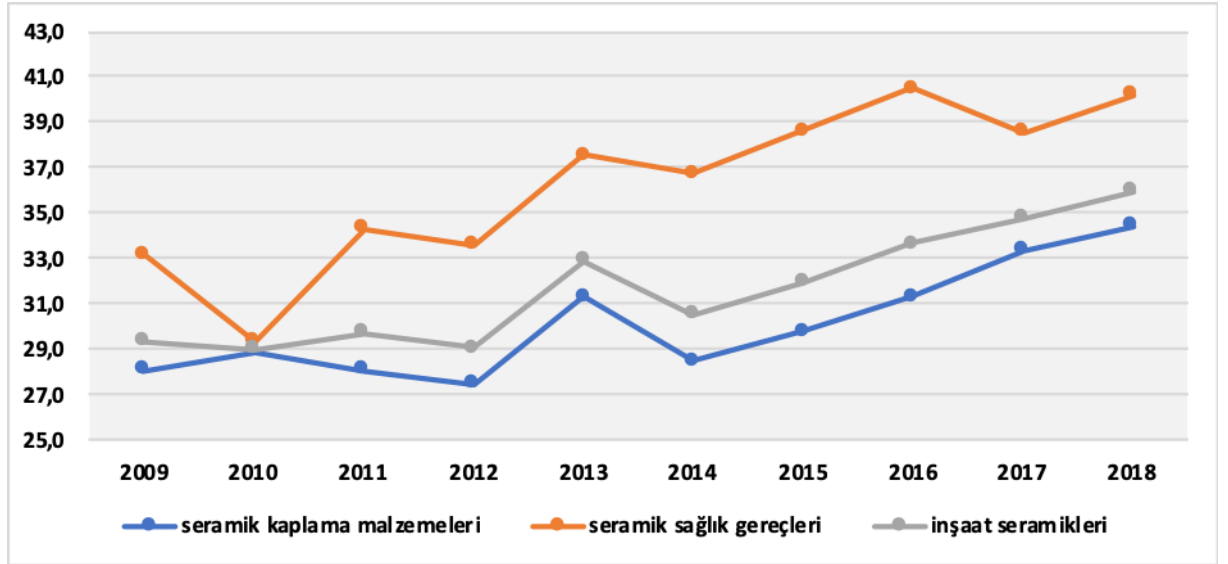
Tablo.6 İnşaat Seramikleri Sektörü Katma Değer Yaratma Gücünde Gelişmeler; Üretimden Katma Değerin Üretim Değeri İçindeki Payın Gelişimi Yüzde

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	28,1	33,2	29,4
2010	28,9	29,4	29,0
2011	28,1	34,3	29,7
2012	27,5	33,6	29,1
2013	31,3	37,5	32,9
2014	28,5	36,7	30,5
2015	29,8	38,6	32,0
2016	31,3	40,5	33,7
2017	33,4	38,6	34,8
2018	34,4	40,2	36,0

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu; Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri verilerinden Hesaplanmıştır

Şekil.6 İnşaat Seramikleri Sektörü Üretimden Katma Değer Yaratma Gücü ve Gelişmeleri

4.3 İNŞAAT SERAMİKLERİ SEKTÖRÜ TEMEL BÜYÜKLÜKLERİ

İnşaat seramikleri sektörünün üretimden katma değeri ortaya konulurken sektörün üretim değeri ve istihdam göstergelerindeki gelişmelere de yer verilmektedir. Böylece inşaat seramikleri sektöründe temel büyüklükler ile yaratılan katma değer arasındaki ilişkiler daha sağlıklı görüşmekte ve değerlendirilmektedir.

İnşaat Seramikleri Sektöründe Üretim Değeri ve Gelişmeler

2009-2018 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde seramik kaplama malzemeleri toplam 42,1 milyar TL ve seramik sağlık gereçleri ise 14,7 milyar TL üretim değerine ulaşmıştır. Böylece inşaat seramikleri sektörü son 10 yılda cari fiyatlarla 56,8 milyar TL değerinde üretim yapmıştır.

Tablo.7A İnşaat Seramikleri Üretim Değeri MİLYON Türk Lirası

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	1.891	632	2.523
2010	2.352	789	3.141
2011	2.868	1.032	3.900
2012	3.206	1.110	4.316
2013	3.640	1.207	4.847
2014	4.234	1.389	5.623
2015	4.991	1.651	6.642
2016	5.328	1.862	7.190
2017	5.958	2.180	8.138
2018	7.626	2.812	10.438
2009-2018 TOPLAM	42.094	14.664	56.758

ABD doları cinsinden değerlendirildiğinde ise 2009-2018 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde seramik kaplama malzemeleri toplam 16,94 milyar dolar ve seramik sağlık gereçleri ise 5,84 milyar dolar üretim değerine ulaşmıştır. Böylece inşaat seramikleri sektörü son 10 yılda cari fiyatlarla 22,78 milyar dolar değerinde üretim yapmıştır.

Tablo.7B İnşaat Seramikleri Üretim Değeri MİLYON Dolar

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	1.220	408	1.628
2010	1.568	526	2.094
2011	1.707	614	2.321
2012	1.781	617	2.398
2013	1.906	632	2.538
2014	1.942	637	2.579
2015	1.835	607	2.442
2016	1.764	617	2.381
2017	1.632	597	2.230
2018	1.582	583	2.166
2009-2018 TOPLAM	16.938	5.838	22.776

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu; Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

İNŞAAT SERAMİKLERİ SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM VE GELİŞMELER

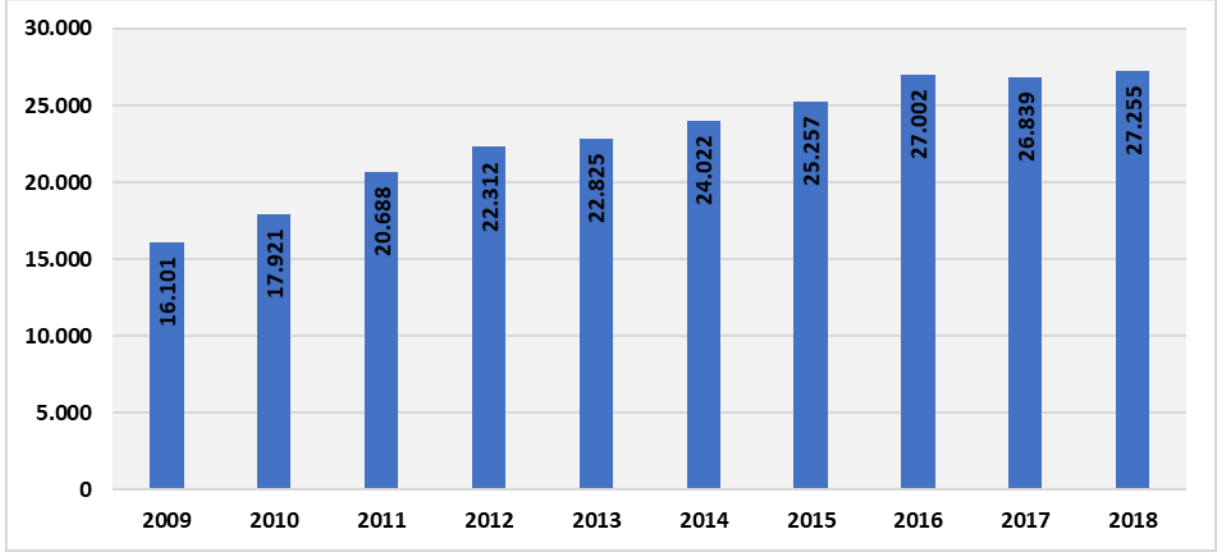
İNŞAAT seramikleri sektörü 2009-2018 arasındaki üretim ve katma değer artışına paralel olarak istihdamını da artırmıştır. Seramik kaplama malzemeleri sektöründe istihdam 2009 yılında 10.124 iken 2018 yılında 17.015'e yükselmiştir. Seramik sağlık gereçleri sektöründe ise istihdam 5.977'den 10.240'a çıkmıştır. Böylece inşaat malzemeleri sektöründe toplam istihdam 2009 yılında 16.101 iken 2018 yılında 27.255 kişi olmuştur.

Tablo.8 İnşaat Seramikleri Sektörü İstihdam (Üretimde Çalışanlar)

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	10.124	5.977	16.101
2010	11.224	6.697	17.921
2011	12.403	8.285	20.688
2012	13.841	8.471	22.312
2013	14.608	8.217	22.825
2014	15.728	8.294	24.022
2015	16.218	9.039	25.257
2016	17.182	9.820	27.002
2017	16.832	10.007	26.839
2018	17.015	10.240	27.255

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu; Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

Şekil.7 İnşaat Seramikleri Sektöründe İstihdam

İnşaat Seramikleri Sektöründe İşgücüne Yapılan Ödemeler ve Gelişmeler

Sektörlerin üretimden katma değerleri ölçülürken üretim faktörlerine yapılan ödemeler kullanılmaktadır. Üretim faktörleri içinde en önemli yeri de işgücü ve işgücüne yapılan ödemeler almaktadır.

İnşaat seramikleri sektörü 2009-2018 arasında işgücü üretim faktörüne toplam 8,60 milyar TL ödeme yapmıştır. Ödemeler seramik kaplama malzemeleri sektöründe 5,46 milyar TL ve seramik sağlık gereçleri sektöründe ise 3,14 milyar TL olmuştur.

Tablo.9 İnşaat Seramikleri Sektöründe İşgücüne Yapılan Ödemeler Milyon TL

YILLAR	SERAMİK KAPLAMA MALZEMELERİ	SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	İNŞAAT SERAMİKLERİ
2009	213	128	341
2010	267	151	418
2011	328	191	519
2012	409	223	632
2013	479	242	721
2014	549	280	829
2015	632	342	974
2016	773	427	1.200
2017	815	477	1.292
2018	999	675	1.664
2009-2018	5.464	3.136	8.600

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu; Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

BÖLÜM 2

2017 YILI KAMU TEMASLARI

Sektörümüzün yaşadığı çeşitli sorunların gündeme getirerek çözüme kavuşturulması amacıyla Yönetim Kurulu ve Genel Sekreterliğimiz tarafından çeşitli kurum ve kuruluşlara ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

09 Haziran 2017

Türkiye Seramik Federasyonu Başkanı Sayın Erdem ÇENESİZ'in başkanlığında Federasyon Yönetim Kurulu Üyelerinden oluşan bir heyet 09 Haziran 2017 tarihinde dönemin Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet ŞİMŞEK'e nezaket ziyaretinde bulunmuş ve sektör hakkında bilgilendirmek ve sektörün sorunlarına çözüm aramak üzere kendilerine sektörün başlıca sorunları anlatılmış ve bir bilgilendirme dosyası sunulmuştur. Özellikle Sanayi'de çalışan iş görenlere AGİ benzeri bir indirimle ilave gelir sağlanarak sanayide istihdamın cazip hale getirilmesi konusu dikkati çekmiştir.

09 Haziran 2017 ve 01 Ağustos 2017

Dönemin ÇSGB Müsteşarı Ahmet ERDEM, ziyaret edilmiş ve sektörümüzle ilgili yapmış olduğumuz çalışmalar kendisine sunulmuştur. Görüşmeye ÇSGB Çalışma Genel Müdürü Nurcan ÖNDER'de katılmıştır. Yapılan görüşmede;

- Seramik Sektörünün doğası gereği fazla mesai yapılması gerekli olabilmektedir. Fazla mesai yapılamaması sektörümüzün uluslararası rekabet gücünü çok olumsuz etkilemektedir. Fazla mesai konusundaki sınırlamanın kaldırılması,
- Seramik Sektörü çok tehlikeli iş kolu listesinde yer almaktadır. Günümüz şartlarında bu işkolu çok tehlikeli durumda değildir. Konunun tekrar gündeme alınması,
- ILO, Silikosis'e bağlı işgücü kaybı ve maluliyet tespitlerinde radyolojik tanılarının yetmeyeceğini bildirmekte, bu yüzden radyolojik Silikosis tespiti için önerdiği metodolojinin tıbbi

açıdan kullanılması ancak maluliyet ve işgücü kaybı tespiti için kullanılmamasını önermektedir. Kurumun bu konuda durum güncellemesi yapmasını,

- Konfederasyon üye işyerlerinin ÇSGB İş Teftiş Kurulu tarafından Mayıs-Haziran aylarında denetlendiği ve müfettişler tarafından olumlu geri bildirimlerin iletildiği paylaşılmıştır.
- Sektörün yarattığı katma değer, iş gücü, ihracat kapasitesi ve ülkeye döviz getiren bir sektör olduğu iletilmiştir.
- Fazla mesai, SGK Malullük Hesaplama, sektörün ÇT iş kolundan T işkoluna geçmesi başlıkları iletilmiştir.
- SGK tarafından yapılan Meslek Hastalığı malullük oranı hesaplamalarında Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği hakkında bilimsel yazıların olduğu,

- SGK 'nın iş kazası bildirim eksiği yüzünden ceza yazması konusunda güncelleme yapılması.
- Sanayi işletmelerinin çalışacak işçi bulmakta zorlandığı, İhracat-İstihdam maliyeti arasında bir bağ kurularak İhracata yönelik çalışanların AĞİ benzeri uygulama ile ellerine fazla para geçmesinin sağlanması,
- İş sağlığı ve iş güvenliğine yönelik makine ve ekipman yatırımlarının bölge farkı gözetmeksizin en üst kategoriden teşvik sistemine dahil edilmesi,
- Kıdem tazminatı fonunun ilave yük getirmeden devreye alınmasını desteklediği, Türkiye Seramik Federasyonu'nun hazırlamış olduğu ILO Raporu Sayın Ahmet ERDEM'e takdim edilmiştir.

09 Haziran 2017

Dönemin Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent TÜFENKÇİ ziyaret edilmiştir. İşbirliği ve iletişimimizin artmasını umduğumuzu belirttiğimiz görüşmemiz oldukça olumlu geçmiştir.

01 Ağustos 2017

ÇSGB Genel Müdürü Nurcan ÖNDER'e yapılan ziyarette, Fazla Mesailerle ilgili, "İşyerinde Yapılan İşlerin, Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7,5 Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik" gereği sektörün fazla mesai yapamadığı, fırın-robot-basınçlı döküm gibi sürekli çalışan sistemlerde mesai yapmadan çalışmanın mümkün olmadığı ve sektörün zor durumda olduğu iletilmiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü'nden "Fazla Çalışma" uygulaması ile ilgili 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 41. Maddesinde fazla çalışma, "Ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi neden-

lerde fazla çalışma yapılabilir. Fazla çalışma, Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırk beş saati aşan çalışmalardır" şeklinde, 42. maddesinde ise zorunlu nedenlerle fazla çalışma, "Gerek bir arıza sırasında, gerek bir arızanın mümkün görülmesi halinde yahut makineler veya araç ve gereç için hemen yapılması gerekli acele işlerde, yahut zorlayıcı sebeplerin ortaya çıkmasında işyerinin normal çalışmasını sağlayacak dereceyi aşmamak koşulu ile işçilerin hepsi veya bir kısmına fazla çalışma yaptırılabilir. Bu durumda fazla çalışma yapan işçilere uygun bir dinlenme süresi verilmesi zorunludur." şeklinde tanımlanmıştır. Acil ve arıza durumlarda 4857 sayılı kanunun 42. maddesi çerçevesinde fazla çalışma yaptırılabilceği değerlendirilmektedir.

08 Ağustos 2017
2017 - 19

Sn. Nurcan ÖNDER
Genel Müdür
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Çalışma Genel Müdürlüğü
ANKARA

Sayın Genel Müdür,

Yoğun ihracat yapan bir sektör olan Seramik Sektörü 7 gün 24 saat durmaksızın 1200 derecenin üzerindeki ısılarda çalışan ve kısa sürede söndürülmesi mümkün olmayan fırın teknolojilerine sahip olduğu için üretim 3 vardiya olarak yapılmaktadır. Sektörde fazla mesai alışkanlık halinde değildir ve yıllık izin veya vardiya değişimi gibi planlı uygulamalarda fazla mesai yapılmayacak şekilde kadrolar kurulmuş durumdadır.

Zaman zaman servis araçlarının gecikmesi, vardiyaya gelecek çalışanların kendilerinin veya ailelerinden birinin hastalanması nedeniyle işe geç gelmeleri, makine ve ekipmanlardaki kısa süreli arızaların bakım ve onarımı gibi olağanüstü nedenlere bağlı üretim durması veya karşılanamaz kapasite kaybı risklerini bertaraf etmek için kısıtlı miktarlarda fazla mesai çalışmaları yapılabilmektedir.

Bu durum Sayın Bakanlığınızca yapılan teftişlerde sorun teşkil etmiş ve firmalarımıza uyarılar yapılmıştır. Tekrarı durumunda ise ceza ile karşı karşıya kalılabileceği belirtilmiştir.

Yukarıda bahsettiğimiz makul gerekçeler ve kaçınılmazlık durumu ile ortaya çıkan bu fazla mesai çalışmalarının fazla mesai yasağı kapsamında değerlendirilmemesi hususunu emir ve tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla

Erdem ÇENESİZ
Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye Seramik Federasyonu

Atatürk Mah. Namık Kemal Cad. Ekinciöğlü Sok. No: 44/1 34758 Ataşehir-İstanbul/TÜRKİYE
Tel.: +(90 216) 629 01 00 - Faks: +(90 216) 629 01 10
E-Mail: info@serfed.com - www.serfed.com

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Çalışma Genel Müdürlüğü

Sayı :41515602-000-E.84835 13.10.2017

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 08.08.2017 tarihli yazınız.

Seramik sektöründe fazla çalışma yapılmasına ilişkin ilgi yazınız Genel Müdürlüğümüzce uygulanmakta olan mevzuat yönünden incelenmiştir.

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 41 inci maddesinde fazla çalışma, “Ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabilir. Fazla çalışma, Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırkbeş saati aşan şekilde, 42 nci maddesinde ise zorunlu nedenlerle çalışmalardır.» fazla çalışma, “Gerek bir arıza sırasında, gerek bir arızanın mümkün görülmesi halinde yahut makineler veya araç ve gereç için hemen yapılması gerekli acele işlerde, yahut zorlayıcı sebeplerin ortaya çıkmasında, işyerinin normal çalışmasını sağlayacak dereceyi aşmamak koşulu ile **işçilerin hepsi veya bir kısmına fazla çalışma yaptırılabilir. Bu durumda fazla çalışma yapan işçilere uygun bir dinlenme süresi verilmesi zorunludur.**” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu çerçevede, acil ve arzî durumlarda 4857 sayılı Kanunun 42 nci maddesi çerçevesinde fazla çalışma yaptırılabilceği değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize arz ve rica ederim.

Nurcan ÖNDER
Bakan a.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İş Teftiş Kurulu Başkanlığı

Sayı :49189603-660-E.9759
Konu :Seramik Sektöründe Çalışma Süreleri
Hk.

15.11.2017

T.C. SERAMİK FİEDERASYONU	
Tarih	22.11.2017
Kayıt No	25
Ücret Durumu	

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONUNA

İlgi : 27.10.2017 tarihli ve 2017/37 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda, özetle, seramik sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde Başkanlığımızca yürütülen teftişlerde, işyerlerinin tozla ilişkisi bulunmayan bölümlerinde yapılan çalışmalar ile tozlu bölümlerinde yapılan çalışmalara aynı kuralların uygulanmaması talep edilmiştir.

Başkanlığımız tarafından 2017 yılı programlı teftişleri çerçevesinde planlanmış olan "Seramik ve Vitrifiye Fabrikalarında Çalışma Ortam ve Koşullarının İyileştirilmesine Yönelik Programlı Teftiş" kapsamında 2017 yılı boyunca seramik sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde teftişler gerçekleştirilmektedir.

Risk esaslı olarak yürütülen, adı geçen programlı teftişte, başta çalışma ortamında bulunan veya ortama yayılan toza maruziyetten kaynaklı pnömokonyoz başta olmak üzere ortaya çıkabilecek meslek hastalıklarının işverenlerce önenebilmesi adına, alınması gerekli tedbirlerin yerindeliği de teftiş edilmektedir.

Bu kapsamda, çalışanların toza karşı maruziyetinin azaltılması amaçlı bir tedbir olan azami çalışma süresinin kısıtlanması ile ilgili olarak "Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik" hükümleri teftiş konusu içerisinde yer almaktadır. Bahse konu yönetmeliğin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (s) bendinin (1) numaralı alt bendine göre "Pnömokonyoz yapan tozların bulunduğu işyerlerindeki işler" günde azami 7,5 saat çalışabilecek iş olarak tanımlanmış ve aynı yönetmeliğin 7'nci maddesinde ise yönetmelik kapsamına giren işlerde fazla çalışma yapılamayacağı hükme bağlanmıştır.

Bununla birlikte "Tozla Mücadele Yönetmeliği"nin 9'uncu maddesinde tozlar için mesleki maruziyet sınır değerlerinin yönetmelik ekinde yer alan tabloda belirtilen değerlerin üstünde olamayacağı ve toz yoğunluğunun uyulması gereken değerde olduğunun veya altına düştüğünün tespit edilmesi halinde çalışma izni verileceği hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, Başkanlığımızca yürütülen teftişler sırasında meslek hastalıklarına sebep olabilecek toz bulunan alanlarda, çalışanların görev tanımı ve unvanına bakılmaksızın meslek hastalıklarına sebep olabilecek tozlara maruz kalıp kalmadığı belirlenmekte ve maruz kalan çalışanlar

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı ile aynıdır.

Evrak Doğrulama Kodu : DVIBOETQNRJYPGMSOOTD Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
Emek Mahallesi, 17. Caddesi No:13 Pk: 06520 Çankaya / ANKARA
+90 (312) 296 60 00

Bilgi için:Hasan ÇAKMAK
İş Müfettişi

tespit edilerek çalışma süreleri sorgulanmakta olup toza maruz kalmayan çalışanlar ise "Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik" kapsamında değerlendirilmemektedir.
Bilgilerinize sunulur.

 e-imzalıdır

Hulusi AY
İş Teftiş Kurulu Başkanı

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

Evrak Doğrulama Kodu : DV1BOETQNRJYPGMSOOTD Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
Emek Mahallesi, 17. Cadde No:13 Pk: 06520 Çankaya / ANKARA
+90 (312) 296 60 00

Bilgi için:Hasan ÇAKMAK
İş Müfettişi

2 Ağustos 2017

Dönemin TC. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Jülide SARIEROĞLU'na yapılan ziyaret, temsil etmekte olduğumuz Türkiye Seramik Sanayiinin yüksek istihdam ve yüksek milli gelire katma değeri ile ekonomimiz için son derece önemli bir sektör olduğu anlatılmış ve bu nedenle belirtilen konuların çözümü hususunda yardımları istenmiştir. 11 Ekim 2008 tarihli Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği'nin pnömokonyoz ile ilgili maddesinin İLO Standardının dikkate alınarak saptanması fakat ilgili standartta açıkça belirtildiği şekilde bu oranın tazminat amaçlı kullanılmaması gerektiği, Seramik Sektörünün çok tehlikeli iş kolu listesinde yer almakta olduğu ve günümüz şartlarında bu işkolu çok tehlikeli konumda olmadığı, Sektörün çok tehlikeli iş kolunda olup olmadığının araştırılması ve talebimizin sonucalandırılması için gerekli çalışmaların başlatılması istenmiştir. Seramik Sektörünün 24 saat çalışan fırınlardan müteşekkil olduğu, bu sebeple çeşitli nedenlerle işe gelemeyen 2. ve 3. vardiya elemanlarının sebebiyet verdiği geçici kayıp nedeniyle kısa süreli ve sürekliliği olmayan fazla mesai yapılmasına engel teşkil eden uygulamanın ortadan kaldırılması ile ilgili çalışmaların başlatılması istenmiştir.

07 Ağustos 2017

Dönemin T.C. Kalkınma Bakanı Sayın Lütfi ELVAN ziyaret edilmiştir.

20 Eylül 2017 ve 24 Ekim 2017

Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürü Sayın İsmail YILMAZ ve Maluliyet ve Sağlık Kurumları Daire Başkanı Sayın Dr. Emre Aydın ziyaret edilmiş ve sektörünüzün sorunlarını detaylı bir şekilde kendilerine iletilmiştir.

- Yüksek banttan verilen meslekte kazanma gücü kayıp oranlarının çalışana, SGK sistemine, sektöre ve işverene ciddi zarar verdiği,
- Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği yönteminin yanlış olduğu, ILO tarafından da çizelgelerin maluliyet oranı belirlemede kullanılmaması gerektiği bilimsel raporlarda belirtildiği, Federasyon tarafından yapılan ILO çevirisi Genel Müdüre anlatılmıştır.
- Genel Müdür, iletilen tüm konulara katıldığını, ilgili yönetmeliğin revizyon çalışmalarının başlatıldığını, 2,5 yıldır devam ettiğini, ilgili Üniversite, STK, ve Bilim Adamlarından görüşlerin alındığını ve bu konuda bir çalıştay ile deklarasyon yapılacağını iletmıştır.
- SERSA Derneği olarak görüş iletmek istediğimiz, TORAKS Derneğinin de görüş iletilmesi talep edilmiştir.
- Meslekte kazanma gücü oranları için de yeni yönetmelik yayınlandığında tekrar değerlendirme yapılmasını istedik,
- Yönetmelik yayınlandıktan sonra önceden verilen malullük oranlarının yeniden değerlendirileceği,
- SGK tarafından malulleri yeniden çalışma hayatına kazandırma-rehabilitasyon projesi başlatıldığı bilgisi verilmiştir.

20 Eylül 2017

Dönemin T.C Sağlık Bakanı Müsteşarı Sayın Prof. Dr. Eyüp GÜMÜŞ'e yapılan nezaket ziyareti ve sektörümüzün sıkıntılarını anlatılmıştır.

20 Eylül 2017

Dönemin T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Müsteşarı Sayın Ahmet Erdem ziyaret edilmiştir.

24 Ekim 2017

Dönemin T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Semih Özçakır'ı ziyarette aynı konular tekrar tekrar sunulmuştur..

31 Ekim 2017

Dönemin TC. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Jülide SARİEROĞLU'na yapılan ziyarette sektörümüzün sıkıntılarını ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

İLGİ: Tehlike Sınıfı Değişikliğine İlişkin Başvuru Formu

Sektörümüzün Çok Tehlikeli Sınıfta Yer almasına itirazımız ile ilgili konular kronolojik gelişimine göre aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

1. SERAMİK SEKTÖRÜNÜN ÜLKEMİZDEKİ ROLÜ

Seramik Sektörü yıllık 2 milyar dolar ihracata ulaşan ve %70 katma değer yaratan son derece önemli bir sektördür. İthal girdisi çok düşük ve ihracatı yüksek olduğu için ülke ekonomisine döviz kazandırıcı hizmetler manasında büyük katkısı vardır. Basit anlatımla taşı toprağı ürün yapıp dövize çeviren bir endüstridir. Bu endüstri İtalya ve İspanya gibi ülkeler için de önemlidir. AB Komisyonu daha geçtiğimiz günlerde Çin den ithal edilen Seramik ürünlerine uyguladığı anti dumping vergilerini 5 yıl daha uzatarak kendi üreticilerini koruma altına almıştır. AB ülkeleri özellikle İtalya ve İspanya sektörün küçülmemesi için kamu stratejileri oluşturulmakta ve dünyanın en büyük sorunu olan istihdam konusunda yeni kayıplar yaşamamak için tedbirler almaktadırlar. Her geçen gün büyüyen Türk Seramik Sektörü AB ülkeleri için risk teşkil etmektedir. Bu nedenle AB görüşmeleri kapsamında yapılan müzakerelerde bir çok diğer ihracatçı sektör gibi seramik sektörünün de rekabet gücünü azaltacak talepler yapılmaktadır. Kamu yönetimimizin bu stratejiye tedbirle yaklaşmasında fayda vardır.

Ülkemizde 1957 yılından beri endüstriyel manada seramik üretimi yapılmaktadır. Sektörde toplam 220.000 Kişi çalışmaktadır. Aileleri ile birlikte toplam 1 milyon kişi seramik sektöründen etkilenmektedir. Seramik sektörü ülkeye yüksek katma değer yaratmasına rağmen fazla üretim ve aşırı rekabet yüzünden yatırımcı için çok karlı bir sektör değildir. Başta halka açık olan seramik firmaları olmak üzere bu durum net bir şekilde ortadadır.

Ek-1 de "Türkiye İhracat Katkı Endeksinde" sunulmuştur. Görüleceği üzere Seramik sektörü yüksek katkı sağlayarak Cari Açık sorunun çözümünde pay sahibi bir sektördür.

60 yıldan fazladır ülkemizde faaliyette olan Seramik sektörü sanıldığı gibi Çok yüksek riskler oluştursaydı yüzlerce ölümlü vaka ile karşılaşmış olurdu. Oysaki böyle bir du-

rum oluşmamıştır. Seramik sektörünün çok tehlikeli iş kolu olarak ele alınmasın sebep olan ana konu Silikosiz Meslek Hastalığı ihtimalidir. İlerleyen maddelerde bu konu açıklanacaktır.

2. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜNÜN (ILO) VE MESLEK HASTALIKLARI HASTANELERİNİN PNÖMOKONYOZ (SİLİKOZİS) MESLEK HASTALIĞI KONUSUNDAKİ ROLÜ

Ülkemizde birçok uygulamalar Bakanlığınızın da işbirliği içinde olduğu ILO ile bağlantılı olarak yapılmaktadır. Bu nedenle de Silikozis (Pnömokonyoz) konusunda da referans noktası olarak ILO kabul edilmektedir. Silikozis meslek hastalığı konusunda ILO çalışma ve yayınlarını dikkate alarak yönetmelikler hazırlanmaktadır. Ancak silikozis konusunda büyük bir hata yapılmıştır. ILO, EK-2'de sunduğumuz "ILO Pnömokonyozların Radyografilerinin Uluslararası Sınıflandırmasının Kullanımı İçin Rehber" isimli dokümanı Silikozisin radyolojik olarak sınıflandırma ile takibi ve epidemiyolojik izlenmesi için bir metod belirlenmesi amacıyla yayınlamıştır. Bunun bir teşhis olmadığı tazminat ve maluliyette kullanılmayacağı rehberde açıkça belirtilmiştir. Fakat bu rehber ülkemiz kamu kurumları tarafından yanlış anlaşılmiş ve rehberde açıkça belirtilmesine rağmen maluliyet ve tazminatta kullanılabilir hale gelmiştir. EK-2'de sunulmuş ILO rehberinin giriş kısmındaki "Sınıflandırmanın Amacı" başlıklı bölümünde "Bu sınıflandırmanın amacı; Pnömokonyozların radyografik anormalliklerini basit bir kodlama sistemine oturtmaktır. Bu sınıflandırma ne patolojik varlıkların tanımlanmasında ne de çalışma kapasitenin (maluliyet oranı) belirlenmesinde kullanılmaz. Bu sınıflandırma tazminat amaçlı yasal Pnömokonyoz tanımını içermez ve tazminat tutarını belirlemede kullanılan sınıflamada (maluliyet oranının tespit edilmesinde) kullanılmaz." denilmektedir. Sınıf-

landırmanın amacı tanımını takiben **“Sınıflandırmanın Kullanımı”** tanımlanmış ve burada da **“Sınıflandırma Uluslararası düzeyde epidemiyolojik araştırmalarda tozlu işlerde çalışanların taranması ve sürveyansı için klinik amaçlı olarak kullanılmaktadır”** denilmiştir. Ayrıca yine aynı rehberin **“Genel Talimatlar”** kısmı incelenirse **“Hiçbir radyografik özellik toz maruziyeti için patognomonik (tanı koyulması için yüksek değere sahip) değildir. Toz inhalasyonu ile ilişkisi olmayan bazı radyografik özellikler toz nedeniyle olanları taklit edebilir.”** denilerek toz maruziyeti için radyolojinin yeterli olmadığı açıkça belirtilmektedir. **ÖZETLE ILO; BU REHBER İLE ULUSLARARASI KLİNİK ÇALIŞMALARLA BASİT BİR KODLAMA METODUYLA RAYOLOJİK VERİ TOPLAMAK AMACINDADIR. ÜLKELER TARAFINDAN YANLIŞ ANLAŞILMA VE KULLANIM OLMAMASI İÇİN DE YUKARIDAKİ UYARILAR EN BASİT VE ANLAŞILABİLİR HALİYLE AÇIKLAMİŞTİR.**

Tüm bu uyarılara rağmen Meslek Hastalıkları Hastaneleri teşhis metodu olmayan bu rehberi direk hastalık teşhisinde kullanarak raporlar vermektedirler. **YANİ SOLUNUMUN FOKSİYONLARINDA HİÇ BİR SORUN GÖRÜLMİYEN, KAN GAZI DEĞERLERİ NORMAL OLAN BİR KİŞİ SADECE RAYOGRAFİ İLE HASTA KABUL EDİLMEKTEDİR.** Bu durum hem ILO'ya hem de genel Tıp bilimine aykırı bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Meslek Hastalıkları Hastanelerinin Silikozis konusunda genel Tıp bilimi çerçevesinde **“Maruziyet”, “Etkilenme” ve “Hastalık”** aşamalarını tanımlaması gereklidir. Meslek Hastalıkları Hastanelerinin raporları Meslekte Kazanma Gücü Kaybı konusunda yetkin değildir. Ek-3'deki Meslek Hastalıkları Hastanesi yazısı ile bu konu teyit edilmiştir. Meslek Hastalıkları Hastaneleri ILO rehberine Sınıflandırmada kullanılsın diye yayınladığı rehberi teşhis gibi raporlamakta ve akabinde sorumluluğu sonraki kurumlara bırakmaktadır. Oysaki Silikozis Hastası olarak ele alınan istatistikler bir teşhis tanımına göre değil bir sınıflandırma tanımına göre yapılmaktadır. İlk raporlar Meslek Hastalıkları Hastanelerinden alındığı için kişi hasta statüsünde ele alınmakta ve takip eden aşamalarda Meslek Hastalıkları Hastaneleri ile aynı bakış açısında kararlar verilmektedir. Dolayısıyla Meslek Hastalığı İstatistikleri tartışmalı hale düşmektedir.

3. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İLE SGK'NIN PNÖMOKONYOZ (SİLİKOZİS) MESLEK HASTALIĞI KONUSUNDAKİ ROLÜ

Sosyal Güvenlik Kurumu Meslek Hastalıkları Hastanelerinden gelen rapora göre işlem başlatmaktadır. Bir önceki maddede belirtildiği gibi Meslek Hastalıkları Hastanelerinin bir Akciğer Hastalığı olan Silikozisi yalnızca Radyoloji ile teşhis etmesi, Akciğerin temel görevi olan Solunum Fonksiyonlarını ve Kan Gazı değerlerini dikkate almaması ile başlayan hata, SGK'da nüsetmektedir. SGK da aynı hataya düşerek Meslek Hastalıkları Hastanelerini referans almakta ve ILO Rehberini sanki bir teşhis gibi kullanarak bir maluliyet sistemi uygulamaktadır. Mevcut uygulanan sistemde Akciğerin ana fonksiyonu olan Solunum Kapasitesi ve Kan Gazı değerleri sonuca hiçbir etki yapmamaktadır. Bir kişinin bir akciğer hastalığından dolayı Meslekte Kazanma Gücü Kaybı tanısında Solunum Fonksiyonunun ve Kan Gazı Değerlerinin hiçbir etkisinin olmaması ne tıbben ne vicdanen ne de hukuk açısından izah edilir bir şey değildir. Bu sistemle amatör kümede futbol oynayan bir seramik fabrikası çalışanı Meslekte Kazanma Gücü Kaybı oranı almıştır. Bu hatalı durum bakanlığınızca fark edilmiştir. EK-4'de Genel Müdürlüğünüzün 09.11.2017 tarihli yazısı ekinde yer alan **“ULUSAL PNÖMOKONYOZ ÖNLEME EYLEM PLANI”**nın 6.3. maddesinde **“Pnömonyozla uyumlu akciğer grafisinin tek başına maluliyet kriteri olarak göz önüne alınmaması sağlanacaktır.”** denilmek suretiyle yukarıda anlattığımız sorunun çözümünün eylem planına dahil edildiği görülmektedir. Bu açıdan **sektör olarak Müteşekkirimiz.** Tüm bu değerlendirmelerden yola çıkılarak konuyu bir bütün olarak bakmak ve Sektörün Gerçekte Çok Tehlikeli bir işkolu olup olmadığını objektif değerlendirmek gereklidir.

4. SEKTÖRDEKİ BU DURUM NEDEN ORTAYA ÇIKTI?

AB ile yapılan müzakerelerde Türkiye'de iş kazası ve meslek hastalıklarının AB ortalamalarının altında olduğu belirtildiği gerekçesiyle yapılan uygulamalar, istihdam ve ihracat üzerinde kalıcı ve çözülemez sorunlar doğurmaktadır.

Türkiye Seramik Federasyonu'nun Ek-6'da sunulan **“TÜRK SERAMİK SANAYİ MESLEK HASTALIKLARI SORUNLARI BİLGİLENDİRME ÖZET RAPORU”** isimli meslek hastalıkları ile ilgili bilgilendirme raporundaki çizelgelerde göreceğiniz gibi sektördeki Meslek Hastalıkları 2014 yılında sanki sihirli bir el dokunmuşçasına artmıştır. Daha önceki yıllarda vaka sayısı AB ortalamalarında iken, 2014 yılından itibaren sektörde bir anda

yüzlerce çalışan meslek hastalığına yakalanmış gibi görülmektedir. Vaka tespit edilen fabrikalar tüm Avrupa'da örnek gösterilen modern tesislerdir. Son derece modern tesislerde 2014 yılından itibaren bir anda meslek hastalıklarının aşırı artış göstermesi doğal görülmemektedir. Bu hatalı Meslekte Kazanma Gücü Kaybı ve Maluliyet oranları sağlıklı çalışanların çeşitli vesilelerle işlerinden olması ve hayatlarına engelli biri gibi devam etmelerine sebep olmaktadır.

Bu durum ülkemizin işgücü kaybına ve haksız şekilde sosyal güvenlik sistemine yük getirmektedir. Tüm bunlara ilave olarak net cari fazla oluşturan bir sektörümüzün küçülmesine sebep olacak sonuçları doğurmaktadır.

Şayet 2014 yılındaki teşhisler gerçek bir hastalık durumunu ortaya koysaydı 1957 yılından beri var olan bu sektörde yüzlerce insan hayatını kaybederdi. Bu adaletsiz ve bilimsel olmayan durum adeta ticarileşmiştir.

ILO Kökenli Epidemiyolik bir çalışma ile başlayan bu hikaye Seramik sektörünün Çok Tehlikeli sınıfta yer almasına sebep olmuştur. Tozlu ortam olması sebebiyle belki Tehlikeli sınıf olarak kabul edilmesi mümkündür ancak, çok tehlikeli olması kabul edilebilir bir durum değildir.

BAKANLIĞINIZDAN TALEBİMİZ ;

Sektörümüz, çalışanlarının sağlığını korumak için büyük yatırımlar yapan bir sektördür. Silikosiz konusunda Uzman Kuruluş olan Toraks ile yaptığımız temaslarda Seramik Sektörünün Silikosis'e sebep olan sektörler arasında "Light" sayılan sektör olduğu belirtilmiştir. Sektörümüzde işteğal eden işletmelere ait, bakanlıkça akredite denetim kurumları tarafından yapılan güncel toz ölçümleri EK-5'da sunulmuştur. **Görüleceği üzere ölçüm sonuçları Tozla Mücadele Yönetmeliği'nin belirlediği eşik değerlerin altındadır.** EK-6'de sunulan ÇSGB İş Teftiş Kurulu Başkanlığı yazısından açıkça anlaşılacağı üzere yönetmelikle belirlenen eşik değerlerin aşılmaması durumunda bir korumaya tedbiri olan 7,5 saatten daha fazla çalışmama yasağı bile uygulanmamaktadır.

Dolayısıyla Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın riskin ortadan kalktığına düşündüğü, eşik değerlerin altına kalan sektörümüzün Çok tehlikeli sınıftan çıkartılması talebimizi arz ederiz.

Saygılarımızla,

EKLER :

- EK-1- Türkiye İhracat Katkı Endeksi
- EK-2- ILO Phomokonyozların Radyografilerinin Uluslararası Sınıflandırmasının Kullanımı İçin Rehber
- EK-3- Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Yazısı-13.11.2017
- EK-4- ÇSGB Pnömonyoz Maluliyet Tespiti Hususları-09.11.2017
- EK-5- Toz Ölçümleri
(A) Ece Banyo, (B) Turavit, (C) Creavit, (D) Matel, (E) Ege Vitrifiye,
(F) Eczcabaşı Yapı, (G) Duravit
- EK-6- ÇSGB İş Teftiş Kurulu Başkanlığı Yazısı
- EK-7- Prof. Dr. İbrahim Akkurt Raporu
- EK-8- Çok Tehlikeli Sınıf İşyerleri Maliyet Tablosu

20 Aralık 2017

T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nda seramik, cam, çimento ve diğer toprağa dayalı sanayilerin sorunlarının katılımcılar tarafından sunulduğu, incelendiği ve çözüm yollarının araştırıldığı Toprak Ürünleri Sanayi Teknik Komite 12. Toplantısına Genel Sekreterimiz Germiyan Saatçioğlu katılmıştır.

**2018 YILI
KAMU
TEMASLARI**

---

08 Ocak 2018

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Maluliyet ve Sağlık Kurulları Daire Başkanı Sayın Dr. Mehmet Ali ALPARSLAN ziyaret edilmiştir. Sektörün sorunları hakkında kendisine bilgi verilmiştir.

09 Ocak 2018

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen "İşyerlerinin Tehlike Sınıflarını Gözden Geçirme Komisyonu Karar Oturumu" gerçekleştirilmiştir. Seramik sanayiinde seramik karolar ve seramik sağlık gereçleri imalat alt sektörlerinin tehlike sınıfının Çok Tehlikeli'den Tehlikeli'ye alınmasına ilişkin başvurumuz değerlendirilmiş ve Federasyonun sunumu sonunda yapılan oylamada seramik sektörünün Çok Tehlikeli sınıfta kalmasına karar verilmiştir.

11 Ocak 2018

Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Üyeleri ve Genel Sekreterimiz tarafından dönemin T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Mehmet ÖZHASEKİ makamında ziyaret edilmiş sektörümüz ile ilgili olarak karşılaşmakta olduğumuz sıkıntılar anlatılmıştır.

AB katılım süreci ve uyum anlaşmaları çerçevesinde çevre ile ilgili Karbon Borsası, Karbon Kaçağı, Çevre Etiketleri gibi halen Bakanlığın üzerinde çalışmalar yapmakta olduğu düzenlemelerin maliyetlerimizi artıracacağı ve ihracatta diğer ülkeler ile rekabetimizi bozacağı anlatılmış, eğer mutlaka yapılacaksa bile sektörümüze mümkün olan en geç zamanda ve minimum ek maliyetler getirmesi ve ihracatımızda bilhassa AB ülkeleri ile olan rekabetimizi olumsuz etkilememesi için bilgiler arz edilmiştir.

Kendileri, zamanında Türkiye çevre ile ilgili uluslararası anlaşmalara taraf olup imza koyarken Türkiye'nin gelişmiş ülkeler arasında yer aldığını ve halen bunun sıkıntılarını çekmekte olduğumuz anlatılmıştır. Bu sebeple gelişmekte olan ülkelerin kullanmakta oldukları çevre fonlarından yararlanılmadığını ve bu konuya özel görüşmeler ile düzeltme aradıklarından bahsedilmiştir.

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından düzenlenmiş olan Avrupa Birliği Üyeliliğine geçiş döneminde Hükümetimizin çok önem vermekte olduğu AB Çevre Mevzuatına uyum kapsamında Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı Proje toplantılarına katıldık.

18 Nisan 2018

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdür Yardımcısı Sedat YENİDÜNYA ziyaret edilerek sektörümüzün iş sağlığı ve güvenliği konusunda karşılaştığı sıkıntılar kendilerine sunulmuştur.

25 Nisan 2018

Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu ve sektör yetkilileri tarafından dönemin T.C. Sağlık Bakanı Sayın Dr. Ahmet DEMİRCAN makamında ziyaret edilmiş ve sektör sorunları hakkında bilgilendirilmiştir. Bu ziyarette; Bakanın da bizim görüşlerimizi uygun bulduğu, bilimsel kurulun Meslek Hastanesi raporlarının ILO'nun rehberine göre düzenlendiği ve bu çalışmaların yeni dönemde de bilimsel olarak devam edeceği Bakan tarafından bildirilmiştir. Toraks Raporu'nun Mayıs ayında çıkacağı bu raporun elimizi daha da güçlendireceği belirtilmiştir.

11 Eylül 2018

T.C. Sağlık Bakanı Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Muhammet GÜVEN'e Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından nezaket ziyaretinde bulunulmuş sektör sorunları hakkında kendisine ve ekibine bilgilendirme yapılmıştır.

Bu ziyarette;

- Meslek Hastalıkları teşhisine ILO Rehberindeki tazminata esas alınmaz hususunun ilave edilmesi istenmiştir.
- Radyografi konusu üzerinde durulması istenmiştir.
- TORAKS Raporu uygun görülmüştür.

11 Eylül 2018

Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu tarafından T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın Ahmet ERDEM Makamında ziyaret edilmiş sektör ve sorunları kendisine ve Teftiş Kurulu'na anlatılmıştır.

28 Kasım 2018

T.C. Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Muhammet GÜVEN ziyaret edilmiştir. Sektörümüzün önemli bir sorunu olan Hatalı Meslek Hastalığı Teşhisi konusunda, TÜRK TORAKS Derneğince yapılan akademik çalışma sonuç raporu Sayın Bakan Yardımcısına sunulmuştur. Bu akademik çalışmada yetkilendirilmiş sağlık kurumlarınca verilen Silikozis raporlarının farklı kurum ve bölgelerde görev yapan, alanlarında Türkiye'nin önde gelen Uzmanları olan 5 kişilik bir heyet tarafından kör okuma metoduyla (isim ve önceki rapordaki sonuç bilinmeksizin) yeniden değerlendirilmiş ve ortaya çıkan sonuçların raporlanmış olduğu belirtilmiştir.

5 Aralık 2018

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Abdullah TANCAN, Enerji İşleri Genel Müdürü Murat Zekeriya AYDIN, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Nureddin NEBATİ'ye Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Erdem Çenesiz, Yönetim Kurulu Üyeleri Nihat Özyurt, Abdulhekim Yakut, Hüseyin Tanış ve sektör yetkilileri tarafından ziyarette bulunulmuş ve sektör sorunları hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Bu ziyarette; Ülkemizin içerisinde bulunduğu durumu ihracatını artırarak iyileştirmeye çalışan ve yüksek katma değeri ile dış ticaret açığının kapatılmasına katkıda bulunan sektörümüzün 01 Ocak 2018 tarihinden bugüne kadar geçen 9 ay içerisindeki %68,94 oranında doğalgaz fiyat artışı sebebiyle ihracatta dünya üzerindeki konumunu kaybetmeyle karşı karşıya kaldığı, ortaya çıkan bu durumda tesislerin kapasite kısması, özellikle de iç pazara çalışan tesislerin kapanmasına kadar gidebilecek büyüklükte olduğu, ve Sektörümüzde istihdam azalışı olması ihtimali ağırlık kazanmakta olduğu anlatılmıştır. Döviz fiyatlarındaki artış nedeniyle ithal malı olan doğalgazın fiyatının artırılmasını yadırganmadığı ancak ülkemizin toprağa dayalı yerli kaynaklarını ürün haline getirerek ihraç eden sektörümüzde doğalgazın maliyette çok büyük paya sahip olduğu gerçeği ile, ülkemize döviz getiren seramik sektörüne geçmişte olduğu gibi doğalgazın daha uygun ve farklı bir tarife ile verilmesini beklemediğimiz anlatılmıştır.

24 Aralık 2018

Türkiye Seramik Federasyonu Başkanı Erdem ÇENESİZ, Yönetim Kurulu Üyeleri Nihat ÖZYURT, Hakan ÇANAKCI, Kürşad ÖZKAYA, Genel Sekreter Germiyan SAATÇİOĞLU, Eczacıbaşı Temsilcisi Çağrı KÖSEYENER, Kaleseramik Temsilcisi Tarık KAPU, Yurtbay Seramik Temsilcisi Köksal ÇINAR, Ege Seramik Temsilcisi Ahmet CIRIKOĞLU ve Uşak Seramik Temsilcisi Şenay KALKAN tarafından T.C. Enerji Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Abdullah TANCAN'a ziyaretinde bulunulmuştur. Ziyaret sırasında Seramik sektöründe enerji sorunları hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

24 Aralık 2018

Başkan Erdem ÇENESİZ, Yönetim Kurulu Üyeleri Nihat ÖZYURT, Hakan ÇANAKCI, Kürşad ÖZKAYA, Genel Sekreter Germiyan SAATÇİOĞLU ve OAİB Genel Sekreteri Özkan AYDIN'dan oluşan heyet T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü Sayın Sedat YENİDÜNYA'yı ziyaret ederek sektör ve sorunları hakkında bilgilendirme yapmıştır.

21 Aralık 2018
Sayı : 2018 - 114

Sayın Sedat YENİDÜNYA
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü
T.C AİLE ÇALIŞMA ve SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

KONU : Sağlık Kuralları bakımında günde Azami 7,5 saat çalışma ile ilgili Görüş

İLGİ : (a) Federasyonumuzun 11 Eylül 2018 tarih ve 2018/564 sayılı yazısı
(b) Genel Müdürlüğünüzün 21.09.2018 tarih ve E64756 sayılı yazısı

Sayın Genel Müdürümüz,

İlgi (a) yazımıza ilgi (b) yazı ile gösterdiğiniz yaklaşım bizleri memnun etmiştir. Teşekkürlerimizi ifade etmek isteriz.

İlgi (a) yazımızda da belirttiğimiz üzere gelişen teknolojiler ülkemizin üretim ve rekabet gücünü artırma yönünde kullanılmalıdır. Bu fikirden yola çıkarak, üretim tesislerinin yetkilendirilmiş onaylı kuruluşlar tarafından ölçümler yapılarak takip altına alınması suretiyle otomatikçe bağlanmış fazla çalışma süresi kısıtlamasının kaldırılmasıdır. Bu talep ile amacımız tozla mücadele yatırımlarını tamamlayan işletmelerin bu kısıttan kurtulduğunu ortaya koyarak bu yatırımların dolaylı olarak teşvik edilmesini sağlamaktır. Özel sektörün amacı çalışanları toz eşik değeri üstündeki ortamda daha az süre ile çalıştırmak değil, tozsuz ortamın (eşik değerin altındaki ortamın) sağlanarak çalışma süresi konusundaki kısıtı tümüyle çözmektir. Kamunun da bu konuda olumlu yaklaşacağını umuyoruz.

Bunu temin için, "**SAĞLIK KURALLARI BAKIMINDAN GÜNDE AZAMI YEDİ BUÇUK SAAT VEYA DAHA AZ ÇALIŞILMASI GEREKEN İŞLER HAKKINDA YÖNETMELİK**" in Madde (4) (s) bendinde sağlık açısından kabul edilebilir ve hayatın olağan akışı kapsamında minimum toz miktarının eşik değer olarak tespit edilip yayınlanması ve işyerlerinde bu eşik değerin altında ölçümlenen gerek imalat gerekse diğer bölümlerin azami yedi buçuk saat çalışılması gereken işler kapsamında çıkartılmasıdır.

Bu amaçla yapılacak bir ortak çalışma için hazır olduğumuzu tensiplerinize sunarız.

Saygılarımızla,

Erdem ÇENESİZ
Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye Seramik Federasyonu

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

**2019 YILI
KAMU
TEMASLARI**

---

08 Ocak 2019

Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Nihat ÖZYURT, UŞAK Seramik Yönetim Kurulu Başkanı Durmuş TANIŞ, GÜRAL VİT Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve SERSA Yönetim Kurulu Üyesi Ali GÜRAL, ECZACIBAŞI Holding A.Ş. Ankara Temsilcisi Çağrı KÖSEYENER, YURTBAY Seramik AŞ. Ankara Temsilcisi Şener ERTEKİN, EGE SERAMİK AŞ. Enerji Müdürü Ahmet CİRIKOĞLU, KALESERAMİK AŞ. Temsilcisi Tarık KAPU T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sayın Alparslan BAYRAKTAR ziyareti edilmiş ve sektörün durumu ve enerji sorunları hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Doğalgaz fiyatının 01 Ocak 2019 tarihinden itibaren Konutlarda, Orta Boy KOBİ'lerde ve Ticarethanelerde %10 oranında indirileceği hususu yeni tarifede uygulanmadığı, az sayıda da olsa Orta Boy KOBİ tarifine giren işletmelerimizin %10'luk bu indirimden yararlanmadığı, yüksek enerji fiyatına ek olarak tedarikçi şirketlere verilen süre-siz teminatlar ve üreticilerden iki aylık tüketime eşdeğer tutarda teminat alınması da üreticiler arasında sıkıntı yaratmakta olduğu, Doğalgazı rekabet ettiğimiz Çin, Vietnam, Hindistan, İran, BAE gibi ülkelerden çok daha pahalıya almakta olduğumuz, en büyük rakibimiz İtalya'dan bile pahalı olmamız sektörümüzün dünya üzerindeki sıralamadaki yerini gerilere iteceğini, bunun yanında doğrudan 30 bin ve dolaylı olarak 200 bin kişinin çalıştığı sektörümüzün üzerinde de olumsuzluk yaratacağı, Seramik sektörüne verilen doğalgazın fiyatının çok enerji kullananın daha ucuza enerji tedarik etmesini öngören yeni bir tarife sistemi içerisinde alınmasını, en azından I Sayılı Liste, Elektrik Üretimi Amacı Dışında Kullanımdaki fiyattan daha pahalı olmaması veya sektörümüze daha önce uygulanmış olduğu gibi yönlü sübvansiyona tabi tutularak farklı bir tarife alınması talep edilmiştir.

13 Şubat 2019

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Başkanlığı'nda yapılan İhracat Değerlendirme Toplantısına TSF Başkanı Erdem ÇENESİZ ve Genel Sekreter Germiyan SAATÇIOĞLU katılmıştır. Çimento ve Toprak Ürünleri Sektörlerine ilişkin 2018 yılı ihracatının değerlendirilmiş ve sektörün 2019 yılı beklentileri görüşülmüştür. Toplantı esnasında sektör hakkında bilgi veren Erdem ÇENESİZ, Türkiye'nin Seramik Sağlık Gereçleri üretiminde Avrupa'da 1. Seramik Kaplama Malzemeleri üretiminde Avrupa'da 3. ve Seramik Kaplama Malzemeleri ve Sağlık Gereçleri ihracatında Dünya'da 5. olduğunu belirtmiştir. Sektörün başta gelen sorunlarının, doğalgaz maliyetleri, hatalı meslek hastalığı teşhis sistemi, ihracat finansmanı, hammadde arzında ve üretiminde yerliliğe yönelik riskler, dış ticarete korunma önlemleri, ihracat desteklerinde iyileştirme, ihracatta karşılaşılan gümrük vergileri sorunları, ihracatın teşvik edilmesi ve lojistik sorunları olduğunu belirtmiştir.

06 Mart 2019

OAİB Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçılar Birliği ve Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ ve Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Ankara Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (ADDMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Şerafettin CECELİ tarafından Ticaret Bakan Yardımcısı Tuna TURAGAY ziyaret edilmiş, Doğalgaz konusunda hazırlanmış olan rapor bir kez de Bakan Yardımcılığı'na sunulmuştur.

19 Mart 2019

Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ, Yönetim Kurulu Üyeleri Nihat ÖZYURT ve Mehmet MERCAN tarafından TC. Sağlık Bakanlığı Bakan Yard. Sayın Prof. Dr. Muhammet GÜVEN, TC. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Bakan Yard. Sayın Ahmet ERDEM, TC. Sosyal Güvenlik Kurumu Maluliyet ve Sağlık Kurulları Daire Başkanı Sayın Dr. Mehmet Ali Alpaslan ŞENAY ziyaret edilerek, "Dünya ve AB'deki Silikozis Teşhisi ve Maluliyet Uygulamaları" konusunda bilgilendirilmiştir. Ülkemizde maluliyet sisteminde çok ciddi bir kaos olduğu, iki farklı bakanlık tarafından hazırlanan yönetmeliklerde farklı göstergeler esas alındığı ve her ikisinin de dünyadaki uygulamalardan çok uzakta olduğu gösterilmiştir. Dünyadaki uygulamaların hepsinde teşhis ve maluliyet için temel unsur fonksiyon testleri, gerekli durumlarda yan unsur olarak kan gazı değerleri uygulanmakta olduğu bildirilmiş, Dünya uygulamaları ile ilgili hazırlanan dosyalar Sayın Bakanlara ve Daire Başkanına sunulmuştur.

22 Mayıs 2019

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından seramik sektöründe iş sağlığı ve güvenliği koşullarının değerlendirilmesi için bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma Grubu ilk toplantısını 22 Mayıs 2019 tarihinde İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü Sayın edat Yenedünya Başkanlığında gerçekleştirmiştir. Karşılıklı işbirliği imkanlarının görüşüldüğü toplantıda bir protokol ile eylem planı hazırlanmasına karar verilmiştir.

**KATILINILAN
TV
PROGRAMLARI**

---

22 Aralık 2017

Bloomberg HT'de Hande DEMİREL'in sunduğu Piyasa Hattı Canlı Yayın programına konuk olan Erdem ÇENESİZ ülke ekonomisinin son durumu, yapı sektöründeki gelişmeler, sektörün dünyadaki yeri ve 2018 ihracat hedefleri hakkında detaylı bilgiler vermiştir.

08 Haziran 2018

Bloomberg TV; Hande BERKTAN'ın sunduğu İş Dünyası Programı Canlı Yayın'a konuk olan Erdem ÇENESİZ, programda çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri sektörünün ülke ekonomisine katkısı, yapı sektöründeki gelişmeler, sektörün dünyadaki yeri ve 2018 ihracat hedefleri hakkında bilgi vermiştir.

22 Haziran 2018

Bloomberg HT'de Hande DEMİREL'in sunduğu Piyasa Hattı Canlı Yayın programına konuk olan Erdem ÇENESİZ ülke ekonomisinin son durumu, yapı sektöründeki gelişmeler, sektörün dünyadaki yeri ve 2018 ihracat hedefleri hakkında detaylı bilgiler vermiştir.

21 Aralık 2018

Bloomberg HT de yayınlanan Güzem Yılmaz'ın sunduğu Piyasa Hattı Programının canlı yayın konuğu olan Erdem ÇENESİZ, çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri sektörünün ülke ekonomisine katkısı, yapı sektöründeki gelişmeler, sektörün dünyadaki yeri ve 2018 İhracat rakamları ile birlikte sektörün 2019 Yılı Hedefleri, Önümüzdeki dönem yatırımları ve sektöre getirdiği yenilikler hakkında detaylı bilgiler vermiştir.

25 Ocak 2019

A PARA TV 'de yayınlanan ve Şafak TÜKLE'nin sunduğu İhracatın Yıldızları Programının canlı yayın konuğu olan Erdem ÇENESİZ, çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri sektörünün ülke ekonomisine katkısı, Ar-Ge çalışmaları, yapı sektöründeki

gelişmeler, sektörün dünyadaki yeri ve 2019 ihracat hedefleri hakkında bilgiler verdi.

05 Şubat 2019

Bloomberg TV HT'den Ceren DİLEKÇİ'yle yapılan UNICERA Özel Programına katılan Erdem ÇENESİZ, doğalgaz fiyatlarında yaşanan artışın sektörün rekabet gücünü azalttığını belirtmiştir. Seramik sektöründe doğalgazın maliyetinin yüzde 40'ını oluşturduğunu kaydeden Çenesiz, "İhracatçı bir sektör olduğunu, kur artışının çok üzerinde doğalgaz fiyat artışı olduğunu, İhraç fiyatlarımızın içindeki doğalgaz maliyetlerinin çok yükseldiğini söylemiş ve bu fiyat artışlarının sektörümüzü olumsuz etkilediğini belirtmiştir. TIM Başkanlığı'nda yapılacak toplantıda sektörün sorunlarını ilgili Bakanlıklara anlatacaklarını bildiren Çenesiz, " Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın katılacağı toplantıda sektör sorunlarının anlatılacağını, Avrupa Birliği ülkelerinde uygulanan minerolojik ve yüksek istihdam yaratan sektörlerde uygulanan özel doğalgaz fiyat politikalarının var olduğunu, benzeri bir uygulama talep edileceği açıklamasında bulunmuştur.

25 Nisan 2019

Bloomberg İş Dünyası Programı Canlı Yayın Programına katılan Erdem ÇENESİZ, Sektör değerlendirmeleri, Türkiye'de sanayinin gelişimi, ihracatın önemi ve önümüzdeki dönem hedeflerinin konuşulduğu programda sektörün ülke ekonomisine katkısı, Yapı Sektöründeki Gelişmeler, Sektörün dünyadaki yeri ve önümüzdeki dönem hedeflerini anlatmıştır.

17 Mayıs 2019

A PARA TV 'de yayınlanan ve Şafak TÜKLE'nin sunduğu İhracatın Yıldızları Programının canlı yayın konuğu olan Erdem ÇENESİZ, çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri sektörünün ülke ekonomisine katkısı, sektör değerlendirmeleri, Türkiye'de sanayinin gelişimi, yapı sektöründeki gelişmeler, sektörün dünyadaki yerini anlatan Çenesiz, İhracatın önemi ve önümüzdeki dönem hedeflerini de dile getirdi.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

ÜYE ZİYARETLERİ

POLAT HOLDİNG AŞ.

İBRAHİM POLAT HOLDİNG AŞ. Yönetim Kurulu Başkanı Sayın İbrahim POLAT'a 05 Temmuz 2017 tarihinde Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri tarafından nezaket ziyaretinde bulunulmuş ve sektör hakkında bilgi almak ve sektörün sorunlarına çözüm aramak üzere kendilerinden sektörün başlıca sorunları hakkında bilgi alınmıştır.

Türkiye seramik sanayiinin temsilcisi bir sivil toplum kuruluşu olan Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu'nun 2017 - 2019 çalışma döneminde ülkemizdeki seramik sanayiinin üretiminin geliştirilmesi ve ülkemizin seramik üretiminde dünya üzerindeki önemli konumunun muhafaza edilerek daha ileriye götürülmesi için hızla çalışmalara başlanmış olduğu bildirilmiştir.

Yapılan toplantı sonunda Sayın İbrahim POLAT, Federasyon Yönetim Kurulu Başkanına altın ve gümüş işlemelerin incelikli uygulandığı nazar boncuğu seramik tabloyu takdim ederek başarılı bir çalışma dönemi dilemiştir.

ECZACIBAŞI HOLDİNG AŞ.

Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri tarafından 06 Temmuz 2017 tarihinde ECZACIBAŞI HOLDİNG AŞ. Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Bülent ECZACIBAŞI'na nezaket ziyaretinde bulunulmuştur. Sektör hakkında bilgi almak ve sektörün sorunlarına çözüm aramak üzere kendilerinden sektörün başlıca sorunları hakkında bilgi alınmıştır. Türkiye seramik sanayiinin temsilcisi bir sivil toplum kuruluşu olan Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu'nun 2017 - 2019 çalışma döneminde ülkemizdeki seramik sanayiinin üretiminin geliştirilmesi ve ülkemizin seramik üretiminde dünya üzerindeki önemli konumunun muhafaza edilerek daha ileriye götürülmesi için çalışmalarımıza başlandığı bildirilmiştir.

Bu ziyarete, TSF Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ, Yönetim Kurulu Üyeleri Aydın EŞER, İlter YURTBAY, Bekir K. ZABCI, Göksen YEDİGÜLLER, Hasan PEHLİVAN,

Mehmet MERCAN ve Germiyan SAATÇİOĞLU katılmışlardır.

KALE HOLDİNG AŞ.

Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri tarafından 17 Nisan 2018 tarihinde KALE HOLDİNG AŞ. Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Zeynep BODUR OKYAY'a nezaket ziyaretinde bulunulmuştur. Sektör hakkında bilgi almak ve sektörün sorunlarına çözüm aramak üzere kendilerinden sektörün başlıca sorunları hakkında bilgi alınmıştır.

ELGİNKAN HOLDİNG AŞ.

Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ Elginkan Holding Yönetim Kurulu Başkanı Gaye AKÇEN'e 25 Şubat 2019 tarihinde nezaket ziyaretinde bulunulmuştur.

Sektörün genel durumunun görüşüldüğü bu ziyarette,

Elginkan Topluluğu Avukatlarından Fatih Ekrem EKİNCİ, Elginkan Topluluğu İcra Meclisi Üyesi ve Elsel A.Ş. Genel Müdürü Şafak DURAN, Elginkan Topluluğu İcra Meclisi Üyesi ve Matel A.Ş. Genel Müdürü Ercüment ARICI, Elginkan Vakfı Başkanı ve Elginkan Topluluğu İcra Meclisi Başkanı Gaye AKÇEN, Elginkan Topluluğu İcra Meclisi Üyesi ve Valfsel A.Ş. Genel Müdürü Hüseyin ORHAN, Elginkan Topluluğu İcra Meclisi Başkan Yardımcısı ve Emas A.Ş. Genel Müdürü Mehmet ÖZKUMUŞOĞLU, Elginkan Topluluğu Teftiş Kurulu Başkanı Enver EREN katılmışlardır.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

UNICERA FUARI

---

27 Şubat – 03 Mart 2018

05 – 09 Şubat 2019

10 - 14 Mart 2020

Türkiye'nin En Büyük İhtisas Fuarı UNICERA İstanbul-Seramik Banyo Mutfak Fuarı 27 Şubat - 3 Mart 2018 Tarihleri Arasında CNR EXPO Yeşilköy'de düzenlenmiştir.

İstanbul Fuarçılık, Türkiye Seramik Federasyonu (TSF) ve Tesisat İnşaat Malzemecileri Derneği (TİMDER) iş birliği ile gerçekleştirilen fuarın açılışı, CNR Holding Başkanı Ceyda Erem'in ev sahipliğinde dönemin Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, İstanbul Valisi Vasip Şahin, TSF Başkanı Erdem Çenesiz ve TİMDER Başkanı Aydın Eşer tarafından yapıldı.

27 Şubat-3 Mart tarihleri arasında düzenlenen ve 80 bin metrekare alanda gerçekleştirilen fuara, 130 ülkeden 11bin 219'u yabancı ve 73 bin 101'i yerli olmak üzere toplam 84 bin 320 ziyaretçi katıldı. Ziyaretçi rekoru kırılan fuara ABD, Almanya, İngiltere, Rusya, Kanada başta olmak üzere Avrupa, Uzak Doğu ve Sahra Altı Afrika ülkeleri yoğun ilgi gösterdi.

Fiyat avantajı, kolay ulaşılabilirlik ve kaliteli üretimle büyüklüğünü 3 milyar dolara ulaştıran seramik sektörünün öncüsü 1.000'in üzerinde firmanın katılım sağladığı fuarda; banyo ürünleri, zemin-duvar kaplamaları, seramik işleme teknolojileri, mutfak ürünleri, dekorasyon ürünleri, ambalajlama, depolama gibi pek çok ürün grubu bir arada sergilendi.

CNR Holding kuruluşlarından İstanbul Fuarçılık, Türkiye Seramik Federasyonu ve Tesisat İnşaat Malzemecileri Derneği iş birliği ile organize edilen, Türkiye'nin en büyük ihtisas fuarı UNICERA 05 – 09 Şubat 2019 tarihleri arasında bir kez daha sektör temsilcilerini bir araya getirmiştir.

UNICERA Seramik Banyo Mutfak Fuar açılışı, CNR Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ceyda EREM, TSF Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ, TİMDER Yönetim Kurulu Başkanı Aydın EŞER, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail GÜLLE ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Başkanı Nail OLPAK'ın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Açılış konuşmaları sonrasında sektörün ileri gelen isimleri güzel dilekleriyle birlikte açılış kurdelasını kesmiştir.

İtalya'dan "Organik Tasarımlara karşı Geometrik Tasarımlar" konu başlığı ile Giuseppe Scutellà

"Yeni tüketici ihtiyaçlarına yeni tasarım çözümleri" konu başlığı ile Carlo Ciciliot

"Küçük ve büyük endüstrilerde tasarım çeşitliliği" ile Antonio BULLO

"İşaretlerden duyulara" konu başlığı ile Paolo D'arrigo,

Fas'tan "Uluslararası Dizaynın Arka Planı" konu başlığı ile Hicham Lahlou,

İspanya'dan "Banyo aksesuarlarının tasarım evrimi, banyoda tasarımın önemi" konu başlığı ile Valentin Garcia, Almanya'dan "Akıllı Tuvaletler - Sağlığın Geleceği" konu başlığı ile Johan Dück ve İspanya'dan "Tasarım, ürünlerinizin üzerine eklenen bir katman değildir" konu başlığı ile Bern Donadeu tecrübelerini fuar ziyaretçileri ile paylaşmıştır. Ayrıca fuar süresince açık olacak Art Gallery'de tasarım sohbetlerine katılan ziyaretçiler tasarımcıların çalışmalarını görme imkanı bulmuştur. CNR Fuarçılık tarafından tasarımcılara Florya Beyti Restaurant'ta bir akşam yemeği verilmiştir. Bu yemekte misafirlerimize CNR Holding İcra Kurulu Başkanı Ali BULUT, Türkiye Seramik Federasyonu Başkanı Erdem ÇENESİZ, TİMDER Başkanı Aydın EŞER, Germiyan SAATÇİOĞLU ve CNR yetkilileri eşlik etmişlerdir.

Türkiye'nin marka değeri en yüksek fuarı UNICERA Seramik Banyo Mutfak Fuarı, 100 bin metrekare alanda, sektöre yön veren bin 200'ün üzerinde markanın katılımı ile gerçekleşmiştir. Fuarı 73.144 yerli, 18.358 yabancı ziyaret etmiştir.

6 Şubat 2018 tarihinde UNICERA Seramik Banyo Mutfak Fuarımız, Ticaret Bakan Yardımcısı Rıza Tuna TURAGAY tarafından ziyaret edilmiştir. Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı

Erdem Çenesiz, Federasyon Yönetim Kurulu Üyeleri ve CNR yetkilileri tarafından karşılanan Sayın Bakan Yardımcımız stantları ziyaret etmiş ve katılımcılardan bilgi almıştır.

UNICERA İstanbul 2020 Seramik Banyo Mutfak Fuarı (10-14 Mart 2020)

Türkiye'nin en büyük ihtisas fuarı UNICERA İstanbul-Seramik Banyo Mutfak Fuarı, 10-14 Mart 2020 tarihleri arasında, global ticaretin merkezi CNR Expo Yeşilköy'de düzenlenecektir.

Türkiye'nin en büyük ihtisas fuarı UNICERA İstanbul-Seramik Banyo Mutfak Fuarı, 10-14 Mart 2020 tarihleri arasında, global ticaretin merkezi CNR Expo Yeşilköy'de düzenlenecektir. Bu yılın başında düzenlenen ve hem katılımcı hem de alıcı rekoru kıran UNICERA, 2020 yılında da 100 bin metrekarelik fuar alanında organize edilecek.

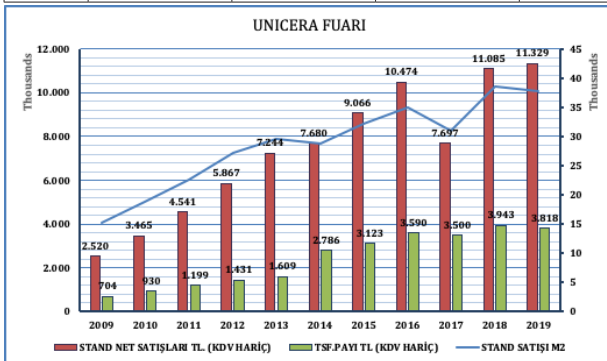
Avrasya'nın en büyük fuar alanında buluşmaya hazırlanmaktadır. Temsil ettiğiniz sektörün öncü markalarını, Avrasya'nın en büyük ve uluslararası fuar merkezi CNR Expo Yeşilköy'deki bu dev buluşmaya katılımcı olmaya davet ediyoruz.

UNICERA FUAR KOMİTESİ ÇALIŞMALARINA KATILIM VE FUARIN TERTİPLENMEŞİ ÇALIŞMALARI

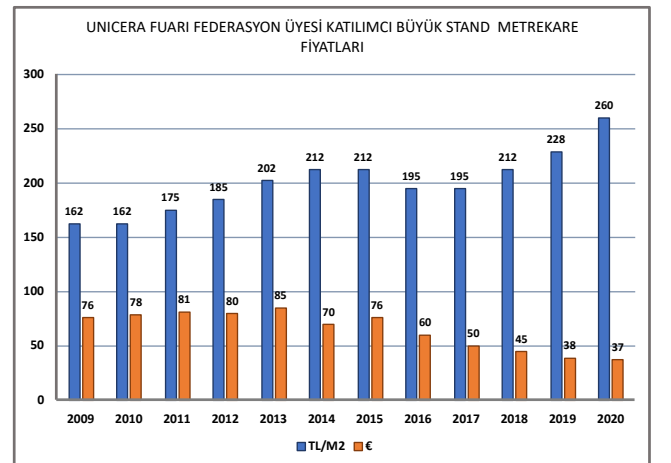
UNICERA Fuar Komitesi çalışmalarına katıldık. Sektörü yılda bir kere İstanbul'da buluşturan, üreticilerin en yeni ürünlerini sergiledikleri UNICERA Seramik ve Banyo Fuarını tertipleedik. Sektörün fuara katılımını sağlayarak salonların yerleşim planını ve fuarın etkinliklerini planladık ve gerçekleştirdik. Fuar sonrası sonuçları inceleyerek değerlendirdik ve bir sonraki yılın fuarında alınacak tedbirlerini kararlaştırdık.

UNICERA FUAR GELİR ve ÜYE MALİYETİ GRAFİĞİ

UNICERA FUAR GELİRLERİ (2009-2019)				
YIL	STAND SATIŞI M ²	STAND NET SATIŞLARI TL. (KDV HARİÇ)	TSF.PAYI TL (KDV HARİÇ)	ORT. TL/M ²
2009	15.215	2.519.976	704.456	166
2010	18.785	3.464.555	930.060	184
2011	22.700	4.541.225	1.199.459	200
2012	27.230	5.867.192	1.431.445	215
2013	29.587	7.243.941	1.608.626	245
2014	28.875	7.680.425	2.785.662	266
2015	32.256	9.066.009	3.122.682	281
2016	35.052	10.473.613	3.589.815	299
2017	31.066	7.697.045	3.500.000	248
2018	38.575	11.084.508	3.943.176	287
2019	37.674	11.328.836	3.818.109	301
	317.015	80.967.325	26.633.489	255

YIL	TL/M ²	€ /TL	€
2009	162	2,128	76
2010	162	2,075	78
2011	175	2,171	81
2012	185	2,326	80
2013	202	2,376	85
2014	212	3,024	70
2015	212	2,799	76
2016	195	3,269	60
2017	195	3,906	50
2018	212	4,680	45
2019	228	5,989	38
2020	260	7,000	37
FARK	60,49%	229,02%	-51,22%

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

YURT DIŞI SERAMİK FUARLARINA KATILIM

COVERINGS FUARI (08 – 11 Mayıs 2018 / Atlanta)
2017 CERSAIE FUARI (25 – 29 Eylül 2017 / Bologna)
CERSAIE FUARI (24 – 28 Eylül 2018 / Bologna)
CEVISAMA FUARI (28 OCAK – 1 ŞUBAT 2019 / Valencia)
ISH FUARI (11 – 15 Mart 2019 Frankfurt)

COVERINGS FUARI (08 – 11 Mayıs 2018 / Atlanta)

Seramik kaplama malzemeleri sektöründe dünyanın en önemli ihtisas fuarlarından biri olarak kabul edilen Coverings'e 33 ülkeden 1.129 firma katılım göstermiştir. Her yıl gerçekleştirilen Coverings Fuarı'na Turkishceramics tarafından 20. kez katılım sağlanmıştır. Coverings 2018 Fuarı'na üye firmalarımızdan; Akgün Seramik, Bien Seramik, Ege Seramik, Seranova, Termal Seramik, Uşak Seramik, Yurtbay Seramik, Kale ve Vitra firmaları ABD pazarına özel son ürün ve tasarımlarıyla katılım gerçekleştirmiştir. Fuardan önce Türk firmaları ve ürünleri ile basın bülteni hazırlanmış ve dağıtılmıştır. Birliğimiz organizasyonu ile ayrıca, bahsi geçen firmaların standları yabancı dergi editörleri tarafından ziyaret edilmiştir. Firmalarımız ile gerçekleştirilen görüşmelerde ABD pazarında karşılaşılan sorunlar, pazarda gerçekleştirilebilecek tanıtım ve pr faaliyetleri ile ilgili görüş alışverişinde bulunulmuştur.

2017 CERSAIE FUARI (25 – 29 Eylül 2017 / Bologna)

Seramik sektörünün en büyük fuarı olarak nitelendirilen CERSAIE FUARI, 25-29 Eylül 2017 tarihleri arasında İtalya Bolonya'da gerçekleşmiştir. Cersaie Fuarı'na Seramik karo ve vitrifiye alanında 20 Türk firması tarafından katılım sağlanmıştır. 2006 yılından bu yana katılım sağlanan ve bu yıl 35. gerçekleşen Cersaie Fuarı kapsamında geçmişten bugüne Bolonya'da Turkishceramics tarafından çeşitli kültürel aktiviteler düzenlenmiş ve ilgili bölgede bilinirliğin artması sağlanmıştır.

CERSAIE FUARI (24 – 28 Eylül 2018 / Bologna)

Cersaie Fuarı'nın 36. sı 24-28 Eylül 2018 tarihlerinde İtalya'nın Bolonya şehrinde gerçekleştirilmiştir. 40 ülkeden 840 karo ve 181 vitrifiye katılımcısına ev sahipliği yapan fuara, 21 Türk seramik firması katılmıştır. Turkishceramics tarafından gerçekleştirilen sektör tanıtım çalışmaları, bu yıl da şehir içi reklam faaliyetleri ile devam etmiştir. Toplam 220 adet taksi ve 40 adet otobüs ilanı ile "Turkishceramics" markası vurgulanmış, Türk firmalarının hepsinin isimlerine yer verilerek Türk seramik sektörünün görünürlüğüne katkı sağlanmıştır. Ayrıca, şehir içinde verilmiş olan reklam ilanları ile paralel olarak hazırlanan tanıtım materyalleri, fuara katılan Türk firmaları tarafından standlarında kullanılmıştır.

CEVISAMA FUARI (28 OCAK – 1 ŞUBAT 2019 / Valencia)

Seramik sektörünün en önemli fuarlarından biri olan 35. Cevisama Fuarı (International Exhibition of Ceramics for Architecture, Bathroom and Kitchen Equipment, Natural Stone, Raw Materials, Enamels, Frits and Ceramic Colors, and Machinery) 28 Ocak-1 Şubat 2019 tarihlerinde İspanya'nın Valencia şehrinde 4'ü seramik olmak üzere 15 Türk firmasının katılımı ile gerçekleşmiştir. Cevisama Fuarı'na 2019 yılında toplam 460 firma katılmış ve yaklaşık 100.000 kişi fuarı ziyaret etmiştir. Turkishceramics, Cevisama Fuarı'na bu yıl stand ile katılırken aynı zamanda fuar ile eş zamanlı sektör tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

ISH FUARI (11 – 15 Mart 2019 Frankfurt)

Almanya'nın Frankfurt şehrinde gerçekleşen ve sektörün büyük fuarı olan ISH Fuarına 103 m2'lik ve 13 firmamızın lavabolarının yer aldığı info-stand ile Turkishceramics tarafından katılım sağlanmıştır. Su ve enerji temalarıyla modern banyo tasarımları, sürdürülebilir ısıtma&soğutma teknolojileri ve akıllı ev sistemlerinin yer aldığı fuarda 2500'ün üzerinde firma son teknoloji ve tasarımlara sahip ürünlerini sergilemiştir.

Fuarda yer alan firmalardan 130'u ülkemiz firmalarına aitken, seramik sektörü özelinde Bocchi, Creavit, ECA Eleks, Ege Vitrikiye, Esvit Lapino, Güralvit, İdevit, İsvea, Sanovit, Seramiksan, Turkuaz ve Vitra olmak üzere toplamda 13 firmamız stantlı katılım sağlamışlardır.

Seramik sağlık gereçleri ihracatımız bakımından ana pazarlarımızdan Almanya 2018 yılında 41.8 milyon dolarlık ihracat hacmiyle en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz pazar olmuştur. Seramik kaplama malzemelerine gelindiğinde ise, 2018 yılında ilk defa Almanya pazarı 82.4 milyon dolarlık ihracat hacmiyle yine en büyük ihrac pazarımız olmuştur. Bu durum önümüzdeki yıllarda seramik sağlık gereçlerinin yanı sıra seramik kaplama malzemeleri ürünlerinin de sergilenmesin de yararlı olacağına işaret etmektedir.

ISH Fuarı kapsamında geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da fuar ile eş zamanlı sektörel tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Türk firmalarının ürün görsellerini ve bilgilerini içeren katalog fuarda dağıtılmış ve büyük ilgi görmüştür. Şehir içinde verilen 450 adet taksit ilanı ile "Turkishceramics" markası vurgulanırken, firmalarımız ve fuar katılımcılarından olumlu dönüşler alınmıştır. Fuarın üçüncü gününde, üye firmalarımız ve Frankfurt Ticaret Müşavirimiz Tansu Gönendi'nin katılım sağladığı sektör yemeğinde Almanya özelindeki fırsatlar ve sektör sorunları ile çözüm önerileri gündeme gelmiştir. Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ ve beraberindeki heyet Alman Seramik Sağlık Gereçleri Derneği (vereinigung Deutsche Sanitarwirtschaft) Başkanı Jens Wischmann ile işbirliği ve birlikte sektörel çalışmalar yapılması gibi imkanlar için temaslarda bulunmuşlardır.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

ULUSLARARASI KONFERANS VE ORGANİZASYONLARA KATILIM

CTDA Konferansı (27 – 30 Ekim 2018 / Teksas/USA)

PRE Kongresi (07 – 09 Haziran 2017 / Chester/İngiltere)

CET Kongresi (15 – 17 Haziran 2017 / Cordoba/İspanya)

Ceramic Days 2017 Toplantısı (21-22 Kasım 2017 / Brüksel / Belçika)

27. ISO/TC 189 ISO Teknik Komite Toplantısı 3-6 Aralık 2017 / Guangzhou/Çin)

Cerame-Unie Toplantısı (20-21 Mart 2018 / Brüksel / Belçika)

2018 CET Executive Committee Toplantısı ve CET Genel Kurul Toplantısı

(14-16 Haziran 2018 / Krakow / Polonya)

CET Executive Committee, CU Committee Of Directors, CU Climate And Environment Committee,
CET Trade WG Toplantıları

European Parliament Ceramics Forum (EPCF) (04 Aralık 2018 Brüksel / Belçika)

ECERS Kongresi (09 –13 Temmuz 2017 / Budapeşte / Macaristan)

CTDA KONFERANSI (27-30 Ekim 2018 / Grapevine)

ABD'nin Teksas eyaleti Dallas şehrinde Amerikan Seramik Dernekleri tarafından ortak organize edilen "Total Solution Plus" konferansında Türk Seramiği'nin tanıtımını yapılmıştır. 27-30 Ekim 2018 tarihlerinde 4 gün süren, Amerikalı seramik dağıtım ve uygulama firmalarının üst düzey yöneticilerinin katılımıyla sektöre dair gelişmelerin görüldüğü organizasyonda Türk seramik firmalarının son yıllardaki atılımları dikkat çekmiştir. Program kapsamında 29 Ekim'de 500 katılımcı ile gerçekleştirilen toplantıda, Çimento, Cam ve Seramik İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ tarafından yapılan sunum ile Türk seramik sanayi, üretim ve ihracat kapasitesi hakkında bilgi verilmiştir. Türkiye'nin ABD ve diğer pazarlardaki konumunun anlatıldığı toplantıda, Amerikan seramik distribütörlerinin 2019 yılı içerisinde Türkiye'ye heyet olarak ziyaret yapması konusunda mutabık kalınmıştır.

PRE KONGRESİ (07-09 Haziran 2017 / Chester-İngiltere)

İngiliz Seramik Konfederasyonu tarafından Chester da düzenlenen 64. PRE Kongresi, İngiltere'nin Chester kentinde gerçekleşti ve 14 Avrupa ülkesinden yaklaşık 70 delegenin katıldığı Kongreye, BCC, İngiliz Seramik Konfederasyonu ev sahipliği yapmıştır.

SEREF Teknik Seramik ve Refrakter Üreticileri Derneği'nin üyesi olduğu PRE (European Refractories Producers Federation), Avrupa Refrakter Üreticileri Federasyonu'nun 7 - 9 Haziran 2017 tarihinde İngiltere'nin Chester şehrinde düzenlemiş olduğu 2017 PRE Kongresi'ne SEREF derneğimizi temsilen Sn. Germiyan Saatçioğlu katılarak Türkiye ile ilgili bir sunum yapmıştır.

15-17 Haziran 2017

İspanya'nın Cordoba kentinde yapılmış olan CET Avrupa Seramik Karo Üreticileri Federasyonu'nun 2017 yılı Kongresi ve Genel Kurul toplantısına katıldık.

24. Dünya Seramik Döşeme Forumu 29 Kasım – 01 Aralık 2017 (Çin)

Çin'in Guangzhou Kentinde düzenlenmiş olan 24. Dünya Seramik Döşeme Forumu'na katıldık. Foruma Avustralya, Brezilya, Çin, Almanya, İsrail, İtalya, Japonya, Meksika, İspanya, Türkiye, ABD ve Avrupa Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği (CET) temsilcileri katılmıştır.

27. ISO/TC 189 (ISO Teknik Komitesi) (3-6 Aralık 2017 / Çin)

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Guangzhou şehrinde 27. ISO/TC 189 (ISO Teknik Komitesi) Toplantısı yapılmıştır. Toplantıya TSE adına Federasyon'dan Germiyan Saatçioğlu, SAM'dan Alpagut Kara ve Sektörden Metin Enbiyaoğlu ve Alper Özkök katılmışlardır. Başkanlığını ve Genel Sekreterliğini ABD'nin yapmakta olduğu, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu ISO üyesi 14 ülkenin Milli Standartlar Enstitüleri Ayna Komiteleri temsilcilerinin katıldığı bu toplantıda ISO 13006 Seramik Karolar Standardının revizyonu yapılmıştır.

Cerame-Unie Toplantısı (20-21 Mart 2018 / Brüksel)

Türkiye Seramik Federasyonu Genel Sekreteri Sn. Germiyan SAATÇİOĞLU 20-21 Mart 2018 tarihlerinde yapılan ve merkezi Brüksel'de bulunan Avrupa Seramik Endüstrisinin şemsiye örgütü olan Cerame-Unie toplantısına katıldı.

Cerame-Unie toplantısına İtalya, İspanya gibi çeşitli Avrupa ülkelerinin seramik sektör üye derneklerinin yöneticileri katıldı. Toplantıda Türk Seramik Sanayi hakkında bilgilendirme yapıldı ve Avrupa Birliği'nde ülkemiz seramik sektörünü ilgilendiren gelişmeler hakkında bilgi edinildi.

Ceramic Days 2017 Toplantısı (21-22 Kasım 2017 / Brüksel)

Belçika'nın Brüksel kentinde Avrupa Parlamentosunda yapılan Ceramic Days 2017 toplantısına Türkiye Seramik Federasyonu'nu temsilen Genel Sekreter Germiyan Saatçioğlu katıldı.

Etkinlikte 21 Kasım Salı günü Cerame-Unie Genel Kurulu ve sektörel toplantılar sadece üyelere açık olurken 22 Kasım günü düzenlenen konferans halka açık olarak yapıldı. Bu kamu konferansı,

Horizon 2020 kapsamındaki son yıllarda kaydedilen ilerlemeyi ve yeniliği, potansiyele çok büyük bir sektörde artan iş birliğinin önündeki kilit engelleri tartışarak, Avrupa seviyesinde seramik araştırma ve yenilikçiliğinin trendlerini yansıttı.

2018 CET Executive Committee toplantısı ve CET Genel Kurul Toplantısı (14-16 Haziran 2018 / Krakow-Polanya)

SERKAP Derneğimiz olarak üyesi bulunduğumuz CET Avrupa Seramik Karo Üreticileri Federasyonu tarafından tertiplenmiş olan 2018 CET Kongresi, CET Executive Committee toplantısı ve CET Genel Kurul Toplantısı Polonya'nın Krakow şehrinde 14-16 Haziran 2018 tarihleri arasında yapıldı. Türkiye seramik sanayi adına Genel Sekreterimiz Sn. Germiyan Saatçioğlu'nun katıldığı bu etkinliklerde SERKAP Derneğimiz temsil edildi.

İtalyan, İngiliz, Belçikalı, Fransız, İspanyol, Alman ve Polonya'lı seramik karo üreticilerinin üst düzeyde katıldıkları bu toplantılarda seramik sektöründeki gelişmeler, AB mevzuatında sektörü ilgilendiren konular, istatistikler, uluslararası ticaret ve ticarete karşılaşılan tarife içi ve tarife dışı engeller, seramik sanayiinde çevre ve sağlık konuları, iklim ve enerji konularındaki gelişmeler ve mali durum görüşüldü.

Toplantıya katılan delegeler ülkelerindeki genel ekonomik durumları ve seramik sanayiinin durumunu paylaştılar.

European Parliament Ceramics Forum (4 Aralık 2018 / Belçika, Brüksel)

19. Brüksel'de yapılmış olan European Parliament Ceramics Forum (EPCF) toplantısına katıldık. Toplantıda Avrupa seramik sektörünün AB'ye katkıları, sektörün bugünü ve geleceği ve sıkıntıları açıklanmıştır.

CET Executive Committee, CU Committee Of Directors, CU Climate And Environment Committee, CET Trade WG Toplantıları

Aşağıdaki tarihlerde ve yerlerde yapılmış olan CET Executive Committee, CU Committee of Directors, CU Climate and Environment Committee ve CET Trade WG toplantılarında bu komitelerin ve çalışma gruplarının tabii üyesi olarak Genel Sekreterimiz Germiyan Saatçioğlu katılmış bulunmaktadır:

- 23 Şubat 2017 Valencia,
- 15 Haziran 2017 Cordoba
- 22 Kasım 2017 Brüksel
- 08 Şubat 2018 Valencia
- 15 Haziran 2018 Krakow
- 27 Eylül 2018 Bolonya
- 04 Aralık 2018 Brüksel
- 09-10 Ekim 2018 Brüksel
- 19-20 Mart 2019 Brüksel

European Ceramic Days Toplantıları

Avrupa Birliği Komisyonu, Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tarafından Avrupa Birliği Ülkeleri sanayi stratejileri için yüksek önem yüklenmiş olan ve aşağıdaki tarihlerde ve yerde yapılmış olan European Ceramic Days toplantılarına Genel Sekreterimiz Germiyan Saatçioğlu katılmıştır:

- 22 Kasım 2017 Brüksel, Avrupa Parlamentosu Binası, Brüksel
- 04 Aralık 2018 Brüksel, Avrupa Parlamentosu Binası, Brüksel

ECERS KONGRESİ (09 – 13 Temmuz 2017 / Budapeşte)

Türk Seramik Derneği ile Macar “Scientific Society of the Silicate Industry” derneğinin ortaklaşa düzenlemiş olduğu ve başkanlığını Prof. Dr. Servet Turan ve Prof. Dr. Alpagut Kara'nın yaptığı 15. Avrupa Seramik Derneği Konferans ve Sergisi 9-13 Temmuz 2017 tarihleri arasında Macaristan'ın Budapeşte kentinin ev sahipliğinde yapılmıştır. Her kıtadan katılımın sağlandığı ve 900'den fazla kişinin katıldığı etkinliğe en yüksek katılım oranı ülkemizden sağlanmıştır. 76 katılım ile ülkemiz Almanya ve Fransa'nın önünde en

çok katılım sağlayan ülke olmuştur. Bu da ülkemizin seramik alanında gelmiş olduğu noktayı göstermesi açısından oldukça önemli bir veridir. Toplantılarda elde edilen seramik sektöründe Avrupa'da ve Dünya üzerindeki gelişmeler, AB mevzuatındaki teknik, ticari ve sosyal değişiklikler, Avrupa seramik sanayiinin duyarlı olduğu ve önemsendiği konular, enerjinin fiyatlandırılması ve enerji maliyeti, istihdam ve diğer istatistikler Yönetim Kurulu üyeleri ve Dernek üyeleri ile paylaşılarak gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

MALULİYET SİSTEMİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR

TÜRK TORAKS DERNEĞİ
SERAMİK ARAŞTIRMA MERKEZİ

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

TSF Başkanı Sayın Erdem ÇENESİZ ve SERSA Derneği Başkanı Mehmet MERCAN ve Yönetim Kurulu Üyelerinden oluşan bir heyet 10 Haziran 2017 tarihinde Kamu tarafından Akciğer kökenli Meslek Hastalıkları Konusunda otorite kuruluşlardan birisi olan TORAKS Derneği'ne nezaket ziyaretinde bulunmuştur. TORAKS Derneği ile yapılan görüşmelerde sektörümüzün mağdur olduğunu belirttiğimiz konularda haklılığımızı teyit eden görüşleri alınmış ve sorunlarımız son derece pozitif olarak paylaşılmıştır. Toraks ile işbirliği yapma ve hızlıca sonuca ulaşma adına bir ortak çalışma grubu kurulmuştur.

- ✓ İş ve Meslek Hastalıkları ve Göğüs Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. İbrahim AKKURT tarafından "SERAMİK SEKTÖRÜ ÖZELİNDE MESLEK HASTALIKLARI TANI, TAKİP, MALULİYET VE TAZMİNAT SİSTEMİNDEKİ SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ" ile ilgili bir rapor hazırlanmıştır.
- ✓ Türk Toraks Derneği üyeleri VİTRA Tesislerini ziyaret ederek sektörü tanıma imkanı bulmuşlar, "Türkiye ve Dünya'da Seramik Sektörü Sorunları, Seramik Üretim Süreci ve Meslek Hastalıkları" konulu bir sunum yapmışlardır.
- ✓ Toplanan datalar üzerinde çalışılarak analizler yapılmış, elimizdeki tanı konulan filmler ile hiç teşhis almamış filmler kopyalanarak Toraks'a gönderilmiştir.
- ✓ Türk Toraks Derneği'nin 11-15.04.2018 tarihleri arasında Titanic Otel Antalya'da düzenlenmiş olan 21. Yıl Kongresi'ne katılarak sorunumuz daha geniş kapsamlı dile getirilmiştir.
- ✓ "ILO Pnömonyozların Radyografilerinin uluslararası sınıflandırmasının Kullanımı" için Türk Toraks Derneği tarafından hazırlanmış olan REHBER ilgili Bakanlıklar ziyaret edilerek görüşlerine sunulmuştur.

- ✓ Türk Toraks Derneği Mesleksel Akciğer Hastalıkları Çalışma Grubu tarafından hazırlanmış olan “Seramik Sektörü Özelinde Ülkemizde Phömokonyoz Tanı Sürecindeki Sorunlar” kitapçığı SERSA Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği tarafından baskısı yaptırılarak ilgili bakanlıklara ziyaret edilerek anlatılmıştır.
- ✓ Bu çalışmada elde edilen veriler kitapçık olarak yayınlanmıştır. Çalışma sonucu, medyada yayınlanmıştır. Meslek hastalıkları hastanesinin hasta dediklerinin

%49,5'inin hasta olmadığı ortaya çıkmıştır. Hasta olanlarda da %30 aşırı tanı olduğu kanıtlanmıştır. Bu rapor gerekli bütün mercilere iletilerek, sorunumuzun bilimsel dayanağı gösterilmiştir.

Değerli katkıları için SERSA Yönetim Kurulu ve sektörümüz adına Türk Toraks Derneği Yönetim Kurulu Üyelerine ve Çalışma Grubuna teşekkürlerimizi sunarız.

SERAMİK ARAŞTIRMA MERKEZİ

SERSA Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği tarafından “SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ ÜRETİMİNDE GÖRÜLEN “SİLİKOSİS” PROBLEMİNİN PROSES BAZINDA GÖRÜLME RİSKİ VE YAPILABİLECEK ÇALIŞMALARIN ARAŞTIRILMASI” konulu rapor Seramik Araştırma Merkezi tarafından yapılmış ve üyelerimizin değerli görüşlerine sunulmuştur.

Araştırma konusu aşağıdaki konuları içermektedir.

- ✓ SSG risk faktörleri
- ✓ Silikozis problemi tanımı
- ✓ Silikozis önlemek için adımlar
- ✓ Proje çalışmaları ve mevcut durum analizi
- ✓ Avrupa’da benzer çalışmalardan örnekler
- ✓ Sonuç
- ✓ Alınacak Önlemler

- ✓ Gün sonunda mutlaka iş kıyafetlerinin değiştirilerek her defasında yıkanması sağlanmalı ve iş sonunda duş alınmalıdır.
- ✓ Tozuma olan yerlerde yeme, içme aktivitelerinin mümkün olduğu kadar minimumda tutulması gerekir.
- ✓ Ortamdaki tozumanın önlenmesi, toz toplama sistemlerinin kurulması, işletme içine dağılmasının önlenmesi için kabinlerin kurulması.

Silikozisi azaltmak için alınması gereken önlemler

- ✓ Kişisel hijyen eğitimlerinin verilmesi (yemeden, içmeden önce elleri yıkamak, duş alması ve kıyafetlerini değiştirmesi)
- ✓ İşçilere gerekli soyunma odalarının sağlanması, maskelerini muhafaza etmeleri için temiz çantalarının bulunması gereklidir (Kişisel güvenlik ekipmanlarının uluslararası standartlarda olması önemlidir ve kullanımının sağlanması gerekir).

SERSA Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği’nin Seramik Araştırma Merkezi’ne yaptırmış olduğu ikinci rapor da “Seramik Sağlık Gereçleri Üretiminde Görülen “Silikozis” Probleminin Azaltılması Amacıyla Kuvars Tanelerinin Kaplanmasının Araştırılması” konulu ar-ge çalışmasıdır. Üyelerimizin değerli görüşlerine sunulmuştur.

KAYNAK KİTAPLAR

Sektörde Türkçe Kaynaklarının yetersiz olmasından dolayı, sektörün bu ihtiyacına yönelik çalışmalara başlanmıştır. Tercüme edilen kitaplar; sektördeki kuruluşlara, Üniversitelere ve araştırma kuruluşlarına gönderilmiştir.

SACMI tarafından yayınlanmış olan kitap, Türkçeye çevrilmiş ve 1500 adet bastırılarak tarafımıza gönderilmiştir.

DOMENICO FORTUNA'nın hazırlamış olduğu Seramik Sağlık Gereçlerinde döküm ve Sır Problemleri ile NovaKeramik tarafından hazırlanmış olan kurutma kitapları tercüme ettirilmiştir, kapak tasarımları yapılmış ve yayınlamıştır.

KAMUYA SUNULAN RAPORLAR

TORAKS İŞBİRLİĞİ VE RAPORLARI

08.07.2017

SERAMİK SEKTÖRÜ ÖZELİNDE MESLEK HASTALIKLARI TANI, TAKİP, MALULİYET VE TAZMİNAT SİSTEMİNDEKİ SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Prof. Dr. İbrahim AKKURT
İş ve Meslek Hastalıkları Uzmanı / Göğüs Hastalıkları Uzmanı
ILO Pnömonyoz film okuyucusu / ilk 3 kurs eğitici
Emekli Öğretim Üyesi

Giriş

Tüm dünyada meslek hastalıkları en az iş kazaları kadar önemli olmasına rağmen maalesef sosyal ve yasal yaklaşım iş kazalarından daha da sorundur. Klasik bilgi iş kazalarının %98'nin önlenilebilir olduğunu, başka bir ifadeyle %2'lik kısmının kaçınılmazlık ilkesi doğrultusunda beklenebileceği yönündedir. Meslek hastalıkları da çalışılan ortam koşullarındaki maruziyet tipi, yoğunluğu, seviyesi, süresi vb birçok faktöre bağlı olmak üzere çalışma ortamlarındaki her 1000 (bin) kişiden 4 ile 12'sini etkileme potansiyeli, yani kaçınılmazlık ilkesi çerçevesince en iyi iş yerleri bile olsa meslek hastalıklarının görülmesi bir gerçekliktir. Yine klasik görüş bu riskin gözü kapalı olarak sektörler göre hafif-orta ve yüksek risk şeklinde bir tasnife tutulması şeklindedir. Oysa modern yaklaşımda her bir sektörün içinde de birincil korunma önlemleri olarak bilinen maruziyetlerin kaynağında bertaraf edildiği yani tehlike ile insanın karşı karşıya gelme riskinin minimize edildiği birbirinden farklı birçok iş kolunun olduğu yönündedir. Özellikle uluslararası alanda İSG önlemlerini ön plana alan büyük işletmeler olduğu gibi aynı alanda çalışan merdiven altı olarak bilinen onlarca KOBİ'nin de olduğu, bunlardaki uygulama eksikleri, hataların tüm sektöre atfedilerek tüm sektörün ağır tehlikeli işler kategorisine alınabileceği yönündedir.

Bu yazı 3 temel bölümden oluşmaktadır: Birincisi seramik sektörü özelinde pnömokonyoz yapıcı iş kollarında yaşanan sorunlar; ikinci bölümde bu sorunlara yönelik olası çözüm önerileri; üçüncü bölümde de bu iki ana başlığın tam anlaşılması için bu konuda anlaşılabilir çok kısa bir tıbbi bilgi özeti şeklindedir.

BÖLÜM-1 SORUNLAR

Seramik sektöründeki pnömokonyoz durumunun tam anlaşılması, bu alandaki sorunların ve çözüm önerilerinin ortaya konulması için bu konudaki tıbbi bilgi birikimini basitleştirerek ifade etmekte yarar var; bunun için konuyla ilgili çok kısa bir tıbbi bilgi sadeleştirilerek ekte sunulmuştur.

1. İş yerlerinin tehlike sınıfları sektör bazında bir genellemeye tabi tutularak toptancı bir yaklaşımla yapılmaktadır. Oysa her sektörde işyeri bazında maruziyet ve risk oranlarına göre bir sınıflama yapılması çok kötü koşullarda olan iş yerleri için örnek oluşturabilecek, iyi koşullardaki iş yerleri için de bir motivasyon kaynağı olacaktır.
2. Çalışma koşullarından olan şüpheli etkilenmeler henüz ortada hastalık bile yokken direk maluliyet değerlendirme ve son kararı vermesi gereken kurum olan SGK üzerinden yapılmaktadır.
3. Seramik sektörü özelinde tüm pnömokonyoz yapıcı işlerde etkilenme olduğu bile şüpheli (sigara, çevresel koşullar, film çekilme tekniği vb nedenlere bağlı olabilecek) olan akciğer grafisi bulguları (1/0, 1/1) hemen tazminat iddiasıyla çalışma barışını bozucu aşamaya getirilmiştir.
4. ILO tarafından ILO pnömokonyoz film okuma kurslarının ülkemize devredilmesi ile 2012'den itibaren fabrikasyon şeklinde film okuyucu sertifikası vermeye başlanmıştır. Okuma kalitesi ve güvenilirliği şüpheli olan bu okuyucuların yaptıkları ILO değerlendirmeleri işçi ile işvereni karşı karşıya getirme noktasına getirmiştir.
5. 2012'de çıkarılmış olan birçok iyi yönü bulunan ISG yasamız henüz birer etkilenme bile olduğu çok şüpheli olan ILO pnömokonyoz okumalarındaki sonuçları maluliyete yol açıcı ağır hastalıklarmış gibi çalışana, topluma, avukatlara, mahkemelere algılatmakta; gereksiz ve uzun bir yasal sürecin başlamasına sebep olmaktadır.
6. Tüm dünyada çalışma yaşamında sağlığın gözetimi sağlık sunucusu marifetiyle yapılırken ülkemizde SGK kanalıyla yapılması her etkilenmeyi maluliyet-tazminat girdabına sokmaya yol açmaktadır.
7. ILO pnömokonyoz okuma sonuçlarının doğrudan SGK'ya bildirilmesi maluliyet ve tazminat işlemleri gibi bireysel bir durumu bile otomatikçe bağlayıcı, çalışma yaşamındaki barış bozucu ciddi bir unsur olmuştur.
8. Kendi rehberinde ILO ısrarla bu sistemin sadece sağlık gözetimi için bir tarama sistemi olduğunu; maluliyet, tazminat amaçlı kullanılamayacağını ifade etmesine rağmen ülkemizde bunun yanlış anlaşılması giderek artan kaotik durumlara yol açmaktadır.
9. Maluliyet ve tazminat işlemleri konunun özünden bihaber kişi ve kuruluşlarca ayrı birer ticari kazanç kapısı haline dönüştürülerek çalışma yaşamındaki işçi işveren uyumu ciddi bir şekilde zedelenmeye çalışılmaktadır.

BÖLÜM-2 ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Seramik sektörü özelinde tüm pnömokonyoz yapıcı işyerlerinde yaşanan sağlık gözetimi sorunlarına yönelik pratik çözümler önerileri özetlenmiştir.

1. İşyerlerinin hafif-orta-ağır tehlikeli sınıflamasının ezberle sektörler bazında yapılması sistemi yerine Çalışma Bakanlığının kontrolünde yaptırılmış olan ortam analizleri ve risk değerlendirmesi bulgularına göre bu sınıflamanın yapılmasının önü açılmalıdır. Seramik sektörü gibi birincil korunma önlemlerinin alınması halinde maruziyetin oldukça azaltılacağı, sınırlanabileceği iş kollarının sektörel bazda kötü damgalanmasının önü bir an evvel alınmalıdır.

2. 2012'de çıkarılmış olan İSG yasamız meslek hastalıkları bildirimini henüz etkilenme aşamasında iken bile doğrudan SGK'ya yani sigorta kurumuna yani **iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasına** yapılmasını istemektedir. Başka bir ifadeyle henüz hastalık bile olmayan bir durumu, bir etkilenmeyi maluliyet ve tazminat işlemlerini yürüten bir sigorta koluna yaptırmaktadır. Buna bir an önce son verilmesi, seramik sektörü dahil tüm sektörlerdeki sağlık gözetim programlarının **Sağlık Bakanlığı** bünyesine alınması bir an önce sağlanmalıdır.
3. Maluliyet ve bununla ilintili olan tazminat işlemleri ve koşulları bireysel bir durumdur. Sağlık sunucusu tarafından tanı konulan, yıllarca izlenen, kişide çalışma ve sosyal yaşamı etkileyecek derecede fonksiyonel kayba yol açan durumlarda hak arama şekli yeniden ele alınmalı işçi ve işveren tarafını zor durumda bırakmayacak şekilde dünya örnekleri doğrultusunda yoluna konulmalıdır. Bunun bir yolu devletin sosyal sürdürülebilirliği sağlayacak şekilde bir tazmin sandığı oluşturması, kaçınılmazlık ilkesi doğrultusunda bunun yapılandırılmasıdır.
4. Kalitesinde ciddi soru işaretleri oluşan, iyice piyasalaşan, işçi ve işverene mağduriyetler yaşatan fabrikasyon şeklindeki ILO pnömokonyoz film okuma sertifikasyon kurslarının bir an önce durdurulmalıdır. ILO okuyuculuğu güvenilirliği ve okuma kalitesini ön plana alıcı, ülke gereksinimleri doğrultusunda test edilebilirliğini göz önüne alacak şekilde yeniden organize edilmelidir.
5. ILO pnömokonyoz okumalarındaki sonuçların birer etkilenme şüphesi olduğu, kesinlikle pnömokonyoz hastalığını özellikle de maluliyeti göstermeyeceği gerçeğinin pratiğe dönüşecek şekilde bir yapılanmaya varılması sağlanmalıdır.
6. ILO okuma sisteminin bir an önce Çalışma Bakanlığından Sağlık Bakanlığına devredilmelidir.
7. ILO pnömokonyoz okuma sonuçlarının doğrudan SGK'ya değil Sağlık Bakanlığına gönderilmesi, burada kayıt altına alınmalıdır.
8. ILO pnömokonyoz sonuçları tek başına ve doğrudan maluliyet-tazminat amaçlı kullanılmamalıdır.
9. Maluliyet ve bununla ilintili tazminat işlemleri ayrı birer ticari kazanç kapısına dönüştürülmeden her bir uzmanlık alanındaki bağımsız organizasyonların bilimsel rehberleri doğrultusunda yapılmasının yolu açılmalıdır.

BÖLÜM-3

Ek: Mesleki maruziyetlerden etkilenme, pnömokonyoz meslek hastalığı, ILO'nun rolü, maluliyet kavramları ile ilgili kısa bilgi

Pnömokonyoz kalıcı bir hastalık olduğundan maluliyet değerlendirmesinin de klinik ve fonksiyonel bulgular ön planda tutularak maluliyet mentalitesine dayalı takip gerektirecek derecede bir değerlendirme yapılmalıdır.

Henüz hastalık olmayan bir durumu sadece ve sadece "ŞÜPHELİ radyolojik etkilenmeye" göre yapmak üstelik bunun da bu konunun yasal kurumlarınca bu şekilde gündeme gelmesi toplumun büyük bir kesiminde sosyal kaotik sorunlar yol açacak, genç yaşta bir maluller ordusu oluşmasına yol açacaktır. Bu nedenle bu davanın ülkemizdeki bilimsellikten uzak bu gidişata artık dur demesine vesile olmasını temenni ederim.

1. Etkilenme-hastalık-maluliyet nedir?

Bir kişinin hastalık yapıcı her hangi bir etkenle karşılaşmış olması, bunun somut bir yöntemle gösterilebilmesi durumuna **etkilenme/taşıma** denir. Her hastalık etkeni ile karşılaşan ve bu karşılaştığının gösterildiği kişilerin hepsi hasta olmaz; hasta olanların hepsinde de mutlaka maluliyet gelişecek diye bir kural da yoktur. Bunun daha net anlaşılması için toplumda en iyi bilinen bir hastalığı örnek vererek somutlaştırmak istiyorum. Örneğin **tüberküloz mikrobu ile dünyadaki her 3 kişiden biri karşılaşmıştır/etkilenmiştir** yani dünyadaki her 3 kişiden biri tüberküloz mikrobu taşımak-

tadır. Bunu bir takım testlerle (PPD-IGAR vd) göstermek mümkündür. Bu testlerin pozitif olması yeryüzündeki her 3 kişiden birinin tüberküloz hastası olduğunu göstermez. Bu testlerin pozitifliği **her 100 kişiden 5 ile 10'nun hayatlarının her hangi bir döneminde tüberküloz hastalığı** geçirme olasılıklarının olduğunu düşündürür. Ki bunun da göstergesi kişide tüberküloz hastalığını düşündüren şikayetlerin (öksürük, balgam, halsizlik, gece terlemesi, kilo kaybı vs) olması, bununla uyumlu klinik, radyolojik, mikrobiyolojik vb. laboratuvar bulguların bulunmasıdır. Hasta olanların da %99'u tam ya da tama yakın iyileşirler, şifaya kavuşurlar. Hasta olanların içinde tam tedavi almayan ya da tedaviye cevap vermeyenlerin çok **azında (<%1) hastalık yayılır, kişinin günlük çalışma ve sosyal yaşamını devam ettirmesini engeller işte buna da maluliyet** denir. Yani **etkilenme-hastalık-maluliyet** birbirini takip etme olasılığı olan silsileler zinciridir. Malul hale gelmiş kişinin günlük çalışma ve yaşam kapasitesinin engellendiği de yapılacak fonksiyonel kapasite tayinleri ile vücut bütünlüğü %100 kabul edilip, **etkilenme olan organdaki kayıp yüzdesi maluliyet yüzdesi olarak kabul edilir**. Bu maluliyet yüzdesi ne kadar ileri derecede ise ölüm o kadar yakın demektir.

2. Pnömokonyoz nedir?

Halen referans tıp kitaplarında kullanılan pnömokonyoz (pneumo:akciğer, koniosis:toz) tanımı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)'nün 1972'de yaptığı tanımlamadır. Buna göre "**pnömokonyoz akciğerde toz birikmesi ve buna karşı gelişen doku reaksiyonun yol açtığı hastalıkların genel adı**"dır. Maruz kalınan tozun tipine, yoğunluğuna, maruziyet süresine bağlı olmak üzere bu reaksiyonun tipi belirlenir. Taş ocakları, seramik, kumlamanın yapıldığı tüm iş kolları, döküm, maden sanayi vb taş-toprak-toz-kumun olduğu hemen tüm iş kollarında pnömokonyoz oluşma riski vardır. Silisyum ağırlıklı tozlara maruziyet sonucu gelişen pnömokonyoz'a silikozis; asbest maruziyetine asbestozis, kömür madenlerindeki tozun maruziyetine bağlı olana da kömür işçisi pnömokonyoz denilmektedir. Maruz kalınan tozun içeriğindeki silika ve silikatlara maruziyet akciğerlerde birikip sonu nasırlaşmaya (fibroze) giden doku reaksiyonları oluşturduğundan bunlara kollajenöz pnömokonyozlar denir. Bu tip pnömokonyozlarda maruziyet kesilmezse ilerleme devam eder yani oluşan nasırlaşmalar birleşerek akciğerde kitleleşmeye, solunum yetmezliğine kadar gider. Öbür taraftan demir, baryum vb inert elementlerde bu reaksiyon maruziyet sonlanınca geri dönebilir ki bu nedenle bu tip pnömokonyozlara da iyi huylu (benign) pnömokonyozlar denilmektedir.

3. Pnömokonyozla ILO'nun ilgisi nedir?

Neden pnömokonyoz tanımını ILO gibi çalışma yaşamıyla ilgili, sağlıkla birincil derecede ilgisi olmayan (en azından Dünya Sağlık Örgütü kadar) bir kuruluşa dayandırıyoruz? ILO 1919'da kurulmuş olan, çalışma yaşamında devlet-işçi-işveren üçlü sosyal dengesini sağlamayı amaçlayan, bunun için çalışma ortamlarında ve işleyişinde birtakım kurallar ve normlar oluşturan bizim de ülke üyesi olduğumuz uluslararası bir teşkilattır. ILO'nun aslında kurulma nedenlerinin en önemlisini pnömokonyoz salgınları oluşturmaktadır. Geçtiğimiz yüzyılda 1800'lerin sonu, 1900'lerin başında madenlerde çalışanlarda pnömokonyoz salgınları görülmüştü. Bu salgınların toplumlarda sosyal dengeyi bozucu bir takım kalkışmalara yol açma olasılığı giderek ciddi bir risk oluşturuyordu. Pnömokonyoz yağıcı işlerde çalışanlarda x-ışınlarının oldukça faydalı bilgiler verdiğini gösteren bilimsel çalışmalar yapıldı. ILO tüm bu gelişmeler temelinde kendisine en önemli ilk uğraş alanı olarak pnömokonyoz tanı ve takip kriterlerini oluşturmayı seçti. Bunlardan ilki pnömokonyoz yapıcı ortamlarda çalışanları etkilemeyecek derecede toz kontrolünün, tozun mümkünse sıfırlanması, ya da minimize edilmesi için bir takım mühendislik önlemlerin alınması ilkelerini devletlere dikte etti(ILO normları). Bir diğeri de bu önlemlere rağmen pnömokonyoz yapıcı ortamlarda çalışanların belli aralıklarla sağlık kontrollerinin yapılmasının ilkelerini belirlemektir. İşte bu amaçla 1930'da Güney Afrika'nın Johannesburg kentinde dünyada pnömokonyozla uğraşan tüm bilim insanlarını-doktorları topladı. Pnömokonyoz yapıcı ortamlarda çalışanlar için akciğer grafilerindeki erken etkilemeleri gösterecek bir sistematik/ sınıflandırma geliştirdi. Daha sonra 1950, 1972, 1980, 2000, 2011'de bir takım revizyonlar yapılmış olan bu sınıflandırmaya "**ILO pnömokonyoz radyografileri sınıflaması rehberi**" denilmektedir. Bu rehberin temel olarak 2 ayağı vardır, birincisi ILO'nun oluşturduğu 22 grafilik bir örnek radyolojik film seti; bir diğeri de bu sınıflamanın uygulama kurallarını içeren bir rehber kitapçıktır. ILO'nun hazırladığı bu rehberin daha ilk sayfasında şu ifade net olarak mevcuttur (Türkçesi/İngilizcesi):

"Bu sınıflamanın amacı pnömokonyozla uyumlu radyolojik anormallikleri basit, tekrarlanabilir bir yöntemle kodlamaktır; sınıflama ne patolojik değişiklikleri tam olarak gösterir ne de kişinin çalışma kapasitesini yansıtır. ILO SINIFLAMASI PNÖMOKONYOZUN TAZMİNAT AMAÇLI YASAL TANIMLAMASI İÇİN KULLANILMAYACAĞI GİBİ PNÖMOKONYOZ İÇİN ÖDENECEK TAZMİNAT MİKTARININ BELİRLENMESİ HESAPLARINA DA UYGULANAMAZ" / "The object of the Classification is to codify the radiographic abnormalities of the pneumoconioses in a simple, reproducible manner. The Classification neither defines pathological entities nor takes into account working capacity. It does not imply legal definitions of pneumoconioses for compensation purposes and does not set or imply a level at which compensation is payable." demektedir.

4. Pnömokonyozda hangi radyolojik bulgu ne anlama gelir?

Yukarıda bahsedilen "ILO uluslararası pnömokonyoz radyografileri sınıflaması" pnömokonyozdaki **akciğer filmi bulgularını şekillerine, büyüklüklerine, yoğunluklarına göre kodlamayı sağlamaktadır**¹⁹. Bu sınıflama pnömokonyoz yapıcı işlerde çalışanlarda **tarama (epidemiyolojik amaçlı)** için kullanılan bir "**kör okuma**" (film kodlanan kişinin yaşı, cinsi, maruziyet tipi-süresi-yoğunluğu bilinmeden sadece grafideki bulguların ILO formuna işlenmesi) sistemidir. ILO sınıflamasına göre akciğerdeki bulgular öncelikle büyüklüklerine göre 1 cm'in üstünde (A, B, C) ve altında olanlar şekillerin 2 gruba ayrılmaktadır.

Tablo-1: Toz birikimin akciğerlerde yaptığı değişikliklerin görünümü

Büyükük	Yuvarlak (çap)	Düzensiz (genişlik)
0-1.5 mm	P	S
1.5-3 mm	q	T
3-10 mm	r	U

Bu 1 cm'den küçük olanlar da tipine ve büyüklüğüne göre öncelikle yuvarlak (p,q,r) ve çizgisel (s,t,u) (tablo-1) olarak tanımlanmakta ayrıca akciğerde işgal ettikleri alanın büyüklüğüne-yoğunluklarına-yaygınlıklarına göre de (tablo-2) 4 ana, 12 alt derecede kategorize edilmektedirler.

Tablo-2: Toz birikiminin akciğerlerdeki oluşturduğu değişikliklerin yoğunluğu

Ana kategori	Alt kategori
0	0/- , 0/0, 0/1
1	1/0, 1/1, ½
2	2/1, 2/2, 2/3
3	3/2, 3/3, 3/+

Konunun uzmanı olmayanların hatta tıp doktoru olmayanların da anlayabileceği şekilde tablo-1 ve 2'yi izah etmeye çalışırsam sanırım konu daha anlaşılır olacaktır. Yukarıda denildiği gibi bu sınıflama bir "**kör kodlama sistemi**"dir. Yani **ILO sınıflamasında tanımlanan değişiklikler ne yüzde yüz kişinin pnömokonyoz hastası olduğunu gösterir ne de kesinlikle kişinin maluliyetinin derecesini belirler**. Akciğerlerde biriken tozlar ve bunlara karşı oluşan doku reaksiyonu sonucu gelişen değişiklikler noktacıklar şeklinde yuvarlak ise p,q,r sembolleriyle gösterilir; bunların büyüklüğü <1.5 mm ve altında ise "p", 1.5-3.0 mm arasında ise "q", büyüklüğü 3-10 mm arasında ise "r" sembolleriyle gösterilmektedir. Ancak maruz kalınan toz ağırlıklı olarak lifsel(eni/boyu >3) özellikte ise akciğerlerde oluşan değişiklikler de ağırlıklı olarak çizgisel-düzensiz olup s,t,u harfleriyle gösterilir ki bunların alt sınıflaması da yukarıda tanımlanan büyüklüklerin eni uyarlanması şeklindedir (eni <1.5 mm ise: "s", 1.5-3 mm ise:"t", 3-10 mm ise "u" sembolleriyle gösterilir). Bu değişikliklerin akciğerde kapladıkları alan akciğerin kendi bronş ve damar dallanmasının etkileme derecesine göre belirlenir ki buna da yoğunluk (profusion) denilmektedir. Bu yoğunluklar da tablo-2'de görüldüğü gibi kategorize edilmektedir. Akciğerdeki bronş ve damar yapılarını etkilememiş olanlar kategor-1(alt kategori: 1/0, 1/1, ½)dir (bu arada kategori sıfır-0: 0/-, 0/0,

O/1- pnömokonyoz yok demektir). Akciğer bronş ve damar dallanmasını hafif derecede etkilemeye başlamış olanlar kategori-2 (alt kategorileri: 2/1, 2/2, 2/3); bu değişikliklerin tamamen bronş ve damarların görünmeyecek derecede yaygın olması durumu ise kategor-3(3/2, 3/3, 3/+) olarak sınıflandırılmaktadır. Yani özetle **ILO sisteminin özeti maruz kalınan pnömokonyoz yapıcı tozun akciğerlerde oluşturdukları noktacak ve çizgisel değişikliklerin uluslararası standardize bit yöntemle, ortak bir dil ve sembollerle kodlanması sistemidir.**

5. Maluliyet nedir?

İnsanın her hangi bir organ veya sisteminde oluşan **etkilenmenin hastalığa dönmesi ve bu hastalığın tedavi ile tam düzelmemesi ya da tedaviye cevap vermemesi sonucunda kişinin kişisel, günlük sosyal ve çalışma kapasitesini etkileyecek derecede bir fonksiyonel kayba yol açması durumuna maluliyet denilir.** Dünya Sağlık Örgütü'nün yıllardır belirlediği tanımlamalar ve kriterlerden en sonuncusu olan 2013 raporuna göre 20 maluliyet 3 aşamalı bir süreçtir: etkilenme-hastalık-fonksiyonel kayıp ve bunun derecesine göre maluliyet derecesidir. **Dünyadaki maluliyet değerlendirme sistemlerinin hiçbirinde solunum hastalıklarında akciğer grafisi tek başına bir kriter olarak kabul edilmemektedir.** Yani maluliyet fonksiyonel bir tanımlamadır; etkilenmenin hastalığa döndüğü organın görevlerini yapamaması sonucunda kişinin kapasitesinin kısıtlanması; başka bir deyimle bunun kişinin yaşam süresini ve kalitesini bozucu bir hal almasıdır. Fonksiyonel olarak gösterilen maluliyetin derecesinin ağırlığı çalışma kapasitesi hatta yaşam süresiyle ters orantılıdır. Fonksiyonel olarak ortaya konulan maluliyet ne kadar yüksek derecede ise çalışma kapasitesi o kadar azalmış; yaşam süresi o kadar kısalmıştır. Bu nedenle birçok ülke fonksiyonlarının %40'ını kaybetmiş olan vatandaşlarına bir takım sosyal haklar tanır; vücut/organ/fonksiyon bozukluklarının toplamının %60-65'ini geçmesi halinde kişiyi tam malul(engelli)/çalışamaz kabul eder; devlet kendisi bu bireyine sosyal desteği devam ettirir.

6. Pnömokonyozda radyolojik bulgu / hastalık / maluliyet nedir?

Pnömokonyozda radyolojik bulgu pnömokonyoz yapıcı işlerde çalışanlar için bu tozdan etkilenmenin bir göstergesidir. Pnömokonyoz yapıcı işlerde çalışanlarda yapılmış olan bilimsel kesitsel çalışmalarda en iyi birincil kontrol önlemlerinin alındığı iş kollarında bile bu bulgu %1-5 arasındadır. Maruz kalınan tozun yoğunluğunun artması ile bu aranda ciddi artışlar gösterir. Yani **pnömokonyozda radyolojik bulgu tek başına bir hastalık olmadığı gibi bir maluliyet göstergesi de değildir.** Pnömokonyozla ilgili radyolojik etkilenmelerin hastalığa dönüştüğünün göstergesi kişilerde hastalığın semptom (şikayetleri: öksürük, balgam, nefes darlığı vb) ve fizik muayene bulgularının olması gerekir. Bunun maluliyet olarak değerlendirilmesi için de kişinin bu pnömokonyoz hastalığına bağlı şikayet ve muayene bulguları nedeniyle çalışmadığını bunun da fonksiyonel kapasite göstergeleri ile somut olarak gösterilmesidir. **Dünyanın hiçbir ülkesinde pnömokonyozda maluliyet değerlendirmesinde radyolojik etkilenme bulguları artık tek başına bir maluliyet kriteri olarak kabul edilmemektedir.**

7. Dünya pnömokonyozda maluliyet için ne yapıyor, biz ne yapıyoruz?

Dünya'da yukarıda bahsedilen ILO pnömokonyoz radyografileri sınıflamasına göre maluliyet değerlendirme işlemleri bu sınıflamanın ilk halinin yürürlüğe girdiği 1930'larda 1960'ların sonuna kadar nerdeyse tek başına bir maluliyet kriteri olarak kabul edilirdi. Bunun için hazırlanan şemalarda radyolojik etkilenme bulgusu esas alınarak gerek Avrupa gerekse de Amerika'da bu cetveller kullanıldı. Ülkemizde de 1946'da o zamanın SSK'sının iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasını da kapsamıyla beraber meslek hastalıklarına maluliyet ve tazminat odaklı yasal tanı konulması ve etkilenmeye göre maluliyet cetvelleri hazırlanma yoluna gidildi. 1960'larda pnömokonyozda dünyanın terk etmekte olduğu bu radyolojik maluliyet değerlendirme kriterleri yeni bir buluşmuş gibi maluliyet cetvelleri olarak ilk defa 1970'lerin başından itibaren bizde uygulanmaya başlandı. Önceleri bir tüzükle daha sonra kısmi revizyonlara tabi tutularak yönetmenlikle uygulamaya sokuldu(21). Yani halen ülkemizde meslek hastalıkları ve iş kazalarına özellikle de pnömokonyozlarda maluliyet değerlendirme için kullanılan yasal cetveller maalesef dünyanın gelişen bilimsel koşullar sonucu terk ettiği cetvellerdir. Başka bir ifade ile bu konuda dünyadaki hemen tüm uygulamaları bilimsel arenada inceleyen, irdeleyen bir hekim olarak sadece ve sadece radyolojik etkilemeye dayanarak pnömokonyozda maluliyet değerlendirmesi yapan ve bunu tazminat ve yasal özlük hakları için kullanan dünya üzerinde başka bir ülke olduğuna rastlamadım. 1980'e kadar bizim gibi bazı

ülkelerde bunun ILO'nun emriymiş gibi uygulanması nedeniyle ILO bunun aksini kesin bir dille ifade etti. **ILO'nun pnömokonyozlar için hazırladığı sınıflamada 1980'den itibaren sınıflamanın ilk amaç sayfasında da belirttiği bir kuraldır: "ILO SINIFLAMASI PNÖMOKONYOZUN YASAL TANISI, MALULİYET VE TAZMİNAT BELİRLENMESİNDE TEK BAŞINA KULLANILAMAZ"** diye açıkça belirtmektedir. Meslek hastalıklarına 1992'de başlayan bir hekim olarak bu konuda dünyadaki gelişmeleri gerek bilimsel arenada inceleyerek gerekse de yurt dışı işçilerimizin dosyalarına ülkemiz adına karar vermek için inceleyen bir hekim-akademisyen-araştırmacı olarak 1995'den beri bu konunun çapraşıklığını tüm yazılarımda (bir kısmı:1-18) ısrarla defalarca ifade etmişimdir.

Saygılarımla... 08.07.2017

Konuyla ilgili yayınlanmış çalışmalardan/kaynaklardan bir kısmı

1. Akkurt İ, Sevgi E, Dayıcan B, Şimşek C, Ardiç S. Akciğer hastalıklarında maluliyet sorunu . Tüberküloz ve Toraks 1995; 43(3): 172-83
2. Akkurt İ, Altınörs M, Şimşek C, Sevgi E, Keleşoğlu A, Ardiç S. Maluliyet almış Kömür İşçisi Pnömkonyozu ve Silikosisli kişilerde yaşam süresini etkileyen faktörler. Toplum ve Hekim 1997;12(77):17-21
3. Akkurt İ, Şimşek C, Erdem N, Keleşoğlu A, Sevgi E, Ardiç S, Altınörs M, Sabir H. Döküm işçilerinde akciğer bulguları. Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi 1997;17(1): 28-31
4. Akkurt İ, Keleşoğlu A, Şimşek C, Altınörs M, Sevgi E, Ardiç S. Pnömkonyozda maluliyet değerlendirilmesi (Almanya ile Türkiye arasında farklılıklar) Solunum Hastalıkları 1998;9(4):745-52
5. Akkurt İ. Mesleki Astım (Mediko-legal yönden 47 olgunun retrospektif olarak irdelenmesi). Solunum Hastalıkları 2000; 11: 256-61
6. Akkurt İ. Pnömkonyozda ILO standartlarında radyolojik değerlendirme (Radiologic evaluation in Pneumoconiosis according to ILO classification). Toraks Dergisi 2001; 2(2):62-71
7. Akkurt İ, Önal B, Tüzün D, Sabir H, Ulusoy L, Karadağ ÖK, Ersoy N, Çöplü L. The prevalence of respiratory findings in asbestos cement industry in Turkey. Eur Respir J 2001; 18(Suppl.33):533s
8. Akkurt İ. Mesleki maluliyet değerlendirilmesi (Dissability evaluation related to occupational diseases) Türkiye Klinikleri Dahili Tıp Bilimleri Göğüs Hastalıkları 2006; 2(32):140-146
9. Akkurt İ, Önal B, Demir AU, Tüzün D, Sabir H, Ulusoy L, Karadağ KÖ, Ersoy N, Çöplü L. Respiratory health in Turkish asbestos cement workers: the role of environmental exposure. Am J Ind Med. 2006;49(8):609-16
10. Akkurt İ. İnorganik tozlarla bağlı akciğer hastalıkları. In: Fraser (Edit), Türktaş H.(Çeviri editörü). Synopsis of Diseases of the Chest. 3.baskı, Güneş Kitabevi, Ankara, ISBN: 975-277-106-8, 2006: 714-43
11. Akkurt İ. Mesleki Solunum Hastalıkları. TTB Yayınları, Ankara, Eylül 2007, ISBN 978-975-6984-94-9
12. Akgun M, Araz O, akkurt İ, Eroğlu A, Alper F, Sağlam L, Mirici A, Görgüner M, Nemery B. An epidemic of silicosis among former denim sandblasters. Eur Respir J 2008; 32: 1295-303*
13. Akkurt İ. Silikozis (Silicosis). TTB Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi 2009; 32: 15-20
14. Akkurt İ. Mesleki Akciğer Hastalıkları. Akciğer Hastalıkları Temel Bilgiler (Editörler: Özlü T, Metintaş M, Ardiç S.) Türk Toraks Derneği Yayını, Poyraz Yayıncılık, ISBN 978-9944-5824-9-0 Ankara, 2008: 483-92
15. Akkurt İ. Akciğer hastalıklarında maluliyet değerlendirilmesi. In: Özlü T, Metintaş M, Karadağ M, Kaya A (Editörler) Solunum Sistemi ve Hastalıkları Temel Başvuru Kitabı İstanbul Tıp Kitabevi, ISBN 978-9944-211-87-1 İstanbul 2010: 575-581
16. Akkurt İ. Asbest dışı pnömokonyozlar. In: Özlü T, Metintaş M, Karadağ M, Kaya A (Editörler) Solunum Sistemi ve Hastalıkları Temel Başvuru Kitabı İstanbul Tıp Kitabevi, ISBN 978-9944-211-87-1 İstanbul 2010: 1573-85
17. Akkurt İ. Maluliyet ve Solunum Fonksiyonları. In: Kartaloglu Z, Okutan O. (Editörler) Solunum Sistemi Fonksiyonel Değerlendirmesi-Güncel yaklaşımlar ve klinikte kullanımı. Deomed Yayıncılık, ISBN 978-975- 8882-43-4 İstanbul 2012: 161-71
18. Akkurt İ. Mesleki Solunum Hastalıkları – Genişletilmiş 2.baskı Güneş Tıp, Ankara, 2014
19. ILO Guidelines for the use of the ILO International Classification of Radiographs of Pneumoconioses Revised edition 2011 Geneva, International Labour Office, 2011
20. World Health Organization. World report on disability, 2011. Geneva, Switzerland: WHO; 2013. Available at http://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/index.html.
21. Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği. Resmi Gazete Tarih:11.10.2008, Sayı: 27021

ÇALIŞMA BAKANLIĞI MALULİYET DAİRESİ ORTAK ÇALIŞMASI

11 Aralık 2018
2018 - 110

Konu : Çalışma ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Sistemi Önerisi

Sayın Dr. Mehmet Ali Alpaslan ŞENAY
Maluliyet ve Sağlık Kurulları Daire Başkanı
T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu

Sayın Daire Başkanımız ,

Seramik Sektörü Yerli kaynaklar kullanarak, ülkemizin en önemli ekonomik hedefi olan İhracat alanında yüksek yurtdışı gelir getiren bir sektördür. Sektörümüzün Silikozis Meslek Hastalığı ile karşı karşıya kaldığı Hatalı Maluliyet sistemi sorununa yönelik araştırma yapılmıştır. Konunun uzmanı olarak kabul gören TÜRK TORAKS Derneği tarafından yapılan akademik çalışmanın sonuç raporunu EK'1 de arz ederiz.

SGK Kurumunca Mevcut Sistemde kullanılan Maluliyet Çizelgesi, Tıbbi bir çalışma sonu ortaya çıkmamış, ILO'nun sadece Silikozis ile ilgili Radyolojik okumaları sınıflandırmak için yayınladığı bir rehber çerçevesinde Solunum Fonksiyon Testi ve Kan Gazı değerlerini dikkate almayacak şekilde hazırlanmış ve kullanmaya başlamıştır. Üstelik söz konusu rehberde tarif edilen sınıflandırma sisteminin bir hastalık teşhisi olmadığı, Maluliyette ve Tazminatta kullanılamayacağı açıkça belirtilmektedir. Arzu edilmesi durumunda bu rehberin hatalı kullanımı ile ilgili daha detaylı bilgiler sunabiliriz.

Konunun uzmanı olan Türk Toraks Derneği'nin EK-1 raporu ve yukarıda özetlediğimiz maddeler Silikozis tanısı ve Maluliyet Sistemi konusunda yaşanan sorunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu ihracatçı sektörümüzün yaşadığı sorun giderek geri dönmesi güçleşen bir aşamaya gelmektedir. Silikozise bağlı Maluliyet Çizelgesinin (ILO'nun kendisinin de belirttiği gibi) ILO Radyolojik Sınıflama Rehberiyle sınırlı olmayıp Solunum Fonksiyon testleri ve Kan Gazı değerleri üzerine kurulması gerektiğini arz etmek isteriz.

Bu konu ile ilgili olarak hazırladığımız önerimizi EK'2 de ve 2014 yılında TUSAD tarafından hazırlanan Rehber EK'3 de tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Germiyan SAATÇİOĞLU
Genel Sekreter

EK1: Türk Toraks Derneği Raporu

EK2: Maluliyet Sistemi Önerisi

EK3 : Türkiye solunum Araştırmaları Derneği Maluliyet Değerlendirme Rehberi

19.03.2019

Sayı : 2019/06

Konu : **Dünya ve AB'deki** Silikozis Teşhisi ve Maluliyet Uygulamaları

Sayın Dr. Mehmet Ali Alpaslan ŞENAY
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU
Maluliyet ve Sağlık Kurulları Daire Başkanı

Türkiye'de Seramik Sektörü yaptığı üretim ve ihracat ile dünyada üst sıralarda yer almaktadır. Seramik Sağlık Gereçlerinde; Avrupa'nın en büyük ve dünyanın 4. büyük üreticisi olup, ihracatta ise dünyada 3. sırada yer almaktadır. Karo Seramik Sektörümüz ise; üretimde Avrupa'da 3., dünyada 8. sırada iken, ihracatta ilk 10 ülke arasında yer almaktadır.

Sektör doğrudan ve dolaylı olarak 200.000 kişiye istihdam sağlarken, yıllık 1 milyar doların üstünde ihracat yapmakta ve ihracatta katma değer oranı en yüksek sektördür. Dış ticaret açığını kapatmakta rol oynayan en önemli sektördür.

Ancak; son yıllarda Silikozis meslek hastalığı teşhisi ve buna bağlı maluliyet sistemindeki bariz hatalar yüzünden büyük sorunlar yaşamaktadır. Hastalığın özellikle tanısı için kullanılan sistemin "ILO Pnömonkozların Radyografilerinin Uluslararası Sınıflandırmasının Kullanımı İçin Rehber"de belirtilene tam ters olarak kurgulanmış olması nedeniyle, neredeyse hastanelere giden her çalışan teşhis almaktadır. Teşhisten sonraki aşama olan maluliyet belirlemede ise teşhis aşamasında başlayan hata katlanarak devam etmektedir.

Bu konu ciddi şekilde istismar edilmekte olup, özellikle belirli avukatların yönlendirmesi sonucu işverenler çok ciddi tazminat yükleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Tazminatın dışında bu sektöre yapılmak istenen yatırımlar konusunda yabancı yatırımcılar tereddüt içindedir.

Bu hatalı sistem sadece bir endüstriyi zora sokmakla kalmayıp, genç işsizler de oluşturmaktadır. Tıbbi olarak hasta olmadığı halde hatalı sistem tanımları gereği meslek hastası tanısı alan kişiler, belki bir miktar tazminat almakta ama bunun devamında işsizlik sorunu yaşamaktadırlar.

Sektörün bu sorunu çeşitli platformlarda dile getirilmiştir. Girişimlere bağlı olarak Sağlık Bakanlığı tarafından Aile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinasyonunda yeni bir tanı ve maluliyet sistemini oluşturulmak üzere Bilimsel Kurul oluşturulmuştur. Kurulun teşhis ve maluliyet sistemi üzerinde çalışıp, soruna çözüm getirecek sonuçlara ulaşacağına inanıyoruz.

Silikozis teşhisinde bütün dünyada uygulanan sistem aynı esasa dayanmaktadır. Radyografi ile ön tanı sağlanmakta, SFT, HRCT ve kan gazı ölçümleriyle de teşhis ve maluliyet belirlenmektedir. Ülkemizde ise radyografi tek başına yeterli görünmekte ve bu şekilde dünyanın kalan kısmından ayrı, tek başına kalmaktadır. Bu durum "ILO Pnömonkozların Radyografilerinin Uluslararası Sınıflandırmasının Kullanımı İçin Rehber"ine göre de yanlış bir uygulamadır.

Dünyadaki uygulamaların derlenerek sunulmasının faydalı olacağı kanaatiyle çalışma yapılarak çeşitli ülkelerin maluliyet sistemleri incelenmiş ve farklılıklar belirtilmeye çalışılmıştır.

Bu ülkelerdeki uygulamaları şöyle sıralayabiliriz;

- 1- Avrupa Parlamentosu: Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan ve bütün ülkelerde ortak uygulanması istenen çalışmada; yine solunum fonksiyon testleri, difüzyon ve kan gazları esas alınarak 5 farklı maluliyet grubu oluşturulmuştur. FEV1 %80'nin altı hasta olarak değerlendirilmemektedir. Ancak; solunum fonksiyon testleri normal olmasına rağmen kalıcı ağrılar varsa maksimum %5 maluliyet verilebileceği belirtilmektedir.
- 2- Avrupa Birliği: Avrupa ortak maluliyet metni olarak yayınlanmış olup, Avrupa Konseyi metni ile tamamen aynıdır.
- 3- ABD: Maluliyet belirlemede solunum fonksiyonları ve kan gazı değerleri esas alınmaktadır. FEV1, FVC, FEV1/FVC, karbon monoksit difüzyon kapasitesi, egzersiz anındaki oksijen kapasitesi ölçüt alınmaktadır. Bu verilere göre hareket edip FEV1 ve FVC %80, FEV1/FVC 0,7 ve difüzyon kapasitesi %70 den yüksek olanları hasta kabul etmemektedir. Bunun altındaki değerler için 4 ayrı maluliyet sınıfı oluşturulmuştur.
- 4- New York Eyaleti: ABD'de bazen eyaletler farklı uygulamalara gidebiliyorlar. New York Eyaleti çizelgesinde ise; ABD'de olduğu gibi solunum fonksiyon testleri esas alınmaktadır. Çok net şekilde; tanı için radyolojinin gerektiği ancak radyolojideki değişimlerin maluliyet için esas olmayacağını belirtilmektedir. FEV1 %80'nin üstünü hasta kabul etmezken, maluliyet sınıflandırması için farklı bir yöntem izlemektedir. Yıllar itibarıyla solunum fonksiyonlarındaki düşmeyi (FEV1) esas alarak 16 ayrı sınıflandırma oluşturulmuştur.
- 5- Avustralya - Yeni Zelanda: Burada da yine solunum fonksiyon testleri esas alınarak maluliyet belirlenmektedir. FEV1, FVC ve difüzyon baz oluşturmaktadır. FEV1 %85'in altı maluliyet başlangıcı olarak kabul edilmekte ve toplamda 10 sınıf oluşturulmaktadır. FEV1'in yanında solunumda yıllar itibarıyla oluşan düşme de hesaba katılmaktadır.
- 6- Güney Afrika Cumhuriyeti: ABD genelindeki sistemin neredeyse aynen uygulanmaktadır. Fonksiyon testleri ve yıllar içinde oluşan solunum kapasitesi kaybı esas alınmaktadır. FEV1 %80'nin altı hastalık kabul edilip, toplamda 4 tane maluliyet sınıfı mevcuttur.
- 7- Türkiye: Bu çalışma sırasında Türkiye'de bu konuda tam bir kaos hakimdir. Aynı hastalığa yönelik Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan 'Erişkinler için Engellilik CETveli' ile Çalışma Bakanlığı tarafından yayınlanan 'Meslekte Kazanma Gücü Kaybı' olarak 2 farklı yönetmelik mevcut ve bunlar birbirleriyle çelişmektedir. Her iki yönetmelikte dünyanın ve Özellikle AB'nin uygulamalarına ters düşmektedir.
  - a. Sağlık Bakanlığı Yönetmeliği: Bu yönetmelik, diğer ülkelerde olduğu gibi, solunum fonksiyon testlerinin baz alınmasını ve bu testlerin yetersiz kalması durumunda kan gazlarının da yardımcı unsur olarak değerlendirilmesini öngörmektedir. İlk aşaması itibarıyla Çalışma Bakanlığı sistemine göre daha az hatalı olan bu sistem maluliyet aşamasına geçildiğinde hatalı hale dönüşmektedir. Sistem üç farklı kategoride olup; az etkilenme varsa %20, orta derecede etkilenme varsa %40, ağır derecede etkilenme varsa %80 denmektedir. Ancak; ilginç olan bu az, orta veya ağır için herhangi bir sayısal değer ortaya konulmamaktadır. Tamamen sübjektif bir değerlendirme olabilmektedir. Sistem doktor inisiyatifinde değerlendirilebilir. Hiçbir sayısal değer esas alınmaması bilimsel olarak normal karşılanan bir durum değildir.
  - b. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Yönetmeliği: Bu çalışma Pnömonkozlar için tamamen radyolojiyi esas alan bir maluliyet sistemidir. Yapılan araştırmalarda bu sistemi uygulayan hiçbir ülkeye rastlanmamıştır. Radyolojik bulgulara göre; toplamda 10 ayrı sınıf oluşturulmuştur. Diğer vahim uygulama ise; solunum fonksiyonlardaki bozulma maluliyet oranları %5-15 arasında arttırılmaktadır. Yani Radyoloji ana unsur olarak kullanılırken, solunum fonksiyon testleri sadece bu oranı daha da arttırmak için yan unsur olarak kullanılmaktadır.

Yukarıda ayrıntıları verilen uygulamalar özet olarak aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

MALULİYET SİSTEMLERİ KARŞILAŞTIRMASI (Esas Alınan Kriterler)						
ÜLKELER	FEV1 (%)	FVC (%)	FEV1/FVC	DCO (%)	Sınıflandırma Sayısı	Not
AVRUPA BİRLİĞİ	80	80	0,7		5	Fonksiyonları normal olmasına rağmen kalıcı solunum sıkıntısı varsa max %5 maluliyet öngörüyor.
ABD	80	80	0,7	70	4	Tamamen solunum fonksiyon testleri esas alınmaktadır. (FEV1 %80 altında malul kabul edilmektedir)
NEW YORK EYALETİ	80				16	FEV1 %80'in altında hasta kabul edip, solunum fonksiyonundaki düşmeye göre sınıflandırmayı oluşturmuştur.
AVUSTRALYA VE YENİ	85			Yan Unsur	10	Solunum fonksiyonlarına göre sınıflandıran bir sistemdir.
GÜNEY AFRİKA	80	80	0,7	70	4	ABD ile aynı.
TÜRKİYE	Sağlık Bakanlığı			Yan Unsur	3	Solunum fonksiyonlarını esas alan, fakat subjektif değerlendirmeye göre tasarlanmış bir sistemdir, sayısal değer yoktur.
	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı				10	Tamamen radyolojiye esas alan bir sistemdir. Solunum fonksiyonları radyolojiye göre verilen maluliyeti arttırmak için yan unsur olarak kullanıyor.

SONUÇ

Yaptığımız çalışmalarda ne yazık ki ülkemizde maluliyet sisteminde çok ciddi bir kaos olduğunu tespit etmiş bulunmaktayız. İki farklı bakanlık tarafından hazırlanan yönetmeliklerde farklı göstergeler esas alınmış ve her ikisi de dünyadaki uygulamalardan çok uzaktır. Dünyadaki uygulamaların hepsinde teşhis ve maluliyet için temel unsur fonksiyon testleri, gerekli durumlarda yan unsur olarak kan gazı değerleri uygulanmaktadır. Dünya uygulamaları ile ilgili bilgiler ekte sunulmuştur.

Saygılarımla,

Erdem ÇENESİZ
Yönetim Kurulu Başkanı
TürkiyeSeramikFederasyonu

EKLER :

- EK-1-** Avrupa Parlamentosu
- EK-2-** Avrupa Birliği
- EK-3-** ABD
- EK-4-** New York
- EK-5-** Avustralya – Yeni Zelanda
- EK-6-** Güney Afrika Cumhuriyeti
- EK-7-** Sağlık Bakanlığı
- EK-8-** Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ORTAK ÇALIŞMASI**12 Kasım 2018
2018/106****Sayın Prof. Dr. Ahmet TEKİN
T.C. Sağlık Bakanlığı
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü****Sayın Genel Müdürümüz,**

Sektörümüzün önemli bir sorunu olan Hatalı Meslek Hastalığı Teşhisi konusunda, bu alanda uzman olarak kabul gören TÜRK TORAKS Derneğince yapılan akademik çalışma sonuç raporunu EK'te bilgilerinize sunarız. Bu akademik çalışmada yetkilendirilmiş sağlık kurumlarınca verilen Silikozis raporlarının farklı kurum ve bölgelerde görev yapan, alanlarında Türkiye'nin önde gelen Uzmanları olan 5 kişilik bir heyet tarafından kör okuma metoduyla (isim ve önceki rapordaki sonuç bilinmeksizin) yeniden değerlendirilmiş ve ortaya çıkan sonuçlar raporlanmıştır.

Detaylarını inceleyeceğimiz raporun içeriğinde bulunan bazı konulara dikkat çekmek isteriz.

Silikozis Tanısı Açısından Değerlendirme bölümünde ;

- Sayfa 8'de belirtildiği üzere YESK-Yetkilendirilmiş Sağlık Kuruluşu (Meslek Hastalıkları Hastaneleri veya Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kuruluşları) tarafından Silikozis tanısı konmuş 182 kişiden sadece 90 kişiye Toraks çalışmasında 5 uzmandan sadece en az biri tarafından teşhis konmuştur. Yani YESK tarafından silikozis teşhisi konulanların sadece %49,5'una uzmanların sadece biri tarafından teşhis konulmuştur.
- Sayfa 10'daki 6 numaralı şekile bakıldığında uzmanların kendi aralarında da yorum farkı olduğu ortaya çıkmaktadır. 257 kişinin analizinde sadece 24 tanesi 5 uzman tarafından ortak olarak aynı şekilde teşhis edilmiştir.

ILO Okuması ve ILO okumasının Maluliyet/Tazminat Amaçlı Kullanımı Bölümünde ;

- Sayfa 12'de *"İlk ILO okuma süreci ile ilgili çok sayıda soru işareti bulunmaktadır. Ayrıca çalışmamızda da görüldüğü gibi profüzyon skorunu yüksek veya düşük yorumlayan iki okuyucunun seçilmesi durumunda sonuçların oldukça değişebilir potansiyeli bulunmaktadır"* denilmektedir. Bu başlı başına Hastalık teşhisinin sadece radyolojik olarak yapılamayacağını işaret etmektedir.
- Sayfa 13'de *"ILO okumasında aynı kişinin bile farklı günlerde yaptığı değerlendirmelerde farklı yorumlayabilmesi"* denilmekte ve bir kez daha sadece radyolojik olarak teşhiste sorun olduğu anlaşılmaktadır.
- Yine sayfa 13'de *"Pnömonyozlu işlerde çalışanların sağlık gözetimi konusunda kullanılan ILO sisteminin yasal tanıya ve bunun da maluliyet/tazminat girdabına yol açması ciddi bir durumdur"* denilmektedir. Daha önce de çeşitli belgelerle ortaya koyduğumuz sektörümüzü zor duruma sokan hatalı uygulama TÜRK TORAKS tarafından da tespit edilmiştir.
- Yine sayfa 13'de *"Güncel probleme bakıldığında ILO sınıflamasının maluliyet/tazminat amaçlı kullanımının, bias oluşturma riski nedeniyle, maluliyet/tazminat işlemlerinin kişinin fonksiyonel etkilenmesinin ön planda olduğu bir sistemle değerlendirilmesi uygun olabilir"* denilmektedir. Toraks tarafından da vurgulanan Radyolojik okumanın ötesinde Kişinin fonksiyonel etkilenmesinin temel kriter olduğu yönündedir.

Aşırı Tanı/Eksik Tanı Sorunu Bölümünde ;

- Sayfa 15'de *"En az üç kişinin konsensüsü ile belirlediğimiz sonuçlara göre YESK'da yapılan değerlendirmelerde %50.5 oranında aşırı tanı, ilk değerlendirme ve YESK'lardaki değerlendirmelerinde toplamda %17.3 eksik silikoz tanısı olduğu görülmektedir"* denilerek sorunun ilk adımı özetlenmektedir. Fonksiyonel etkilenme tespiti yapılmaksızın radyolojik bulgu ile yapılacak tüm teşhislerde bu sübjektif durum ortaya çıkacaktır.

Sistem Sorunu Bölümünde ;

- Sayfa 17'de *“Mevcut durumda maluliyet oranını belirlemede bu sistemi kullanmaktadır. Bu çelişkili durumun kaldırılması için girişimde bulunulabilir”* denilerek Sağlık bakanlığında başlayıp Çalışma bakanlığında devam eden sorunun altı çözülmüştür.

Sonuç Bölümünde ;

- Sayfa 18' de *“Bu çalışma bize sağlık gözetimi uygulamasının maluliyet-tazminat odaklı hale dönüştüğünü ve bunun da tanı sürecini her seviyede etkilediğini göstermektedir ve ILO'nun uyarısına rağmen, ILO sınıflamasının maluliyet-tazminat odaklı kullanımı sonucu uygulamada ciddi sorunlar oluşmaktadır”* denilmektedir.

Mevcut sistemde Silikozis Teşhisi, Tıbbi bir çalışma sonu ortaya çıkmamıştır. ILO nun sadece ve sadece Silikozis ile ilgili Radyolojik okumaları sınıflandırmak için yayınladığı bir rehber hastalık teşhisi kriteri olarak kullanmaya başlamıştır. Üstelik söz konusu rehberde tarif edilen sınıflandırma sisteminin bir hastalık teşhisi sistemi olmadığı açıkça belirtilmektedir.

Konunun uzmanı olan Türk Toraks Derneğinin ekli raporu ve yukarıda özetlediğimiz maddeler Silikozis tanısı konusunda yaşanan sorunu açıkça ortaya koymaktadır. Önemli bir ihracatçı olan sektörümüzün yaşadığı sorun giderek geri dönmesi güçleşen bir aşamaya gelmektedir. Silikozis Hastalık teşhisinin ILO'nun kendisinin de belirttiği gibi ILO Radyolojik Sınıflama Rehberiyle sınırlı olmayıp Solunum Fonksiyon testleri ve Kan Gazı değerlerinin dikkate alınmasını arz ederiz.

Saygılarımızla,

Erdem ÇENESİZ
Başkan

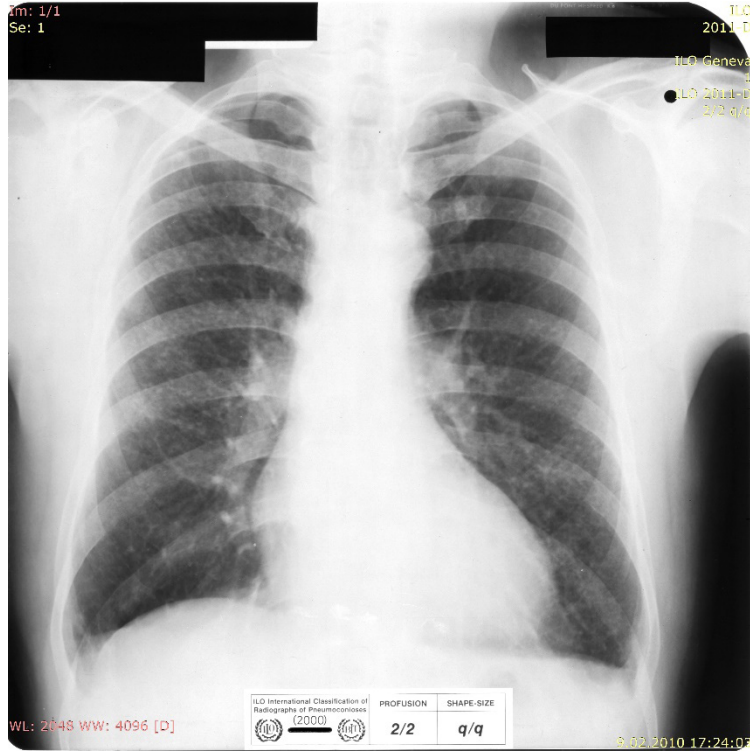
EK: Türk Toraks Derneği Raporu

Bu rapor; Türk Toraks Derneği Mesleki Akciğer Hastalıkları Çalışma Grubu tarafından belirlenen araştırmacı ekibi ile yürütülmüştür.

MESLEKSEL AKCİĞER HASTALIKLARI
ÇALIŞMA GRUBU

SERAMİK SEKTÖRÜ ÖZELİNDE ÜLKEMİZDE
PNÖMOKONYOZ TANI SÜRECİNDEKİ SORUNLAR

Bu çalışma, Türkiye Seramik Federasyonunun Türk Toraks Derneğine başvurması ve Türk Toraks Derneğinin bu başvuruyu kabul etmesi üzerine, Türk Toraks Derneği Mesleksel Akciğer Hastalıkları Çalışma Grubu tarafından belirlenen araştırmacı ekibi ile yürütülmüştür.

23 Ekim 2018

Prof. Dr. Metin Akgün

**Türk Toraks Derneği Mesleksel Akciğer Hastalıkları
Çalışma Grubu Başkanı (2016-2018)**

ÇALIŞMA EKİBİ

Metin Akgün¹, İpek Özmen², Elif Özarı Yıldırım², Bahar Tüzün³, Zehra Nur Töreyn⁴, Atınç Kayınova⁵,
Peri Arbak⁶, İbrahim Akkurt⁷

1. Atatürk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Erzurum.
2. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.
3. Meslek Hastalıkları Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Kliniği, İstanbul.
4. Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İş Sağlığı ve Meslek Hastalıkları Bilim Dalı, İzmir.
5. ODAŞ Holding YS Madencilik İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi, İstanbul.
6. Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Düzce.
7. Özel Lokman Hekim Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Akay Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara.

GİRİŞ

Silikoza ülkemizde önemli bir mesleki sağlık sorunudur. Birçok farklı sektörde silikoz vakaları görülmektedir (1). Silikoz görülme oranı kuvars değirmenlerinde çalışanlarda (2) ve kot kumlama işçileri arasında (3) oldukça yüksektir. Yetkilendirilmiş Sağlık Kuruluşlarına (YESK) başvuran ve silikoz tanısı konulan hastalar arasında seramik sektörü üst sıralarda yer almaktadır (4, 5). Ülkemizde seramik sektöründe silikoz ile ilgili son dönemde basında çokça haber yer almasına rağmen bu konuda güncel durumu gösteren bilimsel bir çalışma bulunmamaktadır. Seramik sektöründe önceki yıllarda yapılan çalışmalarda silikoz oranının %6.2-6.6 oranında olduğu tespit edilmiştir (6, 7).

Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labor Organization, ILO) tarafından oluşturulan pnömokonyoz radyografileri sınıflamasının temel amacı pnömokonyoz yapıcı işlerde çalışan kişilerde henüz hastalık oluşmadan, erken dönemde "radyolojik etkilenmenin" belirlenmesi ve uluslararası ortak bir dille kodlanmasıdır (8, 9). Dolayısıyla, ILO sınıflamasının amacına uygun ve etkin bir şekilde kullanımı ile erken dönemde toza bağlı etkilenmenin belirlenmesi sonucu risk analizlerinin yeniden gözden geçirilmesi, etkilenen ve etkilenme olasılığı bulunan diğer tüm çalışanların toza maruz kalmasının önüne geçilmesi temel hedef olmalıdır.

Maluliyet ve tazminat amaçlı olarak ILO sınıflamasının pnömokonyoz yasal tanısında ve hastalığın ağırlığının belirlenmesinde

tek başına kullanılamayacağı ILO tarafından belirtilmiş ve özellikle vurgulanmıştır (8, 9). Ancak ülkemizde belirtilenin aksine pnömokonyoza bağlı meslek hastalıklarının yasal tanısında ve hastalık ağırlığının belirlenmesinde ILO sınıflamasının tek başına veya öncelikli olarak kullanımı yanı sıra uygulamadaki diğer aksaklıklar pnömokonyoz ile ilgili süreçlerde bir dizi sorunun ortaya çıkmasına yol açmaktadır. ILO film okuma sisteminin piyasalaşması ile birlikte, film çekimi için hizmet alımı süreci, ILO standartlarında kaliteli film çekimi ile ilgili sorunlar, ILO okuyuculuğu sertifikasyon süreci, ILO okumasının sahada uygulanış şekli, okuyucular arasındaki yorum farklılıkları, hizmet alımlarının ve ILO okuma süreçlerinin denetimsizliği gibi birçok faktör, sahadaki sorunun doğru bir şekilde anlaşılmasını ve çözüm geliştirilmesinin önündeki başlıca engeller olarak görülmektedir.

Bu çalışmada, seramik sektöründe çalışanların taramalar sırasında çekilen akciğer filmleri üzerinden, ilk değerlendirmeden herhangi bir Yetkilendirilmiş Sağlık Kuruluşunda (YESK'da) tanı konulmasına kadar geçen süreç gözden geçirilerek, ne tür sorunlar yaşandığı ve bu sorunların nereden kaynaklandığının belirlenmesine çalışılmıştır. Bu vesileyle ülkemizde pnömokonyoz sorununun tanı aşamalarının irdelenmesi ve çözüm önerilerinin tartışılması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Süreci:

Seramik sektöründe meslek hastalıkları tanı, maluliyet ve tazminat sürecinde yaşanan sorunları görüşmek üzere Türkiye Seramik Federasyonu ile Türk Toraks Derneği Mesleki Akciğer Hastalıkları Çalışma Grubu (TTD-MAHÇG), Türk Toraks Derneği Genel Merkezinde bir araya geldi. Sektörde yaşanan sorunlar konuşuldu. Görüş alışverişinden sonra, bir fabrikada üretim sürecinin yakından incelenmesi kararlaştırıldı. Alanında ülkemizde bu konuda faaliyet gösteren en büyük tesislerden birinde TTD-MAHÇG tarafından belirlenen bir ekip tarafından incelemelerde bulundu. Üretim sürecinin tüm aşamaları, hammadde girişinden ürün çıkışına kadar gözden geçirildi.

Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labor Organization, ILO) sınıflamasına göre yapılan ilk ILO okumasında akciğer filmi "şüpheli" bulunarak YESK'a sevk edilen ve silikoz tanısı alan tüm çalışanların filmleri ile, ilk ILO okuması sırasında veya sonrasında YESK tarafından normal olarak değerlendirilen çalışanların filmleri arasından "benzer koşullarda çalışanlar arasından seçilen normal filmlerin" bağımsız bir araştırmacı grubu tarafından karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesine karar verildi. Çalışma için Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan onay alındı (2018, 6/18 nolu karar).

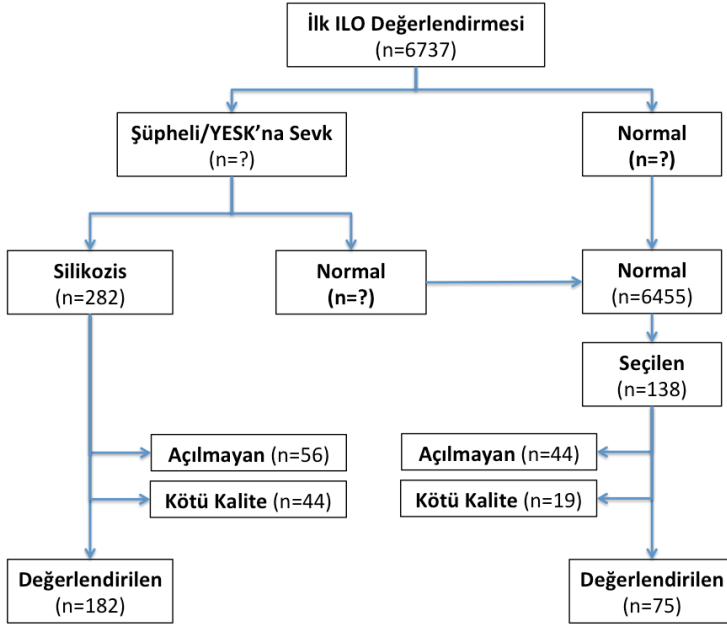
ILO değerlendirmesi için taramalarda çekilen "soft copy" akciğer filmleri elektronik ortamda (ILO'nun 2011'de kabul ettiği CR/DR ile çekilen, DICOM standartlarındaki filmler) temin edilerek, beş farklı ILO okuyucusuna (İ.Ö., E.Ö.Y., B.T., P.A., ve İ.A.) -çalışanlar ve çalışma koşulları ile ilgili bilgi verilmeden- eş zamanlı olarak gönderildi. Okuyucular, önceki okuma sonuçlarından ve birbirlerinden habersiz olarak filmleri okuduktan sonra, son değerlendirme ve verilerin birleştirilmesi için İstanbul Süreyyapaşa Eğitim Araştırma Hastanesinde bir araya geldiler. Her bir film için beş okuyucunun en az üçünün oluruyla nihai ortak konsensüse varıldı.

Ankara'da TTD Genel merkezinde yeniden sektör temsilcileriyle bir araya gelinerek ilk veriler üzerinde görüş alış veriş yapıldı. Çalışanlarla ilgili demografik veriler sektör temsilcilerinden talep edildi. Çalışma sonuçları ile ilgili bir rapor hazırlanması kararlaştırıldı.

Çalışma Polülasyonu:

Araştırmada sekiz farklı firmadan yıllık periyodik taramalarda 2013-2017 yılları arasında toplam 6737 çalışan için piyasadandan hizmet alımı yoluyla anlaşılan kuruluşlara çekirtilmiş ve ILO değerlendirilmesi yapılmış "soft-copy" 420 akciğer filmi kullanıldı. Bu çalışma için ilk değerlendirmede, ILO okuyucusu/okuyucuları tarafından şüphelenilen, bir YESK'a sevk edilen ve sonucunda -farklı YESK tarafından- tıbbi olarak silikoz olarak değerlendirilen 282 film ile birlikte, aynı firmalarda benzer koşullarda çalışan ancak ilk değerlendirmede veya YESK değerlendirmesi sonucu pnömokonyoz ile uyumlu bulgu

belirlenemeyen çalışanlar arasından rastgele seçilen 138 film (%2,1) çalışma ekibine DICOM formatında dijital ortamda iletildi (Şekil 1).

Şekil 1. Çalışmada Değerlendirilen Akciğer Filmleri. YESK: Yetkilendirilmiş Sağlık Kuruluşu.

İletilen 420 filmin 100 tanesi (silikoz tanısı olanların 56'sı, normal olarak değerlendirilenlerin 44'ü) teknik nedenlerle bilgisayarda açılmadığı için değerlendirme 320 film üzerinden yapıldı (Şekil 1).

Akciğer filmleri, ILO sertifikası olan beş farklı okuyucu tarafından birbirinden bağımsız ve ilk değerlendirme sonuçlarından habersiz olarak değerlendirildi. Profüzyon skorlarında ortanca değer kullanıldı. Bu ortanca değere göre ILO 1/0 ve üzeri yoğunluk olan (5 okuyucudan en az 3'ünün 1/0 ve üstü kararı verdiği) olgular silikoz olarak kabul edildi.

Okuma süreci tamamlandıktan sonra, çalışanlarla ilgili demografik veriler, çalışma koşulları, YESK tarafından yapılan okuma sonuçları temin edilerek son değerlendirmeler yapıldı.

İstatistik

İstatistiksel analizler için "IBM SPSS version 20.0" kullanıldı. veriler, n(%) ve ortalama ± standart sapma olarak ifade edildi. Silikoz tespit etme oranlarının karşılaştırılmasında Ki-kare testi kullanıldı. Okuyucular arasında kalite ve silikoz tanısı uyumunu değerlendirmek için "Interclass Correlation" yöntemi kullanıldı. Okuyucu konsensüsü ile profüzyon skoru arasında korelasyon, "Spearman Correlation" ile değerlendirildi. P<0.05 anlamlı olarak kabul edildi.

SONUÇLAR

Kalite Açısından Değerlendirme:

Toplam 420 filminden değerlendirilen 320 filmin 63 tanesi (%19.7) ILO kriterlerine göre Kalite 4 olarak değerlendirildiği için okumalar 257 film (%61,2) üzerinden yapıldı (Tablo 1). Çalışmada akciğer filmleri değerlendirilen çalışanların 245'i (%95.3) erkek, 12'si (%4.7) kadın idi. Ortalama yaşları 39±7 (23-61) idi.

Tablo 1. Filmlerin Teknik Kalite Açısından Değerlendirilmesi.

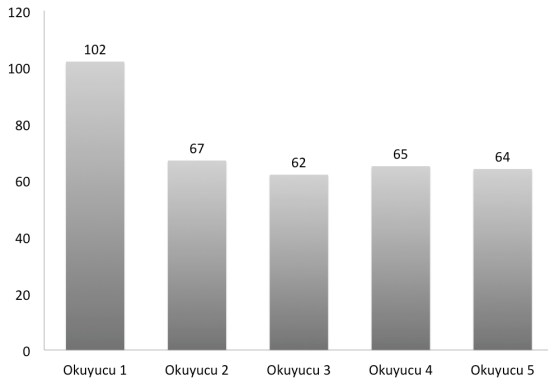
Teknik Kalite		n	(%)
1. İyi		3	(0.9)
2. Kabul edilebilir	Sınıflamayı etkileyecek kalite kusuru yok	189	(59.1)
3. Kabul edilebilir	Kalite kusuru var ama sınıflama için yeterli	65	(20.3)
4. Sınıflama amacıyla kullanılamaz		63	(19.7)
Toplam		320	

Firma bazında bakıldığında kalite sorununun bazı firmalardan gelen filmlerden kaynaklandığı gözlemlendi (Tablo 2). Genel olarak değerlendirildiğinde, sayıca en fazla sorun 3 nolu firmadan gelen filmlerde iken (tüm kötü kaliteli filmlerin %69.8'i) kendi içlerinde en fazla 7 nolu firmadan gelen filmlerde kalite sorunu vardı (%81.8).

Tablo 2. Firma Bazında Kalite 4 Film Oranı*

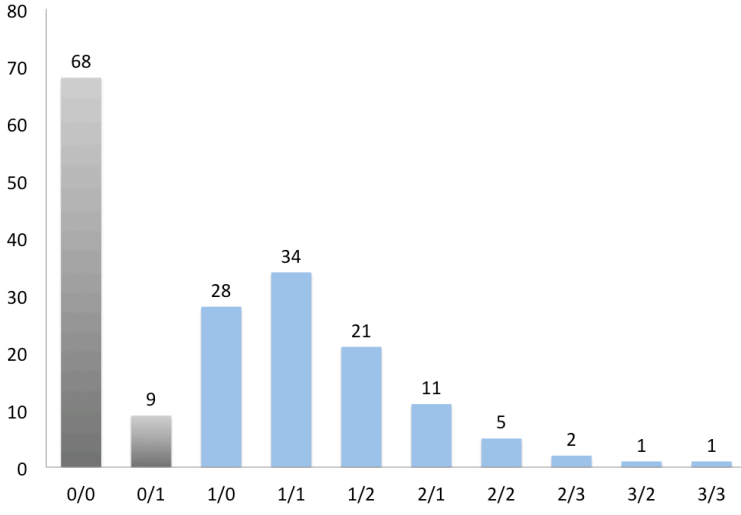
Firma No	Değerlendirilen Film	Kalite 4 Film	(%)
1	45	1	2.2
2	8	-	-
3	96	44	45.8
4	16	-	-
5	10	-	-
6	41	-	-
7	22	18	81.8
8	82	-	-
TOPLAM	320	63	19.7

* En az üç okuyucunun kalite 4 olarak değerlendirdiği filmler.

Bir nolu okuyucu 102 filmi kalite dört olarak değerlendirirken, diğer okuyucular sırasıyla 67, 62, 65 ve 64 filmi kalite dört olarak değerlendirdi (Şekil 2). Beş okuyucunun birden kalite 4 dediği film sayısı 54 iken en az bir okuyucunun kalite 4 dediği film sayısı 110 idi (Şekil 3). Okuyucular arasında film kalitesi değerlendirme açısından uyum yüksek idi (Interclass Correlation=0.950, 95% CI 0.941-0.958, p<0.000).

Şekil 2. Okuyucular Tarafından Bireysel Olarak Kalite 4 (Sınıflama için Kullanılamaz) Olarak Değerlendirilen Filmler.

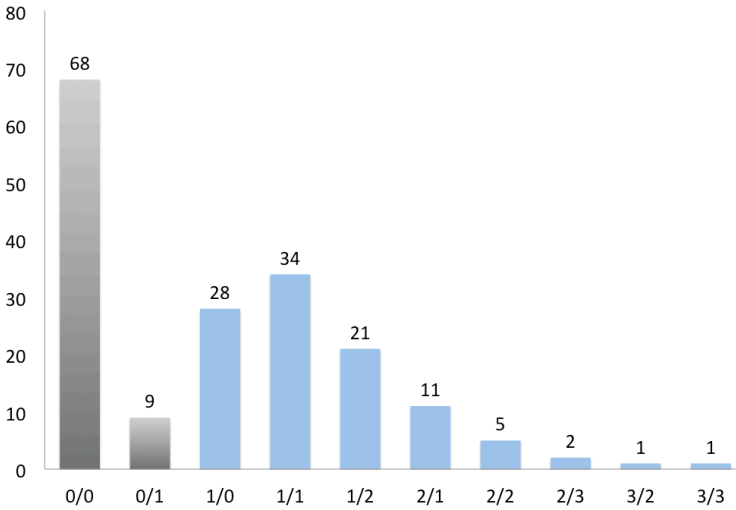

Şekil 3. Filmlerin Kötü Kalite Açısından Değerlendirilmesinde Kalite 4 Film Konusunda Okuyucu Konsensüsü. Üçlü konsensüs sağlanan filmler (n=63) ILO okumasında kullanılmadı.

Teknik kalite detaylarına bakıldığında (en az bir okuyucu tarafından) belirlenen sorunlar sıklık sırasına göre şöyledi: Kötü işlem (%95), zayıf kontrast (%93), pozisyon uygunsuzluğu (%88), düşük doz (%64), aşırı doz (%55), artefakt (%51), ve lekeli (%21). En fazla konsensüs sağlanan teknik kalite kusurları (en az üç okuyucu tarafından) sırasıyla uygunsuz pozisyon (%27.8), düşük doz (%27.5) ve artefakt (%15.3) idi.

Silikoza Tanısı Açısından Değerlendirme

Filmleri değerlendirilen 257 olgunun 103'ünde silikoza belirlendi. Küçük opasitelerin yoğunluğuna göre; olguların 83'ünde (%80.6) kategori 1, 18'inde (%17.5) kategori 2 ve 2'sinde (%1.9) kategori 3 yoğunluk belirlendi (Şekil 4).

Şekil 4. ILO Sınıflamasına Göre Profüzyon.

YESK tarafından silikoza tıbbi tanısı konulan 182 olgunun 90'ında (%49.5) silikoza tespit edilirken, ilk değerlendirmede normal olarak değerlendirilen çalışanların 13'ünde (%17.3) silikoza belirlendi ($p < 0.001$) (Tablo 3). Silikoza olmadığı yönünde değerlendirme yapılan 92 olguya bakıldığında, YESK tarafından yapılan okumalarda çoğunlukla p/p tipi opasite olduğu; 33'ünün 1/0, 27'sinin 1/1, 17'sinin 1/2, 7'sinin 2/2, 3 tanesinin ise 2/3 ve üzeri profüzyon skoru olduğu tespit edildi.

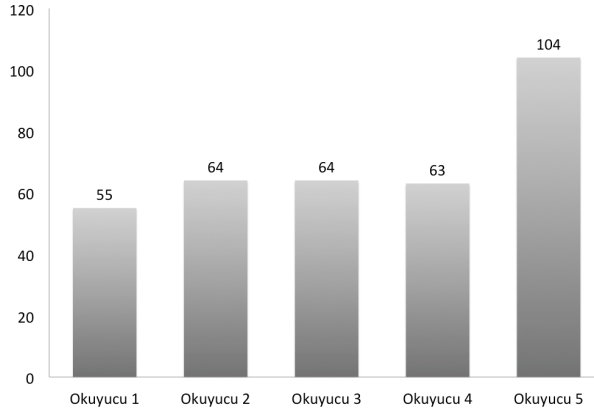
Tablo 3. Silikoz Değerlendirme Sonuçlarının Karşılaştırılması

	YESK'da* Silikoz Tanısı Alanlar (n=182)	Normal Kabul Edilenler (n=75)
Silikoz	90 (49.5)	13 (17.3)
Silikoz değil	92 (50.5)	62 (82.7)
Toplam	182	75

* Yetkilendirilmiş Sağlık Kuruluşları

Sonradan YESK raporları incelendiğinde silikoz olarak değerlendirilen 13 olgunun 8 tanesinin ilk okumada (taramada), 5 tanesinin ise YESK'da normal olarak değerlendirildiği belirlendi.

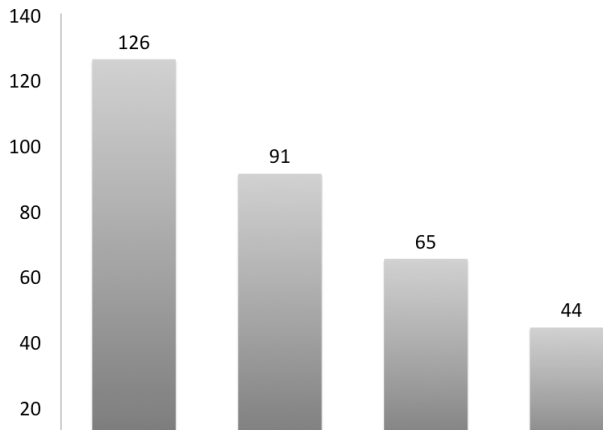
Silikoz açısından yapılan değerlendirmede, okuyucular sırasıyla 55, 64, 64, 63 ve 104 olguda silikoz düşündü (Şekil 5).

Şekil 5. Beş Farklı Okuyucu Tarafından Silikoz olarak (ILO 1/0 ve üzeri) değerlendirme oranları.

En az bir okuyucunun silikoz düşündüğü olgu sayısı 126 iken, en az iki okuyucunun silikoz dediği olgu sayısı 91, üç okuyucunun 65, dört okuyucunun 44 ve beş okuyucunun 24 olduğu görüldü (Şekil 6). Kalite değerlendirmesine göre silikoz tanısı koymada (1/0 ve üzeri bulgu saptamada) okuyucular arasındaki uyum biraz daha düşük olmasına rağmen okuyucular arasındaki uyum iyi idi (Interclass Correlation=0.847, 95% CI 0.815-0.875, p<0.000).

Profüzyon skoru arttıkça okuyucular arasındaki konsensüs artıyordu (r=0.815, p<0.001). Üç ve üzeri konsensüs

sağlanan olgulara bakıldığında bu oran 1/0 için %42.9, 1/1 için %47.1, 1/2 için % 81.0, 2/1 için % 90.9 iken, 2/2 ve üzerinde % 100 idi. 2/2 ve üzeri profüzyon skoru için en az 4 ya da 5 okuyucu konsensüsü vardı.

Şekil 6. Silikoz Tanısı Koymada Okuyucular Arasındaki Konsensüs.

Silikoz tanısı konulanlarda çalışma süresi (12.8±5.8) diğerlerine göre (10.7±5.9) istatistiksel olarak anlamlı derecede fazla idi (p=0.025). Sayıca en fazla silikoz, sırlama (n=30) ve şekillendirme (n=31) bölümlerinde çalışanlarda vardı. Oran olarak bakıldığında ise sırlama ve sır hazırlama bölümlerinde idi (% 57.7 ve %57.1) (Bu oran sadece değerlendirilen filmler arasında yapıldığından gerçek rakamları yansıtmamaktadır). Hammade hazırlama, çamur hazırlama, alçı kalıbı hazırlama, kalite-kontrol yanı sıra az sayıda da olsa genel işler, bakım, depo, ambalaj, sevkiyat gibi bölümlerde çalışanlarda da silikoz olduğu belirlendi (Tablo 4).

Tablo 4. Çalışma Şekline Göre Silikoz Oranları*

	Normal n (%)	Silikoz n (%)	Toplam
Şekillendirme	60 (65.9)	31 (34.1)	91
Sırlama	22 (42.3)	30 (57.7)	52
Ambalaj, depo, sevkiyat	18 (52.9)	16 (47.1)	34
Genel işler, bakım-onarım	22 (88.0)	3 (12.0)	25
Kalite kontrol	16 (72.7)	6 (27.3)	22
Hammadde, çamur, alçı kalıp ha- zırlama	8 (47.1)	9 (52.9)	17
Pişirme	5 (55.6)	4 (44.4)	9
Sır Hazırlama	3 (42.9)	4 (57.1)	7

* Sadece değerlendirilen filmler üzerinden hesaplanmıştır.

TARTIŞMA

Seramik sektörü silikoz riski olan bir iş kolu olup gerek ülkemizde gerekse yurt dışında silikoz vakaları bildirilmektedir. Çalışmamız, tasarımı ve bazı filmlerin teknik nedenlerle değerlendirilememiş olması nedeniyle silikoz sıklığı hakkında bilgi vermemesine rağmen çalışan sayısının nispeten daha fazla olduğu, özellikle sırlama ve şekillendirme alanlarında başta olmak üzere görece riski daha az olan farklı alanlarda çalışanlarda da silikoz vakaları olduğu görülmektedir. Çalışma ekibi, iyi şartlarda üretim yapan bir işyerinde bile bazı ürünlerin manuel olarak yapılması gerekliliği veya tam otomatize alanlarda çalışanların özensizliği nedeniyle silikoz riskinin olabileceğini gözlemlemiştir.

Seramik sektöründe işletme büyüklükleri yanında eski ve yeni teknolojinin bir arada kullanımı, farklı ürünlerin üretimi gibi nedenlerle riskler üretim tesisine göre değişiklik gösterebilir. Hollanda'da 3258 seramik işçisini içeren ve iki kentten sonuçlarını yansıtan çalışmada, küçük atölyelerin bulunduğu Gouda bölgesinde silikoz prevalansı %13.3, Maastricht gibi büyük fabrikaların bulunduğu bölgede % 1.7 olarak belirlenmiştir. Yazarlar küçük atölyelerde silikoz prevalansının yüksek oluşunu kili karıştırırken kötü lokal havalandırma uygulamasına bağlamışlardır (10). Ancak çalışmanın 30 yıl önceye ait olduğu da akılda tutulmalıdır. Çalışmamızda gözlemlenen silikoz vakalarının varlığı -her ne kadar toz ölçüm sonuçları normal sınırlarda olsa da- toz kontrolü, havalandırma, gereğinde ıslak çalışma, kişisel koruyucu kullanırma ve denetleme aşamalarından bir veya birkaçında eksiklikler olabileceğini düşündürmektedir.

Film Kalitesi;

Bazı firmalarda daha belirgin olmak üzere film kalitesinin iyi olmadığı görüldü. Sadece 3 filmin (%0.9) kalite 1 olması ve 63 tanesinin (%19.7) kalite 4 olması çalışmanın en dikkat çekici sonuçlarındandır. Kalite 4 film, sınıflandırma amacıyla kullanılamaz anlamına gelmekte olup, oldukça yüksek oranda tespit edilmiştir. Eldeki mevcut filmlere bakıldığında, kalitesi kötü filmlerin yenilenmemiş olması ve taramalarda ILO okumalarının bu filmler üzerinden yapılmış olması önemli bir kusurdur. Bu da hizmet alımı yapılan firmalar ve ILO okuma süreçleri ile ilgili ciddi kuşkular uyandırmaktadır. Tanı alanların 44'ünde (%19.5), normal olarak değerlendirilenlerin 19'unda (%20.2) kalite 4 film olması silikoz tanı süreci açısından oldukça düşündürücüdür. Filmin tekrar edilmemesi değerlendirme hatasına ve sonuçta aşırı ya da eksik tanıya yol açabilir. Aşırı tanı, gereksiz psikolojik stres, maliyet, iş gücü kaybına; eksik tanı ise riskin gözden kaçırılmasına ve çalışanların riskli ortamda çalışmaya devam etmesine neden olabilir. Filmlerin tekrarının ise ilave radyasyon maruziyeti ve ek maliyet getireceği de göz önüne alınmalıdır.

Kaliteyi birçok faktör etkileyebilir:

Ekipmanın uygun olması (NISOH tarafından 2011 yılında tanımlanmış olan dijital film standartlarını taşıyan radyografi sisteminin kullanılması)

Ekipmanı kullanan teknisyenlerin deneyimli, sertifikalı ve sürekli eğitim gerekliliklerini karşılamış olması

Periyodik film hizmetini satın alan işletmelerin, kalite standartlarını taşıyan iş sağlığı ve güvenliği firmalarını seçmeleri. Çekimleri işyeri hekimine kalite açısından kontrol ettirmeleri, kalite 4 ve gerekirse kalite 3 filmlerin tekrarı.

Sağlık Bakanlığı ve Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın (AÇSHB) İş Sağlığı ve Güvenliği alanında radyoloji hizmeti veren firmaları, hizmet kalitesi açısından akredite etmesi ve denetlemesi.

Çalışmamızda farklı kalite kusurlarının yüksek oranda olduğu belirlenmiştir. Kalite kusurunun başka sektörlerde de olduğu görülmektedir. Binay ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada plastik sektöründe çalışan 400 işçinin rutin sağlık taramasında çekilen filmleri değerlendirildiğinde; filmlerin %50'sinin sert veya yumuşak teknikle çekildiği, %45'inde skapulaların uygun şekilde ekarte edilmediği, %45'inde de uygun pozisyon verilmediği ve %30'unda da tüm göğüs kafesinin film kasetine girmediği belirlenmiştir (11).

ILO Okuması ve ILO Okumasının Maluliyet/Tazminat Amaçlı Kullanımı

Yasal mevzuata göre çekilen filmlerin en az iki okuyucu tarafından okunması ve varılan konsensüse göre ILO 1/0 ve üzeri tespit edilenlerin YESK'a gönderilmesi gerekmektedir. Bu çalışma kapsamında bize sadece, ilk ILO okumasında "şüpheli" görülenlerin YESK'a sevk edildiği bilgisi verilmiştir. İlk ILO okumasının kim tarafından yapıldığı, iki okuyucu şartının sağlanıp sağlanmadığı, birden fazla okuyucu varsa konsensüsün nasıl sağlandığı, "şüpheli" ifadesinin kapsamı, kaç çalışanın YESK'a gönderildiğini ve YESK'da değerlendirildiği konusunda elimizde bir veri bulunmamaktadır. Dolayısıyla ilk ILO okuma süreci ile ilgili çok sayıda soru işareti bulunmaktadır. Ayrıca çalışmamızda da görüleceği gibi profüzyon skorunu yüksek veya düşük yorumlayan iki okuyucunun seçilmesi durumunda sonuçların oldukça değişebilir potansiyeli bulunmaktadır. Bu sorunun çözümü için ISGUM aracılığıyla filmler elektronik ortamda ortak bir havuzda toplanabilir, kişiye özel şifre ile kim veya kimler tarafından okuma yapıldığı kayıt altına alınabilir, hatta konsensüs bile bu sistem sağlanabilir.

Özellikle bizim gibi ILO yoğunluk skorunun maluliyet ve tazminat amaçlı kullanıldığı ülkelerde sınır değer olarak 1/0'ın seçilmiş olması birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. ILO okuması konusunda okuyucular arasında farklı nedenlerle uyumun azalabileceği bilinmektedir (12, 13). Çalışmamızda görüldüğü gibi, düşük profüzyonlarda konsensüs düşük düzeydedir. Profüzyon skoru arttıkça, (1/1 için %47.1, 1/2 için % 81.0, 2/1 için % 90.9, 2/2 ve üzerinde %100) konsensüs büyük oranda artmaktadır. Opasite çapı da okumayı etkilemektedir, p tipi küçük opasitelerde konsensüsün düştüğü görülmektedir.

Yine çalışmamızda normal olarak değerlendirilen 10 olgunun ilk okumada şüpheli bulunarak sevk edilmiş olması ve YESK'da kategori 2 profüzyon şeklinde raporlanmış olması düşündürücü olup, konunun aydınlatılması, ileri incelemeyi gerektirmektedir. Yetkilendirilmiş Sağlık Kuruluşlarında ve hatta üst kurullarda pnömokonyoz tanısı koyma prosedürünün nasıl uygulandığı yönünde yeterli bilgimiz olmadığı için bu konuda yorum yapma şansımız bulunmamaktadır. ILO okumasında aynı kişinin bile farklı günlerde yaptığı değerlendirmelerde farklı yorumlayabilmesi, birçok çalışmada ortaya konulduğu gibi belirgin okuyucu farklılıkları olması nedeniyle en az üç kişi, mümkünse beş kişi tarafından okuma yapılması ve sonuçların karşılaştırılarak ortak bir kanaate varılması önerilmektedir.

Ülkemizde ilk ILO kursu 1995'de, ikincisi 2015'de ILO eğiticileri tarafından verilmiş; ILO'nun ülkemize izin vermesi üzerine 2008'den beri de Türkçe ILO kursları AÇSHB ISGUM bünyesinde başlatılmıştır. Halen ILO okuyuculuğu eğitim programları devam etmekte olup, Temmuz 2018 itibarıyla 577 sertifikalı ILO okuyucusu bulunmaktadır. Ancak henüz ILO okuyucu ve okuma kalitesi ile ilgili bir denetleme sistemi bulunmamaktadır. Sahada ILO okumalarının nasıl yapıldığı ya da sonuçları ile ilgili bir denetim mekanizması oluşturulmamıştır. ILO okumasının piyasalaşmış olması nedeniyle, denetimsizliğin olduğu bir ortamda, en düşük maliyetle formalitenin tamamlanması şeklinde bir yola gidildiği izlenimi doğ-

maktadır. Sorunun ilk elden çözümüne, iş yeri hekimlerinin bu konudaki deneyimlerinin artırılması ya da (ILO okuması ve SFT konusunda) deneyimli işyeri hekimlerinin istihdamı doğrudan katkı sağlayabilir.

Çalışmamızın en çarpıcı sonuçlarından biri okuyucular arası konsensüsün düşük profüzyon skorlarında düşük olmasıdır. Ülkemizde ILO profüzyon skorunun maluliyet/tazminat amaçlı kullanılması, buna dayanarak meslek hastalığı yasal tanı işlemlerinin başlatılması ciddi bir kaosa yol açmaktadır. Radyolojik etkilenmenin sınır değeri ILO tarafından 1/0 olarak bildirilmiş olmasına rağmen bu sınır değerinin ülkemizde maluliyet/tazminat amaçlı SGK üzerinden yasal tanının başlatılması olarak kabul edilmesi hem çalışanları hastalık korkusu, damgalanma gibi olumsuz etkilemekte, hem de hastaneye sevk zorunluluğu nedeniyle iş gücü kaybına ve ek maliyetlere yol açmaktadır. Zorunlu ILO okuyucu sayısının artırılması (ikiden fazla) ve konsensüs kararına göre sevklerin yapılması da gereksiz yapılan işlemleri kısmen azaltabilir.

Prnömkonyozlu işlerde çalışanların sağlık gözetimi konusunda kullanılan ILO sisteminin SGK üzerinden yasal tanıya ve bunun da maluliyet/tazminat girdabına yol açması ciddi bir durumdur. Bu nedenle ILO ve/veya DSÖ'nün uluslararası prnömkonyoz eliminasyon planlarını gözden geçirerek bu konunun ülkelerde sosyal kaoslara yol açmayacak şekilde pratiğe yönelik bir planlama ve rehber oluşturmaları gerekmektedir. Ülkemizde de ILO sınıflamasının kullanılmasıyla ilgili süreçlerin (okuma, sertifikasyon, denetleme, maluliyet/tazminat amaçlı kullanımı, eşik değer olarak 1/0 kullanımı gibi) yeniden değerlendirilmesi ve Tozla Mücadele Yönetmeliği ve ek yönergenin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Güncel probleme bakıldığında ILO sınıflamasının maluliyet/tazminat amaçlı kullanımının, bias oluşturma riski nedeniyle, maluliyet/tazminat işlemlerinin kişinin fonksiyonel etkilenmesinin ön planda olduğu bir sistemle, ILO sınıflamasından ve sigorta kurumundan bağımsız olarak, üniversiteler ve eğitim-araştırma hastaneleri gibi merkezlerce değerlendirilmesi daha uygun olabilir (14).

Piyasalaşma Sorunu;

Ülkemizde ILO okuma sistemi, çok hızlı piyasalaşmaktadır. ILO okuması ile ilgili bazı sorunlar olduğu aşikar olmasına rağmen temel sorun bu sistemin denetimsiz bir piyasaya dönüşmüş olmasıdır. ILO okuyucu sayısı ülkemizde hızla artmaktadır ancak bu artış meslek hastalıklarında tanı artışını beraberinde getirmemiştir. Bu durumda film çekimi ve film okuması konusunda ciddi eksiklikler olmasına rağmen etkin bir denetim mekanizmasının olmadığı da verilerimizden anlaşılmaktadır. Temel yönlendirmeyi yapan ve sistemde kilit rol oynayan kişinin iş yeri hekimi olduğu göz önüne alınırsa, iş yeri hekimlerinin bu konulardaki bilgi eksikliklerinin giderilmesi, sektöre göre yetkinlik kazanması, büyük önem taşımaktadır. Hizmet alımında nitelik öncelenmediği ve gelen sonuçları iş yeri hekimi %100 doğru kabul edip sevk işlemlerini gerçekleştirdiği için birçok insan gereksiz yere sevk edilerek mağdur edilirken, okuyucu hatası kaynaklı aşırı sevkler de söz konusu olabilmektedir. Bunun aksine merdiven altı olarak kabul edilen işletmelerdeki prnömkonyoz surveyans işlemleri konusunda ise hiçbir bilgimiz bulunmamaktadır. Buralarda çalışmış olan olgular çoğunlukla ya interstisyel akciğer hastalığı ya da konglomerasyonlar kitle şeklinde görüldüğünden gereksiz invaziv girişimlere tabi tutulduğu gerçeği rutin hekimlik pratiğimizin bir tespitidir.

Prnömkonyoz yönünden riskli sektörlerin akciğer grafileri ve ILO okuyucularına yönelik hizmet alım sürecinde teknik şartnameler standardize edilmeli (örneğin bir okuyucu Göğüs Hastalıkları Uzmanı ve bir okuyucu da Radyolog olmak üzere en az 3 okuyucu şartı gibi), bu koşulları yerine getirilmemesine müeyyideler oluşturulmalıdır. Maliyet kaygısıyla, nitelsiz hizmet alımının olumsuz niteliklerinin sadece ILO okuma sistemine yüklenmesi yerine iş yeri hekimleri başta olmak üzere, işverenler sorumluluk almalıdır.

Silikoz Varlığı;

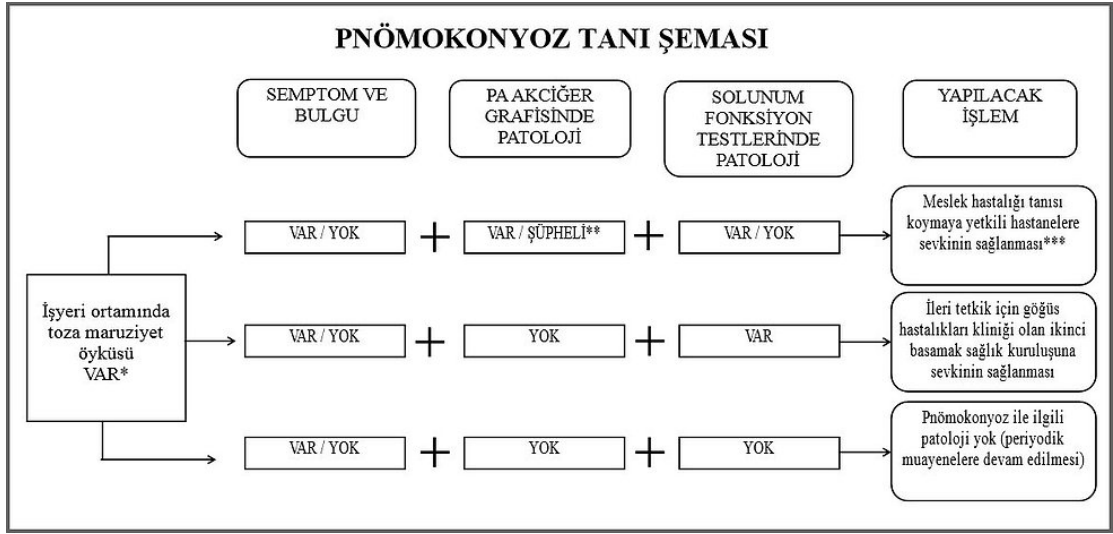
Eldeki veriler seramik sektöründe silikoz geliştiğini ortaya koymaktadır. Silikoz tespit edilenlerde maruziyet süresi daha fazladır. Özellikle sırlama ve şekillendirme bölümlerinin çalışanlarında olmakla birlikte tüm alanlarda çalışanlarda silikoz görülmektedir. Çalışanların, ilgili firmalarda ne kadar süreyle çalıştıkları bilgisi olmasına rağmen, en son işlerinde ne kadar çalıştıkları ve önceki çalışma öykülerinin eksikliği doğrudan nedensel ilişki kurmayı güçleştirmektedir.

Silikoz varlığı, primer koruma önlemlerinin yetersiz olduğunun göstergesidir. Riski azaltacak önlemlerden başlayarak,

çalışanların sağlığını korumaya yönelik ek önlemler alınması gerekmektedir. Sırlama ve şekillendirme bölümlerinde riskin daha fazla olduğu göz önüne alınarak risk azaltma için öncelikli alanlar olarak ele alınmalıdır. Silika maruziyeti düşük olduğu düşünülen çalışanlarda silikoz görülmesi, bu çalışanların işe girmeden önce riskli bir iş kolunda silika tozuna maruz kalmış olma, toz miktarının yüksek olduğu alanlara kontrolsüz-giriş çıkış, birimler arasında toz sirkülasyonunun engellenemediği veya silika maruziyeti olan çalışanların kıyafetleriyle tozları farklı alanlara taşınması ve diğer çalışanları etkilemesi, toz ölçümlerinin hatalı yapılması veya hatalı yorumlanması sonucu maruziyetin az olduğu hatasına düşülmüş olmak gibi farklı olasılıkları düşündürmektedir.

Aşırı Tanı/Eksik Tanı Sorunu;

En az üç kişinin konsensüsü ile belirlediğimiz sonuçlara göre YESK'da yapılan değerlendirmelerde %50.5 oranında aşırı tanı, ilk değerlendirme ve YESK'lardaki değerlendirmelerinde toplamda %17.3 eksik silikoz tanısı olduğu görülmektedir. YESK'lara çalışanların "şüpheli" etiketiyle sevk edilmesi "bias" riski taşımakta, şüpheli olgularda HRCT çekilmesi silikoz tıbbi tanısını koydurma oranını artırmakla birlikte, "aşırı tanı" sorununa yol açabileceği gibi, çalışanları ilave radyasyon riskiyle karşı karşıya bırakmaktadır. HRCT çekimlerinde kullanılan protokollerin de standardize edilmesi, aşırı radyasyon maruziyetinin önüne geçilmesi için el atılması gereken bir konudur. Akciğer film çekimlerinde taramalarda ağırlıklı olarak CR, YESK'larda DR kullanımı da sahada eksik tanı veya YESK'larda aşırı tanı nedenlerinden biri olabilir. Pnömokonyoz tanısı Şekil 7'de görülmektedir (AÇSHB Pnömokonyoz Tanı Şeması).

Şekil 7. AÇSHB Pnömokonyoz Tanı Şeması.

Okuyucuların film bulguları dışında tanı olanağının olmadığı ancak YESK'lardaki uzmanların HRCT ve solunum fonksiyon testlerini kullanarak erken evreli pnömokonyoz tanısını daha yüksek oranda koymalarının da mümkün olduğu söylenebilir.

Bu aşamada YESK'a gönderilecek olguların radyolojik silikozis tanısını artırmada öneriler;

Erken evreli silikozis radyolojisini tanımak konusunda yeterli ve sürekli eğitimden geçmiş okuyucu havuzunun oluşturulması (Pnömokonyoz üreten sektörlerde tam gün çalışan veya OSGB hizmeti veren işyeri hekimliği birimlerinde çalışan hekimlerin pnömokonyoz okuyucu eğitiminden geçmiş olması ve periyodik olarak okuyucu kalite kontrolüne tabi tutulması gerekir. Pnömokonyoz dışı sektörde çalışan işyeri hekimlerinin radyografi kalite ve kontrolünü, radyografiyi temel

olarak değerlendirme ve yorumlama ve ileri tetkik endikasyonunu doğru olarak koyma özelliklerini taşıması uygundur.).

Pnömonyoz okuyucu eğitiminin halen AÇSHB tarafından düzenlenen kurslarla ve yılda 2 kez düzenlendiği bilinmektedir. Bu kurslar Tıbbi Meslek İçi Sağlık Eğitimi kursları olup, yurt dışında Sağlık Bakanlıklarına bağlı Ulusal Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Enstitüleri (NIOSH) veya konuyla ilgili uzmanlık dernekleri tarafından üstlenilmiştir.

Ülkemizde işleyiş sorunları; pahalı olması, Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluk almaması, sertifikasyonu bekleyen çok sayıda hekim bulunması ve sertifikasyon sonrası sürekli eğitim ve denetimin bulunmamasıdır. Çalışmamızda yer alan 5 okuyucunun profüzyon skoru için en az 3 kişilik konsensüsü 1/0 için %42.9, 1/1 için %47.1 idi. Çalışma grubunun 5 kişilik okuyucularının her birinin pnömonyoz sertifikalı ve deneyimli okuyucular olmalarına karşın erken evre silikozda uyumlarının düşük olduğu gözlemlendi. Bu durum okuyucu eğitiminin daha yaygın, sık, düzenli verilmesi ve internet üzerinden sertifikasyonun düşünülmesi (5 günlük eğitime hekimlerin katılma olanakları sorgulanmalıdır) gerektiğini akla getirmektedir. Yüksek kurs ücretleri de ayrı bir sorundur (Temmuz 2018 kurs ücreti: 1998 TL) .

Çalışmamızda öncelikli olarak pnömonyoz tanı sorununun YESK öncesi evreleri değerlendirilmiştir. YESK'larda pnömonyoz tanısı için multidisipliner yaklaşım ve standardizasyon için ayrıca inceleme yapılmalıdır. Pnömonyozun BT bulgularının standardizasyonu, pnömonyozla eşlik eden solunumsal fizyolojideki bozulmanın erken olarak saptanması ve standardizasyonu (difüzyon ve solunum fonksiyon testlerinin uygulanması ve pratik-ileri solunum fonksiyon testlerindeki bozulmanın saptanması), biyobelirteçlerin araştırılması, anamnez ve arşiv işlevlerinin bilimsel standartlara göre yapılması YESK boyutunda tartışılmalıdır.

Tüberküloz hastalığının kontrolünde yıllardır başarıyla uygulanmakta olan kaynak vakasının bulunması ve temaslıların taranması pnömonyoz ve diğer tüm meslek hastalıkları için örnek oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu konuda Sağlık Bakanlığı mutlaka inisiyatif almalı, pnömonyoz tanısı konulan işçilerin çalıştığı işyerlerinde pnömonyoz taramaları Sağlık Bakanlığı tarafından üstlenilmelidir.

İşe giriş sırasında akciğer filmleri çekildikten sonra kayıt altına alınmalı ve normal olarak onaylanmadan tozlu işlerle çalıştırılmamalıdır. Daha sonraki kontrol muayeneleri de benzer bir sistemle kayıt altına alınarak işyerinin riski göz önüne alınarak İSGÜM tarafından belirlenmeli ve yakın takip edilmelidir.

Sistem Sorunu;

Mevcut sorunlar sadece seramik sektörünü değil, pnömonyoz riski taşıyan tüm sektörleri yakından ilgilendirmektedir. Sağlık Bakanlığı, AÇSHB ve ilgili Derneklerin ortak düzenleyeceği Çalıştaylarla sorun tüm boyutlarıyla ele alınmalı, rasyonel, ülke şartlarına uygun çözüm önerileri geliştirilmelidir. Pnömonyoz raporu verilirken sağlık kuruluşları mevzuata göre ILO okumalarını göze almak durumundadırlar ama diğer yandan ILO tazminat/maluliyet amacıyla kullanılmaması gerektiğini belirtmektedir. Ancak mevcut durumda AÇSHB maluliyet oranını belirlemede bu sistemi kullanmaktadır. Bu çelişkili durumun ortadan kaldırılması için girişimde bulunulabilir.

Çalışmanın Sınırlılıkları:

Çalışma olgu-kontrol şeklinde tasarlanmadığı için gerçek silikoz sıklığı ve silikoz riski hakkında bilgi vermekten uzaktır.

Değerlendirilen akciğer filmleri 2013-2017 arasında çekildiği için güncel durumu tam olarak yansıtmamaktadır.

Temel değerlendirme yönteminin akciğer grafisi olması ve film kalitelerinin düşük olması nedeniyle değerlendirmeler optimal koşullarda yapılamamıştır.

Toplam 6737 çalışandan sadece 257'sinin (%3.8) filmi değerlendirildiği için, çalışmanın temsiliyet oranı oldukça düşüktür. Buna rağmen ülkemizde uluslararası standartlarda çalıştıklarını iddia eden ve bağımsız bir uzmanlık derneğine kendilerini incelemek isteyen böyle önemli ve kontrollü bir sektörde bile pnömonyoz/silikozis saptanmış olması ülke geneline projekte edildiğinde manidar ve korkutucu bir tabloyla karşı karşıya olabileceğimiz olasılığını düşündürmektedir.

Pnömonyoz ile uyumlu bulgu tespit edilemeyen çalışanlar arasından filmlerin sistematik ve randomize bir örnekleme imkânı olmamıştır.

İlk ILO okuyucularının sadece “şüphe” şeklinde değerlendirme yapmış olmaları ve ILO okuma sonuçları temin edilemediği için bu basamakla ilgili yorum yapma şansı bulunmamaktadır.

İlk okuma ile YESK tarafından yapılan değerlendirmeler arasında “bir hafta” olduğu beyanı dışında elimizde bunu doğrulayacak veri bulunmamaktadır.

Sonuçlar yorumlanırken çalışmadaki film kalitelerinin düşük oluşu, YESK tarafından değerlendirilen filmlere ulaşma şansı olmaması ve sadece YESK ILO okuma sonuç raporları ile karşılaştırma yapıldığı için bire-bir karşılaştırma imkânı olmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. YESK'larda da teorik olarak bir kurul her bir olgu hakkında karar veriyor gibi gözükse de pratikte nasıl uygulandığı konusunda elimizde yeterli veri bulunmamaktadır. ILO standartlarına göre değerlendirme konusunda benzer hataların üst kurullarda da yapılabilme ihtimali mevcuttur. Tüm bu kurullar yasal tanı-maluliyet-tazminat odaklı bir sigortacılık kolu olan iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası (SGK) için yapılmaktadır. Yani sağlığı geliştirici bir birim değil sağlığın bozukluğunu peşinen ret etme eğiliminde olmak zorunda olan bir birim yürütmekte ve son kararı vermektedir.

Çalışmanın Güçlü Yönleri:

ILO okumasının kendi alanında deneyimli beş farklı okuyucu tarafından değerlendirmesi ve en az üç okuyucunun konsensüsü ile değerlendirme yapılmış olması.

Ülkemizde bir uzmanlık derneği ile bir işveren kuruluşunun ortak girişimiyle bu alanda yapılmış olan ilk çalışma olması

Değerlendirmelerin devlet-işçi-işveren üçlü yapısı dışında bağımsız bir ekip tarafından yapılmış olması.

Sonuç:

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi pnömonyoz yapıcı işler ülkemiz için de önemli bir sağlık sorunudur. Bu ortamlarda çalışan kişilerde birincil korunma önlemlerinin etkinliğinin denetimi ancak iyi bir sağlık gözetimi/ikincil korunma stratejisi ile yapılabilir. Bu çalışma bize bu yapının bozulduğunu, sağlık gözetimi uygulamasının maluliyet-tazminat odaklı hale dönüştüğünü ve bunun da tanı sürecini her seviyede etkilediğini göstermektedir. İş yeri hekimlerinin sektöre özel olarak nitelik sahibi olması sorunun çözümü için önemli bir kazanım sağlayabilir. ILO okuma süreci piyasa etkisi altında ve denetimsiz olarak yapıldığı için sağlıklı olarak yürümektedir. Film çekimleri kalitesiz yapılmakta, taramalardaki okumaların güvenilirliği konusunda ciddi şüpheler bulunmaktadır. ILO Sınıflamasının, ILO'nun uyarısına rağmen, ILO sınıflamasının maluliyet-tazminat odaklı kullanımı sonucu uygulamada ciddi sorunlar oluşmaktadır. Düşük profüzyonlarda yorum farklılığının yüksek olması nedeniyle her aşamada (tarama, YESK ve daha üst kurullarda) karar verme sürecinde okuyucu sayısının artırılması ile birlikte ILO 1/0 yerine daha yüksek bir profüzyon skorunun kullanımı gereksiz işlem sayısını ve damgalanma riskini azaltmak açısından düşünülebilir.

Sağlık gözetiminde Sağlık Bakanlığı ve ilgili birimlerinin sürece dahil edilmesiyle çalışma koşullarını denetleyici bir özelliğe kavuşturulması gerekliliği kanaati oluşmuştur. Tüm bu işlemlerin PACS sistemi gibi ortak bir sistem üzerinden şeffaf ve denetlenebilir bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Seramik sektöründe çalışma koşullarının iyileştirilmesine rağmen silikoz halihazırda görülmektedir. Risk analizlerinin gözden geçirilmesi ve riskin azaltılmasına yönelik çalışma yapılması da gerekmektedir. Benzer sorunların diğer sektörlerde de olabileceği göz önüne alınarak, tüm sektörleri içine alan yeni bir yapılanma gerekmektedir.

Teşekkür

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesine öncülük eden 2016-2018 dönemi Türk Toraks Derneği Başkanı Prof. Dr. A. Fuat Kalıncı'nın şahsında TTD Merkez Yönetim Kurulu'na ve Türkiye Seramik Federasyonu'na teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

1. Akgun M, Ergan B. Silicosis in Turkey: Is it an Endless Nightmare or is There Still Hope? Turk Thorac J. 2018;19(2):89-93.
2. Akkurt İ, Erdem N, Keleşoğlu A. Quartz değirmeninde çalışanlarda görülen komplike silikozis. Tüberküloz ve Toraks 1996; 44: 60. 1996;5.
3. Akgun M, Araz O, Ucar EY, Karaman A, Alper F, Gorguner M, et al. Silicosis Appears Inevitable Among Former Denim Sandblasters: A 4-Year Follow-up Study. Chest. 2015;148(3):647-54.
4. Altinöz H, Çelikkalkan C, Horasan GD, Hamsioğlu F, Cengiz N, Orbay H. Socio-demographic and clinical characteristics of turkish workers with pneumoconiosis. Central European journal of public health. 2016;24(3):231.
5. Alici NS, Cimrin A, Beyan AC. Pneumoconiosis in different sectors and their differences in Turkey. Tuberkuloz ve Toraks-Tuberculosis and Thorax. 2016;64(4):275-82.
6. Çımrın A, Sevinç C, Kiyak V. Respiratory findings and frequency of silicosis in a ceramic factory workers. Eur Respir J. 1998;12(Suppl 28):138.
7. Sakar A, Kaya E, Celik P, Gencer N, Temel O, Yaman N, et al. Evaluation of silicosis in ceramic workers. Tuberkuloz ve toraks. 2005;53(2):148-55.
8. Guidelines for the use of the ILO international Classification of radiographs of Pneumoconiosis: Revised Edition 2000. International Labor Organization Geneva; 2002.
9. Guidelines for the use of the ILO International Classification of Radiographs of Pneumoconioses, Revised edition 2011.
10. Swaen G, Passier P, Van Attekum A. Prevalence of silicosis in the Dutch fine-ceramic industry. International archives of occupational and environmental health. 1988;60(1):71-4.
11. Binay S, Arbak P, Safak AA, Balbay EG, Bilgin C, Karatas N. Does periodic lung screening of films meets standards? Pak J Med Sci. 2016;32(6):1506-11.
12. Hodous TK, Rong-an C, Kinsley KB, Xing-tai L, McLaughlin JK, Jing-qiong C, et al. A comparison of pneumoconiosis interpretation between Chinese and American readers and classifications. Journal of Tongji Medical University. 1991;11(4):225-9.
13. Gitlin JN, Cook LL, Linton OW, Garrett-Mayer E. Comparison of "B" readers' interpretations of chest radiographs for asbestos related changes. Academic radiology. 2004;11(8):843-56.
14. Sugauma N. 1745 Air pneumo: an academia-based quality assurance of physicians' proficiency in reading chest radiographs of pneumoconiosis. BMJ Publishing Group Ltd; 2018.

12 Kasım 2018
2018/106

Sayın Prof. Dr. Ahmet TEKİN
T.C. Sağlık Bakanlığı
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü

Sayın Genel Müdürümüz,

Sektörümüzün önemli bir sorunu olan Hatalı Meslek Hastalığı Teşhisi konusunda, bu alanda uzman olarak kabul gören TÜRK TORAKS Derneğince yapılan akademik çalışma sonuç raporunu EK'te bilgilerinize sunarız. Bu akademik çalışmada yetkilendirilmiş sağlık kurumlarınca verilen Silikozis raporlarının farklı kurum ve bölgelerde görev yapan, alanlarında Türkiye'nin önde gelen Uzmanları olan 5 kişilik bir heyet tarafından kör okuma metoduyla (isim ve önceki rapordaki sonuç bilinmeksizin) yeniden değerlendirilmiş ve ortaya çıkan sonuçlar raporlanmıştır.

Detaylarını inceleyeceğimiz raporun içeriğinde bulunan bazı konulara dikkat çekmek isteriz.

Silikozis Tanısı Açısından Değerlendirme bölümünde ;

- Sayfa 8'de belirtildiği üzere YESK-Yetkilendirilmiş Sağlık Kuruluşu (Meslek Hastalıkları Hastaneleri veya Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kuruluşları) tarafından Silikozis tanısı konmuş 182 kişiden sadece 90 kişiye Toraks çalışmasında 5 uzmandan sadece en az biri tarafından teşhis konmuştur. Yani YESK tarafından silikozis teşhisi konularının sadece %49,5'una uzmanların sadece biri tarafından teşhis konulmuştur.
- Sayfa 10'daki 6 numaralı şekile bakıldığında uzmanların kendi aralarında da yorum farkı olduğu ortaya çıkmaktadır. 257 kişinin analizinde sadece 24 tanesi 5 uzman tarafından ortak olarak aynı şekilde teşhis edilmiştir.

ILO Okuması ve ILO okumasının Maluliyet/Tazminat Amaçlı Kullanımı Bölümünde ;

- Sayfa 12'de *"İlk ILO okuma süreci ile ilgili çok sayıda soru işareti bulunmaktadır. Ayrıca çalışmamızda da görüldüğü gibi profüzyon skorunu yüksek veya düşük yorumlayan iki okuyucunun seçilmesi durumunda sonuçların oldukça değişebilir potansiyeli bulunmaktadır"* denilmektedir. Bu başlı başına Hastalık teşhisinin sadece radyolojik olarak yapılamayacağını işaret etmektedir.
- Sayfa 13'de *"ILO okumasında aynı kişinin bile farklı günlerde yaptığı değerlendirmelerde farklı yorumlayabilmesi"* denilmekte ve bir kez daha sadece radyolojik olarak teşhiste sorun olduğu anlaşılmaktadır.
- Yine sayfa 13'de *"Pnömonyozlu işlerde çalışanların sağlık gözetimi konusunda kullanılan ILO sisteminin yasal tanıya ve bunun da maluliyet/tazminat girdabına yol açması ciddi bir durumdur"* denilmektedir. Daha önce de çeşitli belgelerle ortaya koyduğumuz sektörümüzü zor duruma sokan hatalı uygulama TÜRK TORAKS tarafından da tespit edilmiştir.
- Yine sayfa 13'de *"Güncel probleme bakıldığında ILO sınıflamasının maluliyet/tazminat amaçlı kullanımının, bias oluşturma riski nedeniyle, maluliyet/tazminat işlemlerinin kişinin fonksiyonel etkilenmesinin ön planda olduğu bir sistemle değerlendirilmesi uygun olabilir"* denilmektedir. Toraks tarafından da vurgulanan Radyolojik okumanın ötesinde Kişinin fonksiyonel etkilenmesinin temel kriter olduğu yönündedir.

Aşırı Tanı/Eksik Tanı Sorunu Bölümünde ;

- Sayfa 15'de *"En az üç kişinin konsensüsü ile belirlediğimiz sonuçlara göre YESK'da yapılan değerlendirmelerde %50.5 oranında aşırı tanı, ilk değerlendirme ve YESK'lardaki değerlendirmelerinde toplamda %17.3 eksik silikoz tanısı olduğu görülmektedir"* denilerek sorunun ilk adımı özetlenmektedir. Fonksiyonel etkilenme tespiti yapılmaksızın radyolojik bulgu ile yapılacak tüm teşhislerde bu subjektif durum ortaya çıkacaktır.

Sistem Sorunu Bölümünde ;

- Sayfa 17'de *“Mevcut durumda maluliyet oranını belirlemede bu sistemi kullanmaktadır. Bu çelişkili durumun kaldırılması için girişimde bulunulabilir”* denilerek Sağlık bakanlığında başlayıp Çalışma bakanlığında devam eden sorunun altı çözülmüştür.

Sonuç Bölümünde ;

- Sayfa 18' de *“Bu çalışma bize sağlık gözetimi uygulamasının maluliyet-tazminat odaklı hale dönüştüğünü ve bunun da tanı sürecini her seviyede etkilediğini göstermektedir ve ILO' nun uyarısına rağmen, ILO sınıflamasının maluliyet-tazminat odaklı kullanımı sonucu uygulamada ciddi sorunlar oluşmaktadır”* denilmektedir.

Mevcut sistemde Silikozis Teşhisi, Tıbbi bir çalışma sonu ortaya çıkmamıştır. ILO nun sadece ve sadece Silikozis ile ilgili Radyolojik okumaları sınıflandırmak için yayınladığı bir rehber hastalık teşhisi kriteri olarak kullanmaya başlamıştır. Üstelik söz konusu rehberde tarif edilen sınıflandırma sisteminin bir hastalık teşhisi sistemi olmadığı açıkça belirtilmektedir.

Konunun uzmanı olan Türk Toraks Derneğinin ekli raporu ve yukarıda özetlediğimiz maddeler Silikozis tanısı konusunda yaşanan sorunu açıkça ortaya koymaktadır. Önemli bir ihracatçı olan sektörümüzün yaşadığı sorun giderek geri dönmesi güçleşen bir aşamaya gelmektedir. Silikozis Hastalık teşhisinin ILO'nun kendisinin de belirttiği gibi ILO Radyolojik Sınıflama Rehberiyle sınırlı olmayıp Solunum Fonksiyon testleri ve Kan Gazı değerlerinin dikkate alınmasını arz ederiz.

Saygılarımızla,

Germiyan SAATÇİOĞLU
Genel Sekreter

EK: Türk Toraks Derneği Raporu

“ÇALIŞMA GÜCÜ VE MESLEKTE KAZANMA GÜCÜ KAYBI ORANI TESPİT İŞLEMLERİ YÖNETMELİĞİ” çalışmasında Federasyonumuzun görüşlerinin de alınması ve teknik komiteye üyeler vermemizin sağlanması, Göğüs Hastalıkları uzmanlarının örgütü olan Türk Toraks Derneği'nden uzmanların da yönetmelik çalışmalarına dahil edilmesi, Çalışmaların sonucunda yayınlanacak yeni yönetmelik doğrultusunda eski yönetmeliğe göre Maluliyet veya Meslekte Kazanma Gücü Kaybı kararı verilmiş kişilerin tekrar kontrol edilerek olası haksız kamu yükü oluşmasının engellenmesi, Meslek Hastalıkları Hastanelerinin Silikozis teşhisi için radyolojik verileri baskın kabul etmeyip, semptom analizleri ve patolojik tanıları da eş değer olarak dikkate alarak kesin teşhis koyması konusunda uluslararası standartlara paralel çalışma yapması, Adli Tıp Kurumu'nun Maluliyet ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı tespitlerinde radyolojik tetkikleri baskın olarak kabul etmeyip, patolojik tanıları ve semptom analizlerini de dikkate alarak İLO ya uygun olarak kararlar almasının sağlanması konusundaki önerilerimiz ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının bilgilerine sunulmuştur.

ÇALIŞMA GÜCÜ VE MESLEKTE KAZANMA GÜCÜ KAYBI ORANI TESPİT İŞLEMLERİ YÖNETMELİĞİ'NDE PNÖMOKONYOZLARA BAĞLI SÜREKLİ İŞ GÖREMEZLİK SEBEBİYLE MESLEKTE KAZANMA GÜCÜNÜN AZALMA ORANINI TESPİT YÖNTEMİNE DAİR ÖNERİ ARALIK 2018

11 Ekim 2008 tarih ve 27021 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, “Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği”nin 20. Maddesi aşağıdaki gibidir:

“Pnömkonyoz meslek hastalığı

MADDE 20

1. *Pnömkonyozun meslek hastalığı sayılabilmesi için, sigortalının, havasında pnömkonyoz yapacak yoğunluk ve nitelikte toz bulunan yeraltı veya yerüstü işyerlerinde toplam olarak en az üç yıl çalışmış olması şarttır.*
2. *Ancak, havasında yüksek yoğunlukta ve pnömkonyoz yapacak nitelikte toz bulunan yeraltı ve yerüstü işyerlerinde meydana gelmiş, klinik veya radyolojik bulgular ve laboratuvar muayeneleriyle süratli seyrettiği ve ağırlığı saptanmış olgularda Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun kararı ile üç yıllık süre indirilebilir.*
3. *Pnömkonyoz değerlendirmeleri, İLO standartları dikkate alınarak yapılır.”*

Burada; (3) bendinde geçen “Pnömkonyoz değerlendirmeleri, İLO standartları dikkate alınarak yapılır.” ifadesi, İLO'nun “İLO PNOMOKONYOZLARIN RADYOGRAFİLERİNİN ULUSLARARASI SINIFLANDIRMASININ KULLANIMI İÇİN REHBER (REVİZE EDİLMİŞ SÜRÜM 2011)” isimli yayınının Giriş bölümünde yer alan;

“Sınıflandırmanın Amacı

1. *Bu sınıflandırmanın amacı; pnömkonyozların radyografik anormalliklerini basit, tekrarlanabilir bir kodlama sistemine oturtmaktır. Bu sınıflandırma; ne patolojik entitilerin (varlıkların) tanımlanmasında ne de çalışma kapasitesinin (maluliyet oranı) belirlenmesinde kullanılamaz. Bu tazminat amaçlı yasal pnömkonyoz tanımını içermez ve tazminat tutarını belirlemede kullanılan sınıflandırmada (maluliyet oranının tespit edilmesinde) kullanılamaz.”*
2. ifadesi ile birlikte değerlendirilmeli ve söz konusu yönetmelikte buna uygun bir düzenleme yapılmalıdır. Aksi takdirde bu iki çelişkili ifade, ilgili birimlerin verdikleri maluliyet kararlarını hukuken tartışmalı hale getirmektedir.

Bu bilgi ışığında Toraks, Tüsad ve İşyeri Hekimleri verileri derlemesiyle önerimiz aşağıdaki gibidir.

Pnömkonyoza bağlı maluliyet değerlendirmesi için aşağıdaki Tablo – 1'de gösterilen klinik yaklaşım protokolü izlenmelidir:

Tablo – 1: Pnömonkozyza Bağlı Maluliyet Değerlendirmesi İçin Klinik Yaklaşım Protokolü
1. Değerlendirmeyi isteyen kurumun isteği
2. Anamnez: Kişisel, çevresel ve mesleki anamnez
3. Fiziki muayene
4. Laboratuvar testleri <ul style="list-style-type: none"> 4.1. Solunum dışı testler: Rutin biyokimya, tam kan sayımı, elektrokardiyogram (EKG), vd. 4.2. Solunum sistemi ile ilgili testler <ul style="list-style-type: none"> 4.2.1. Akciğer grafisi 4.2.2. Spirometre (Solunum Fonksiyon Testi = SFT) 4.2.3. Diffüzyon kapasitesi 4.2.4. Arter kan gazları analizi (AKG) 4.2.5. Solunum egzersiz testi 4.2.6. Biopsi (Gerekli Durumlarda)
5. Tanı
6. Yorum <ul style="list-style-type: none"> 6.1. Saptanan durumun kişinin çalıştığı iş ile ilgisi 6.2. Saptanan durumun bir fonksiyon bozukluğu olup olmadığının ve takip gereğinin tespiti <ul style="list-style-type: none"> 6.2.1. Saptama var ancak Fonksiyon Bozukluğu yok ise bir sonraki değerlendirme tarihinin belirlenmesi   6.3. Fonksiyon Bozukluğu Saptanmış ise , bozukluğun geçici mi, kalıcı mı, kalıcı ve ilerleyici mi olduğu <ul style="list-style-type: none"> 6.3.1. Geçici olduğu kararı verildi ise bir sonraki değerlendirme tarihinin belirlenmesi 6.3.2. Kalıcı ve ilerleyici ise bir sonraki değerlendirme tarihinin belirlenmesi   6.3. Kişinin çalışmakta olduğu işte veya başka bir işte çalışıp çalışmayacağı 6.4. Tedavi ve prognoz hakkında görüş

Yukarıdaki Tablo – 1’de belirtilen aşamalar ile ilgili aşağıdaki uygulamalar yapılmalıdır:

- 1. Değerlendirmeyi İsteyen Kurumun İsteği:** Çalışanın işyerinde zorunlu olarak yapılan üçlü tarama testi (akciğer radyografisi, SFT ve işitme testi) kapsamında, akciğer radyografisi üzerinde en az iki (tercihen 3) ILO okuyucusu tarafından yapılan değerlendirme neticesinde, ILO sınıflamasına uygun olarak etkilenme tespit edilmişse, işyeri hekiminin gerçekleştirdiği periyodik muayenede yapılan detaylı değerlendirmeye göre, işyeri hekimi tarafından daha üst sağlık kuruluna sevki sağlanmalıdır.
- 2. Anamnez:** Değerlendirmede ilk basamak ayrıntılı bir anamnezdır. Kişinin çocukluk döneminden başlayarak geçirdiği hastalıklar, alışkanlıklar ve aile öyküsü kaydedilmelidir. Yaşadığı çevre(ler), yapmakta olduğu ve eskiden yaptığı işler ayrıntılı olarak sorgulanmalıdır. Kişinin daha önceki sağlık problemleri, alerji öyküsü ve devamlı kullandığı ilaçların isim ve dozlarını da içeren kapsamlı bir anamnez alınmalı ve böylece solunum hastalığına eşlik eden, artıran, maluliyetine etki edecek ilave bir patoloji olup olmadığı ortaya konulmalıdır. Bunun için gerekirse kişinin işe başladığından itibaren işe giriş ve periyodik muayenelerini de içeren işyeri sağlık dosyası istenmeli, kayıtlı tüm tıbbi veriler incelenmeli, bunların solunumsal maluliyete etkisi yorumlanmalıdır.

Çevresel anamnez alınırken kişinin halen yaşamakta olduğu yer, doğumundan itibaren yaşadığı yerler ve bu yerlerdeki çevresel maruziyete sebep olabilecek ajanlar saptanmaya çalışılmalıdır. Kişinin alışkanlıkları ve hobileri sorgulanmalıdır. Sigara öyküsünün mutlaka alınması ve kaydı gereklidir.

Mesleki anamnez alınırken kişinin yaptığı işin isminden çok fiilen yaptığı iş, o işi yaptığı ortam ve çalışma koşulları ayrıntılı olarak kaydedilmelidir. Bunun için işverenden, ilgili sosyal güvenlik kurumu birimlerinden kişinin çalışma süresi ve koşulları ile yapılmakta olan işin niteliği hakkında bilgi istenmelidir. Ayrıca işçi sağlığı ve güvenliği merkezinden işyerinde yapılmış olan ortam analizi sonuçları temin edilmelidir. Ayrıntılı sigara anamnezi de alınmalıdır.

Ayrıntılı anamnez alınırken aşağıdaki Tablo – 2 eksiksiz olarak doldurulmalı ve buradan çıkacak sonuçlara göre bir sonraki aşamaya geçilmelidir.

Tablo – 2: Pnömonyoz Tetkiki İçin Yapılacak Ayrıntılı Anamnez Tablosu
a) Doğumundan bu ana kadar geçirdiği hastalıklar nelerdir?
b) Ailede kronik ya da genetik rahatsızlığı olanlar var mı?
c) Herhangi bir alerjik rahatsızlığı var mıdır?
d) Devamlı kullandığı ilaçlar ve varsa dozları nelerdir?
e) Kişinin alışkanlıkları ve hobileri nelerdir?
f) Ayrıntılı sigara anamnezi nasıldır?
g) Eskiden ve halen yaşadığı çevreler ve bu çevreler içerisindeki konumları nasıldı? Bu çevrelerde solunum yönünden kişiyi etkileyecek olumsuz çevresel etkiler var mıdır?
h) Kişinin başlangıçtan şu ana kadar çalıştığı işler ile ilgili sosyal güvenlik kurumu birimlerinden alınacak rapor.
ı) Tüm çalıştığı iş yerlerinden temin edilen kişisel sağlık dosyası incelemelerinin sonuçları nelerdir?
j) Kişinin işyerinde fiilen yaptığı iş nedir, o işi yaptığı ortam ve çalışma koşulları nasıldır?
k) İşçi sağlığı ve güvenliği merkezinden kişinin çalıştığı işyeri ile ilgili ortam analizi sonuçları nasıldır?

- 3. Fizik Muayene:** Genel fizik muayene solunum sistemi ve kalp-damar sistemi ağırlıklı olmak üzere sistematik olarak yapılmalı ve ayrıntılı olarak kaydedilmelidir. Muayeneyi yapan hekim hastanın nabız, kan basıncı ve solunum sayısını kendisi ölçmelidir. Toraks incelemesinde inspeksiyon, palpasyon, perküsyon ve oskültasyon bulguları normal dahi olsa kaydedilmelidir.

Kalp muayenesinde özellikle pulmoner hipertansiyonun erken klinik bulgusu olan ikinci sesin pulmoner bileşeninin sesi incelenmelidir. Sağ kalp yetmezliği ve kor pulmonale bulguları araştırılmalıdır.

Ayrıca çomak parmak bulunup bulunmadığı, dil, yanak, ağız mukozası, dudaklar ve tırnak yataklarında siyanoz olup olmadığı belirtilmelidir.

Diğer sistemlerdeki genel fizik bulgular da kaydedilmelidir.

4. Laboratuvar Testleri:

4.1. Solunum Dışı Testler: Maluliyet değerlendirmesine alınacak her olguda aşağıdaki solunum dışı tetkikler yapılmalıdır. Bunlar mevcut fonksiyonel etkilenmenin diğer sistemleri de etkileyip etkilemediğini göstereceği gibi, mevcut subjektif ve objektif bulguların diğer sistemlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığını da ortaya koyabileceklerdir.

4.1.1 Rutin biyokimya

4.1.2 Hemogram

4.1.3 Sedimentasyon

4.1.4 EKG (Kardiyak patolojinin derecesi ve niteliği konusunda kesin bir yargıya varılamaması durumunda, kardiyoloji konsültasyonu ile ekokardiyografik ve radyonüklid vd. kardiyak incelemeler yapılması sağlanabilir.

4.2. Solunum Sistemi İle İlgili Testler

4.2.1. Akciğer Grafisi: Solunum sisteminin değerlendirilmesinde standart arka-ön akciğer grafisi ilk yapılacak tetkiklerden biridir. Ancak akciğer grafisi maluliyetin derecesini göstermekten çok, mevcut patolojinin etyolojisine **yönelmede faydalıdır. Bu gerçek göz önüne alınarak incelenecek** grafinin standartlara uygun değerlendirmesi rapora geçirilmelidir. Maluliyet değerlendirmesi pnömokonyoz **için yapıldığında akciğer** grafisinin ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) pnömokonyoz **sınıflamasına göre (Tablo - 3) değerlendirilmesi gerekir.**

Tablo - 3: Akciğer Grafisinin ILO Sınıflamasına Göre Değerlendirilmesi		
Küçük Opasiteler		
Yuvarlak	Çizgisel	Çap - Kalınlık
p	s	< 1,5 mm
q	t	1,5 - 3 mm
r	u	3 - 10 mm
Küçük Opasitelerin Yoğunluk Kategorileri		
Kategori	Yoğunluk	Açıklama
0	0/- , 0/0 , 0/1	Küçük opasiteler yok ya da kategori 1'den az
1	1/0 , 1/1 , 1/2	Küçük opasiteler az sayıda, normal akciğer dallanması izleniyor
2	2/1 , 2/2 , 2/3	Çok sayıda küçük opasite var, akciğer dallanması kısmen örtülmüş
3	3/2 , 3/3 , 3/+	Çok fazla sayıda küçük opasite mevcut, genellikle akciğer dallanması izlenemez
Büyük Opasiteler		
A	Çapı 10 - 50 mm tek veya toplam alanı 10 - 50 mm, birden fazla opasite	
B	A'dan büyük, ancak sağ üst zon alanını geçmeyen bir veya birden fazla opasite	
C	Sağ üst zon alanını geçen çaptaki bir veya birden fazla opasite	

4.2.2. Solunum Fonksiyon Testleri (SFT): Uluslararası standartlarda, uygun kalibrasyonları yapılmış cihazlar kullanılarak, eğitimli, hünarlı ve güvenilir teknisyenler eliyle test yapılmalıdır.

Kabul edilebilir bir spirogram tekrarlanmasa bile atılmamalıdır. Spirometri sonuçları normal ise; test bütün kriterlere uymasa bile normal olarak raporlanabilir.

SFT kriterleri aşağıdaki Tablo - 4'te gösterilmiştir:

Tablo – 4: SFT'nin Kabul Edilebilirlik ve Tekrarlanabilirlik Kriterleri	
Kabul Edilebilirlik Kriterleri	Tekrarlanabilirlik Kriterleri
Öksürüğe, glottisin erken kapanmasına veya cihaza bağlı artefakların olmaması	En büyük iki FVC arasındaki fark 0,15 litrenin altında olmalıdır
Solunum fonksiyon eğrilerinde test başlangıcının kabul edilebilir olması	En büyük iki FEV1 arasındaki fark 0,15 litrenin altında olmalıdır
Volüm-zaman eğrisinde 6 saniyelik düz, devamlı bir ekshalasyonun ve/veya en az 1 saniyelik bir platonun gözlemlenmesi	Bu iki kriter yoksa test tekrarlanmalıdır

4.2.3. Difüzyon Testi: Akciğer difüzyon kapasitesi ölçümünün tek soluk tekniği ile ve karbon monoksit ile yapılması önerilmektedir. Maluliyet değerlendirilmesinde difüzyon testi rutin olarak mutlaka yapılmalıdır.

4.2.4. Arter Kan Gazları (AKG): Arter kan gazları kontrolü maluliyet tespiti için yapılıyorsa bu konudaki protokollere uygun olarak kan alınmalı ve sonuçlar buna göre değerlendirilmelidir. Hastanın optimal tedaviden sonraki AKG değeri maluliyette kullanılır. En az bir gün arayla tekrarlanmış iki ayrı AKG olmalıdır.

4.2.5. Egzersiz Testleri: Klinik, spirometrik, DLCO ve AKG bulguları ile fonksiyonel etkilenmenin derecesinde netlik sağlanamayan kişilerde veya bu incelemeler normal olmasına rağmen yine de çalışmadıklarını ifade eden kimselerde pulmoner egzersiz testi yapılması gerekir. Her solunumsal maluliyet değerlendirmesinde ergospirometrik inceleme rutin olarak gerekmeseyse de spirometrik verilerin ve DLCO bulgularının yetersiz kaldığı durumlarda bu yönetime başvurulması zorunludur.

4.2.6. Biopsi: Kişinin Anamnezinde ve bulguların çalıştığı işle ilgili olduğu konusunda bariz şüpheler oluşur ve buna bağlı olarak radyografilere yansıyan şüpheli görüntülerin silis sebebiyle oluşmuş fibroz yapılar olmama ihtimali ortaya çıkarsa akciğerden biopsi alınarak, fibroz yapıların asıl sebebi tespit edilmelidir.

5. Tanı: Yukarıdaki tüm aşamaların sonucunda ilgili kişi hakkındaki tanı hekim tarafından ayrıntılı bir şekilde belirtilmelidir.

6. Yorum: Bu bölümde kişiyi gönderen ilgili birimin istemi doğrultusunda sorulan sorulara açıkça yanıt olabilecek yorumlar yazılmalıdır. Bu yorumlarda şu temel noktalara açıklık getirilmelidir:

6.1. Saptanan Durumun Kişinin Çalıştığı İş İle İlgisi: Kişide anamnez bölümünde bahsedildiği gibi spesifik bir maruziyet durumu varsa, tanı konulan hastalığa bu maruziyetin katkı oranı belirtilmelidir. Burada hastalığın ortaya çıkmasında rolü olabilecek birden fazla etken söz konusu ise bu etkenlerin hastalığın oluşumuna katkı derecesi yorumlanmalıdır. Bunun için o iş kollarında saptanan patolojinin görülme derecesi ve bu konuda yapılmış olan epidemiyolojik çalışmaların sonuçları göz önüne alınmalıdır.

6.2. Saptanan Durumun Bir Fonksiyonel Bozukluk olup olmadığının ve Takip Gerekliliğinin Tespiti :

Radyolojik olarak bulgular var ancak bu bulgular SFT ve AKT ile ortaya çıkan bir Fonksiyon Bozukluğuna sebep olmamışsa, takip süreci belirlenmelidir.

6.3. Fonksiyonel Bozukluk Tespit Edilmişse, Bozukluğun Geçici mi, Kalıcı mı, Kalıcı ve İlerleyici mi Olduğu: Saptanan bozukluğun geçici mi, kalıcı mı, kalıcı ve ilerleyici mi olduğu belirlenmeli. Bu yoruma göre kişinin tekrar değerlendirmesi yapılacaksa bunun tarihi belirlenmelidir.

- 6.4. Mevcut Patoloji İle Kişinin Çalışmakta Olduğu İşte veya Başka Bir İşte Çalışıp Çalışamayacağı:** Mevcut patoloji ile kişinin çalışmakta olduğu işte veya başka bir işte çalışıp çalışamayacağı ilgili kurumların bilgisine sunulmalıdır.
- 6.5. Tedavi ve Prognoz Hakkında Görüş:** Burada mevcut verilerle kişide saptanan hastalığın veya patolojilerin yaptığı klinik, laboratuvar, radyolojik, fonksiyonel etki durumuna göre varsa maluliyet derecesi saptanır. Kişinin tedavi planı ve prognozu hakkında bildirilen görüş ışığında maluliyet oranında artma veya azalma bekleniyor ise, buna uygun aralıklarla değerlendirme gerektiği belirtilmelidir.

Hazırlanan bu raporun tıbbi deneyimi olmayan kişilere de (mahkeme, ilgili sosyal güvenlik kuruluğu, işyeri) sunulacağı dikkate alınarak raporun sonuna çok fazla tıbbi kelime içermeyecek ancak mevcut bozukluğu açıkça ortaya koyabilecek bir özet veya sonuç bölümü yazılmalıdır.

MALULİYET ORANININ BELİRLENMESİ

Genel değerlendirmede fonksiyonel inceleme sonuçları esas alınır. Subjektif yakınma ve bulgular ile fizik muayene bulguları yardımcı faktörler olarak kullanılır. Diğer radyolojik ve laboratuvar bulguları maluliyet derecelendirmesine doğrudan etki etmeyip, maluliyete yol açan hastalığa tanı koymaya yardımcı olabilecek yöntemlerdir. Temel fonksiyonel parametreler basit spirometrik veriler (FVC, FEV1, FEV1/FVC) ve akciğer difüzyon kapasitesidir. Klinik ve fonksiyonel bulgularla kişinin durumunda netlik sağlanamazsa egzersiz testi yapılır. Bu yöntem AMA (American Medical Association) tarafından önerilen ve birçok ülkede de yaygın olarak kabul gören bir yaklaşımdır.

Bu yöntemle göre pnömokonyozlarda maluliyet oranı belirlenmesi aşağıdaki anlatıldığı şekilde Tablo – 5 kullanılarak yapılır.

Pnömokonyoz tanısı koymak için yukarıdaki “Tablo – 1: Pnömokonyoza Bağlı Maluliyet Değerlendirmesi İçin Klinik Yaklaşım Protokolü” isimli tabloda özetlenen ve alt maddelerde ayrıntıları açıklanan tüm aşamaların gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir.

Pnömokonyoz tanısı konulduğu anda kişi mutlaka pnömokonyoza neden olan ortamdaki uzaklaştırılmalıdır. Çünkü spirometre, DLCO ve hatta egzersiz testiyle kişinin fonksiyonel etkilenmesi saptanamazsa bile ILO standartlarına göre okunmuş olan bir akciğer grafisinde 1. kategori ve üzerinde bir pnömokonyoz saptanması, progressif masif fibrozisin gelişimi için risktir. Bu da kişide kalıcı fonksiyonel etkilenmelere ve tam maluliyete gidişi hızlandıracaktır.

Pnömokonyoza bağlı maluliyet değerlendirmesinde fonksiyonel bulguların temel unsur, klinik ve radyolojik bulguların yardımcı unsurlar olarak kullanılması uygundur.

Pnömokonyoz tanısı olan kişilerde akciğer grafisinin ILO sistemine göre sınıflandırılması (Tablo – 3: Akciğer Grafisinin ILO Sınıflamasına Göre Değerlendirilmesi) epidemiyolojik amaçlar için geliştirilmiş, maluliyet değerlendirilmesi için tasarlanmamıştır. Bu husus; ILO'nun “ILO PNOMOKONYOZLARIN RADYOGRAFİLERİNİN ULUSLARARASI SINIFLANDIRMASININ KULLANIMI İÇİN REHBER (REVİZE EDİLMİŞ SÜRÜM 2011)” isimli yayınının

Giriş bölümünde yer alan;

Sınıflandırmanın Amacı

3. Bu sınıflandırmanın amacı; pnömokonyozların radyografik anormalliklerini basit, tekrarlanabilir bir kodlama sistemine oturtmaktır. Bu sınıflandırma; ne patolojik entitelerin (varlıkların) tanımlanmasında ne de çalışma kapasitesinin (maluliyet oranı) belirlenmesinde kullanılamaz. Bu tazminat amaçlı yasal pnömokonyoz tanımını içermez ve tazminat tutarını belirlemede kullanılan sınıflandırmada (maluliyet oranının tespit edilmesinde) kullanılamaz.”

ifadesi ile açıkça belirtilmiştir. Akciğer grafilerinin pnömokonyoz açısından değerlendirilmesi mutlaka ILO standart grafileri ile karşılaştırılarak yapılır. **Pnömokonyozlarda maluliyet değerlendirilmesinde radyolojik bulgular yardımcı unsur olarak kullanılır, fonksiyonel bulgular ana unsurdur.**

Pnömokonyoz maluliyet tayini aşağıdaki Tablo - 5'e göre yapılmalıdır.

Tablo - 5: Pnömokonyozda Maluliyet Tayini Kriterleri					
Evre	Evre 0	Evre 1	Evre 2	Evre 3	Evre 4
Maluliyet (%)	0	2 - 10	11 - 20	21 - 40	40- 65
Şiddetin Derecesi (%)		2(A) - 4(B) 6(C) - 8(D) 10(E) Minimal	11(A) - 13(B) 15(C) - 17(D) 20(E) Hafif	21(A) - 28(B) 32(C) - 36(D) 40(E) Orta	40(A) - 50(B) 55(C) - 60(D) 65(E) Ağır
Anamnez ve Fizik Muayene Bulguları	Semptom yok Fizik muayene normal,	Hafif dispne Daimi tedavi ile muayene bulgusu yok veya aralıklı hafif bulgular	Orta dispne Daimi tedavi ile hafif veya aralıklı orta dereceli bulgular	Ağır dispne Daimi tedavi ile orta dereceli veya aralıklı şiddetli bulgular, Biopsi de silisyum sebepli Fibroz tespiti	Çok ağır dispne Daimi tedaviye rağmen şiddetli veya aralıklı çok ağır bulgular, Biopsi de silisyum sebepli Fibroz tespiti
PA akciğer grafisi ILO sınıflaması bulguları (parankim opasiteleri ve yaygınlık dereceleri)					
p , s		1	1	2	3
q , t			1	2	3
r , u			1	2	3
PMF					A , B , C
Objektif testler					
FVC (%)	>= 80 ve	70 - 79 veya	60 - 69 veya	51 - 59 veya	45 - 50 veya
Biopsi	İhtiyaç Yok	İhtiyaç Yok	İhtiyaç Yok	Silis Kökenli Olmama İhtimali varsa	Silis Kökenli Olmama İhtimali varsa
DLCO (%)	>= 75 veya	65 - 79 veya	55 - 64 veya	45 - 54 veya	< 45 veya
VO2 maks	>25 ml/kgdk veya >7,1 METs	22 - 25 veya 6,3 - 7,1	21 - 18 veya 5,1 - 6,0	15 - 17 veya 4,3 - 5,0	< 15 veya < 4,3

Tablo kullanılarak yapılan maluliyet oranı tayini şu şekilde yapılır:

- a- Spirometrik incelemede elde edilen FVC temel unsur olarak alınır. Temel unsur olan objektif testlerden hasta lehine olanı değerlendirmeye esas alınır. Maluliyet yüzdesi satırında bu değere karşılık gelen yüzde değeri seçilir. Böylece maluliyet evresi belirlenmiş olur.
- b- Her maluliyet evresi kendi içinde beş alt şiddet derecesine ayrılmaktadır (A, B, C, D, E). Temel parametre olarak kullanılan fonksiyonel etkilenmenin karşılık geldiği maluliyet evresinde ortadaki yani "C" derecesi seçilir. Yani maluliyet yüzdesi ve evre belirlenince doğrudan "C" seçilmiş olur.
- c- Anamnez ve fizik muayene bulguları bu evre içerisinde yardımcı unsurlar olarak kullanılır. Yani, derece değerlendirilmesinde bir önceki basamakta seçilen "C" derecesinden "A, B, D veya E"ye geçme kararı anamnez ve fizik bulgular ile verilir. Bu karar maluliyetin derecesini belirler.

Örnek:

Pnömonyoz **şüphesi olan bir hastada temel unsur olan FVC değeri %60 - 69 arasında ölçülmüş olsun. Bu değere göre fonksiyonel etkilenmesi "hafif" derecededir, etkilenmenin evresi "Evre 2" ve maluliyet oranı %11 - 20 arasıdır. Maluliyet Evre 2'nin ortası yani %15'dir. Eğer bu kişide** anamnez değerlendirmesinde bir semptomu yoksa, merkezin bir derece soluna, yani %13'e, fizik muayene bulguları da yoksa, maluliyet oranı bir derece daha sola, yani %11'e indirilir. Tersine kişide anamnezde en azından bulunduğu maluliyet yüzdesi sütunundaki kadar semptom var ise merkezin bir üstüne yani %17'ye, en azından aynı sütundaki fizik muayene bulguları varsa merkezin iki derece üstüne yani %20'ye yükseltilir.

Akut silikoziste akciğer grafisini ILO sınıflamasına göre değerlendirmek mümkün değildir. Başka bir ifade ile ILO sınıflaması, akut silikozise uygulanamaz. Toz yoğunluğunun ve tozun silika içeriğinin yüksek olduğu kuvars değirmenciliği ve kumlamacılık gibi mesleklerde görülebilen akut silikoziste toplam maruziyet **süresi birkaç ayla birkaç yıl arasında değişebilir. Klasik silikozisin aksine, nodüler fibrozis değil, daha çok alt ve orta zonlarda pnömonik infiltrasyonlar şeklinde alveoler dolun örneği (asiner gölge) olarak karşımıza çıkar. Tanı konulduğunda tam maluliyet verilmelidir. Çünkü hızla solunum yetmezliği ve ölümle sonuçlanan bir hastalıktır. Beş yıl sonra hayatta kalan olgular yeniden değerlendirilmeli ve yukarıdaki açıklanan kriterlere göre uygulama yapılmalıdır.**

Akselere ve kronik silikoziste yukarıda anlatılan yöntem ve kriterlere göre karar verilmelidir. İlk 10 yıl boyunca iki yılda bir yeniden değerlendirme yapılmalıdır.

KAYNAKLAR :

1. Türkiye Solunum Araştırmalar Derneği - Göğüs Hastalıklarında Maluliyet Değerlendirme Rehberi 2014
2. Türk Toraks Derneği - Silikozis tanısında yaşanan Sorunlar - 2018

194

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Ankara İli 2.Bölge Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği
Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi

Sayı: B.10.4.İSM.4.06.23.26.251.17
Konu: Ş

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
Ankara Meslek Hastalıkları
Hastanesi
Giden Evrak
Evrak No:3470
Tarih: 25.05.2016 10:06

İşyeriniz sigortalılarından; kimlik nolu ye ait
Hastanemiz Sağlık Kurulunca düzenlenen 12/05/2016 tarihli ve 2016/525 sayılı Sağlık
Kurulu Raporu yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Dr.İnci ÖZEL MAZ
Başhekim a.
Başhekim Yrd.

EK:
1-1 adet 12/05/2016 tarihli ve 2016/525 sayılı Sağlık Kurulu Raporu.

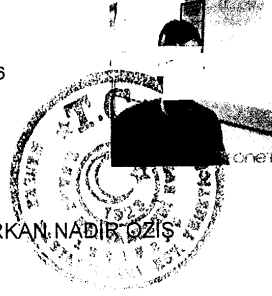
Adres:Osmangazi Mah.Atlılar Sok.No:45 Keçiören / ANKARA
Tel: 0312 580 83 95 Fax: 0312 580 84 04

Bağlı Bulunduğu Bölge
SGK Sosyal
Güvenlik İl Müdürlüğü

T.C
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Ankara İli 2.Bölge Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği
Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi

Sig. Sic. No. :
T.C.KimlikNo :
Adı Soyadı :
İş Yeri :E
Yaptığı İş :
Rapor İstek Nedeni :
Sevk Eden Yer :
Ev Adresi :

Doğ.YeriveTar. :
Baba Adı :
Rapor Tarihi : 12-Mayıs-2016
Rapor No : 525
Müracaat Tar. : 28.03.2016
Yatış Tarihi : 28.03.2016
Çıkış Tarihi : 31.03.2016
Hast.Türü : Yatan
Doktoru : Uz.Dr. TÜRKAN NADİR ÖZİŞ

Yakınma :

Öykü : 41 YAŞINDA ŞİGARA 15 YIL 1PAKET/GÜN. PULMONER SEMPTOMU YOK. MESLEK HASTALIĞI ŞÜPHESİYLE SEVK EDİLMİŞ.
1998-2002-İLAÇ AMPÜL ÜRETİMİ, 10.2003 -2016 İLAÇ ÜRETİMİ, 7 YIL KEÇELEME, 5 YIL ÜRÜNLERİ KONTROL ETME DİĞER ÇALIŞANLARI EĞİTME

Meslek Anamnez :

GÖĞUS	SOLUNUM SESLERİ DOĞAL SFT FEV1:%86 FVC:%92 FEV1/FVC:78 HRCT:HER İKİ AKCIĞERDE YAYGIN İNTERSTİSİYEL MİKRONODÜLER VE MİLİMETRİK NODÜLER DANSİTELER İZLENMEKTEDİR. TANIMLI NODÜLLER YER YER KONGLOMERASYON EĞİLİMİ GÖSTERMEKTEDİR. HER İKİ AKCIĞER ALT LOBLARDA EN BÜYÜĞÜ 7 MM ÇAPINDA DAĞINIK YERLEŞİMLİ ÇOK SAYIDA PARANKİMAL NODÜLLER İZLENMEKTEDİR. AYRICA HER İKİ AKCIĞERDE PLEVRAL YÜZLERDE YER YER NODÜLARİTELER DİKKATİ ÇEKMEKTEDİR. TANISILIKOZİS İLE Q/Q 2/3 Uz.Dr. TÜRKAN NADİR ÖZİŞ
GÖZ	NORMAL GÖZ MUAYENESİ. Op.Dr. SİBEL BOSTANCIOĞLU
DAHİLİYE	41Y ERKEK HASTA 13 YILDIR ÇALIŞIYOR YARI MAMÜL KONTROLDE ÇALIŞIYOR ŞUAN YAYGIN İNTERSTİSİYEL MİKRONODÜLER VE MİLİMETRİK NODÜLER İZLENMEKTEDİR. TANIMLI NODÜLLER YER YER KONGLOMERASYON EĞİLİMİ GÖSTERMEKTEDİR. AYRICA HER İKİ AKCIĞER ALT LOBLARDA EN BÜYÜĞÜ 7 MM ÇAPINDA DAĞINIK YERLEŞİMLİ ÇOK SAYIDA PARANKİMAL NODÜLLER İZLENMEKTEDİR. AYRICA HER İKİ AKCIĞERDE PLEVRAL YÜZLERDE YER YER NODÜLARİTELER DİKKATİ ÇEKMEKTEDİR. TANISILIKOZİS İLE Q/Q 2/3 AGIR METAL SOLVENT İSTENDİ 19.04.2016 AGIR METAL SOLVENT NORMAL MESLEKİ DAHİLİ PATOLOJİ DÜŞÜNÜLMEDİ Uz.Dr. EMİNE GÜL AYDIN
NÖROLOJİ	13 YILDAN BERİT YARI- MAMÜL KONTROLDE ÇALIŞIYOR NÖROLOJİK HASTALIK TARİFLEMİYOR. NÖROLOJİK SEMPTOM TARİFLEMİYOR. NÖROLOJİK MUAYENE NORMAL. ŞU AN İÇİN MESLEKİ NÖROLOJİK PATOLOJİ DÜŞÜNÜLMEDİ. Uz.Dr. AYŞE BÖKE
ÜROLOJİ	AKTİF ÜROLOJİK ŞİKAYET YOK. TİT:1-2 E (MAHALİNDE 1 AY SONRA TİT KONTROL UYGUNDUR.) KREATİNİN:N USG:N HASTADA MEVCUT BULGULARLA MESLEKİ ÜROPATOLOJİ DÜŞÜNÜLMEDİ. Op.Dr. ÖMÜR BİLGIN
CİLDİYE	YARI MAMÜL KONTROLDE 13 YILDIR AÇLIŞIYOR.ELDİVEN İŞ AYAKKABISI KULLANIYOR.DM:NORMAL MESLEKİ DERMATOLOJİK PATOLOJİ SAPTANMADI Uz.Dr. HALİME BETÜL GÜÇLÜ
KBB	MESLEKİ KBB ŞİKAYETİ YOK. OTOSKOPİDE KİSİMİ BUŞON MEVCUT. ANTERİOR RİNOSKOPİ VE OROFARENKS FİZİK MUAYENESİ DOĞAL. ODYO BİLATERAL İŞİTME NORMAL. SAĞ 8/8 SOL 12/8 DB. HALEN MESLEKİ KBB PATOLOJİSİ DÜŞÜNÜLMEDİ. KBB AÇISINDAN İSTİRAHAT GEREĞİ YOKTUR. Op.Dr. UĞUR DADALI
FİZİK TEDAVİ	13 YILDAN BERİT YARI- MAMÜL KONTROLDE ÇALIŞIYORMUŞ. ŞU AN İÇİN ŞİKAYETİ YOKMUŞ. FİZİK MUAYENEDEN BEL, BOYUN VE DİĞER EKLEM MUAYENESİ NORMAL. NÖROLOJİK MUAYENE NORMAL. ŞU AN İÇİN FTR AÇISINDAN MESLEKİ PATOLOJİ DÜŞÜNÜLMEDİ. Uz.Dr. FAZİLE HATİPOĞLU ERDEM
KARDİYOLOJİ	YAPILAN FİZİK İNCELEME, EKG VE EKOKARDİYOGRAFI TETKİKLERİ SONUCU MESLEKİ KARDİYAK PATOLOJİ SAPTANMAMIŞTIR. KLİNİK OLARAK İSTİRAHATINI GEREKTİRECEK BULGU SAPTANMAMIŞTIR Uz.Dr. UĞUR NADİR KARAKULAK

Bakteriyoloji: WBC: 11,8 RBC: 5,37 HGB: 16,5 HCT: 48,3 MCV: 89,9 MCH: 30,7 MCHC: 34,2 RDW: 14,5 MPV: 11,0 PDW: 20,0 LYM#: 3,59 EOS#: 0,971 BAS#: 0,132 EOS%: 8,23 PLT: 257 ARB: ARB negatif (-)

Biyokimya: AKŞ: 83 Trigliserid 184 Kolesterol: 158 LDL Kolesterol: 97 HDL Kolesterol: 24 Kreatinin: 0,79 Kan Üre Azotu: 15,8 Ürik Asit: 4,3 AST: 15 ALT: 14 ALP: 75 GGT: 32 LDH: 175 Sodyum: 136 Potasyum: 4,25 Klor: 110 Kalsiyum: 9,1 Direkt Bilirubin: 0,16 Total Bilirubin: 0,39 Albumin: 3,9 CRP: 0,11 İndirekt Bilirubin: 0,23 Renk: SARİ Görünüm: BERRAK Danste: > =1,030 pH: 5,5 Eritrosit (İdrar Mikrs.): 2-3 Lökosit (İdrar Mikrs.): 1-2 Epitel Hücreleri (İdrar Mikrs.): - Bakteri (İdrar Mikrs.): - Diğer (İdrar Mikrs.): -

Toksikoloji: Kadmium (Tam Kan): 2,3 Kurşun (Tam Kan): 1,8 Manganez (Tam Kan): 6,7 Fenilglioksilik Asit (Çihaz): 26 Mandelik Asit (Çihaz): 83 Fenilglioksilik Asit (İdrar): 19,93 Triktorasetik Asit (TCA): 3,5 Nikel (Serum): Arsenik (İdrar): 8 Antimon (İdrar): 0,05 Civa (İdrar): 0,3

Radyoloji: ABDOMENUS, TÜM Karaciğer normal boyutta, kontur düzdür. Parankim içerisindeki lezyon saptanmadı. Safra kesesi içerisinde lezyon saptanmadı. Dalak normal boyuttadır. Parankim homojendir. Böbrekler normal konum ve boyuttadır. Parankim eko ve kalınlıkları normaldir. Böbrekler detaş-kitle-hidronefrozsaptanmadı. Abdominal yayı izlenmedi. Mesane duvar kalınlığı normaldir. İntralümenal taş-kitle izlenmedi. Pelvik kitle veya koleksiyon saptanmadı. UZM. DR. ENDER EVCIK RADYOLOJİ UZMANI

AKCİĞER GRAFİSİ : Her iki akciğerde retikülonodüler opasiteler izlenmektedir. UZM. DR. ZEYNEP BÜYÜK DEĞERLİ RADYOLOJİ UZMANI

YÜKSEK REZOLÜSYONLU AKCİĞER BT İNCELEMESİ : Her iki akciğerde yaygın interstisiyel nodüler ve limeritrik nodüler dansite izlenmektedir. Tanımlı nodüller yer yer konglomerasyoneleşmiş görülmektedir. Her iki akciğer alt loblardan büyüğü 7 mm çapında geniş yerleşimli çok sayıda parankimal nodüller izlenmektedir. Ayrıca her iki akciğerde plevral yüzlerde yer yer nodüllerle birlikte çökme izlenmiştir. Bronşiektazi izlenmedi. Amfizem alan veya bül oluşumu görülmeydi. Her iki akciğerde pnömonik konsolidasyon saptanmadı. Plevral kalınlaşma saptanmadı. UZM. DR. ZEYNEP BÜYÜK DEĞERLİ RADYOLOJİ UZMANI

İş Hiyeni:

İş Psikolojisi:

Diğer Lab.:

İş Yeri İnc. Raporu:

Tıbbi Kararın Tartışması : SİLİKOZİS AKCİĞERLERDE FİBRÖZİSE SEYREDEN BİR HASTALIKTIR. SİLİKOZİS GELİŞTİĞİNDE MARUZİYET SONLANDIRILMALIDIR. SİGARA İÇİYORSA BIRAKMASI SAĞLANMALIDIR. SİLİKOZLU HASTALARDA HASTALIĞIN ETKİN BİR TEDAVİSİ YOKTUR. TEDAVİ KOMPLİKASYONLAR (HAVA YOLU OBSTRÜKSİYONU, PNÖMOTORAKS, ENFEKSİYON, HİPOKSEMİVE SOLUNUM YETMEZLİĞİ) GELİŞTİĞİNDE BU KOMPLİKASYONLARIN TEDAVİSİ ŞEKLİNDEDİR.

Mesleki Şüpheli Taşıyan Tıbbi Tanılar:

J62 Pnömonkozoz, silisyum içeren tozlara bağlı (SİLİKOZİS İLO Q/Q 2/3)

Karar : HASTA DOSYASI 12. 05. 2016 TARİHİNDE SAĞLIK KURULUNA SUNULDU VE

1- SİLİKOZİS NEDENİYLE HASTANIN TOZSUZ DUMANSIZ ORTAMDA KİŞİSEL VE İŞ YERİNE AIT KORUYUCU TEDBİRLER ALTINDA ÇALIŞMASINA

2- SİLİKOZİS İLE İLGİLİ BELGELERİN TEMİNİNİ TAKİBEN İLGİLİ MEVZUAT GEREĞİ HASTA HAKKINDAKİ KARARIN SGK KURUM SAĞLIK KURULUNCA VERİLMESİNE OYBİRLİĞİ İLE KARAR VERİLDİ.

NOT: TIT BULGUSU NEDENİYLE MAHALİNDE ÜROLOJİ/TIT KONTROLÜ UYGUNDUR.

<p>Sağlık Kurul Başkanı T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 64831</p>	<p>İç Hastalıkları Uzmanı T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 64831</p>	<p>Göğüs Hastalıkları Uzmanı T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 64831</p>	<p>Nöroloji Uzmanı T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 64831</p>
<p>Deri ve Zümr. Hast. Uzmanı T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 16728</p>	<p>K.B.B. Uzmanı T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 64831</p>	<p>Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzm. T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Fırat EROĞLU Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uzmanı Dip. Tes. No: 105665</p>	<p>Üroloji Uzmanı T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 64831</p>
<p>Diğer İlgili Branş T.C. Sağlık Bakanlığı Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Uzm. Dr. Uğur DADALI K.B.B. Uzmanı Dip. Tes. No: 64831</p>			

PROTRANSLATE.NET
TRANSLATION SERVICES
www.Protranslate.Net
0850 532 16 20
info@protranslate.net

Kerem KALKANCI
Noter Yeminli Tercüman
Notary Certified Translator

19.03.2019

Sayı : 2019/06

Konu : **Dünya ve AB'deki** Silikozis Teşhisi ve Maluliyet Uygulamaları**Sayın Prof. Dr. Muhammet GÜVEN****TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI
BAKAN YARDIMCISI**

Türkiye'de Seramik Sektörü yaptığı üretim ve ihracat ile dünyada üst sıralarda yer almaktadır. Seramik Sağlık Gereçlerinde; Avrupa'nın en büyük ve dünyanın 4. büyük üreticisi olup, ihracatta ise dünyada 3. sırada yer almaktadır. Karo Seramik Sektörümüz ise; üretimde Avrupa'da 3., dünyada 8. sırada iken, ihracatta ilk 10 ülke arasında yer almaktadır.

Sektör doğrudan ve dolaylı olarak 200.000 kişiye istihdam sağlarken, yıllık 1 milyar doların üstünde ihracat yapmakta ve ihracatta katma değer oranı en yüksek sektördür. Dış ticaret açığını kapatmakta rol oynayan en önemli sektördür.

Ancak; son yıllarda Silikozis meslek hastalığı teşhisi ve buna bağlı maluliyet sistemindeki bariz hatalar yüzünden büyük sorunlar yaşamaktadır. Hastalığın özellikle tanısı için kullanılan sistemin "ILO Pnömozozların Radyografilerinin Uluslararası Sınıflandırmasının Kullanımı İçin Rehber"de belirtilene tam ters olarak kurgulanmış olması nedeniyle, neredeyse hastanelere giden her çalışan teşhis almaktadır. Teşhisten sonraki aşama olan maluliyet belirlemede ise teşhis aşamasında başlayan hata katlanarak devam etmektedir.

Bu konu ciddi şekilde istismar edilmekte olup, özellikle belirli avukatların yönlendirmesi sonucu işverenler çok ciddi tazminat yükleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Tazminatın dışında bu sektöre yapılmak istenen yatırımlar konusunda yabancı yatırımcılar tereddüt içindedir.

Bu hatalı sistem sadece bir endüstriyi zora sokmakla kalmayıp, genç işsizler de oluşturmaktadır. Tıbbi olarak hasta olmadığı halde hatalı sistem tanımları gereği meslek hastası tanısı alan kişiler, belki bir miktar tazminat almakta ama bunun devamında işsizlik sorunu yaşamaktadırlar.

Sektörün bu sorunu çeşitli platformlarda dile getirilmiştir. Girişimlere bağlı olarak Sağlık Bakanlığı tarafından Aile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinasyonunda yeni bir tanı ve maluliyet sistemini oluşturulmak üzere Bilimsel Kurul oluşturulmuştur. Kurulun teşhis ve maluliyet sistemi üzerinde çalışıp, soruna çözüm getirecek sonuçlara ulaşacağına inanıyoruz.

Silikozis teşhisinde bütün dünyada uygulanan sistem aynı esasa dayanmaktadır. Radyografi ile ön tanı sağlanmakta, SFT, HRCT ve kan gazı ölçümleriyle de teşhis ve maluliyet belirlenmektedir. Ülkemizde ise radyografi tek başına yeterli görünmekte ve bu şekilde dünyanın kalan kısmından ayrı, tek başına kalmaktadır. Bu durum "ILO Pnömozozların Radyografilerinin Uluslararası Sınıflandırmasının Kullanımı İçin Rehber"ine göre de yanlış bir uygulamadır.

Dünyadaki uygulamaların derlenerek sunulmasının faydalı olacağı kanaatiyle çalışma yapılarak çeşitli ülkelerin maluliyet sistemleri incelenmiş ve farklılıklar belirtilmeye çalışılmıştır.

Bu ülkelerdeki uygulamaları şöyle sıralayabiliriz;

- 1- Avrupa Parlamentosu: Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan ve bütün ülkelerde ortak uygulanması istenen çalışmada; yine solunum fonksiyon testleri, difüzyon ve kan gazları esas alınarak 5 farklı maluliyet grubu oluşturulmuştur. FEV1 %80'nin altı hasta olarak değerlendirilmemektedir. Ancak; solunum fonksiyon testleri normal olmasına rağmen kalıcı ağrılar varsa maksimum %5 maluliyet verilebileceği belirtilmektedir.
- 2- Avrupa Birliği: Avrupa ortak maluliyet metni olarak yayınlanmış olup, Avrupa Konseyi metni ile tamamen aynıdır.
- 3- ABD: Maluliyet belirlemede solunum fonksiyonları ve kan gazı değerleri esas alınmaktadır. FEV1, FVC, FEV1/FVC, karbon monoksit difüzyon kapasitesi, egzersiz anındaki oksijen kapasitesi ölçüt alınmaktadır. Bu verilere göre hareket edip FEV1 ve FVC %80, FEV1/FVC 0,7 ve difüzyon kapasitesi %70 den yüksek olanları hasta kabul etmemektedir. Bunun altındaki değerler için 4 ayrı maluliyet sınıfı oluşturmuştur.
- 4- New York Eyaleti: ABD'de bazen eyaletler farklı uygulamalara gidebiliyorlar. New York Eyaleti çizelgesinde ise; ABD'de olduğu gibi solunum fonksiyon testleri esas alınmaktadır. Çok net şekilde; tanı için radyolojinin gerektiği ancak radyolojideki değişimlerin maluliyet için esas olmayacağını belirtilmektedir. FEV1 %80'nin üstünü hasta kabul etmezken, maluliyet sınıflandırması için farklı bir yöntem izlemektedir. Yıllar itibarıyla solunum fonksiyonlarındaki düşmeyi (FEV1) esas alarak 16 ayrı sınıflandırma oluşturmuştur.
- 5- Avustralya - Yeni Zelanda: Burada da yine solunum fonksiyon testleri esas alınarak maluliyet belirlenmektedir. FEV1, FVC ve difüzyon baz oluşturmaktadır. FEV1 %85'in altı maluliyet başlangıcı olarak kabul edilmekte ve toplamda 10 sınıf oluşturulmaktadır. FEV1'in yanında solunumda yıllar itibarıyla oluşan düşme de hesaba katılmaktadır.
- 6- Güney Afrika Cumhuriyeti: ABD genelindeki sistemin neredeyse aynen uygulanmaktadır. Fonksiyon testleri ve yıllar içinde oluşan solunum kapasitesi kaybı esas alınmaktadır. FEV1 %80'nin altı hastalık kabul edilip, toplamda 4 tane maluliyet sınıfı mevcuttur.
- 7- Türkiye: Bu çalışma sırasında Türkiye'de bu konuda tam bir kaos hakimdir. Aynı hastalığa yönelik Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan 'Erişkinler için Engellilik CETveli' ile Çalışma Bakanlığı tarafından yayınlanan 'Meslekte Kazanma Gücü Kaybı' olarak 2 farklı yönetmelik mevcut ve bunlar birbirleriyle çelişmektedir. Her iki yönetmelikte dünyanın ve Özellikle AB'nin uygulamalarına ters düşmektedir.
  - a. Sağlık Bakanlığı Yönetmeliği: Bu yönetmelik, diğer ülkelerde olduğu gibi, solunum fonksiyon testlerinin baz alınmasını ve bu testlerin yetersiz kalması durumunda kan gazlarının da yardımcı unsur olarak değerlendirmesini öngörmektedir. İlk aşaması itibarıyla Çalışma Bakanlığı sistemine göre daha az hatalı olan bu sistem maluliyet aşamasına geçildiğinde hatalı hale dönüşmektedir. Sistem üç farklı kategoride olup; az etkilenme varsa %20, orta derecede etkilenme varsa %40, ağır derecede etkilenme varsa %80 denmektedir. Ancak; ilginç olan bu az, orta veya ağır için herhangi bir sayısal değer ortaya konulmamaktadır. Tamamen subjektif bir değerlendirme olabilmektedir. Sistem doktor inisiyatifinde değerlendirilebilir. Hiçbir sayısal değerın esas alınmaması bilimsel olarak normal karşılanan bir durum değildir.
  - b. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Yönetmeliği: Bu çalışma Pnömonkozlar için tamamen radyolojiyi esas alan bir maluliyet sistemidir. Yapılan araştırmalarda bu sistemi uygulayan hiçbir ülkeye rastlanmamıştır. Radyolojik bulgulara göre; toplamda 10 ayrı sınıf oluşturulmuştur. Diğer vahim uygulama ise; solunum fonksiyonlardaki bozulma maluliyet oranları %5-15 arasında arttırılmaktadır. Yani Radyoloji ana unsur olarak kullanılırken, solunum fonksiyon testleri sadece bu oranı daha da arttırmak için yan unsur olarak kullanılmaktadır.

Yukarıda ayrıntıları verilen uygulamalar özet olarak aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

MALULİYET SİSTEMLERİ KARŞILAŞTIRMASI (Esas Alınan Kriterler)						
ÜLKELER	FEV1 (%)	FVC (%)	FEV1/FVC	DCO (%)	Sınıflandırma Sayısı	Not
AVRUPA BİRLİĞİ	80	80	0,7		5	Fonksiyonları normal olmasına rağmen kalıcı solunum sıkıntısı varsa max %5 maluliyet öngörüyor.
ABD	80	80	0,7	70	4	Tamamen solunum fonksiyon testleri esas alınmaktadır. (FEV1 %80 altında malul kabul edilmektedir)
NEW YORK EYALETİ	80				16	FEV1 %80'in altında hasta kabul edip, solunum fonksiyonundaki düşmeye göre sınıflandırmayı oluşturmuştur.
AVUSTRALYA VE YENİ	85			Yan Unsur	10	Solunum fonksiyonlarına göre sınıflandıran bir sistemdir.
GÜNEY AFRİKA	80	80	0,7	70	4	ABD ile aynı.
TÜRKİYE	Sağlık Bakanlığı			Yan Unsur	3	Solunum fonksiyonlarını esas alan, fakat subjektif değerlendirmeye göre tasarlanmış bir sistemdir, sayısal değer yoktur.
	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı				10	Tamamen radyolojiyi esas alan bir sistemdir. Solunum fonksiyonları radyolojiye göre verilen maluliyeti arttırmak için yan unsur olarak kullanıyor.

SONUÇ:

Yaptığımız çalışmalarda ne yazık ki ülkemizde maluliyet sisteminde çok ciddi bir kaos olduğunu tespit etmiş bulunmaktayız. İki farklı bakanlık tarafından hazırlanan yönetmeliklerde farklı göstergeler esas alınmış ve her ikisi de dünyadaki uygulamalardan çok uzaktır. Dünyadaki uygulamaların hepsinde teşhis ve maluliyet için temel unsur fonksiyon testleri, gerekli durumlarda yan unsur olarak kan gazı değerleri uygulanmaktadır. Dünya uygulamaları ile ilgili bilgiler ekte sunulmuştur.

Saygılarımla,

Erdem ÇENESİZ
Yönetim Kurulu Başkanı
TürkiyeSeramikFederasyonu

EKLER :

- EK-1-** Avrupa Parlamentosu
- EK-2-** Avrupa Birliği
- EK-3-** ABD
- EK-4-** New York
- EK-5-** Avustralya – Yeni Zelanda
- EK-6-** Güney Afrika Cumhuriyeti
- EK-7-** Sağlık Bakanlığı
- EK-8-** Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

KARBON PİYASALARINA HAZIRLIK ORTAKLIĞI PROJESİ

Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi” Çalıştayı (24-25 Ocak 2018 / ANKARA)
Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı Toplantısı (29 – 30 Mayıs 2018 /Ankara)

Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi” Çalıştayı (24-25 Ocak 2018 / ANKARA)

PMR Partnership for Market Readiness projesi altında 24-25 Ocak 2018 tarihinde Ankara Point Otel’de yapılan “Türkiye’de Karbon Fiyatlandırma Politikaları Işığında Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi” Çalıştayına Germiyan SAATÇİOĞLU katılmıştır. Bundan önce çeşitli tarihlere yapılmış olan ve PMR çalışmalarının

sonucunda yasa ve yönetmelik gibi belgelerle karşılaşılıyor olmaktan duyduğumuz endişeyi kendilerine belirtilmiş ve bu çalışmaları birer egzersiz olarak mı algılamamız gerektiğini sorulmuştur. Sayın Bakan yapılan bütün çalışmaların bir amacının olduğunu ve sonucunun olacağını, zaman içerisinde ilgili yasaların ve yönetmeliklerin er geç

çıkartılacağını fakat bunların sanayimizi rahatsız etmeyeceğini belirtmiştir. Sn. Saatçioğlu tarafından verilen bilgiye göre Türkiye’de olası bir karbon vergisinin uygulamaya girmesi halinde AB’deki EU ETS Faz III de olduğu gibi Türkiye Seramik Karo Üretimi ve Seramik Sağlık Gereçleri Üretimi alt sektörlerinin kesin olarak

Karbon Kaçağı riski taşıdığı için listeye alınacağını ve bedelsiz emisyon tahsisatları alacağını, Sektör olarak emisyon ticareti ve karbon vergisi uygulaması gibi her şeye hazırlıklı bulunmamız gerektiğini belirtmiştir. Toplantıda yapılan sunumlar İngilizce ve Türkçe olarak elektronik ortamda üyelerimizle paylaşılmıştır.

Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı Toplantısı (29 – 30 Mayıs 2018 /Ankara)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından tertiplenen PMR Partnership For Market Readiness - Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı toplantısına ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı ve Dünya Bankası Uzmanlarının katılımıyla yapılan Seramik Sektörüne Genel Bakış özel oturumuna Genel Sekreterimiz Sn. Germiyan Saatçioğlu katılmıştır.

Seçme metodolojisi, üç kilit uluslararası karbon kaçağı tespit ölçütünü kullanmaktadır. Seramik sektörünün analizi aşağıdaki sonuçları çıkarmıştır:

1. AB ETS Faz III ölçütü : maliyet artışı ve ticaret yoğunluğu ölçütüne dayanarak seramik sektörünün risk altında olduğu tespit edilmiştir.

2. AB ETS Faz IV ölçütü : seramik sektörünün karbon kaçağı riski altında olduğu tespit edilmiştir;

3. Kaliforniya ETS ölçütü: Yüksek ticaret yoğunluğuna dayanarak, seramik sektörünün “yüksek” karbon kaçağı riski altında olduğu tespit edilmiştir.

Burada seramik sektörünü bir bütün olarak incelemiş oldukları beyanı AB ETS Faz IV de de Türkiye seramik sektöründe karbon kaçağı riskini görmeleri Türkiye Seramik Sağlık Gereçleri üretimini de Faz IV’e almış olduklarını göstermektedir. Danışman uzmanların, AB’de Faz IV’de bu alt sektörün karbon kaçağı listesine dahil edilmediğini bilmedikleri anlamına gelmektedir. Lehimize olan bu husus daha sonra değiştirilmez ise sevindiricidir.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

SERAMİK İHRACAT KATKI ENDEKSİ AÇIKLAMLARI

Türkiye Seramik İhracat Katkı Endeksi Basın Toplantısı (15 Kasım 2017 / İstanbul)

Türkiye Seramik İhracat Katkı Endeksi'nin 2017 yılı son çeyrek sonuçları Basın Toplantısı / UNICERA

Türkiye İhracat Katkı Endeksi'nin 2018 yılı ikinci çeyrek verileri

Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı Üçüncü Çeyrek verileri

Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı Dördüncü çeyrek sonuçları

SERAMİK İHRACAT KATKI ENDEKSİ

Türk seramik sektörünün ülkemiz ve dünyadaki yeri, önemi, üretim, ihracat, satış ve istihdam verileri ile sektörün değerlendirilmesi, hedefleri ve ekonomi basını üzerinden seramik sektörünün önemi duyurulmasıdır. “Seramik İhracat Katkı Endeksi” 3 ayda bir yayınlanmakta olup Basın ve sektörümüz ile paylaşılmaktadır.

(15 Kasım 2017 / İstanbul)

Türkiye’de ilk kez ihracat katkı endeksi hazırlayarak kamuoyuna sunan Türkiye Seramik Federasyonu, Ekonomist Dr. Can Fuat Gürlesel tarafından hazırlanan endekste 17 sanayi sektörünü değerlendirdi. İnşaat seramikleri 18,27’lik oranla üçüncü çeyrekte katkı oranı en yüksek sektör oldu. Seramiği; giyim eşyası, mobilya ve gıda ürünleri takip etmektedir.

“Türkiye Seramik Sektörünü dünyada temsil eden Türkiye Seramik Federasyonu “Türkiye İhracat Katkı Endeksi”ni Raffles Otel’de yapılan basın toplantısıyla kamuoyuna duyurdu. Federasyon Başkanı Erdem Çenesizin ev sahipliğinde gerçekleşen toplantıya; Kale Grubu Başkanı ve CEO’su Zeynep Bodur Okyay, Sersa Başkanı Mehmet Mercan, Serkap Yönetim Kurulu Üyesi Gökse Yedigöller, Federasyon Genel Sekreteri Germiyan Saatçioğlu ve Federasyon üyeleri katıldı. Türkiye’nin sürdürülebilir büyüme ve gelişimi adına sektörlerin sunduğu katkıyı net bir şekilde gözler önüne seren “Türkiye İhracat Katkı Endeksi” Ekonomist Dr. Can Fuat Gürlesel tarafından sunuldu.

Türkiye Seramik Federasyonu tarafından 3 aylık periyotlarla açıklanan “Türkiye İhracat Katkı Endeksi”nin ikincisi olan 2017 yılı son çeyrek verileri UNICERA Seramik Banyo Mutfak Fuarı resmi açılış töreni öncesi düzenlenmiş olan basın toplantısında açıklanmıştır.

Endekse göre, 18 sanayi sektörü arasında inşaat seramikleri 22,33’lük oranla son çeyrekte de katkı oranı en yüksek sektör olmuştur. İnşaat seramiklerini, giyim eşyası ve mobilya sektörü takip etmiştir.

Sanayi sektörlerinin, Türkiye dış ticaretine katkı değerlerinin ölçülmesi amacıyla Türkiye Seramik Federasyonu desteği ile ekonomistler tarafından hazırlanan “Türkiye İhracat Katkı Endeksi” sonuçları ilk kez geçtiğimiz Kasım ayında kamuoyuna duyurulmuştur. 3 ayda bir açıklanan endeksin 2017 yılı son çeyrek verilerine göre; seramik sektörü Türk ekonomisine sağladığı katma değer ile üçüncü çeyrekte olduğu gibi yine ipi göğüsleyen sektör oldu. 18 sektörün değerlendirildiği endekste, inşaat seramikleri 22,33’lük oranla katkı oranı en yüksek sektör olurken, inşaat seramiklerini 6,53 katkı oranı ile giyim eşyası ve 4,40 katkı oranı ile mobilya sektörü takip etti.

Türkiye İhracat Katkı Endeksi’nin 2018 yılı ikinci çeyrek verileri

Türkiye Seramik Federasyonu desteği ile ekonomistler tarafından hazırlanan Türkiye İhracat Katkı Endeksi’nin 2018 yılı ikinci çeyrek verileri açıklandı. Endekse göre, 17 sanayi sektörü arasında inşaat seramikleri 27,88’lik oranla ihracata katkı oranı en yüksek sektör oldu. İnşaat seramikleri, son beş çeyrek dönemdeki istikrarlı artışıyla ihracata olan net katkısını sürdüren sektör olmayı başarmıştır. İnşaat seramiklerini sırasıyla giyim eşyaları ve mobilya sektörü takip etmiştir.

Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı Üçüncü Çeyrek verileri

Bu dönemde ekonomi ve siyasette yaşanan önemli dalgalanmalara rağmen, 17 sanayi sektörü arasında inşaat seramikleri

Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı Üçüncü Çeyrek Sonuçları

net ihracat katkısını en çok artıran (41,4) sektör oldu. İnşaat seramikleri, 1,5 yıldır devam eden istikrarlı artışıyla ihracata olan net katkısını sürdürmeye devam ederken, onu sırasıyla giyim eşyaları (6,71) ve mobilya sektörü (4,24) takip etmiştir.

2018 yılı üçüncü çeyreğinde, mali göstergelerde yaşanan dalgalanmalar, Türk Lirası'nın aşırı değer kaybı ve yükselen enflasyon reel sektörü ve reel sektör ile mali sektör arasındaki ilişkileri olumsuz etkiledi. Türkiye'nin bu dönemde yaşadığı sıkıntıların kaynağı yine döviz kurları oldu ve döviz kazanma ihtiyacının yani ihracatın hayati önemi bir kez daha ortaya çıktı. İnşaat Seramikleri sektörü ise; bu zorlu koşulların yaşandığı ve döviz kazanma ihtiyacının zirveye çıktığı 2018 yılı üçüncü çeyrek döneminde, net ihracat katkısını en çok artıran sektör olmayı başardı.

Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı üçüncü çeyrek verilerini yorumlayan Türkiye Seramik Federasyonu Başkanı ÇENESİZ; Zor bir dönem geçirildiğini, artan enflasyon ve döviz kurlarındaki hızlı artışlar, yaşanan belirsizlikler, mali göstergelerde değer kayıplarının hızlanması ve ekonomik istikrar zayıflaması tüm sektörleri olumsuz yönde etkilemiştir. Yurtdışında ise küresel ticarete karşılıklı korumacılık önlemleri başladı ve ihracatı zorlaştıran bu süreç ile ticaret savaşları endişesi baş gösterdi. Emtia ve mal fiyatlamalarında ciddi dalgalanmalar yaşandı.

Ama tüm bunlara rağmen, İnşaat Seramikleri sektörü 2018 yılı üçüncü çeyrek döneminde ihracat katkı oranını en çok artıran sektör olmayı başardı. İnşaat seramikleri sektörünün ihracat katkı oranı bir önceki çeyrek döneme göre 13,52 puan artış gösterdi. Bu artış sektörün yurtdışı rekabet gücünün her türlü olumsuz koşulda dahi artmakta olduğunun kanıtıdır. **Çıkış yolumuz ihracat diyerek**, yurtdışı rekabet gücümüzü artırmak için tüm gücümüzle çalışmaya devam edildiğini bildirdi.

Türkiye İhracat Katkı Endeksi 2018 yılı dördüncü çeyrek sonuçları

Türkiye İhracat Katkı Endeksi'nde seramik sektörü 2018 yılını rekor katkı puanı ile kapattı.

2018 yılının dördüncü çeyreğinde Türkiye sanayinin genel katkı oranı 1,13 puan ile ilk kez pozitifte döndü. ve yine ilk kez sanayi ürünleri ihracatı, ithalatını aştı. Türkiye Sanayi'nin genel katkı oranı 2017 yılı son çeyreği 0,74 ile kapanmıştı. 2018 yılı son çeyreğini ise; 1,13 ile kapattı. Sanayi ürünleri katkı endeksinde yıl genelinde 0,39 puan iyileşme sağlandı ve ölçüm yapılan 28 çeyrektir ilk kez pozitifte geçti. Ayrıca 17 sanayi kolunun tamamında katkı oranları bir önceki çeyrek döneme göre iyileşme göstererek, tarihi bir artışa imza attı.

En yüksek ihracat katkı oranını 53,75 ile İnşaat Seramikleri gerçekleştirdi

İnşaat seramikleri, ihracat katkı oranını son yedi çeyrek dönemdir istikrarlı artışla sürdürmeye devam ediyor. İnşaat seramikleri sonrası en yüksek katkı oranına sahip iki sektör ise; 9,13 ile giyim eşyaları ve 6,29 ile mobilya sektörü oldu. En yüksek ihracat gerçekleştiren motorlu kara taşıtları sanayinin katkı oranı dördüncü çeyrekte 1,94'e çıkarken, gıda ürünleri 3,10'a, tekstil ürünleri 2,40'a çıktı. 7 sanayi kolunun ihracat katkı oranları üçüncü çeyrekte negatif oldu. En yüksek negatif oran 0,18 ile elektronik ve bilgisayar sanayinde yaşandı.

İHRACAT KATKI ENDEKSİ ANALİZ RAPORU

TÜRKİYE İHRACAT KATKI ENDEKSİ 2 YILLIK DEĞERLENDİRMESİ

Türkiye İhracat Katkı Endeksinin Amacı

Türkiye ekonomisinde sürdürülebilir bir büyüme ve gelişme için iki temel ihtiyacı bulunmaktadır. Bunlar daha yüksek katma değer sağlanması ile daha yüksek ihracat yapılarak net ihracat fazlası elde edilmesidir. Ekonomide üretim ve ihracatta daha yüksek katma değer ile net ihracatı sağlayacak olanlar sanayi sektörleridir. Net ihracat aynı zamanda yüksek katma değerli üretim yapıldığını da göstermektedir, nitekim ihracatın ithalattan yüksek olması sektörlerin rekabet gücünü ve bunu sağlayan katma değeri yansıtmaktadır. Sanayi sektörleri katma değer ve net ihracat yaratma güçleri ve potansiyellerine göre ölçülmeli ve desteklenmelidir. Türkiye ihracat katkı endeksi çalışması bu çerçevede hazırlanmıştır. Türkiye ihracat katkı endeksi sektörleri karşılaştırmalı olarak izlemeyi ve düzenli değerlendirmeler yapılmasını hedeflemektedir.

Türkiye İhracat Katkı Endeksinin Hazırlık Metodolojisi

Katkı endeksi hesaplamasında sektörlerin üçer aylık ihracat ve ithalat toplamları kullanılmaktadır. İhracat ve ithalat toplamlarının birbirine oranı çeyrek dönem için sektörün katkı oranını belirlemektedir.

Başlangıç dönemi 2012 yılı birinci çeyrek dönemidir. Sektörler için uluslararası ticaret sınıflamaları (ISIC. Rev3, STIC, Fasıllar) kullanılmaktadır. 18 sanayi alt grubu kullanılmaktadır.

Türkiye için toplam verisi sadece sanayi ürünlerini kapsamaktadır, petrol ve doğalgaz dış ticareti de dışarıda tutulmuştur. Endeks verileri yılda 4 kez ve kışım, şubat, mayıs, ağustos ayları ilk haftaları içinde açıklanmaktadır.

Türkiye İhracat Katkı Endeksinde Yer Alan Sanayiler

SINIF	NO	SANAYİ ALT GRUPLARI
ISIC REV3	15	GIDA ÜRÜNLERİ VE İÇECEK
STIC	65	TEKSTİL
STIC	84	GİYİM EŞYASI
ISIC REV3	19	DERİ EŞYA VE AYAKKABI
ISIC REV3	20+21	AĞAÇ ORMAN VE KAĞIT ÜRÜNLERİ
ISIC.REV3	24	KİMYASAL MADDELER VE ÜRÜNLER
ISIC.REV3	25	KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLER
ISIC.REV3	26	MİNERAL ÜRÜNLER
FASILA	6907+6910	İNŞAAT SERAMİKLERİ
ISIC.REV3	27	ANA METAL SANAYİ
ISIC.REV3	28	METAL EŞYA SANAYİ
ISIC.REV3	29	MAKİNE VE TEÇHİZAT
ISIC.REV.3	31+32	ELEKTRİKLİ MAKİNE VE TEÇHİZAT
ISIC.REV3	30+33	ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR
ISIC.REV3	34	MOTORLU KARA TAŞITLARI
ISIC.REV3	35	DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI
SITC	82	MOBİLYA
ISIC.REV3	D	SANAYİ ÜRÜNLERİ

Türkiye İhracat Katkı Endeksinde Gelişmeler 2017-2018-2019

Türkiye ihracat katkı endeksi 2012 dördüncü çeyreğinden başlayarak hesaplanmakla birlikte ilk kez 2017 yılı üçüncü çeyrek verisi ile kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu nedenle Türkiye ihracat katkı endeksindeki gelişmeler 2017 yılı üçüncü çeyrek ile 2019 yılı birinci çeyrek arasındaki 7 çeyrek dönem için yapılmaktadır.

Türkiye ihracat katkı endeksi üç klasmanda hesaplamalar yapılmaktadır. Bunlar;

1. İhracat katkı oranları,
2. Net ihracat büyüklükleri,
3. Mutlak ihracat büyüklükleridir.

1. Sektörlerin İhracat Katkı Oranları

Sektörlerin ihracat katkı oranlarında son yedi çeyrek dönemdir yaşanan gelişmeler aşağıda tabloda sunulmaktadır. Sıralama son çeyrek itibariye en yüksek ihracat katkı oranına sahip sektörden başlayarak yapılmaktadır.

Türkiye ihracat katkı endeksi verilerine göre son yedi çeyrektir sektörlerin ihracat katkı oranlarında genel bir artış eğilimi yaşanmaktadır. 2019 yılı birinci çeyreği itibariyle 12 sektör pozitif (1'den büyük) ihracat katkı oranına sahiptir. 2017 üçüncü çeyrekte bu sayı10 sektör olmuştur.

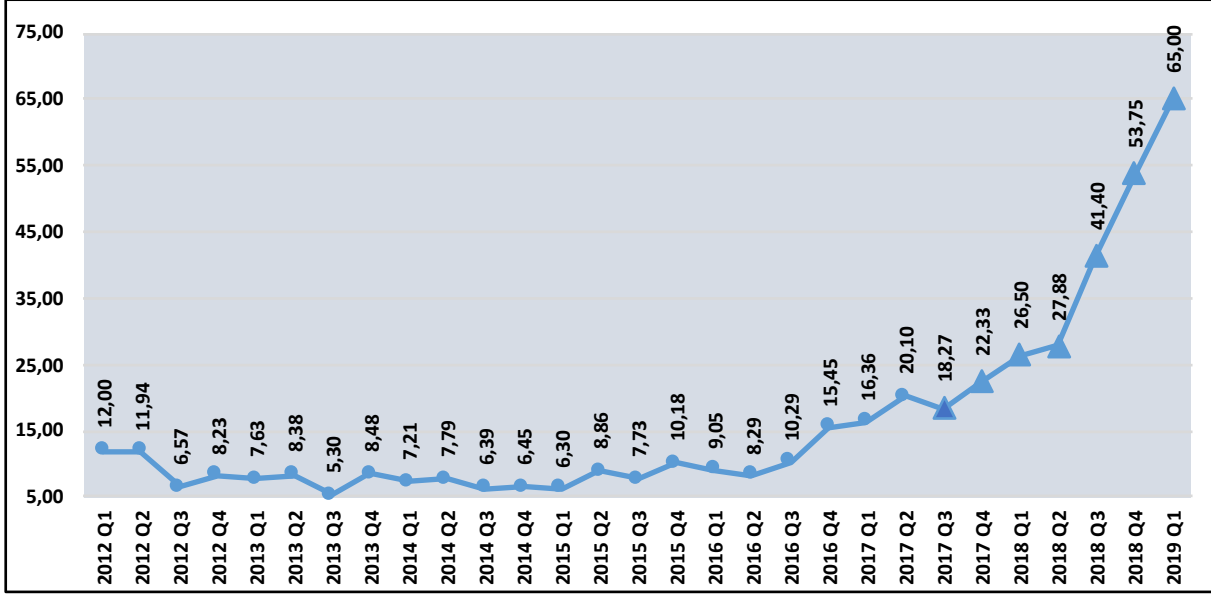
İnşaat seramikleri, giyim eşyası ve mobilya sanayi en yüksek ihracat katkı oranına sahip üç sektör olarak sıralanmaktadır.

Tablo.1 Sanayi Sektörlerinin İhracat Katkı Puanları

SANAYİ	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2	2018 Q3	2018 Q4	2019 Q1
İNŞAAT SERAMİKLERİ	18,27	22,33	26,5	27,88	41,4	53,75	65,00
GİYİM EŞYASI	5,77	6,53	7,74	8,44	6,71	9,13	11,05
MOBİLYA	3,81	4,4	4,1	4,04	4,24	6,29	5,71
MİNERAL ÜRÜNLER	1,93	1,94	2,03	2,21	2,6	3,06	3,14
İNŞAAT SERAMİKLERİ HARİÇ MİNERAL ÜRÜNLER	1,54	1,57	1,62	1,78	2,08	2,46	2,57
GIDA ÜRÜNLERİ VE İÇECEK	2,40	2,21	2,23	1,93	2,62	3,10	2,51
MOTORLU KARA TAŞITLARI	1,15	1,02	1,5	1,37	1,73	1,94	2,45
METAL EŞYA SANAYİ	1,54	1,6	1,71	1,94	2,07	2,16	2,17
TEKSTİL	1,50	1,74	1,73	1,64	1,60	2,40	2,04
DERİ EŞYA VE AYAKKABI	0,97	0,96	1,25	1,33	1,20	1,40	1,86
KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLER	1,26	1,31	1,41	1,43	1,67	1,88	1,84
MAKİNE VE TEÇHİZAT	0,60	0,67	0,69	0,70	0,85	0,99	1,13
SANAYİ ÜRÜNLERİ	0,71	0,74	0,79	0,78	0,98	1,13	1,09
AĞAÇ ORMAN VE KAĞIT ÜRÜNLERİ	0,49	0,64	0,66	0,59	0,62	0,94	0,87
ANA METAL SANAYİ	0,45	0,48	0,41	0,44	0,87	0,97	0,68
ELEKTRİKLİ MAKİNE VE TEÇHİZAT	0,34	0,35	0,41	0,45	0,51	0,63	0,54
DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI	0,32	0,38	0,43	0,55	0,43	0,48	0,47
KİMYASAL MADDELER VE ÜRÜNLER	0,24	0,26	0,23	0,26	0,31	0,34	0,29
ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR	0,12	0,14	0,13	0,15	0,17	0,18	0,17

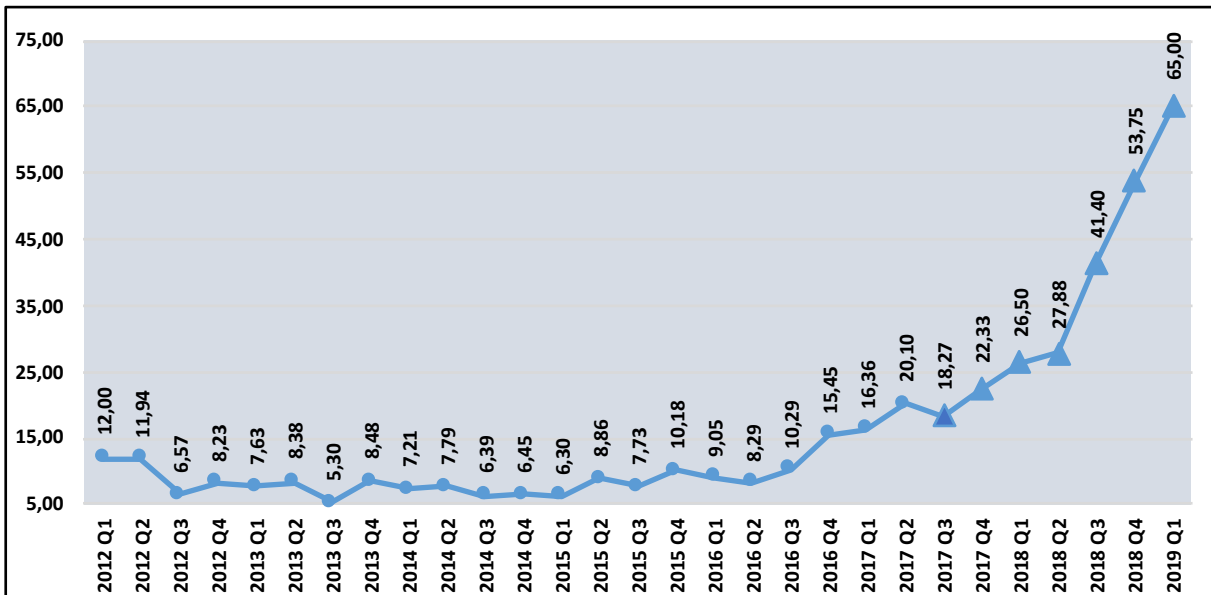
İnşaat Seramikleri en yüksek ihracat katkı oranına sahip sektördür. İnşaat seramikleri ihracat katkı oranı çeyrek dönemler itibariyle de önemli bir artış eğilimi içinde bulunmaktadır. İnşaat seramikleri sektöründe bir yandan ihracat artarken, diğer yandan ithalatta azalmaktadır. İnşaat seramikleri ihracat katkı oranı 2019 yılı birinci çeyreğinde 65,0 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil.1 İnşaat Seramikleri İhracat Katkı Oranı Endeksi

Türkiye ihracat katkı endeksinde son yedi çeyreklik dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden biri sanayi ihracat katkı oranının ilk kez 2018 yılı son çeyreğinde pozitifte dönmesi ve bunu 2019 yılı ilk çeyreğinde de sürdürmesidir. Son iki çeyrekte sanayi toplam ihracatı sanayi toplam ithalatının üzerinde gerçekleşmiştir. Böylece sanayi ihracat katkı oranı 2018 son çeyreğinde 1,13 ve 2019 yılı ilk çeyreğinde 1,09 olmuştur.

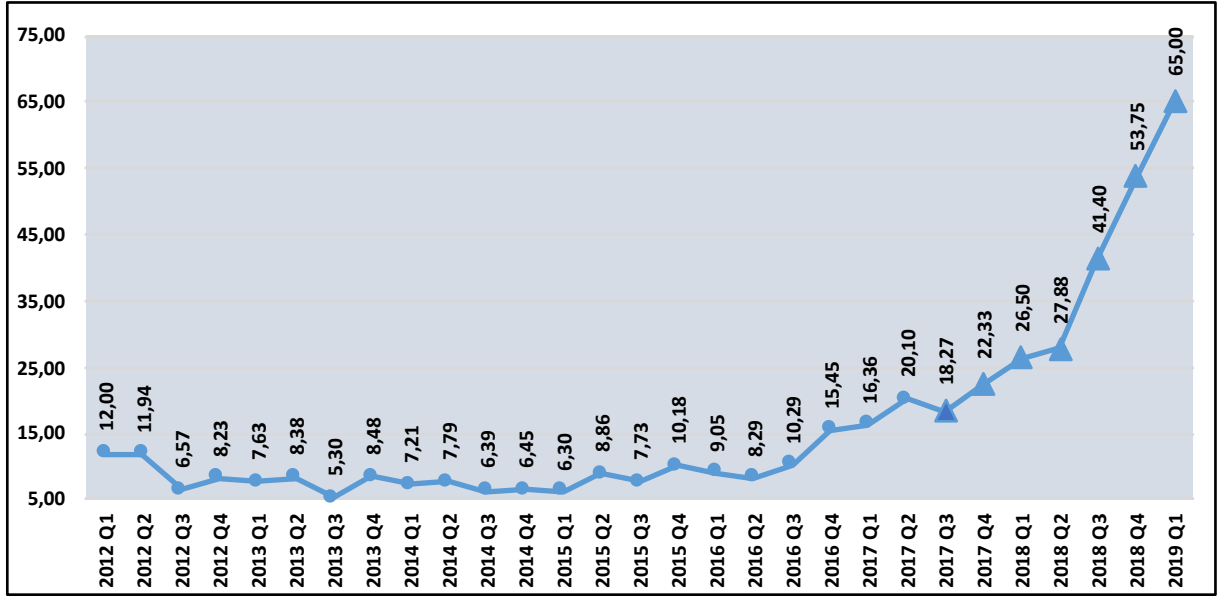
Şekil.2 Sanayi İhracat Katkı Oranı Endeksi

Sanayi ihracat katkı oranı endeksi ile ekonomik büyüme arasında ters bir ilişki bulunmaktadır. Son yedi çeyrekteki ekonomik büyüme verileri ile sanayi ihracat katkı oranı endeksi karşılaştırıldığında bu ilişki görülmektedir. Ekonomik büyümenin yüksek olduğu çeyrek dönemlerde sanayi ihracat katkı oranı negatif ve düşük seviyededir. Ekonomik büyüme yavaşladıkça sanayi ihracat katkı oranı endeksi de artmaktadır.

Ekonominin küçüldüğü son iki çeyrekte ise sanayi ihracat katkı oranı endeksi ilk kez 1'in üzerine çıkarak pozitif değerler almaya başlamıştır. Ekonominin yüzde 3,0 küçüldüğü 2018 yılı son çeyreğinde sanayi ihracat katkı oranı 1,13 olurken, ekonominin yüzde 2,6 daraldığı 2019 yılı ilk çeyreğinde sanayi ihracat katkı oranı 1,09 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil.3 Ekonomik Büyüme ve Sanayi İhracat Katkı Endeksi İlişkisi

2. Sektörlerin Net İhracat Büyüklükleri ve Gelişmeler

Sektörlerin net ihracat büyüklüklerinin gelişimi Türkiye ihracat katkı endeksinin ikinci klasmanını oluşturmaktadır. 2017 yılı üçüncü çeyrek ile 2019 yılı birinci çeyrek arasındaki 7 çeyreklik dönemde sanayinin net ihracat büyüklüğü pozitif dönmüştür. 2017 yılı üçüncü çeyrekte -14,73 milyar dolar olan net büyüklük, 2018 yılı son çeyrekte 4,86 milyar dolar ve 2019 yılı birinci çeyrekte 3,29 milyar dolar olmuştur.

2017 yılı üçüncü çeyrek ile 2019 yılı birinci çeyrek arasındaki yedi çeyreklik dönemde 12 alt sektörün net ihracat büyüklüğü artış eğilimi içinde olmuştur. Net ihracatı negatif olan 4 sektörde açıklar azalmıştır. Net ihracatı negatif olan 2 sektörde ise dalgalı gelişmeler yaşanmıştır.

Son yedi çeyreklik dönemde sanayinin net ihracat büyüklükleri genel ve sektörler olarak yükselen bir performans göstermiştir.

En yüksek net ihracat gerçekleştiren ilk üç sektör motorlu kara taşıtları, giyim eşyaları sanayi ve gıda ürünleri ile içecekler sanayidir.

Tablo.2 Sektörlerin Net İhracat Büyüklükleri Milyon Dolar ve Gelişmeler

SANAYİ	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2	2018 Q3	2018 Q4	2019 Q1	GENEL EĞİLİM
MOTORLU KARA TAŞITLARI	728	164	2.461	1.994	2.587	3.523	4.058	ARTIŞ
GİYİM EŞYASI	3.292	3.288	3.482	3.347	3.400	3.462	3.677	ARTIŞ
GIDA ÜRÜNLERİ VE İÇECEK	1.452	1.650	1.541	1.250	1.625	2.139	1.673	ARTIŞ
TEKSTİL	957	1.325	1.297	1.168	1.073	1.803	1.485	ARTIŞ
METAL EŞYA SANAYİ	583	720	787	932	964	1.068	1.006	ARTIŞ
KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLER	352	433	550	572	727	899	862	ARTIŞ
MİNERAL ÜRÜNLER	444	469	499	582	606	705	748	ARTIŞ
MOBİLYA	427	496	493	495	473	603	584	ARTIŞ
İNŞAAT SERAMİKLERİ HARİÇ MİNERAL ÜRÜNLER	254	277	295	367	404	494	543	ARTIŞ
MAKİNE VE TEÇHİZAT	-2.139	-1.854	-1.577	-1.589	-653	-64	430	ARTIŞ
İNŞAAT SERAMİKLERİ	190	192	204	215	202	211	205	ARTIŞ
DERİ EŞYA VE AYAKKABI	-10	-10	77	79	49	80	179	ARTIŞ
AĞAÇ ORMAN VE KAĞIT ÜRÜNLERİ	-699	-455	-417	-534	-442	-58	-121	İYİLEŞME
DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI	-1.365	-1.072	-701	-529	-768	-709	-887	İYİLEŞME
ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR	-1.849	-2.059	-1.938	-1.728	-1.302	-1.424	-1.435	İYİLEŞME
ELEKTRİKLİ MAKİNE VE TEÇHİZAT	-3.368	-4.075	-2.658	-2.316	-1.719	-1.238	-1.499	İYİLEŞME
ANA METAL SANAYİ	-5.671	-4.687	-6.067	-5.347	-837	-173	-2.007	DALGALI
KİMYASAL MADDELER VE ÜRÜNLER	-6.533	-6.421	-7.332	-6.841	-5.205	-4.664	-5.623	DALGALI
SANAYİ ÜRÜNLERİ	-14.736	-13.921	-9.503	-10.866	-853	4.863	3.290	ARTIŞ

3. Sektörlerin Mutlak İhracat Büyüklükleri

Sektörlerin net ihracat büyüklüklerinin gelişimi Türkiye ihracat katkı endeksinin üçüncü klasmanını oluşturmaktadır. İhracat katkı oranını belirleyen iki unsurdan biri mutlak ihracat diğeri ise mutlak ithalattır.

Bu itibarla 2017 yılı üçüncü çeyrek ile 2019 yılı birinci çeyrek arasındaki 7 çeyreklik dönemde sektörlerin mutlak ihracat büyüklüklerindeki gelişmeler değerlendirilmektedir. Bu dönemde 18 sanayi kolundan 9'unda mutlak ihracatı kademeli ve istikrarlı olarak artmış olduğu görülmektedir. 6 alt sektörde mutlak ihracat büyüklükleri dalgalanmıştır. 3 alt sektörde ise mutlak ihracat büyüklükleri durağan kalmıştır.

Mutlak ihracat büyüklükleri olarak sıralanan ilk üç alt sektör ise motorlu kara taşıtları, ana metal sanayi ve giyim eşyaları sanayidir.

Tablo.3 Sektörlerin Mutlak İhracat Büyüklükleri Milyon Dolar ve Gelişmeler

SANAYİ	2017 Q3	2017 Q4	2018 Q1	2018 Q2	2018 Q3	2018 Q4	2019 Q1	GENEL EĞİLİM
MOTORLU KARA TAŞITLARI	5.677	6.958	7.348	7.328	6.144	7.278	6.852	ARTIŞ
ANA METAL SANAYİ	4.603	4.248	4.289	4.202	5.558	5.035	4.325	DALGALI
GİYİM EŞYASI	3.982	3.883	3.999	3.797	3.995	3.995	4.043	DURAĞAN
MAKİNE VE TEÇHİZAT	3.238	3.681	3.485	3.712	3.650	4.304	3.839	ARTIŞ
TEKSTİL	2.862	3.124	3.083	2.981	2.872	3.087	2.909	DALGALI
GIDA ÜRÜNLERİ VE İÇECEK	2.492	3.016	2.792	2.597	2.627	3.160	2.783	DALGALI
KİMYASAL MADDELER VE ÜRÜNLER	2.040	2.248	2.198	2.394	2.373	2.406	2.315	ARTIŞ
KAUÇUK VE PLASTİK ÜRÜNLER	1.704	1.841	1.891	1.908	1.811	1.917	1.890	DURAĞAN
METAL EŞYA SANAYİ	1.654	1.918	1.889	1.922	1.869	1.987	1.869	DALGALI
ELEKTRİKLİ MAKİNE VE TEÇHİZAT	1.737	2.155	1.868	1.913	1.755	2.145	1.790	DALGALI
MİNERAL ÜRÜNLER	923	968	984	1.062	985	1.047	1.097	ARTIŞ
İNŞAAT SERAMİKLERİ HARİÇ MİNERAL ÜRÜNLER	722	767	772	839	778	832	889	ARTIŞ
DİĞER ULAŞIM ARAÇLARI	654	662	526	635	575	661	793	ARTIŞ
AĞAÇ ORMAN VE KAĞIT ÜRÜNLERİ	664	803	794	757	731	850	784	ARTIŞ
MOBİLYA	579	642	652	658	619	717	708	ARTIŞ
DERİ EŞYA VE AYAKKABI	277	261	382	320	299	279	387	ARTIŞ
ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR	253	323	281	296	265	307	297	DALGALI
İNŞAAT SERAMİKLERİ	201	201	212	223	207	215	208	DURAĞAN

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

ÇALIŞTAY VE SEKTÖR TOPLANTILARI

Seramik Sektör Çalıştayı (23 – 25 Mart 2018 / Antalya)

Seramik Sektör Toplantısı (18 Temmuz 2018 / İstanbul)

Seramik Sektör Toplantısı (11 Aralık 2018 / İstanbul)

SERAMİK SEKTÖR ÇALIŞTAYI (23 – 25 Mart 2018 / Antalya)

Türkiye Seramik Federasyonu ve Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri ortak organizasyonunda 23 -25 Mart 2018 tarihleri arasında Antalya Xanadu Otel’de, sektörün üst düzey temsilcileri, kamu kurumlarından toplam 113 kişinin katılım sağladığı **“Seramik Sektör Çalıştayı”** gerçekleştirilmiştir. Tınaz Titiz moderatörlüğünde gerçekleşen

çalıştayda katılımcıların oluşturduğu çalışma gruplarında sektöre dair amaçlar, sorunlar ve çözüm ipuçları değerlendirilmiştir. Simon Kucher firma yetkilisi Mert Terzioğluve Ekonomi Danışmanı Can Fuat Gürlesel tarafından sunum yapılmıştır.

12. SERAMİK SEKTÖR TOPLANTISI (18 Temmuz 2018 / İstanbul)

Seramik Sektör Temsilcilerini bir araya getiren “Seramik Sektör Toplantısı”nın birincisi 18 Temmuz 2018 tarihinde İstanbul Hilton Bomonti Otel’de, sektörün önemli firma temsilcilerinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Yönetim Kurulu Başkanı Erdem Çenesiz tarafından yapılan açılış sunuşunda, Türkiye’nin yıllar itibariyle Seramik Sektöründe gerçekleştirmiş olduğu ihracatın karşılaştırmalı istatistikleri paylaşılmış, Sektörümüzün Dünya seramik pazarındaki durumu değerlendirilerek, sektörün önümüzdeki yıllardaki hedefleri konuşulmuştur.

Ayrıca Ekonomi Danışmanı Can Fuat Gürlesel tarafından yapılan “Dünya ve Türkiye Ekonomisi ile İnşaat Sektöründeki Gelişmeler ve Seramik Sanayinde Beklentiler” başlıklı sunumda, sektör temsilcileri ile, Dünya ve Türkiye ekonomisindeki son gelişmeler ve beklentiler paylaşılmıştır.

SERAMİK SEKTÖR TOPLANTISI (11 Aralık 2018 / İstanbul)

“Seramik Sektör Toplantısı”nın 2018 yılı 2. buluşması, 11 Aralık 2018 tarihinde İstanbul Mövenpick Otel’de gerçekleştirilmiştir. Yönetim Kurulu Başkanı Erdem Çenesiz tarafından yapılan açılış sunuşunda, Türkiye’nin yıllar itibariyle Seramik Sektöründe gerçekleştirmiş olduğu ihracatın karşılaştırmalı istatistikleri paylaşılmış, Sektörümüzün Dünya seramik pazarındaki durumu değerlendirilerek, sektörün önümüzdeki yıllardaki hedefleri konuşulmuştur.

Ayrıca Ekonomi Danışmanı Can Fuat Gürlesel tarafından yapılan “Dünya ve Türkiye Ekonomisi ile İnşaat Sektöründeki Gelişmeler ve Seramik Sanayinde Beklentiler” başlıklı sunum sektör temsilcileri ile paylaşılmıştır.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ DELEGELER ÇALIŞTAYI

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ DELEGELER ÇALIŞTAYI (06 ŞUBAT 2019 / İSTANBUL)
SERAMİK SEKTÖR TOPLANTISI (16 Nisan 2019 / ANKARA)

TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ DELEGELER ÇALIŞTAYI (06 Şubat 2019 / İSTANBUL)

6 Şubat 2019 tarihinde Türkiye İhracatçılar Meclisi'nde yapılmış olan TİM Delegeler Çalıştayı'na Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı ve Türkiye Seramik Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ katıldı.

Türkiye İhracatçılar Meclisi 'nin (TİM) 83 bin ihracatçısını temsil eden Türkiye'nin farklı bölgelerinden 450 delegesi İstanbul'da ikinci kez bir araya geldi. TİM Başkanı İsmail GÜLLE'nin ev sahipliğinde düzenlenen, Hazine ve Maliye Bakanı Berat ALBAYRAK ile Ticaret Bakanı Ruhsar PEKCAN'ın katılımıyla gerçekleşen TİM Delegeler Çalıştayı'nda ihracatçıların sorunları ve talepleri dinlendi.

Çalıştayda söz alan Başkan Erdem Çenesiz; Ülkemizde 2017 yılı sonundan bu güne kadar olan doğal-gaz fiyat artışının döviz kuru karşısında çok daha yüksek olduğunu, bu tablonun devam etmesi durumunda, ihracattaki artışın kaygı yaratacağını, bu durumun sektörün ihracat rekabet gücünü zora sokmakta olduğunu, Hatalı Meslek Hastalığı Teşhisi Sistemindeki mevcut durumdaki büyük hata düzeltilmezse davaların sonuçlarında oluşacak tablonun seramik sektörünün Türkiye'de küçülmesine sebebiyet verebilecek ölçüde olduğunu, Eximbank'ın ihracata sağladığı destek her geçen gün artarken bu durumun taleplere cevap verme konusunda sıkıntılar yaratmakta, bu açıdan ihracatçıların hızlı ve etkin hizmet alma olanaklarını artıracak şekilde uygulamalar yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

SERAMİK SEKTÖR TOPLANTISI (16 Nisan 2019 / ANKARA)

Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçıları Birliği tarafından yılda iki kez düzenlenen Seramik Sektör Toplantıları kapsamında 2019 yılının ilk toplantısı 16 Nisan 2019 tarihinde Ankara Holiday Inn Otel’de düzenlendi. Yaklaşık 30 kişinin iştirak ettiği toplantıya sektörün önde gelen 16 firma temsilcisi katıldı. Yönetim Kurulu Başkanı Erdem ÇENESİZ tarafından gerçekleştirilen sunumda 2019 yılı Ocak-Mart dönemi Türkiye ihracat değerlendirmeleri, Seramik Kaplama Malzemeleri ile Seramik Sağlık Gereçleri sektörlerinin dünya pazarındaki pozisyonları ile ithalat verileri ele alınmıştır. Dünya ve Türkiye ekonomisinin son durumu ve 2019 beklentilerine dair son gelişmeler ile sektöre etkileri de geçtiğimiz toplantılarda olduğu gibi gündeme getirilen diğer konular olmuştur.

Toplantı kapsamında ayrıca Turkishceramics’in 2018 yılı boyunca gerçekleştirdiği yurtiçi ve yurtdışı faaliyetleri değerlendirilirken, 2019 yılında planlanan faaliyetler hakkında bilgi verildi. Seramik sektörünün önemli uluslararası sektörel fuarlarında yer tahsisinin önceden belirlenmesi gerektiğinden 2020 yılında olası milli fuar katılımları ile ilgili olarak firmalarımızdan görüşler alındı.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

ULUSAL TOPLANTILARA İŞTİRAK

İstanbul Sanayi ve Enerji Sektörü Danışma Toplantısı (10.04.2018 / İstanbul)

Türkiye İçin Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi Toplantısı (29-30.5.2018 / İstanbul)

UMREK Toplantısı (06.06.2018 / İstanbul)

Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası

İSTANBUL SANAYİ VE ENERJİ SEKTÖRÜ DANIŞMA TOPLANTISI (10.04.2018 / İSTANBUL)

Düşük Karbonlu Kalkınma için Çözümsel Tabanlı Strateji ve Eylem Geliştirilmesi Teknik Yardım Projesi, AB Emisyon Ticareti Sistemi Direktifi Düzenleyici Etki Analizi (DEA) Çalışması kapsamında Crowne Plaza İstanbul Harbiye

Otel'de gerçekleştirilen İstanbul Sanayi ve Enerji Sektörü Danışma Toplantısına Genel Sekreterimiz tarafından katılım sağlanmıştır.

Türkiye İçin Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi Toplantısı (29-30.5.2018 / İSTANBUL)

PMR Türkiye Projesi kapsamında "Karbon Fiyatlandırma Politikaları Kapsamında Türkiye için Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi" bileşeni kapanış toplantısı 29-30 Mayıs 2018 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

"Karbon Fiyatlandırma Politikaları Kapsamında Türkiye için Karbon Kaçağı Riskinin Değerlendirilmesi" çalışmasının amacı, ülkemizde olası bir karbon fiyatlandırma politikasının uygulanması durumunda, karbon kaçağı riskine maruz kalabilecek sektörleri tespit edebilmek için değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi ve bu ölçütlerin yüksek emisyonlu sektörlerle uygulanarak risk değerlendirilmesi yapmaktır.

Bileşen kapsamında, 9 adet sektör yakından incelenmiş olup bu sektörler, çimento, seramik, kimya, cam, kireç, metal, kağıt, rafineri ve elektriktir. Analizde, Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi (AB ETS) Faz 3, AB ETS Faz 4 ve Kaliforniya ETS'de karbon kaçağı riskine maruz kalabilecek sektörleri belirlemek için kullanılan yöntemler değerlendirilmiş, 9 sektör bu ölçütler çerçevesinde ayrı ayrı incelemeye tabi tutulmuştur.

UMREK TOPLANTISI (06.06.2018 / İSTANBUL)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı koordinasyonunda Hilton İstanbul Bomonti Hotel & Conference Center'da Sayın Bakanımız Dr. Berat ALBAYRAK'ın katılımlarıyla gerçekleştirilmiş olan, 'UMREK' in Tanıtım ve Uluslararası Maden Rezervleri Raporlama Standartları Komitesi (CRIRSCO)' ne üyelik Lansman Programına sektörümüzü temsil eden Genel Sekreterimiz katılmıştır.

TÜRKİYE EKONOMİK ŞURASI (25 Şubat 2019 / ANKARA)

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından 25 Şubat 2019 tarihinde düzenlenmiş olan Ekonomik Şura toplantısında TSF Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İler YURTBAY sektörümüzü temsil etmiştir. Seramik ve Refrakter Meclisi tarafından her sektörün 5 sorununun ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri Cumhurbaşkanımızın ve ekonomiden sorumlu Bakanlarımızın katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Şura'da Seramik Sektörünün tespit edilen sorunları sunulmuştur.

1. Sektörün Yaşamsal Enerji Maliyetleri
2. Türkiye'nin Lider Geleneksel Sanayi Sektörlerinin Destek İhtiyacı,
3. Hammadde arzı riskleri,
4. Lojistik sorunları,
5. Etkin Piyasa Denetimi İhtiyacı olarak

**LONDRA
SERAMİK
TÜRK TİCARET
MERKEZİ**

**SERES'18 IV.
ULUSLARARASI
SERAMİK CAM
EMAYE SIR VE
BOYA KONGRESİ**

LONDRA SERAMİK TÜRK TİCARET MERKEZİ (12 Eylül 2018 / Londra)

Ticaret Bakanımız Ruhsar PEKCAN , Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail GÜLLE, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail OLPAK, Türkiye Seramik Federasyonu Başkanı Erdem ÇENESİZ, Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel BARAN ve çok sayıda iş dünyası temsilcisinin katılımıyla 12 Eylül 2018 tarihinde Londra Türk Ticaret Merkezi açılışı gerçekleşmiştir.

TTM Londra'da ofis açan üye firmalarımız ÇANAKCILAR Seramik San. ve Tic. AŞ., SERANİT Granit Seramik San. ve

Tic. AŞ. ve KALESERAMİK Çanakkale Kalebodur Seramik San. AŞ. dir. Diğer katılımcı firmalar ise; TEMMER Mermer Mad. İnş. San. Tic. ve Tic. AŞ., Sema Topaloğlu Mimarlık Tasarım San. ve Tic. AŞ., YAPIARTI İnşaat ve Taahhüt San. Tic. AŞ., MAVİ PENCERE Güzel Sanatlar Tas. Yap. San. ve Tic. Ltd. Şti., AKÇALI Boya ve Kimya San. Tic. AŞ., IONIC STONE MADEN San. ve Tic. Ltd. Şti., İZNIK ÇİNI ve Seramikleri San. Ltd. Şti., BKI, SİLKAR Madencilik San. Tic. AŞ. ve DİEM Mühendislik Mimarlık İnş. Taah. San. ve Tic. AŞ. dir.

SERES'18 IV. Uluslararası Seramik Cam Emaye Sır ve Boya Kongresi (10 – 12 EKİM 2018 /ESKİŞEHİR)

Türk Seramik Derneği tarafından 10 – 12 Ekim 2018 tarihlerinde Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi'nde düzenlenmiş olan "SERES'18 IV. ULUSLARARASI SERAMİK CAM EMAYE SIR VE BOYA KONGRESİ"nde Türkiye Seramik Federasyonu Genel Sekreteri Germiyan Saatçioğlu tarafından "TÜRKİYE SERAMİK SANAYİ DÜŞÜK KARBON EKONOMİSİ PROJESİ ve BU DÜZENLEMELER SONUCUNDA SEKTÖRÜ BEKLEYEN SORUNLAR " konulu bir sunum yapılmıştır. Sektör temsilcilerinin de katılmış olduğu bu panelde sorulan sorular cevaplandırılmış ve bilgilendirmeler yapılmıştır.

ÇİN TETKİK GEZİSİ

ÇİN TETKİK GEZİSİ (20-27 Nisan 2017)

20-27 Nisan 2017 tarihleri arasında SSG sektörünün Çin'deki üretim ve Pazar durumunu araştırmak üzere 18 kişilik bir grup ile Çin'e seyahat ederek Pekin, Tangshan, Yixing, Shanghai, Guangzhou, W seramik sağlık gereçleri üreten ileri gelen bazı fabrikalara, makina üreticilerine ve boya, frit, glaze, oksit gibi maddeleri üreten fabrikaları ziyaret edilmiştir.

CBCSA China Building Ceramics and Sanitaryware Association Derneği yetkilileri 18 -21 Eylül 2018 tarihleri ara-

sında Türkiye'ye gelerek Seramik Sağlık Gereçleri ve Seramik Kaplama Malzemeleri Fabrikalarını ziyaret etmişlerdir. Sn. Germiyan Saatçioğlu tarafından İzmir'de karşılanan heyete Deniz Restaurant'ta bir öğle yemeği verilmiş, heyet oradan Manisa SEREL Fabrikası, Çan'da KALESERAMİK Karo ve Vitrifiye Fabrikalarını ve Bozüyük'te VİTRA KARO Fabrikalarını ziyaret etmişlerdir. Firmalar tarafından heyete öğle ve akşam yemekleri verilmiştir.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

SEKTÖREL TİCARET HEYETLERİ

GANAN SEKTÖREL TİCARET HEYETİ (14-16 Ocak 2019 / GANA)

NİJERYA SEKTÖREL TİCARET HEYETİ (16 - 18 Ocak 2019 / NİJERYA)

GANA SEKTÖREL TİCARET HEYETİ (14-16 Ocak 2019 / GANA)

Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçıları Birliği tarafından, 14 firmamızın katılımı ile Gana'ya ilk defa bir Sektörel Ticaret Heyeti düzenlenmiştir. Heyetin ilk ayağı, 15 Ocak 2019 Salı günü, Gana'nın başkenti Akra şehrinde gerçekleştirilen ikili iş görüşmeleri ile başlamıştır. Gana Ticaret Müşavirimiz Sayın M. Buğra Karamış ve Ticaret Bakanlığı gözlemcisi Sayın R. Alper Erdil'in hazır bulunduğu heyete, toplamda 64 yerel firma katıldı.

Söz konusu görüşmelere, inşaat sektöründe aktif olan firmaların yanı sıra, Türkiye'den ürün almak isteyen firmalar, yatırımcılar, ilgili sektörün ürün toptancıları ve ithalatçıları ilgi gösterdi. Katılımcı firmalarımız tarafından, Türk seramik ve çimento sektörünün ürünleri ile ilgili detaylı bilgiler paylaşıldı ve Gana pazarı konusunda fikir alışverişinde bulunuldu. Akra Ticaret Odası'nın da girişimiyle, yerel pazardaki önemli firmalara saha ziyaretinde bulunuldu. Böylelikle pazarın daha iyi analiz edilebilme imkanı elde edildi. Firmalarımızın değerlendirmeleri; saha ziyaretinin, pazarın eğilimlerinin ve ihtiyaçlarının daha iyi tanınabilmesi açısından iyi bir fırsat sunduğu yönünde oldu. Akra Büyükelçisi Sayın Özlem Gülsün Ergun Ulueren, Yönetim Kurulu Başkanı Erdem Çenesiz ve beraberindeki heyeti kabul etti. İhracatımızın artırılmasının birinci öncelik olduğu günümüz ekonomisinde, Birliğimizin organizasyonu ve firmalarımızın katkıları ile gerçekleştirilen sektörel ticaret heyetleri, bu coğrafyalarda yeni pazarlara açılmak isteyen

ihracatçı firmalarımız için önemli bir adım olmaktadır. Söz konusu heyete katılan firmalarımızın görüş ve talepleri doğrultusunda, bu yıl içinde Afrika'da farklı ülkelere benzer heyetler düzenlenmeye devam edilecektir.

HEYETE KATILAN FİRMALAR ;

AYTAŞ ALÇI ENERJİ MADEN VE İNŞAAT SAN. TİC. A.Ş.,

BİEN YAPI ÜRÜNLERİ SANAYİ TURİZM VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

ÇANAKÇILAR SERAMİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

ECE BANYO GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.

ELEKS DIŞ TİCARET A.Ş.

ESKİŞEHİR SERAMİK İML.İNŞ.TAAH. İNŞ. MALZ.MAD. İTH.İHR.SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ

GRANİSER İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.

KALEKİM KİMYEVİ MAD. SAN. TİC. A.Ş.

MEDCEM GLOBAL PAZARLAMA A.Ş.

PIGMENTEM ÇİMENTO İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

NİJERYA SEKTÖREL TİCARET HEYETİ (16 – 18 Ocak 2019 / NİJERYA)

Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçıları Birliği tarafından, 14 firmamızın katılımı ile Nijerya'ya ilk defa bir Sektörel Ticaret Heyeti düzenlenmiştir.

Ülkemizin ihracatının artırılması hedefleri doğrultusunda, geniş Afrika pazarı, ihracatçılarımız için potansiyel vaad etmeye devam etmektedir.

17 Ocak 2019 tarihinde başlayan Nijerya ziyaretinde, ülkenin en büyük şehri Lagos'ta düzenlenen ikili iş görüşmelerine, yine inşaat sektöründen belli başlı firmaları katıldı. Bunun yanı sıra yatırım yapmak isteyen ve inşaat sektöründe yerini almak isteyen toplamda 32 yerel firma ile görüşmeler yapıldı.

Abuja Ticaret Müşavirimiz Sayın Onur AKGÜL'ün de katıldığı Nijerya programında, katılımcı firmalarımız, bu tarz heyetler ile, ülkemize uzak olan coğrafyalara daha kolay yaklaşabildikleri konusunda birleştiler.

İhracatımızın artırılmasının birinci öncelik olduğu günümüz ekonomisinde, B2B görüşmelerinde kurulan ilişkiler, ileride geliştirilecek görüşmeler için bir zemin hazırlamakta ve bu geniş pazarlar, kaliteli Türk ürünleri ile tanışmaktır.

Söz konusu heyete katılan firmalarımızın görüş ve talepleri doğrultusunda, bu yıl içinde Afrika'da farklı ülkelere

benzer heyetler düzenlenmeye devam edilecektir. Özellikle Sahraaltı Afrika pazarı, tüm sektörlerde olduğu gibi, seramik ve çimento sektöründe de ihracatçılarımız için önemli hedef pazarlardan biri olmaya devam etmektedir.

HEYETE KATILAN FİRMALAR :

- AYTAŞ ALÇI ENERJİ MADEN VE İNŞAAT SAN. TİC. A.Ş.
- BİEN YAPI ÜRÜNLERİ SANAYİ TURİZM VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
- ÇANAKÇILAR SERAMİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ECE BANYO GEREÇLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
- ELEKS DIŞ TİCARET A.Ş.
- ESKİŞEHİR SERAMİK İML.İNŞ.TAAH. İNŞ. MALZ.MAD. İTH.İHR.SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ
- GRANİSER İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.
- KALEKİM KİMYEVİ MAD. SAN. TİC. A.Ş.
- MEDCEM GLOBAL PAZARLAMA A.Ş.
- PİGMENCEM ÇİMENTO İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
- SERAPOOL PORSELEN SAN. TİC. A.Ş.
- SESACEM GLOBAL DIŞ TİCARET LTD ŞTİ
- VİTRA KARO SAN. VE TİC. A.Ş.
- YURTBAY SERAMİK SAN. VE TİC. A.Ş.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

BİLGİ TOPLAMA VE PAYLAŞMA

Dış Ticaret İstatistikleri OAİB ve TUIK kaynaklarından en güncel şekilde aylık olarak takip edilmiş, ihracat ve ithalat verileri analizleri yapılarak aylık ve yıllık dönemler içinde üyelerimize gönderilmiştir.

Üyesi bulunduğumuz Avrupa Seramik Federasyonu FECS vasıtasıyla elde ettiğimiz Avrupa seramik sanayinin üretim, ithalat, ihracatı gibi bilgiler ve performansı hakkındaki istatistikler üyelerimiz ile paylaşılmıştır.

Ceramic World Review vasıtasıyla elde ettiğimiz dünya seramik bilgileri ve istatistikler üyelerimiz ile paylaşılmıştır.

**SERSA TEKNİK
KOMİTESİ
ÇALIŞMALARI**

SERSA Teknik Komite tarafından Avrupa'da, FECS tarafından gerçekleştirilen teknik komite ve pazarlama toplantılarına Genel Sekreterimiz Sn. Germiyan Saatçioğlu SERSA adına katılım sağlanmış ve ilgili raporlar Yönetim Kurulu Üyelerine sunulmuştur.

30 Kasım ve 1 Aralık

24. Dünya Seramik Döşeme Forumu (WCTF), Çin Yapı Seramikleri Derneği (CBCSA) ve Xian Seramik Araştırma ve Tasarım Enstitüsü (CNBM) tarafından 30 Kasım ve 1 Aralık tarihlerinde Çin'in Guangzhou kentinde düzenlendi.

10 Nisan 2017

Roma'da gerçekteşen FECS/TC toplantısına SERSA Teknik Komite Başkanı Kubilay Alas katılmıştır. Standartta yapılması gereken değişiklikleri açıklayan raporunu sunmuştur.

23 Ekim 2017

European Bathroom Forum Dudley/İngiltere

57 Avrupa üreticisi, 9 Ticaret Birimi ve banyo endüstrisi derneklerinden oluşan yeni bir platform olan European Bathroom Forum toplantısı 23 Ekim 2017 tarihinde Dudley/İngiltere'de yapılmıştır. Avrupa'da banyolarda kullanılan ürünlerin su tüketimlerini son kullanıcılara bildirdi. SERSA Teknik Komite Üyesi Füsun Yıldırım derneğin

EWL su etiketi Türkiye temsilcisi olması sebebiyle bu toplantıların takibini yaptı ve detaylı raporlar hazırladı.

08 Mart 2018

Frankfurt'da yapılmış olan European Bathroom Forum toplantısına SERSA Teknik Komite Üyesi Füsun Yıldırım katılmıştır.

13-14 Nisan 2018

Prag'da gerçekteşirilen FECS-TC ve CEN/TC/WG3 toplantısına katılan SERSA Teknik Komitesi Başkanı Kubilay Alas katılmıştır.

Gönüllü Su Etiketleri uygulaması konusunda Lizbon'da yapılmış olan EBF European Bathroom Forum toplantısına SERSA Teknik Komite üyesi Füsun Yıldırım katılmıştır.

SERSA Teknik Komitesi Başkanı Sn. Kubilay Alas ve Teknik Komite Üyelerine yapmış oldukları başarılı çalışmalardan dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

**EWL
(EUROPEN
WATER LABEL)
SU ETIKETİ**

Yeni **European Water Label** konusunda European Commission, Avrupa Komisyonu'nun banyo gereçlerine zorunlu bir eco-design label uygulaması getirmesini önlemek üzere FECS liderliğinde EBF European Bathroom Forum tarafından farklı su etiketlerini tek bir etiket haline getirmek suretiyle yapılmakta olan Unified Water Label çalışmasının son haline geldiği bir yazı ile Sn. Germiyan Saatçi-oğlu'na bildirilmiştir.

Gönüllü uygulama halinde devreye girecek bu su etiketinin sektörden kabul edildiğini ve sektörün en az %80'i tarafından benimsenerek uygulanacağını Avrupa Komisyonu bilmek istemektedir. Bu sebeple, Commitment Letter'in FECS üyesi dernekler ve mümkün olduğunca çok sayıda Dernek Üyesi Şirketler tarafından imzalanarak gönderilmesi istenilmektedir. İmzalanması istenilen bu

yazıya göre marka sahipleri ürünlerini ilgili kuruluşa kaydettirerek Unified Water Label etiketini ürünleri üzerinde kullanacaklarını kabul ve teyit etmekte olacaktırlar.

Gönüllülük esasına göre olan bu uygulamaya dernek olarak destek verilmesinin getireceği mali herhangi bir yük olmamakla birlikte konunun dışarısında kalınmayacağı, toplantılara iştirak edileceği, bu konuya sorumlu bir kişinin tahsis edileceği, üye şirketlerin uygulamaya katılımlarının dernek olarak teşvik edileceği, onların yüreklendirileceği gibi sözler verilmiş olacaktır. SERSA olarak su tasarrufuna olan inancımızın, su

tasarrufunun teşvik edilmesi, gerçekte su tasarrufu sağlayan ürünlerin diğerlerinden fark edilmesinin teşvik edilmesi gibi olguları desteklediğimizi teyit edecek bu yazının imzalanmasına SERSA Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından kabul edilmiştir.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

SERKAP TEKNİK KOMİTESİ ÇALIŞMALARI

ISO 13006 Revizyonu Toplantısı (17 Şubat 2017 Seramik Araştırma Merkezi / Eskişehir)

Standartlar Toplantısı (3 Kasım 2017 Seramik Araştırma Merkezi / Eskişehir)

ISO TC 189 Yıllık Toplantısı (4-6 Aralık 2017 Guangzhou - Çin)

24. Dünya Seramik Karo Forumu (30 Kasım -1 Aralık 2018 Guangzhou /Çin)

ISO 13006 Revizyonu Toplantısı (17 Şubat 2017 Seramik Araştırma Merkezi / Eskişehir)

ISO 13006 Revizyonu, Sürdürülebilirlik standardı, 01/01/2017 tarihinden itibaren geçerli olacak yeni gümrük GTİP numaraları, rektifiye karolardaki ebat standartları, diktörtgenlik ölçümü ve buna bağlı olarak ISO 10545-2 standardı revizyonu, görüşülmüştür.

Standartlar Toplantısı (3 Kasım 2017 Seramik Araştırma Merkezi / Eskişehir)

ISO 10545-2, ISO 10545-3, ISO 10545-4, ISO 17889 ve ISO 13006 standartlarının görüşüldüğü toplantıda TSE adına görüş oluşturulmuştur. Toplantıya Germiyan SAAT-ÇİOĞLU, TSE Komite Sorumlusu Emre KARADENİZ, Vitra Karo adına Metin ENBİYAOĞLU, Ege Seramik adına Ali Rıza AKLİKLİ, Serra Seramik adına Bekir AKIN, SAM adına Gülden TOK ve Anadolu Üniversitesi adına Prof. Dr. Alpa-

gut KARA katılmıştır. Toplantı esnasında Emre KARADENİZ TSE'nin Ayna Komite faaliyetlerini anlatan bir sunu gerçekleştirmiştir. Sonrasında ise Gülden TOK mevcut standartların güncel durumunu katılımcılara sunmuştur. Toplantıda 4-6 Aralık 2017 tarihinde Guangzhou-Çin' de yapılacak ISO TC 189 teknik komite toplantısına katılım için görüş oluşturulmuştur.

ISO TC 189 Yıllık Toplantısı (4-6 Aralık 2017 Guangzhou – Çin)

ISO TC 189 Yıllık toplantı 4-6 Aralık 2017 Guangzhou – Çin. Toplantıya Türkiye adına, Türkiye Seramik Federasyonu Genel Sekreteri Germiyan SAATÇIOĞLU, SAM adına Prof. Dr. Alpagut KARA ve sektör temsilcileri katılmıştır. 14 Şubat 2018 Sebastian Carpi Laboratuvarı Castellon/İspanya da Pendulum cihazı Round Robin çevrimi gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya UK Slip Resistance Team, Wessex, CTCV, ITC laboratuvarları katılmıştır. Seramik

Araştırma Merkezi Standart Test laboratuvarı'nı temsilen Gülден TOK programa gözlemci olarak katılmıştır.

15 Şubat 2018 Castellon İspanya' da gerçekleştirilen CEN TC 339 "Slip resistance of pedestrian surfaces - Methods of evaluation" toplantısına Seramik Araştırma Merkezi Standart Test Laboratuvarı' nı temsilen Gülден TOK katılmıştır. Toplantıda CEN/TS 16165 standardının Ek C (Pendulum) kısmının revizyonu görüşülmüştür

24. Dünya Seramik Karo Forumu (30 Kasım -1 Aralık 2018 Guangzhou /Çin)

Çin Yapı Seramikleri Derneği (CBCSA) ve Xian Seramik Araştırma ve Tasarım Enstitüsü (CNBM) tarafından 30 Kasım ve 1 Aralık tarihlerinde Çin'in Guangzhou kentinde düzenlenmiştir. Toplantılar, ISO / TC189 toplantılarıyla bağlantılı olarak gerçekleştirildi. Forumun bu baskısında Avustralya, Brezilya, Çin, Almanya, İsrail, İtalya, Japonya, Meksika, İspanya, Türkiye, ABD ve Avrupa Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği (CET) temsilcileri katılmıştır. 3-6 Aralık tarihleri arasında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Guangzhou şehrinde 27. ISO/TC 189 (ISO Teknik Komitesi) Toplantısı yapılmıştır. Toplantıya TSE adına

Federasyon'dan Germiyan SAATÇIOĞLU , SAM'dan Alpagut KARA ve Sektörden Metin ENBİAYOĞLU ve Alper ÖZKÖK katılmışlardır.

Başkanlığını ve Genel Sekreterliğini ABD'nin yapmakta olduğu, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu ISO üyesi 14 ülkenin Milli Standartlar Enstitüleri Ayna Komiteleri temsilcilerinin katıldığı bu toplantıda ISO 13006 Seramik Karolar Standardının revizyonu yapılmıştır.

SERKAP Teknik Komite üyelerine teşekkürlerimizi sunar, çalışmalarında başarılar dileriz

---

**AB ÇEVRE
MEVZUATINI ve
STANDARTLARINI
TAKİP ETME ve
BİLGİLENDİRME**

YAYINLAR

- Avrupa Birliği Çevre Mevzuatı gerek FECS'de gerekse Brüksel'de üyesi olduğumuz diğer Federasyonlar'da takip edilerek üyelerimiz şu konularda bilgilendirilmişlerdir:
- IPPC Integrated Pollution Prevention and Control Directive
- IED Industrial Emissions Directive
- ETS Emission Trading Scheme,
- REACH Registration Evaluation and Authorization/Restriction of Chemicals
- BENCHMARKINGS
- BAT Best Available Technologies
- BREF The Latest Reference Documents
- ELV's Emission Level Values
- CPD Construction Products Directive
- CE İşareti

Türkiye Seramik Federasyonu tarafından 2017 Aralık ayından itibaren bugüne kadar yapılmış olan toplantılar, ziyaretler ve etkinlikler ile ilgili E-Bültenler çıkarılmış ve üyelerimizle paylaşılmıştır.

- ✓ SERAMİK SEKTÖRÜ ÖZELİNDE ÜLKEMİZDE PNOMOKONYOZ TANI SÜRECİNDEKİ SORUNLAR KİTAPÇIğI
- ✓ SERAMİK SAğLIK GEREÇLERİ SERAMİK TEKNOLOJİSİ KİTABISERAMİK SAğLIK GEREÇLERİNDE DÖKÜM KİTABI
- ✓ SERAMİK SAğLIK GEREÇLERİNDE KURUTMA
- ✓ SERAMİK SAğLIK GEREÇLERİNDE SIR PROBLEMLERİ
- ✓ BASIN BÜLTENİ
- ✓ SERAMİK TÜRKİYE DERGİSİ

Basın Bültenimiz; 2017 Aralık, 2018 Ocak – Nisan – Mayıs – Temmuz – Ağustos – Ekim – Aralık, 2019 Ocak – Şubat – Nisan aylarında yayınlanarak tüm sektörümüz ile paylaşılmıştır.

Seramik Türkiye Dergisi, Türkiye Seramik Federasyonu tarafından yılda iki sayı olarak yayınlanmaya devam etmektedir.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

DERNEKLERİN GENEL KURUL TOPLANTILARI

SERKAP Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği

SERSA Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği

SERHAM Seramik, Cam ve Çimento Hammaddeleri Üreticileri Derneği

TÜRK SERAMİK DERNEĞİ

SEREF Teknik Seramik ve Refrakter Üreticileri Derneği

SERKAP Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği

19 Nisan 2019 tarihinde Olağan Genel Kurul toplantısını yaparak 2019-2022 dönemi yeni yönetimini seçmiş bulunmaktadır. Genel Kurul toplantısına sektörümüzün çok değerli büyüklerinden, İbrahim POLAT, Nafi GÜRAL, Nurullah ERCAN, Zeki YURTBAY, Hanifi MUTLU katılmışlar ve birer konuşma yapmışlardır.

SERKAP Yönetim Kurulu Başkanlığına İlter YURTBAY, Başkan Yardımcılıklarına Ali ERCAN ve Göksen YEDİGÜLLER seçilmiştir. Toplantıya katılarak bizlere onur veren sektörümüz büyüklerine ve tüm üyelerimize şükranlarımızı sunar, yeni yönetim organlarına seçilen üyelerimizi tebrik eder ve çalışmalarında başarılar dileriz.

SERSA Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği

SERSA 05 Nisan 2019 tarihinde Olağan Genel Kurul toplantısını yaparak 2019-2021 dönemi yeni yönetimini seçmiş bulunmaktadır. Başkanlık görevini Müfit ÜLKE'ye devreden Mehmet MERCAN 2017-2019 döneminde başkanlık görevini üstlenmiş olduğundan dolayı gurur duyduğunu ifade etmiştir. SERSA Yönetim Kurulu Başkanlığına Müfit ÜLKE, Başkan Yardımcılıklarına Merter SAVAŞ ve Ferdi ERDOĞAN seçilmiştir. Toplantıya katılarak bizlere onur veren tüm üyelerimize şükranlarımızı sunar, yeni yönetim organlarına seçilen üyelerimizi tebrik eder ve çalışmalarında başarılar dileriz.

SERHAM Seramik, Cam ve Çimento Hammaddeleri Üreticileri Derneği

SERHAM Olağan Genel Kurul Toplantısını 04 Nisan 2019 tarihinde yaparak 2019-2021 dönemi yeni yönetimini seçmiş bulunmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanlığına Ahmet GÜMÜŞCÜ Başkan Yardımcılığına Enver SEVER seçilmişlerdir. Toplantıya katılarak bizlere onur veren tüm üyelerimize şükranlarımızı sunar, yeni yönetim organlarına seçilen üyelerimizi tebrik eder ve çalışmalarında başarılar dileriz.

TÜRK SERAMİK DERNEĞİ

TSD Olağan Genel Kurul Toplantısını 06 Nisan 2019 tarihinde yaparak 2019-2021 dönemi yeni yönetimini seçmiş bulunmaktadır. Alpagut KARA Yönetim Kurulu Başkanlığına, Taner KAVAS Bilim Kurulu Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı'na, Tolun VURAL Endüstri Kurulu Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı'na ve Hikmet Mutlu YAĞCI Sanat Kurulu Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı'na ve seçilmişlerdir. Toplantıya katılarak bizlere onur veren tüm üyelerimize şükranlarımızı sunar, yeni yönetim organlarına seçilen üyelerimizi tebrik eder ve çalışmalarında başarılar dileriz.

SEREF Teknik Seramik ve Refrakter Üreticileri Derneği

SEREF Olağan Genel Kurul Toplantısını 18 Nisan 2019 tarihinde yaparak 2019-2022 dönemi yeni yönetimini seçmiş bulunmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilen Salih EREZ Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarına ve katılan üyelere teşekkür ederek yeni dönemde başarılar diledi. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevine Sayın Nafiz ÖZDEMİR getirildi. Yeni yönetim organlarına seçilen üyelerimizi tebrik eder, başarılı çalışmalar gerçekleştirilmesini dileriz.

**TÜRKİYE SERAMİK
FEDERASYONU
YÖNETİM KURULU
TOPLANTILARI**

**7,5 SAATTEN
FAZLA ÇALIŞMA
İLE İLGİLİ
KONULAR**

2017 – 2019 döneminde Federasyon Yönetim Kurulu aşağıdaki tarihlerde toplanmış ve sektörümüzün güncel konularını görüşerek yapılacak işleri tespit etmiş, görevlendirmeler yapmış ve bilgi paylaşımında bulunmuştur.

2017 yılında	06 Haziran, 06 Temmuz, 21 Eylül, 19 Ekim, 16 Kasım, 21 Aralık 2017
2018 yılında	17 Ocak, 15 Şubat, 24 Mart, 19 Nisan, 1617 Mayıs, 25 Haziran, 14 Eylül, 15 Kasım, 10 Aralık 2018
2019 yılında	11 Ocak, 05 Nisan, 16 Mayıs 2019

ÇALIŞMALARIMIZDA KAMU YÖNETİMİ İLE YÜRÜTÜLEN PROJELERE ÖNEM VERİLMİŞTİR:

Bu bağlamda;

1. HATALI MESLEK HASTALIĞI TEŞHİS VE TAZMİNAT SİSTEMİ
2. 7,5 SAATTENFAZLA ÇALIŞMA İLE İLGİLİ KONULAR,
3. ENERJİ MALİYETLERİ İLE İLGİLİ KONULAR,
4. ÇOK TEHLİKELİ İŞ KOLU İLE İLGİLİ KONULAR,
5. KARBON EMİSYONLARI VE ÇEVRE KONUSU

Başta olmak üzere pek çok konuda girişimlerde ve çalışmalarda bulunulmuş, kamunun yapmakta olduğu çalışmalara iştirak edilmiştir. Konularla ilgili çalışmalar aşağıda ve bu faaliyet raporunun kronolojik olarak düzenlenmiş olan bir çok bölümündeki Bakanlık ilgili birimleri, Sayın Bakanlar ve Sayın Bakan Yardımcıları ziyaretlerinde açıklanmaya çalışılmıştır. Bu konuda yapılmış olan önemli bir çalışma, meslek hastalıkları konusundaki girişimlerimiz aşağıda belirtilmektedir: 01 Ağustos 2017 tarihinde ÇSGB Genel Müdürü Sn. Nurcan Önder, 02 Ağustos 2017 tarihinde ÇSGB Bakan Sn. Julide Sarıeroğlu ile başlatılan görüşmeler kronolojik eylemler arasında bildirilmiştir.

ÇOK TEHLİKELİ İŞ KOLU İLE İLGİLİ KONULAR

ENERJİ MALİYETLERİ İLE İLGİLİ KONULAR

---

09 Haziran 2017 tarihinde ve 01 Ağustos 2017 tarihinde ÇSGB Müsteşarı Sn. Ahmet Erdem ile başlatılan görüşmeler devam etmiş 09 Ocak 2018 tarihinde ÇSGB İşyerleri Tehlike Sınıflarının Gözden Geçirilmesi Komisyonu'na katılmış olduğu kronolojik eylemler arasında bildirilmiştir.

İŞYERLERİNİN TEHLİKE SINIFLARINI GÖZDEN GEÇİRME KOMİSYONU KARAR OTURUMU

Seramik sanayiinde seramik karolar ve seramik sağlık gereçleri imalat alt sektörlerinin tehlike sınıfının Çok Tehlikeli'den Tehlikeli'ye alınmasına ilişkin daha önceden Türkiye Seramik Federasyonu tarafından yapılan başvurunun karar oturumu 09 Ocak 2017 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda yapılmıştır. Türkiye Seramik Federasyonu Başkan Yard. Mehmet Mercan, Genel Sekreter Germiyan Saatçioğlu'nun katıldığı karar oturumunda komisyona federasyon yetkilileri tarafından sunum yapılmış ve komisyon üyelerinin soruları cevaplandırılmıştır. Seramik sektörünün en modern makina ve ekipmanları ile en son teknolojileri kullanarak tozsuz bir çalışma ortamı yarattığı, bağımsız kuruluşlar tarafından yapılmış olan toz raporları ile komisyona sunulmuştur.

Federasyonun sunumu sonunda yapılan oylamada seramik sektörünün Çok Tehlikeli sınıfta kalmasına karar verilmiştir. Bakanlık çok tehlikeli sınıfta bulunan işyerlerinde çalışma ortamının durumuna, meslek hastalıkları ve iş kazaları sıklığına bakarak iyi, performans gösterecek işyerlerine teşvik uygulanması gibi yardımcı araçlar kullanacağını ifade etmiştir.

---

05 Aralık 2018 tarihinde Enerji ve Tabii kaynaklar Bakan Yardımcısı Sn. Abdullah Tancan'a yapılan ziyaret, 28 Aralık 2018 tarihinde ve 08 Ocak 2019 tarihlerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Sn. Alparslan Bayraktar'a yapılan ziyaret ve 08 Mart 2019 tarihinde Ticaret Bakanı Yardımcısı Sn. Tuna Taragay'a yapılan ziyaretler kronolojik anlatım içerisinde açıklanmıştır.

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

**2017-2019
BAŞKANLIK
FAALİYET
LİSTESİ**

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
06 HAZİRAN 2017 SALI	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 8. OLAĞAN GENEL KURULU
07 HAZİRAN 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	CNR HOLDİNG ZİYARETİ (TSF YK)
09 HAZİRAN 2017 CUMA	1	3	ANKARA	BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK İLE GÖRÜŞME
			ANKARA	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI AHMET ERDEM İLE GÖRÜŞME (TSF YÖNETİMİ İLE)
			ANKARA	GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TÜFEKÇİ İLE GÖRÜŞME (TSF YK)
10 HAZİRAN 2017 CUMARTESİ	1	1	ANKARA	TORAKS DERNEĞİ İLE TOPLANTI
11 HAZİRAN 2017 PAZAR	1	1	ANKARA	OAİB İFTAR YEMEĞİ KATILIMI
15 HAZİRAN 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	ÇİMENTO,CAM,SERAMİK SEKTÖRÜ ORTAK AKIL YUVARLAK MASA TOPLANTISI
17 HAZİRAN 2017 CUMARTESİ	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ 2016 YILI OLAĞAN GENEL KURULU İŞTİRAK (Cumhurbaşkanı Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN'ın teşrifleri)
29 HAZİRAN 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU ÇALIŞMA TOPLANTISI
05 TEMMUZ 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	NEZAKET ZİYARETİ (İBRAHİM POLAT HOLDİNG YKB İBRAHİM POLAT ZİYARETİ)
06 TEMMUZ 2017 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	NEZAKET ZİYARETİ (ECZACIBAŞI HOLDİNG YK BAŞKANI BÜLENT ECZACIBAŞI ZİYARETİ)
			İSTANBUL	TSF YÖNETİM KURULU
11-14 TEMMUZ 2017	4	1	HANOI VIETNAM	T.C. ÇALIŞMA BAKANI SN. MEHMET MÜEZZİNOĞLU BAŞKANLIĞINDA VIETNAM RESMİ HEYETE İŞTİRAK
01 AĞUSTOS 2017 SALI	1	2	ANKARA	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI SN. AHMET ERDEM İLE GÖRÜŞME
			ANKARA	HAKİŞ ONURSAL BAŞKANI SALİM USLU İLE GÖRÜŞME
02 AĞUSTOS 2017 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI SN. JULİDE SARIEROĞLU İLE GÖRÜŞME
03 AĞUSTOS 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
07 AĞUSTOS 2017 PAZARTESİ	1	1	ANKARA	KALKINMA BAKANI SN. LÜTFİ ELVAN'I ZİYARET
11 AĞUSTOS 2017 CUMA	1	1	İZMİR	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
19-22 AĞUSTOS 2017	4	1	SINGAPUR	T.C BAŞBAKANI SN. BİNALİ YILDIRIM'IN SINGAPUR RESMİ HEYETE İŞTİRAK
22-24 AĞUSTOS 2017	3	1	HANOI	DEİK/ T.C BAŞBAKANI SN. BİNALİ YILDIRIM'IN VIETNAM RESMİ HEYETE İŞTİRAK
25 AĞUSTOS 2017 CUMA	1	1	ANKARA	PROF. DR. İBRAHİM AKKURT GÖRÜŞME

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
13 EYLÜL 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TSF ÇALIŞMA TOPLANTISI
14 EYLÜL 2017 PERŞEMBE	1	1	ANKARA	SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ROF.DR. EYÜP GÜMÜŞ ZİYARETİ
15 EYLÜL 2017 CUMA	1	1	ANKARA	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
20 EYLÜL 2017 ÇARŞAMBA	1	3	ANKARA	SGK EMEKLİLİK GENEL MÜDÜRÜ İSMAIL YILMAZ ZİYARETİ
			ANKARA	SAĞLIK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ROF.DR. EYÜP GÜMÜŞ ZİYARETİ
			ANKARA	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI SN. AHMET ERDEM ZİYARETİ
21 EYLÜL 2017 PERŞEMBE	1	4	İSTANBUL	FATMA DOĞRUEL İLE GÖRÜŞME - TSF (Türk Seramik Sektörü, Durum Sorunlar ve Çözüm önerileri Raporu)
			İSTANBUL	MUDER YÖNETİM KURULU BAŞKANI SEYFİ CAHİT AYASKAN, YK ÜYELERİNDEN BAZILARI VE GENEL SEKRETER SELMA DENİZ İLE TOPLANTI-TSF
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU
			İSTANBUL	TİMDER RÖPORTAJI
25-29 EYLÜL 2017	5	1	BOLOGNA	CERSAIE 2017 FUARI
13 EKİM 2017 CUMA	1	1	İZMİR	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
17 EKİM 2017 SALI	1	1	VARŐOVA	T.C. CUMHURBAŞKANI SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN BAŞKANLIĞINDA POLONYA RESMİ HEYET KATILIMI
19 EKİM 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU
24 EKİM 2017 SALI	1	2	ANKARA	ÇSGB İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI (İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞI) SN. SEMİH ÖZÇAKIR İLE GÖRÜŞME
			ANKARA	SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAIL YILMAZ İLE GÖRÜŞME
31 EKİM 2017 SALI	1	1	ANKARA	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI SN. JULİDE SARIEROĞLU İLE GÖRÜŞME
01 KASIM 2017 ÇARŞAMBA	1	2	ANKARA	HAKİŞ ONURSAL BAŞKANI SALİM USLU İLE GÖRÜŞME
			ANKARA	SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SN. HARUN CENGİZ ÖZMEN İLE GÖRÜŞME
10 KASIM 2017 CUMA	1	1	SKYPE	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
13 KASIM 2017 PAZARTESİ	1	1	SKYPE	TSF BASIN TOPLANTISI-ÖN HAZIRLIK TOPLANTISI
15 KASIM 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TSF BASIN TOPLANTISI
16 KASIM 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
24 KASIM 2017 CUMA	1	1	ÇORUM	EKONOMİ BAKANLIĞI TEŞVİK UYGULAMA ve YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRÜ TOPLANTI
21 ARALIK 2017 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	FATMA DOĞRUEL İLE GÖRÜŞME - TSF (Türk Seramik Sektörü, Durum Sorunlar ve Çözüm önerileri Raporu)
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU
22 ARALIK 2017 CUMA	1	2	İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
			İSTANBUL	BLOOMBERG TV PİYASA HATTI PROGRAMI CANLI YAYIN
24-25 ARALIK 2017	2	1	HARTUM-SUDAN	T.C. CUMHURBAŞKANI SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN SUDAN RESMİ HEYET İŞTİRAK
26 ARALIK 2017 SALI	1	1	ENCEMINE-ÇAD	T.C. CUMHURBAŞKANI SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN ÇAD RESMİ HEYET İŞTİRAK
27 ARALIK 2017 ÇARŞAMBA	1	1	TUNUS	T.C. CUMHURBAŞKANI SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN TUNUS'A RESMİ HEYET İŞTİRAK
29 ARALIK 2017 CUMA	1	1	İSTANBUL	CNR HOLDİNG CEYDA EREM İLE GÖRÜŞME
18 OCAK 2018 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	İSTANBUL MESLEK HASTALIKLARI HASTANESİ BAŞHEKİMİ İLE ÖĞLE YEMEĞİ VE GÖRÜŞME
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU
19 OCAK 2018 CUMA	1	1	İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
31 OCAK 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TSF ÇALIŞMA TOPLANTISI GERMİYAN BEY VE SEVGİN HANIM
15 ŞUBAT 2018 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU
20 ŞUBAT 2018 SALI	1	2	İSTANBUL	AK PARTİ EKONOMİ İŞLERİNDEN SORUMLU BAŞKAN YARDIMCISI SAYIN CEVDET YILMAZ İLE GÖRÜŞME
			İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
23 ŞUBAT 2018 CUMA	1	2	ANKARA	TUNUS BÜYÜKELÇİSİNİ ZİYARET
			ANKARA	TORAKS DERNEĞİ İLE GÖRÜŞME-TSF
27 ŞUBAT 2018 SALI	1	2	İSTANBUL	TSF BASIN TOPLANTISI "Türkiye İhracat Katkı Endeksi"
			İSTANBUL	UNICERA 2018 FUARI AÇILIŞ TÖRENİ
06 MART 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	TURKISH CERAMICS ÇALIŞMA YEMEĞİ
09 MART 2018 CUMA	1	1	İSTANBUL	TSF ÇALIŞMA TOPLANTISI GERMİYAN BEY İLE GÖRÜŞME
23-24-25 MART 2018	3	1	ANTALYA	TSF- SERAMİK SEKTÖR ÇALIŞTAYI
28 MART 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
17 NİSAN 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	NEZAKET ZİYARETİ (KALE GRUBU BAŞKANI ZEYNEP BODUR ZİYARETİ)
19 NİSAN 2018 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
21 NİSAN 2018 CUMARTESİ	1	1	İSTANBUL	DEİK GENEL KURULUNA İŞTİRAK (T.C. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve T.C. Ekonomi Bakanı Sayın Nihat Zeybekci'nin teşrifleriyle)
25 NİSAN 2018 ÇARŞAMBA	1	2	ANKARA	T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI MÜŐTEŐARI SN. AHMET ERDEM ZİYARETİ
			ANKARA	T.C.SAĞLIK BAKANI SN. DR. AHMET DEMİRCAN ZİYARETİ
26 NİSAN 2018 PERŞEMBE	1	2	ANKARA	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
			ANKARA	ÇİMENTO CAM SERAMİK TOPRAK ÜRÜNLERİ İHRACATÇI BİRLİĞİ GENEL KURULU
29 - 30 NİSAN 2018	1	1	TAŐKENT	T.C. CUMHURBAŞKANI SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN ÖZBEKİSTAN RESMİ HEYET İŞTİRAK
01-03 MAYIS 2018	3	1	SEUL	T.C. CUMHURBAŞKANI SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN KORE RESMİ HEYET İŞTİRAK
08 MAYIS 2018 SALI	1	3	ANKARA	EKONOMİ BAKANI SN. NİHAT ZEYBEKÇİ BAŞKANLIĞINDA -TİM BAŞKANI VE BİRLİK BAŐKANLARI İLE ÖĞLE YEMEĞİ
			ANKARA	EKONOMİ BAKANI SN. NİHAT ZEYBEKÇİ BAŞKANLIĞINDA -İHRACAT BİLGİ PLATFORMU BASIN LANSMANI
			ANKARA	EKONOMİ BAKANI SN. NİHAT ZEYBEKÇİ BAŞKANLIĞINDA - GENİŐLEŐTİRİLMİŐ BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI
09 MAYIS 2018 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	OAİB BAŞKANLAR TOPLANTISI KATILIM
17 MAYIS 2018 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
18 MAYIS 2018 CUMA	1	1	İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
22 MAYIS 2018 SALI	1	1	ANKARA	OAİB İFTAR YEMEĞİ KATILIMI
08 HAZİRAN 2018 CUMA	1	1	İSTANBUL	BLOOMBERG TV; HANDE BERKTAN' IN SUNDUĞU İŞ DÜNYASI PROGRAMI CANLI YAYINA KATILIM 'OAİB'
22 HAZİRAN 2018 CUMA	1	2	İSTANBUL	BLOOMBERG TV; HANDE DEMİREL'İN SUNDUĞU PİYASA HATTI PROGRAMI CANLI YAYIN
			ANKARA	TİM BAŞKANI İŐMAİL GÜLLE 'NİN YEMEĞİ KATILIM
25 HAZİRAN 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
26 HAZİRAN 2018 SALI	1	1	ANKARA	Ç.C.S.İ.B. ÇALIŞMA TOPLANTISI
28 HAZİRAN 2018 PERŞEMBE	1	1	ANKARA	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
30 HAZİRAN 2018 CUMARTESİ	1	1	İSTANBUL	TİM GENEL KURULUNA KATILIM

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
03 TEMMUZ 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ BAŞKANLIĞI DEVİR TESLİM TÖRENİ KATILIMI
17 TEMMUZ 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	MUDER DERNEĞİ YÖNETİMİ İLE TOPLANTI
18 TEMMUZ 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	OAİB SERAMİK SEKTÖR TOPLANTISI
27 TEMMUZ 2018 CUMA	1	1	İZMİR	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
08 AĞUSTOS 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TİM BAŞKANLAR TOPLANTISI KATILIM
01-02 EYLÜL 2018	2	1	BİŞKEK-KIRGIZİSTAN	T.C. CUMHURBAŞKANI SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN KIRGIZİSTAN RESMİ HEYET İŞTİRAK
11 EYLÜL 2018 SALI	1	2	ANKARA	AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM' E ZİYARET
			ANKARA	SAĞLIK BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI SN. PROF. DR. MUHAMMED GÜVEN 'E ZİYARET
12 EYLÜL 2018 ÇARŞAMBA	1	1	LONDRA	LONDRA TÜRKİYE TİCARET MERKEZİ AÇILIŞI (TİCARET BAKANI SN. RUHSAR PEKCAN'IN KATILIMI İLE)
13 EYLÜL 2018 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TİM TOPLANTI KATILIM
14 EYLÜL 2018 CUMA	1	2	İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
24-28 EYLÜL 2018	5	1	BOLOGNA	CERSAIE 2018
10 EKİM 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE-AFRİKA İKİNCİ EKONOMİ İŞ FORUMU
15 EKİM 2018 PAZARTESİ	1	1	TELEFON	XONE TASARIM YARIŞMASI ÇALIŞMA TOPLANTISI
20 EKİM 2018 CUMARTESİ	1	1	İSTANBUL	TC CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI TİM DELEGELER BULUŞMASINA İŞTİRAK
27-30 EKİM 2018	4	1	TEKSAS	CTDA (Amerikan Seramik Karo Dağıtıcıları Derneği) Konferansı
06 KASIM 2018 SALI	1	2	ANKARA	OAİB BAŞKANLAR TOPLANTISI KATILIM
			ANKARA	ÇALIŞMA BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM İLE GÖRÜŞME
12 KASIM 2018 PAZARTESİ	1	1	DUBAI	HOUS MOTION AT DUBAI DESIGN WEEK TABANLIOĞLU ARCHITECTS
15 KASIM 2018 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
28 KASIM 2018 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	SAĞLIK BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI SN. PROF. DR. MUHAMMED GÜVEN 'E ZİYARET
29 KASIM 2018 PERŞEMBE	1	1	ANKARA	ÇALIŞMA BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM İLE GÖRÜŞME
05 ARALIK 2018 ÇARŞAMBA	1	2	ANKARA	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ SAYIN MURAT ZEKERİYA AYDIN ZİYARET
			ANKARA	HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI SAYIN NUREDDİN NEBATİ ZİYARET

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
10 ARALIK 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
11 ARALIK 2018 SALI	1	2	İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
			İSTANBUL	SERAMİK SEKTÖR TOPLANTISI
17-19 ARALIK 2018	3	1	YENİ DELHİ	T.C TİCARET BAKANİ SAYIN RUHSAR PEKCAN'IN HİNDİSTAN RESMİ HEYETE İŞTİRAK
21 ARALIK 2018 CUMA	1	1	İSTANBUL	BLOOMBERG HT- PIYASA HATTI PROGRAMI CANLI YAYINI
23 ARALIK 2018 PAZAR	1	1	İSTANBUL	T.C. CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOŐAN'IN TEŞRİFLERİYLE DEİK OLAŐAN MALİ GENEL KURULUNA İŞTİRAK
24 ARALIK 2018 PAZARTESİ	1	1	ANKARA	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI SN. ABDULLAH TANCAN İLE GÖRÜŞME
27 ARALIK 2018 PERŞEMBE	1	1	CONFERENCE CALL	FEDERASYON KADRO OLUŞTURMA TOPLANTISI (TSF KADRO KOMİTESİ)
04 OCAK 2019 CUMA	1	2	ANKARA	2018 YILINA AİT YILLIK İHRACAT RAKAMLARI DEŐERLENDİRME TOPLANTISI- SN. RUHSAR PEKCAN 'IN KATILIMI İLE
			ANKARA	TC TİCARET BAKANİ SN.RUHSAR PEKCAN 'IN BAŞKANLIĞINDA; TİM YÖNETİM KURULU, SEKTÖREL KONSEYİ, BİRLİK BAŐKANLARI VE BAKANLIK BÜROKRATLARININ KATILACAĞI İŐTİŐARE TOPLANTISI
08 OCAK 2019 SALI	1	3	ANKARA	OAİB BAŞKANLAR TOPLANTISINA KATILIM
			ANKARA	T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI ALPARSLAN BAYRAKTAR İLE GÖRÜŞME
			ANKARA	MALULİYET VE SAĞLIK KURULLARI DAİRE BAŞKANLIĞI BAŞKAN DR. MEHMET ALİ ALPASLAN ŞENAY ZİYARETİ
11 OCAK 2019 CUMA	1	2	İSTANBUL	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
14-16 OCAK 2019	3	1	ACRA	GANA SERAMİK SEKTÖREL TİCARET HEYETİ
17-18 OCAK 2019	2	1	LAGOS	NİJERYA SERAMİK SEKTÖREL TİCARET HEYETİ
24 OCAK 2019 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TİM TTM TOPLANTI İŞTİRAK
25 OCAK 2019 CUMA	1	2	İSTANBUL	A PARA TV- İHRACATIN YILDIZLARI PROGRAMI CANLI YAYIN
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
28 OCAK- 01 ŞUBAT 2019	5	1	VALENCİA	CEVISAMA 2019 FUARI
05-09 ŞUBAT 2019	5	1	İSTANBUL	UNICERA 2019 FUARI

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
05 ŞUBAT 2019 SALI	1	2	İSTANBUL	UNICERA 2019 FUARI AÇILIŞ TÖRENİ
			İSTANBUL	BLOOMBERG TV CANLI YAYIN RÖPORTAJI-UNICERA FUARI ÖZEL
07 ŞUBAT 2019 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TC. HAZİNE ve MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK BAŞKANLIĞINDA TİM DELEGELER ÇALIŞTAYINA İŞTİRAK
13 ŞUBAT 2019 ÇARŞAMBA	1	2	ANKARA	TİCARET BAKANLIĞI SEKTÖR TOPLANTISI
			ANKARA	Ç.C.S.İ.B. TOPLANTISINA KATILIM
19-21 ŞUBAT 2019	3	1	LAS VEGAS-USA	KBIS 2019
25 ŞUBAT 2019 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	NEZAKET ZİYARETİ (ELGİNKAN HOLDİNG YK BAŞKANI GAYE AKÇEN)
27 ŞUBAT 2019 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TİM TTM TOPLANTI İŞTİRAK
04 MART 2019 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	DEİK KURUCU KURULUŞLAR VE KURUMSAL ÜYELER BULUŞMASINA İŞTİRAK
06 MART 2019 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	T.C. TİCARET BAKAN YARDIMCISI R. TUNA TURAGAY DOĞALGAZ KONUSUNDA TOPLANTI
11-15 MART 2019	5	1	FRANKFURT	ISH FUARI
19 MART 2019 SALI	1	4	ANKARA	OAİB BAŞKANLAR TOPLANTI KATILIM
			ANKARA	SAĞLIK BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI SN. PROF. DR. MUHAMMET GÜVEN E ZİYARET
			ANKARA	ÇALIŞMA SOSYAL HİZMETLER VE AİLE BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI SN. AHMET ERDEM İ ZİYARET
			ANKARA	MALULİYET VE SAĞLIK KURULLARI DAİRE BAŞKANLIĞI BAŞKAN DR. MEHMET ALİ ALPASLAN ŞENAY ZİYARETİ
04 NİSAN 2019 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TİM TTM TOPLANTI İŞTİRAK
05 NİSAN 2019 CUMA	1	2	İSTANBUL	SERSA GENEL KURULU
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
16 NİSAN 2019 SALI	1	5	ANKARA	ÇİMENTO CAM SERAMİK İHRACATÇILAR BİRLİĞİ NİSAN AYI YÖNETİM KURULU
			ANKARA	TİCARET BAKAN YARDIMCI R.TUNA TURAGAY İLE ÇALIŞMA TOPLANTISI
			ANKARA	İHRACAT ŞAMPİYONLARI ÖDÜL TÖRENİ
			ANKARA	OAİB GENEL KURULU
			ANKARA	SERAMİK SEKTÖR TOPLANTISI

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL KURUL BAŞKANLIK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN	FAALİYET	ŞEHİR	FAALİYET
22 NİSAN 2019 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE-TUNUS İŞ FORMU (TUNUS DIŐŐİŐERİ BAKANLIĞI EKONOMİDEN SORUMLU BAKAN YARDIMCISI SN. HATEM FERJANI KATILIMI İLE)
25 NİSAN 2019 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	BLOOMBERG İŞ DÜNYASI PROGRAMI CANLI YAYIN
26 NİSAN 2019 CUMA	1	2	ANKARA	T.C. ALİE, ÇALIŐME VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞI GENEL MÜDÜRÜ SEDAT YENİDÜNYA İLE GÖRÜŞME
			ANKARA	TİCARET BAKANLIĞI- SERAMİK SEKTÖRÜNDE ENERJİ MAALİYETİ HAKKINDA TOPLANTI (İhracat Genel Müdür Yardımcısı V. Bilgehan ŐAŐMAZ başkanlığında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin ve ilgili paydaŐların katılımıyla)
30 NİSAN 2019 SALI	1	3	İSTANBUL	TSF GENEL KURUL ORGANİZASYON HAZIRLIK TOPLANTISI
			İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
			İSTANBUL	SERSA ÇALIŞMA YEMEĞI
10 MAYIS 2019 CUMA	1	2	ANKARA	ÇALIŞMA SOSYAL HİZMETLER VE AİLE BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI SN. AHMET ERDEM İ ZİYARET
			ANKARA	OAİB ÇALIŞMA TOPLANTISI
16 MAYIS 2019 PERŞEMBE	1	3	İSTANBUL	SERSA GENEL KURULU
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
			İSTANBUL	DEİK GELENEKSEL İFTARI İŞTİRAK- TİCARET BAKANI SN. RUHSAR PEKCAN'IN KATILIMIYLA
17 MAYIS 2019 CUMA	1	2	İSTANBUL	A-PARA TV İHRACATIN YILDIZLARI PROGRAMI CANLI YAYIN
			İSTANBUL	TİM İFTAR YEMEĞI İŞTİRAK -TİCARET BAKANI SN. RUHSAR PEKCAN 'IN KATILIMIYLA
23 MAYIS 2019 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	KALE GRUBU İFTAR DAVETİ İŞTİRAK
27 MAYIS 2019 PAZARTESİ	1	1	ANKARA	SGK BAŞKANI SN. CEVDET CEYLAN'I MAKAMINDA ZİYARET
28 MAYIS 2019 SALI	1	1	ANKARA	ÇİMENTO CAM SERAMİK İHRACATÇILAR BİRLİĞI MAYIS AYI YÖNETİM KURULU
TOPLAM GÜN	175	182	TOPLAM FAALİYET	

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU

**2017- 2019
GENEL
SEKRETERLİK
FAALİYET
LİSTESİ**

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
05 HAZİRAN 2017 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
06 HAZİRAN 2017 SALI	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 8. OLAĞAN GENEL KURULU
07-08-09 HAZİRAN	3	1	CHESTER İNGİLTERE	PRE CONGRESS CHESTER ENGLAND
14-15-16 HAZİRAN 2017	3	1	CORDOBA İSPANYA	CET CONGRESS CORDOBA SPAIN, CET PRESIDENTIAL BOARD MEETING, CET GENERAL ASSEMBLY
05 TEMMUZ 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	NEZAKET ZİYARETİ (İBRAHİM POLAT HOLDİNG YKB İBRAHİM POLAT ZİYARETİ)
10-11-12-13-14 TEMMUZ 2017	5	1	BUDAPEŞTE	ECERS KONGRESİ
18 TEMMUZ 2017 SALI	1	1	İSTANBUL	FUAR KOMİTESİ TOPLANTISI
28 TEMMUZ 2017 CUMA	1	1	İSTANBUL	SERHAM HAMMADDE KAYNAKLARI ARAŞTIRMASI İÇİN İTÜ PROF. DR. ÜMİT SEZAI KIRIKOĞLU İLE GÖRÜŞME
31 TEMMUZ 2017 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	UNICERA FUARI İLE İLGİLİ CNR HOLDİNG İLE GÖRÜŞME
03 AĞUSTOS 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
08 EYLÜL 2017 CUMA	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
14 EYLÜL 2017 PERŞEMBE	1	1	ANKARA	PMR KARBON EMİSYONLARI TOPLANTISI-ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
21 EYLÜL 2017 PERŞEMBE	1	3	İSTANBUL	PROF.DR. FATMA DOĞRUEL İLE TOPLANTI- SERAMİK RAPORU HAZIRLAMA KONULU TOPLANTI
			İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
			İSTANBUL	MUDER İLE UNICERA FUARI HAKKINDA GÖRÜŞME
22 EYLÜL 2017 CUMA	1	1	ANKARA	MYK İLE MESLEK TANIMLARI KONUSUNDA ÇALIŞTAY
25-26-27-28 EYLÜL 2017	4	1	BOLOGNA	CERSAIE FUARINA KATILIM
19 EKİM 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
20 EKİM 2017 CUMA	1	1	İSTANBUL	UNICERA FUARI İLE İLGİLİ CNR HOLDİNG İLE GÖRÜŞME

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
24 EKİM 2017 SALI	1	2	ANKARA	ÇSGB İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI (İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ) SN. SEMİH ÖZÇAKIR İLE GÖRÜŞME
			ANKARA	SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YILMAZ İLE GÖRÜŞME
31 EKİM 2017 SALI	1	1	İSTANBUL	PROF. DR. FATMA DOĞRUEL İLE SERAMİK RAPORU HAZIRLAMA TOPLANTISI
02 KASIM 2017 PERŞEMBE	1	1	KOCAELİ	ELEKTROSERAMİK TÜRKİYE ÇALIŞTAYI
13 KASIM 2017 PAZARTESİ	1	2	İSTANBUL	TSF WEB SİTESİ PR TOPLANTISI
				SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
15 KASIM 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TSF BASIN TOPLANTISI-SERAMİK KATKI ENDEKSİ
16 KASIM 2017 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
17 KASIM 2017 CUMA	1	1	İSTANBUL	KALE FÜREYYA SERGİSİ ZİYARETİ
20 KASIM 2017 PAZARTESİ	1	2	BRUKSEL	FECs MARKETING COMMITTEE MEETING BRUSSELS
				FECs DINNER PARKSIDE BRASSERY
21 KASIM 2017 SALI	1	2	BRUKSEL	FECs DIRECTING COMMITTEE MEETING CU BRUSSELS
				EPCF MEETING COCTAIL AND DINNER- EUROPEAN PARLIAMENT BRUSSELS
22 KASIM 2017 ÇARŞAMBA	1	4	BRUKSEL	CU GENERAL ASSEMBLY MEETING
				PUBLIC CONFERENCE CERAMIC RESEARCH AND INNOVATION
				CET EXECUTIVE COMMITTEE MEETING THONE EU HOTEL BRUSSELS
				TRADE UNIO MEETING THON EU HOTEL BRUSSELS
27 KASIM 2017 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	UNICERA FUARI İLE İLGİLİ CNR HOLDİNG İLE GÖRÜŞME
29 KASIM- 02 ARALIK 2017	4	1	ÇİN	WCTF MEETING GUANGZHOU CHINA
03 - 06 ARALIK 2017	4	1	ÇİN	ISO TC 189 CERAMIC TILES MEETING
13 ARALIK 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	KALE THE SEED SARIYER TOPLANTISI
15 ARALIK 2017 CUMA	1	1	ANKARA	PMR KARBON EMİSYONU VE FİYATLANDIRMASI TOPLANTISI -ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
20 ARALIK 2017 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	TOPRAK SANAYİ TEKNİK KOMİTE TOPLANTISI - SANAYİ BAKANLIĞI
21 ARALIK 2017 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	PROF. DR. FATMA DOĞRUEL İLE SERAMİK RAPORU HAZIRLAMA TOPLANTISI
				TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
25 ARALIK 2017 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	UNICERA FUARI FUAR KOMİTE TOPLANTISI
26 ARALIK 2017 SALI	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
27 ARALIK 2017 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	SGK İLE GÖRÜŞME
29 ARALIK 2017 CUMA	1	1	İSTANBUL	CNR HOLDİNG CEYDA HANIM İLE UNICERA FUARI KONUSUNDA GÖRÜŞME
11 OCAK 2018 PERŞEMBE	1	1	ANKARA	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI'NI KARBON BORSASI ÇALIŞMALARI KONUSUNDA ZİYARET-HEYET
15 OCAK 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	UNICERA FUARI FUAR KOMİTE TOPLANTISI
17 OCAK 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	SERKAP YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
18 OCAK 2018 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
19 OCAK 2018 CUMA	1	1	İSTANBUL	PROF. TINAZ TİTİZ İLE TOPLANTI (ANTALYA SEKTÖR ÇALIŞTAYI HAZIRLIKLARI)
24-25 OCAK 2018	2	1	ANKARA	PMR PROJESİ KARBON KAÇAĞI TOPLANTISI - ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
01 ŞUBAT 2018 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	PR İLE KURUMSAL KİMLİK TOPLANTISI
05 ŞUBAT 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
08-09 ŞUBAT 2018	2	2	VALENCIA-İSPANYA	CET EXECUTIVE COMMITTEE MEETING CEVISEMA VALENCIA
				CEVISEMA FUAR ZİYARETİ
12 ŞUBAT 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	FUAR KOMİTE TOPLANTISI
15 ŞUBAT 2018 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
				TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
23 ŞUBAT 2018 CUMA	1	1	ANKARA	TORAKS DERNEĞİ ZİYARETİ
27 ŞUBAT 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	UNICERA FUARI MÜNASEBETİYLE YABANCI EDİTÖRLERE VERİLEN OAİB YEMEĞİ

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
28 ŞUBAT 2017 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	UNICERA FUARI CNR YEMEĞİ-EDİTÖRLER İLE
01 MART 2018 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	TSD YÖNETİM KURULU TOPLANTISI - FUAR ALANI
				CCCMC ÇİNLİ SERAMİK DERNEĞİ İLE GÖRÜŞME
02-03 MART 2018	1	1	İSTANBUL	UNICERA 2018 FUARI
05 MART 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	AS NEXIA MALİ MÜŞAVİR İLE DENETİM SONUÇLARINI GÖRÜŞME
15 MART 2018 PERŞEMBE	1	1	ANKARA	PMR KARBON EMİSYONU VE FİYATLANDIRMASI TOPLANTISI- ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANALIĞI
16 MART 2019 CUMA	1	1	İSTANBUL	FUAR DEĞERLENDİRME TOPLANTISI- SEKTÖR KATILIMI
20-21 MART 2018	2	3	BRUKSEL	CU CLIAMTE AND ENERGY WG MEETING BRUSSELS
				CU ENVIRONMENT COMMITTEE MEETING BRUSSELS
				CU COMMITTEE OF DIRECTORS BRUSSELS
23-24-25 MART 2018	3	1	ANTALYA	TSF- SERAMİK SEKTÖR ÇALIŞTAYI
27 MART 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	SERKAP YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
05 NİSAN 2018 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	IMSAD TOPANTISI
10 NİSAN 2018 SALI	1	2	İSTANBUL	İSTANBUL SANAYİ VE ENERJİ SEKTÖRÜ DANIŞMA TOPLANTISI- DÜŞÜK KARBONLU KALKINMA İÇİN ÇÖZÜMSEL TABANLI STRATEJİ VE EYLEM GELİŞTİRMESİ-CROWN PLAZA
				SAYIN ZEYNEP BODUR OKYAY TARAFINDAN YAPILAN KALE GRUPOVODROOM MAĞAZA AÇILIŞ-ENGİN YAPI
11-13 NİSAN 2018	3	1	ANTALYA	TORAKS DERNEK KONGRESİ
18 NİSAN 2018 ÇARŞAMBA	1	3	ANKARA	SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SAĞLIK KURULLARI DAİRE BAŞKANI SN. EMRE AYDIN ZİYARETİ
				SGK REHBERLİK VE TEFTİŞ KURULU BAŞKANI SN MUSTAFA AYDIN ZİYARETİ
				ÇSGB İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SN. SEDAT YENİDÜNYA ZİYARETİ
25 NİSAN 2018 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	T.C.SAĞLIK BAKANI SN. DR. AHMET DEMİRCAN ZİYARETİ

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
07-11 MAYIS 2018	5	1	ANTALYA	COVERINGS FUARI
14 MAYIS 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
16 MAYIS 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	TSF WEB SİTESİ GÖRÜŞMESİ- İBRAHİM SÖNMEZ
22 MAYIS 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	TİMDER İFTAR DAVETİNE KATILIM
24 MAYIS 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	KALE İFTAR DAVETİNE KATILIM
29 MAYIS 2018 SALI	1	1	ANKARA	KARBON KAÇAĞI TOPLANTISI - ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
30 MAYIS 2018 ÇARŞAMBA	1	2	ANKARA	MUDER İLE GÖRÜŞME DOSİDER İFTAR DAVETİNE KATILIM
06 HAZİRAN 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	UMREK TOPLANTISI (Toplantısı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak. Maden İşleri Gn. Md.)
14-15-16 HAZİRAN 2018	3	3	POLONYA	CET EXECUTIVE COMMITTEE MEETING KRAKOW POLONYA CET GENERAL ASSEMBLY MEETING KRAKOW POLONYA CET CONGRESS SOCIAL ACTIVITIES
20 HAZİRAN 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	VİTRA YENİ SHOWROOM MAĞAZA AÇILIŞI
25 HAZİRAN 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
02 TEMMUZ 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	PROF. DR. FATMA DOĞRUEL İLE SERAMİK RAPORU HAZIRLAMA TOPLANTISI- GÖRÜŞ ALIŞVERİŞİ
11 TEMMUZ 2018 ÇARŞAMBA	1	1	ESKİŞEHİR	TSE-MTC10 AYNA KOMİTE SERAMİK KAROLAR TOPLANTISI
17 TEMMUZ 2018 SALI	1	1	FEDERASYON BİNASI	MUDER İLE UNICERA FUARINA MUDR ÜYELERİNİN KATILIMI KONUSUNDA YAPILAN GÖRÜŞME
18 TEMMUZ 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	OAİB ÇALIŞTAY TOPLANTISI
20 TEMMUZ 2018 CUMA	1	2	İSTANBUL	TSD YÖNETİM KURULU TOPLANTISI SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
23 TEMMUZ 2018 PAZARTESİ	1	2	İSTANBUL	DTM YEŞİLKÖY ZİYARETİ-FUAR KOMİTESİ FUAR KOMİTE TOPLANTISI

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
14 EYLÜL 2018 CUMA	1	2	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
				TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
17 EYLÜL 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	UNICERA 2019 FUAR TOPLANTISI-CNR
18 EYLÜL 2018 SALI	1	1	İZMİR	CCCMC ÇİNLİ SERAMİK DERNEĞİ İLE GÖRÜŞME
24-27 EYLÜL 2018	4	2	BOLOGNA-İTALYA	CERSAIE FUARINA KATILIM
				CET EXECUTIVE COMMITTEE MEETING CERSAIE
10 EKİM 2018 ÇARŞAMBA	1	1	ESKİŞEHİR	SERES SERAMİK KONGRESİ
11 EKİM 2018 PERŞEMBE	1	1	ESKİŞEHİR	GS SERES KONGRESİ -Karbon Piyasası Sunumu
12 EKİM 2018 CUMA	1	1	ESKİŞEHİR	SERES SERAMİK KONGRESİ
15 EKİM 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	FUAR KOMİTE TOPLANTISI
30 EKİM 2018 SALI	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
01 KASIM 2018 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	ISH FRANKFURT 2019 FUAR TANITIM LANSMANI
12 KASIM 2018 PAZARTESİ	1	1	ANKARA	BREXIT TOPLANTISI TİCARET BAKANLIĞI
14 KASIM 2018 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	FUAR KOMİTE TOPLANTISI
19 KASIM 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
26 KASIM 2018 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	ECZACIBAŞI HANDE HANIM İLE GÖRÜŞME
28 KASIM 2018 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	SAĞLIK BAKANI YRD. PROF. MUHAMMED GÜVEN İLE GÖRÜŞME
03 ARALIK 2018 PAZARTESİ	1	1	BRUKSEL	EPCF MEETING OPENING BRUSSELS
04 ARALIK 2018 SALI	1	2	BRUKSEL	CET EXECUTIVE COMMITTEE TOPLANTISI
				EPCF MEETING EUROPEAN PARLIAMENT BRUSSELS
05 ARALIK 2018 ÇARŞAMBA	1	3	BRUKSEL	CERAME- UNIE GENERAL ASSEMBLY BRUSSELS
				TRADE UNION PANEL
				FECS GENERAL ASSEMBLY
10 ARALIK 2018 PAZARTESİ	1	3	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
				TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
				SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
11 ARALIK 2018 SALI	1	2	İSTANBUL	FUAR KOMİTE TOPLANTISI OAİB Çalıştay Mövenpick Otel Levent İstanbul
12 ARALIK 2018 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	TOPRAK ÜRÜNLERİ SANAYİ TEKNİK KOMİTE TOPLANTISI- SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
24 ARALIK 2018 PAZARTESİ	1	1	ANKARA	T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI BAKAN YARDIMCISI SN. ABDULLAH TANCAN ZİYARETİ
08 OCAK 2019 SALI	1	1	İSTANBUL	DOSİDER YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
09 OCAK 2019 ÇARŞAMBA	1	1	İSTANBUL	FUAR KOMİTE TOPLANTISI
11 OCAK 2019 CUMA	1	2	İSTANBUL	SERKAP YÖNETİM KURULU TOPLANTISI TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
28 - 31 OCAK 2018	4	1	VALENCIA-İSPANYA	CEVISEMA FUAR ZİYARETİ
05-09 ŞUBAT 2019	5	1	İSTANBUL	UNICERA 2019 FUARI
13 ŞUBAT 2019 ÇARŞAMBA	1	1	ANKARA	TİCARET BAKANLIĞI İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ZİYARET
21 ŞUBAT 2019 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
01 MART 2019 CUMA	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
04 MART 2019 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	SERKAP YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
11-13 MART 2019	3	1	ALMANYA	ISH 2019 FUARI
19 MART 2019 SALI	1	2	BRUKSEL	CU ENVIRONMENT CIMMITTEE MEETING CU DINNER BRUSSELS
20 MART 2019 ÇARŞAMBA	1	2	BRUKSEL	COMMITTEE OF DIRECTORS MEETING CU CET EXECUTIVE COMMITTEE MEETING CU
04 NİSAN 2019 PERŞEMBE	1	1	İSTANBUL	SERHAM YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU 08 - 09 GENEL SEKRETERLİK FAALİYET LİSTESİ				
TARİH	GÜN SAYISI	FAALİYET SAYISI	ŞEHİR	FAALİYET
05 NİSAN 2019 CUMA	1	3	İSTANBUL	SERSA GENEL KURULU
				SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
				TÜRKİYE SERAMİK FEDERASYONU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
06 NİSAN 2019 CUMARTESİ	1	2	İSTANBUL	TSD GENEL KURULU
				TSD YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
11 NİSAN 2019 PERŞEMBE	1	1		Av. ÜNVER YÖRÜGEN İLE DAVALARIN DURUMU HAKKINDA GÖRÜŞME
16 NİSAN 2019 SALI	1	1	ANKARA	OAİB SEKTÖR ÇALIŞTAYI
18 NİSAN 2019 PERŞEMBE	1	2	İSTANBUL	SEREF GENEL KURULU
				SEREF YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
19 NİSAN 2019 CUMA	1	2	İSTANBUL	SERKAP GENEL KURUL TOPLANTISI
				SERKAP YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
22 NİSAN 2019 PAZARTESİ	1	1	İSTANBUL	MUDER İLE GÖRÜŞME
26 NİSAN 2019 CUMA	1	1	ANKARA	TİCARET BAKANLIĞI İHRACAT GENEL MÜDÜR YD. DOĞALGAZ ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTISI
30 NİSAN 2019 SALI	1	1	İSTANBUL	SERSA YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
TOPLAM GÜN	168	165	TOPLAM FAALİYET	

TSF

TÜRKİYE
SERAMİK
FEDERASYONU